

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2003

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 2004

ISSN 1450 040 X

Γενική εποπτεία και επιμέλεια έκδοσης:

Δρ Πέτρος Μ. Καρεκλάς
Γενικός Διευθυντής
Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού

Εποπτεία:

Νίκος Πενταράς
Συντονιστής Υ.Α.Π.

Επιμέλεια Έκδοσης:

Γιάννης Οικονομίδης
Δάσκαλος - Λειτουργός Τύπου
και Δημοσιότητας

Γλωσσική επιμέλεια:

Ιωάννης Βαρέλλας
Επιθεωρητής Φιλολογικών Μαθημάτων

Κώστας Κατσώνης
Φιλολόγος - Διευθυντής
Λειτουργός Τύπου και Δημοσιότητας

Κούλα Αφροδίση
Επιθεωρήτρια Αγγλικών

Γιώργος Παπαδόπουλος
Καθηγητής Αγγλικών - Διευθυντής

Επιμέλεια και ηλεκτρονική επεξεργασία εξωφύλλου:

Χρύσης Σιαμμάς
Γραφίστας

Τελικός έλεγχος ηλεκτρονικής σελίδωσης:

Μαρίνα Άστρα Ιωάννου

Ηλεκτρονική επεξεργασία κειμένου, πληκτρολόγηση
και ηλεκτρονική σελίδωση:

SE Page Creation Ελπίδα Μιλτιάδου
Γεωργία Νίκα

Τυπώθηκε τον Απρίλη του 2004 στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας σε 500 αντίτυπα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2003

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	13
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ	
– Συνολικές δαπάνες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού	14
ΜΕΡΟΣ Α: ΠΑΙΔΕΙΑ	
1. Δομή και Οργάνωση του Υπουργείου Παιδείας	
1.1 Δημοτική Εκπαίδευση	17
1.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	22
1.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	23
1.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	28
1.5 Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	29
1.6 Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών	29
1.7 Πολιτιστικές Υπηρεσίες	30
1.8 Τεχνικές Υπηρεσίες	30
2. Σχολεία κατά βαθμίδα Εκπαίδευσης	
2.1 Δημοτική Εκπαίδευση	33
2.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	33
2.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	34
2.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	34
3. Διδακτικό Προσωπικό	
3.1 Δημοτική Εκπαίδευση	36
3.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	36
3.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	37
3.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	38
4. Μαθητικός Πληθυσμός	
4.1 Δημοτική Εκπαίδευση	39
4.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	39
4.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	40
4.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	41
5. Δαπάνες	
5.1 Δημοτική Εκπαίδευση	43
5.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	45
5.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	47
5.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	48
6. Κτιριακά	
6.1 Δημοτική Εκπαίδευση	51
6.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	52
6.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	53
6.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	55
7. Καινοτομίες – Μεταρρυθμίσεις – Δομικές Αλλαγές	
7.1 Δημοτική Εκπαίδευση	57
7.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	71
7.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	90
7.4 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	92
7.5 Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	95
8. Συμμετοχή σε Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	
Πρόγραμμα Σωκράτης	101
9. Άλλες δραστηριότητες	
9.1 Μέση Γενική Εκπαίδευση	113
9.2 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	121
9.3 Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	123
9.4 Διεθνής Εκπαιδευτική Έκθεση	124

10. Επιμόρφωση Προσωπικού	
10.1 Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	127
11. Έργο της Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων	
11.1 Δημοτική Εκπαίδευση	131
11.2 Μέση Γενική Εκπαίδευση	132
11.3 Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	133
Οργανόγραμμα της ενοποιημένης ΥΑΠ	134
12. Άλλες Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού	
12.1 Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης	135
12.2 Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας	135
12.3 Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής	150
12.4 Τεχνικές Υπηρεσίες	156
12.5 Υπηρεσία Διοίκησης Επιμελητών	160

ΜΕΡΟΣ Β: ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

1. Πολιτιστικές Υπηρεσίες

1.1 Γράμματα	163
1.2 Μουσική	166
1.3 Εικαστικές Τέχνες	168
1.4 Θέατρο	169
1.5 Χορός	171
1.6 Κινηματογράφος	172
1.7 Διεθνές Φεστιβάλ «Τα Κύπρια 2003»	175
1.8 Λαϊκός Πολιτισμός	175
1.9 Πολιτιστική Αποκέντρωση	176
1.10 Λειτουργία Πολιτιστικών Ιδρυμάτων	177
1.11 Διεθνείς Πολιτιστικές σχέσεις	178
1.12 Άλλες Δραστηριότητες	179
1.13 Νέοι θεσμοί και προγράμματα για πολιτιστική ανάπτυξη	180
1.14 Πρόγραμμα «Πολιτιστική Ολυμπιάδα» 2001-2004	182
1.15 Κυπριακή Εθνική Επιτροπή για την Unesco	183

2. Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών

2.1 Στελέχωση	185
2.2 Βιβλιοθήκη και Αρχεία	185
2.3 Εκδόσεις του ΚΕΕ	186

3. Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου

3.1 Σκηνική δραστηριότητα του ΘΟΚ κατά το έτος 2003	187
3.2 Τομέας Θεατρικής Ανάπτυξης	190

4. Κυπριακή Βιβλιοθήκη

	195
--	-----

ΜΕΡΟΣ Γ: ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

1. Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού

1.1 Δομή – Λειτουργία	199
1.1.1 Τομέας Αθλητισμού	199
1.1.2 Τομέας Αθλητικών χώρων	202
1.1.3 Οικονομική διαχείριση	204
1.1.4 Κλάδος Ανθρώπινου Δυναμικού	204

ANNUAL REPORT 2003

PART A: EDUCATION

1. Structure of the Ministry of Education and Culture

1.1 Primary Education	209
1.2 Secondary General Education	214
1.3 Secondary Technical and Vocational Education	219
1.4 Higher and Tertiary Education	222
1.5 The Cyprus Institute of Education	224

1.6 Cyprus Research Centre	.224
1.7 Cultural Services	.224
1.8 Department of Technical Services	.224
2. Innovations, Reforms and Structural changes in Education	
2.1 Primary Education	.229
2.2 Secondary General Education	.237
2.3 Secondary Technical and Vocational Education	.242
2.4 The Cyprus Institute of Education	.243
3. Participation in European Programmes	
3.1 The Socrates Programme	.251
3.2 School Links and Exchanges – International Student Projects	.253
3.3 Europe at School	.253
3.4 European Centre for Modern Languages	.254
4. Other Activities	
4.1 UNESCO Associated Schools – Cyprus	.255
4.2 State Institutes of Further Education	.255
4.3 Secondary Technical and Vocational Education	.255
5. Other Services	
5.1 Publications of Textbooks by the Curriculum Development Unit	.256
5.2 Educational Psychology Service	.257
5.3 The Counselling and Career Education Service	.257
5.4 School Clerks Service	.258

PART B: CULTURE

1. Cultural Services

1.1 Letters	.262
1.2 State Orchestra	.265
1.3 Visual Arts	.266
1.4 Theatre	.267
1.5 Dance	.268
1.6 Cinema	.270
1.7 «Kypria 2003» International Festival	.272
1.8 Folk Art	.272
1.9 Cultural Decentralisation	.273
1.10 Cultural Institutions	.274
1.11 International Cultural Agreements	.274
1.12 Other Activities	.275
1.13 New Institutions and Programmes for Cultural Development	.276
1.14 «Cultural Olympiad» Programme 2001-2004	.278
1.15 Cyprus National Commission for Unesco	.278
2. Cyprus Research Centre	.280
3. Cyprus Theatre Organisation	
3.1 Artistic Activities during 2003	.282
3.2 The Development Section of the Cyprus Theatre Organisation	.285
4. Cyprus Library	.289

PART C: CYPRUS SPORT ORGANISATION

1. Cyprus Sport Organisation

1.1 Competitive Sports	.293
1.2 Mass Sports (Sports for All)	.294
1.3 Sporting grounds Sector	.294
1.4 Financial Administration Branch	.295
1.5 Human Resources Branch	.295

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Δημοτική Εκπαίδευση	.298
Μέση Γενική Εκπαίδευση	.312
Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	.318

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 2003 αποτέλεσε μια σημαντική χρονιά για τα εκπαιδευτικά πράγματα του τόπου μας. Η αλλαγή της διακυβέρνησης και η ανάληψη του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού από τον κ.Πεύκιο Γεωργιάδη, ο οποίος διαδέχτηκε τον κ.Ουράνιο Ιωαννίδη, είχε ως αποτέλεσμα, πέρα από την αλλαγή των προσώπων, τη χάραξη μιας νέας στρατηγικής για την εκπαίδευση. Η στρατηγική αυτή, την οποία υλοποιεί σταδιακά ο νέος Υπουργός, σκοπό έχει την εφαρμογή του προγράμματος διακυβέρνησης του νέου προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Τάσσου Παπαδόπουλου.

Ένας άλλος βασικός παράγοντας που επηρεάζει αναπόδραστα την εξέλιξη των εκπαιδευτικών μας πραγμάτων είναι η ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία πήρε σάρκα και οστά μέσα στο 2003, με την υπογραφή της Συνθήκης Προσχώρησης, που έγινε στις 16 Απριλίου 2003, στην Αθήνα. Η ένταξή μας στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια, η οποία οριστικοποιείται και τυπικά την 1η του Μάη του 2004, αποτελεί ένα οριακό και ιστορικό γεγονός, το οποίο δημιουργεί νέα δεδομένα όσον αφορά το μέλλον της κυπριακής εκπαίδευσης αλλά και της Κύπρου γενικότερα.

Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα, έχει αρχίσει ήδη η μελέτη και η εισαγωγή μιας σειράς μεταρρυθμίσεων σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης. Μια από τις πρώτες ενέργειες του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού ήταν η ανάθεση σε ειδική επιτροπή, την οποία αποτελούν επτά Κύπριοι και Ελλαδίτες πανεπιστημιακοί καθηγητές, της ευθύνης για την εκπόνηση ενός σχεδίου για μια συνολική εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Η μεταρρύθμιση αυτή θα λαμβάνει υπόψη τα ευρωπαϊκά και τα παγκόσμια δεδομένα στο χώρο της εκπαίδευσης, με στόχο τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση της παιδείας μας.

Με μια εκσυγχρονισμένη, ορθά προσανατολισμένη και ευέλικτη παιδεία, επιδιώκουμε να θέσουμε τις βάσεις και να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για τη φυσική επιβίωση, την κοινωνική πρόοδο και την ευημερία των ανθρώπων του τόπου μας. Η κυπριακή εκπαίδευση στηρίζεται στο ιστορικό και πολιτιστικό παρελθόν της πατρίδας μας. Λαμβάνει ταυτόχρονα υπόψη το ευρωπαϊκό και το παγκόσμιο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι και επιδιώκει, μέσα από μια μεθοδικά προδιαγεγραμμένη και σχεδιασμένη στρατηγική, να ανταποκριθεί με αποτελεσματικότητα στις ανάγκες της κυπριακής κοινωνίας και στις σύγχρονες επιστημονικές και τεχνολογικές προκλήσεις. Για την επίτευξη αυτών των στόχων επιδιώκουμε παράλληλα τόσο στον εκπαιδευτικό όσο και στους άλλους τομείς ανάπτυξης και δράσης μια ισότιμη σχέση αλληλεπίδρασης και αλληλεξάρτησης με τους εταίρους μας στην ενιαία ευρωπαϊκή οικογένεια.

Μέσα στα πιο πάνω πλαίσια αναπτύσσονται και οριοθετούνται οι βασικοί τομείς δραστηριότητας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού: η εκπαίδευση, ο πολιτισμός και ο αθλητισμός. Η εκπαίδευση επιδιώκει τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων, υπεύθυνων και δημοκρατικών πολιτών, οι οποίοι να έχουν τις δυνατότητες και τις δεξιότητες για να ανταποκριθούν στις ανάγκες και τις απαιτήσεις ενός σύγχρονου και διαρκώς μεταβαλλόμενου κόσμου. Παράλληλα θα πρέπει να είναι έτοιμοι και ικανοί να συμβάλουν με την προσφορά και τη δράση τους στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική πρόοδο της πατρίδας μας αλλά και της ευρύτερης ευρωπαϊκής οικογένειας, της οποίας αποτελούμε αναπόσπαστο μέρος.

Ο πολιτισμός επιδιώκει βασικά να διατηρήσει, να ανανεώσει δημιουργικά και να προβάλλει την πολιτιστική μας παράδοση και κληρονομιά και να αναδείξει ταυτόχρονα τους πνευματικούς μας δημιουργούς, σε κάθε τομέα πολιτιστικής δράσης και δημιουργίας. Παράλληλα, επιδιώκεται, μέσα από τη διοργάνωση ποικίλων πολιτιστικών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων, η ανάπτυξη της πολιτιστικής ζωής του τόπου, η οποία μπορεί να προσδώσει νόημα και ποιότητα στη ζωή μας. Ο αθλητισμός, τέλος, ως μέσο για σωστή σωματική άθληση και διάπλαση, συμβάλλει καθοριστικά στην υγιή απασχόληση των νέων και στην καλλιέργεια αρχών και αξιών που πηγάζουν από την ολυμπιακή ιδέα και το αρχαιοελληνικό ιδεώδες του «ευ αγωνίζεσθαι» και «νους υγιής εν σώματι υγιεί».

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού κατά το 2003 επιτέλεσε σημαντικό έργο, το οποίο διαφαίνεται μέσα από τη λεπτομερή παράθεση της δράσης των διαφόρων τμημάτων, όπως αυτά παρατίθενται στην παρούσα έκθεση.

Αρχίζοντας από την Προδημοτική Εκπαίδευση θα πρέπει να τονιστεί για άλλη μια φορά ότι η εκπαίδευση των μικρών παιδιών μέσα από τα δημόσια και κοινοτικά νηπιαγωγεία μας, συμβάλλει ουσιαστικά στην προετοιμασία του παιδιού για το Δημοτικό Σχολείο και μειώνει τις πιθανότητες σχολικής πρώιμης παρέμβασης. Για όλα αυτά το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού τα τελευταία χρόνια προχώρησε στην εισαγωγή καινοτομιών, με στόχο την ποσοτική και ποιοτική ανάπτυξη της Προδημοτικής Εκπαίδευσης.

Μέσα στη χρονιά που επισκοπούμε μεθοδεύτηκε η υλοποίηση της προεκλογικής δέσμευσης του Προέδρου της Δημοκρατίας για καθιέρωση της δωρεάν και υποχρεωτικής φοίτησης στην προδημοτική εκπαίδευση, για τα παιδιά από ηλικίας τεσσάρων ετών και οχτώ μηνών μέχρι πέντε ετών και οχτώ μηνών. Για το σκοπό αυτό συστάθηκε ειδική επιτροπή, η οποία υπέβαλε ολοκληρωμένη μελέτη προς τον Υπουργό Παιδείας. Με βάση αυτή τη μελέτη έγιναν μέσα στο 2003 σημαντικά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση, με στόχο να αρχίσει η υλοποίηση της σημαντικής αυτής καινοτομίας από τη σχολική χρονιά 2004-2005. Παράλληλα συνεχίστηκε το πρόγραμμα ανέγερσης νέων νηπιαγωγείων με τη δημιουργία πέντε νέων τμημάτων δημόσιων σχολείων προδημοτικής εκπαίδευσης.

Στη Δημοτική Εκπαίδευση, κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003, υιοθετήθηκαν και συνεχίστηκαν νέα εκπαιδευτικά προγράμματα με στόχο την ανάπτυξη της δημιουργικότητας των μαθητών μέσα και έξω από την τάξη και την επίτευξη της χαράς της μάθησης, την προσφορά ενισχυμένων και διαφοροποιημένων προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας στα παιδιά των παλιννοστούντων και αλλοδαπών και την αναβάθμιση του γλωσσικού μαθήματος.

Προγράμματα που εφαρμόζονται με επιτυχία στη Δημοτική Εκπαίδευση είναι τα εκπαιδευτικά προγράμματα Μουσειακής Αγωγής, «Κύπρος-Αιγαίο, Μύθος Ιστορία-Τέχνη», Αγωγή Υγείας-Μέντωρ Ευρωπαϊκού Δικτύου Σχολείων Προαγωγής Υγείας, «Οδυσσέας» και «Οίκαδε». Άρχισε επίσης με επιτυχία από το Σεπτέμβριο του 2003 η εισαγωγή των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας, με συμμετοχή δύο Δημοτικών Σχολείων, του Δημοτικού Σχολείου Φανερωμένης Λευκωσίας και του 18ου Δημοτικού Σχολείου Λεμεσού. Ο θεσμός του Ολοήμερου Σχολείου επεκτάθηκε σε 84 σχολεία. Το πρόγραμμα «Αξιοποίηση της Πληροφορικής στη Δημοτική Εκπαίδευση» εφαρμόστηκε σε όλα τα σχολεία στις ελεύθερες περιοχές, στο κατεχόμενο σχολείο του Ριζοκαρπάσου και σε όλα τα Ολοήμερα σχολεία. Επιπλέον, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου εφαρμόστηκε η

πρώτη φάση της επέκτασης του χρόνου παραμονής στο σχολείο των παιδιών των τριών πρώτων τάξεων του Δημοτικού Σχολείου, μέχρι τις 1.05', στην οποία περιλαμβάνεται το ένα τρίτο των δημοτικών σχολείων της Κύπρου.

Με βάση τον περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο 113(1) 1999, που τέθηκε σε εφαρμογή από το Σεπτέμβριο του 2001, τα περισσότερα παιδιά με ειδικές ανάγκες συνεκπαιδεύονται με τα συνομήλικά τους στα σχολεία της κοινότητας, ενώ παιδιά με σοβαρά προβλήματα ή πολλαπλές αναπηρίες, που δεν μπορούν να ωφεληθούν από τη φοίτησή τους στα συνηθισμένα σχολεία, φοιτούν σε ειδικά σχολεία, πάντοτε με τις προδιαγεγραμμένες πρόνοιες της νομοθεσίας. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού επιδιώκει την παροχή στα παιδιά με ειδικές ανάγκες κάθε βοήθειας και στήριξης (ατομικής ή ομαδικής), με στόχο την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών αναγκών τους και την εκπαιδευτική και κοινωνική ενσωμάτωσή τους.

Στη Μέση Γενική Εκπαίδευση ολοκληρώθηκε μέσα στο 2003 η εφαρμογή του Ενιαίου Λυκείου και στις τρεις λυκειακές τάξεις, με την παράλληλη εφαρμογή των δεκατεσσάρων προγραμμάτων- δράσεων, που σκοπό έχουν την ποιοτική αναβάθμιση της προσφερόμενης εκπαίδευσης. Ταυτόχρονα συνεχίστηκαν τα προγράμματα εισαγωγής και ενίσχυσης των νέων τεχνολογιών στη δημόσια Μέση Εκπαίδευση, ενώ άρχισε παράλληλα η εφαρμογή προγράμματος επιμόρφωσης των καθηγητών στη χρήση Ηλεκτρονικού Υπολογιστή. Προωθήθηκαν επίσης η ανέγερση νέων σχολικών κτιρίων και η αντισεισμική αναβάθμιση, η εγκατάσταση συστημάτων κεντρικής θέρμανσης, η διαμόρφωση ειδικών αιθουσών, η σύνδεση Γυμνασίων και Λυκείων με το διαδίκτυο, η ανάπτυξη των σχολικών βιβλιοθηκών, η Αντιναρκωτική Αγωγή και η Αγωγή Υγείας, οι σχολικές διασυνδέσεις και ανταλλαγές κ.ά.

Στη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση κατά το 2003 έγιναν σημαντικά έργα. Προωθήθηκε η υλοποίηση της πρότασης για ανασχεδιασμό, αναδόμηση και εκσυγχρονισμό του περιεχομένου και της δομής της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Επίσης έχει εισαχθεί σύγχρονη τεχνολογία στα εκπαιδευτικά προγράμματα των Τεχνικών Σχολών, εκσυγχρονίστηκε ο υφιστάμενος εξοπλισμός και αναβαθμίστηκαν τόσο τα τεχνολογικά μαθήματα όσο και τα μαθήματα γενικής μόρφωσης. Από το Σεπτέμβριο του 2003 άρχισε τη λειτουργία της η Περιφερειακή Τεχνική και Γεωργική Σχολή Αυγόρου, η οποία εξυπηρετεί τις ανάγκες των παιδιών της περιοχής Κοκκινοχωριών, ενώ παράλληλα άρχισαν οι εργασίες για τη δημιουργία της Γ' Τεχνικής Σχολής Λεμεσού. Γίνονται επίσης μελέτες για την ανέγερση νέας Τεχνικής Σχολής στη Λάρνακα και Ξενοδοχειακού Τμήματος στο Γυμνάσιο Αγρού.

Στην Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση προωθήθηκε σειρά μέτρων τα οποία έχουν σκοπό την επέκταση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στον τόπο μας, με τον εμπλουτισμό των πτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων του Πανεπιστημίου Κύπρου καθώς επίσης και με την ίδρυση άλλων πανεπιστημίων. Το Δεκέμβριο του 2003 εγκρίθηκε ο νόμος για την ίδρυση του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ), που θα συγκεντρώσει και θα αναβαθμίσει σε πανεπιστημιακό επίπεδο τα γνωστικά αντικείμενα των δημόσιων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Διορίστηκε επίσης η Διοικούσα Επιτροπή του Ανοικτού Πανεπιστημίου, η οποία συνήλθε σε πέντε συνόδους μέσα στο 2003, ενώ ταυτόχρονα βρίσκεται στο τελικό στάδιο νομοτεχνικής επεξεργασίας το νομοσχέδιο για την ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Η προσφορά του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου (ΠΙΚ) κάλυψε εκτός από τη διδασκαλία, τη λειτουργία του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στη Λεμίθου, τις παραγωγές προγραμμάτων ήχου, εικόνας, διαφανειών, και ταινιών, τον εμπλουτισμό και διαχείριση της βιβλιοθήκης, τις εκδόσεις, τη διεξαγωγή αρκετών ερευνών και αξιολογήσεων προγραμμάτων που αφορούν την εκπαίδευση στην Κύπρο. Το διδακτικό έργο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου κάλυψε τα προγράμματα προϋπηρεσιακής κατάρτισης 381 υποψηφίων καθηγητών με λειτουργία του Ινστιτούτου πρωί και απόγευμα. Επιπρόσθετα καλύφθηκαν τα προγράμματα ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης 225 διευθυντών και βοηθών διευθυντών των σχολείων, και προσφέρθηκαν σεμινάρια επιλογής σε 1340 δασκάλους και καθηγητές.

Το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών (Κ.Ε.Ε.), που λειτουργεί από το 1962 συμβάλλει σημαντικά στη διεξαγωγή και διάδοση της Κυπριολογικής έρευνας στην Κύπρο και στο διεθνή χώρο καθώς επίσης και στην έκδοση των σχετικών πορισμάτων από Κύπριους και ξένους επιστήμονες, σε συστηματική βάση. Διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην έρευνα της ιστορίας, της γλώσσας και της λαογραφίας του τόπου μας. Η έρευνα σ' αυτούς τους τομείς διεξάγεται με τη χρήση πρωτογενούς αρχειακού υλικού, το οποίο υπάρχει σε αρχεία της Κύπρου, όπως το Δημόσιο Αρχείο, αλλά και σε αρχεία του εξωτερικού, όπως το Public Record Office του Λονδίνου, το Κρατικό Αρχείο της Βενετίας κ.ά. Πληροφορίες σχετικές προς την έρευνα εντοπίζονται και στις διάφορες εξειδικευμένες βιβλιοθήκες που βρίσκονται εντός και εκτός Κύπρου όπως την Κυπριακή Βιβλιοθήκη, τη Βιβλιοθήκη της Αρχιεπισκοπής, το Bibliotheque Nationale στο Παρίσι και το British Library στο Λονδίνο. Σημειώνεται ότι το Κ.Ε.Ε. διαθέτει τη δική του εξειδικευμένη επιστημονική βιβλιοθήκη με περισσότερους από 20,000 τόμους, καθώς και 4 αρχεία, το Λαογραφικό Αρχείο, το Αρχείο Παλαιών Πολεμιστών, το Ιστορικό Αρχείο και το Αρχείο Προφορικής Παράδοσης.

Από το 1965 μέχρι σήμερα το Κ.Ε.Ε. έχει εκδώσει ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών πραγματειών, το οποίο περιλαμβάνει μονογραφίες, έγγραφα με ιστορικές πηγές, μεταφράσεις ιστορικών πηγών, πρακτικά επιστημονικών συμποσίων, επιστημονική επετηρίδα και επανεκδόσεις που έχουν εξαντληθεί. Σημαντική αναβάθμιση αποτελεί η δημιουργία ψηφιακής βιβλιοθήκης. Συγκεκριμένα, το Κ.Ε.Ε., στα πλαίσια ερευνητικού προγράμματος με τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου, ολοκλήρωσε τη δημιουργία Ενιαίας Βάσης Δεδομένων Προφορικής Ιστορίας. Με την αναβάθμιση αυτή, όλο το ηχητικό υλικό που βρίσκεται στα διάφορα αρχεία του Κ.Ε.Ε. έχει μετατραπεί σε ηλεκτρονική, ψηφιακή και νοητή βιβλιοθήκη. Έτσι η Ιστορία, η Παράδοση και ο Πολιτισμός της Κύπρου θα προβάλλονται διεθνώς.

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, πέρα από τις προσπάθειες που καταβάλλουν για τη δημιουργία της κατάλληλης υποδομής ανάπτυξης του πολιτισμού και την παροχή ουσιαστικής βοήθειας και κινήτρων προς τους ίδιους τους πολιτιστικούς δημιουργούς, ανέπτυξαν ουσιαστικές πρωτοβουλίες στον τομέα της συμμετοχής σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης.

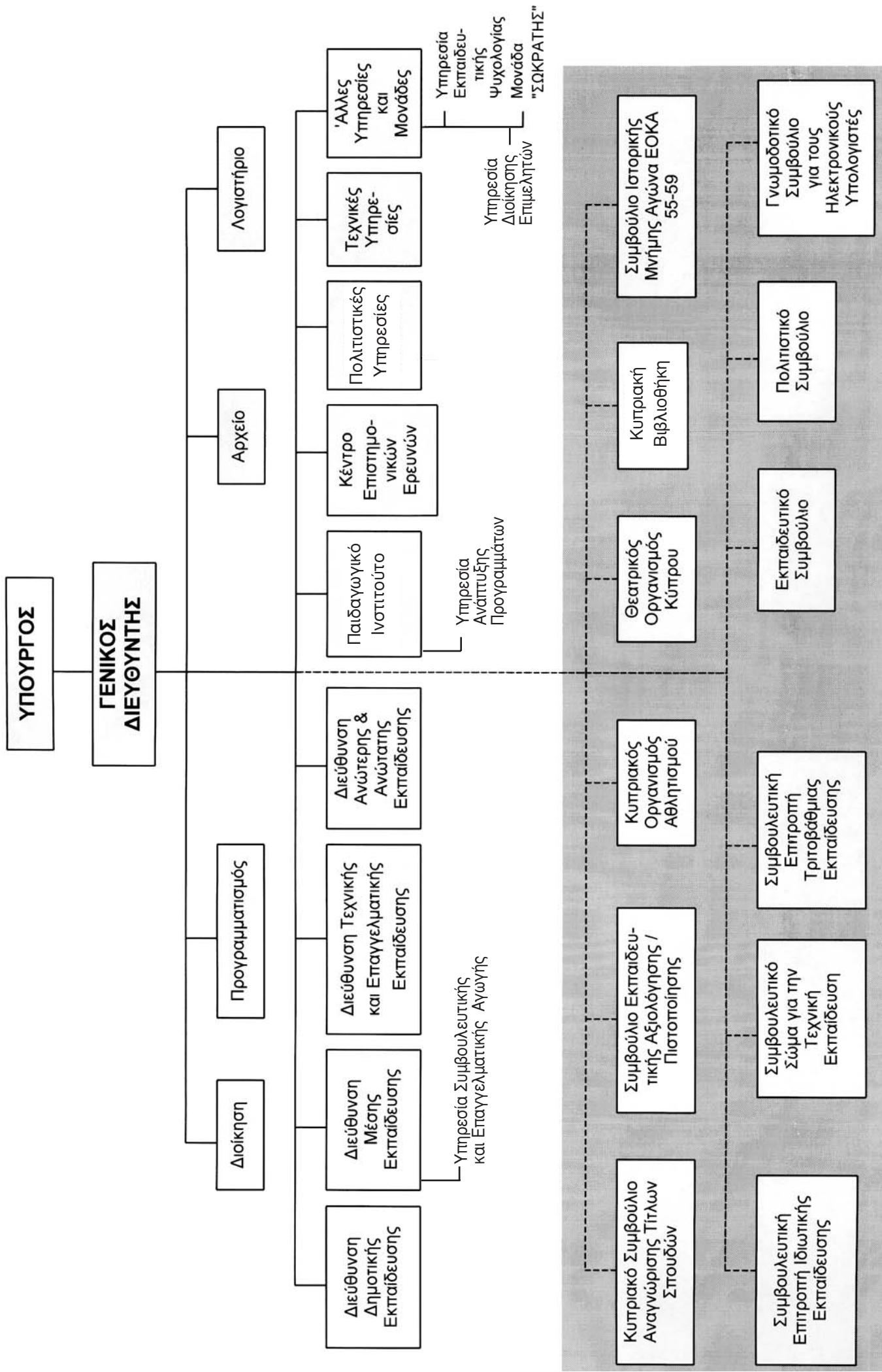
Μέσα στο πλαίσιο αυτό η Κύπρος έχει ήδη ενταχθεί στο πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000» της Ε.Ε. και δημιουργήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού το Κυπριακό Πολιτιστικό Σημείο Επαφής του Προγράμματος, με σκοπό την προώθηση του προγράμματος και την εξυπηρέτηση του κοινού. Μέσα στο 2003 οι

Πολιτιστικές Υπηρεσίες συνέχισαν τη σημαντική προσφορά τους στους διάφορους τομείς πολιτιστικής δράσης, προσφοράς και ανάπτυξης, ενώ παράλληλα ανέλαβαν την ευθύνη της διοργάνωσης των εορταστικών εκδηλώσεων για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία οριστικοποιείται και τυπικά από την 1η του Μάη του 2004. Για το σκοπο αυτό καταρτίστηκε σχετικό πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει κλασική και σύγχρονη μουσική, θέατρο, χορό, εικαστικές εκθέσεις, έκθεση φωτογραφίας και άλλες εκδηλώσεις, οι οποίες οργανώθηκαν σε μεγάλες πόλεις, δήμους και κοινότητες του νησιού μας. Από το Μάιο ως το Δεκέμβριο του 2003 πραγματοποιήθηκαν συνολικά 25 εκδηλώσεις και αναμένεται να οργανωθούν άλλες εννέα μέσα στους πρώτους μήνες του 2004. Η κορύφωση των εκδηλώσεων θα γίνει την 30η Απριλίου και την 1η του Μάη 2004.

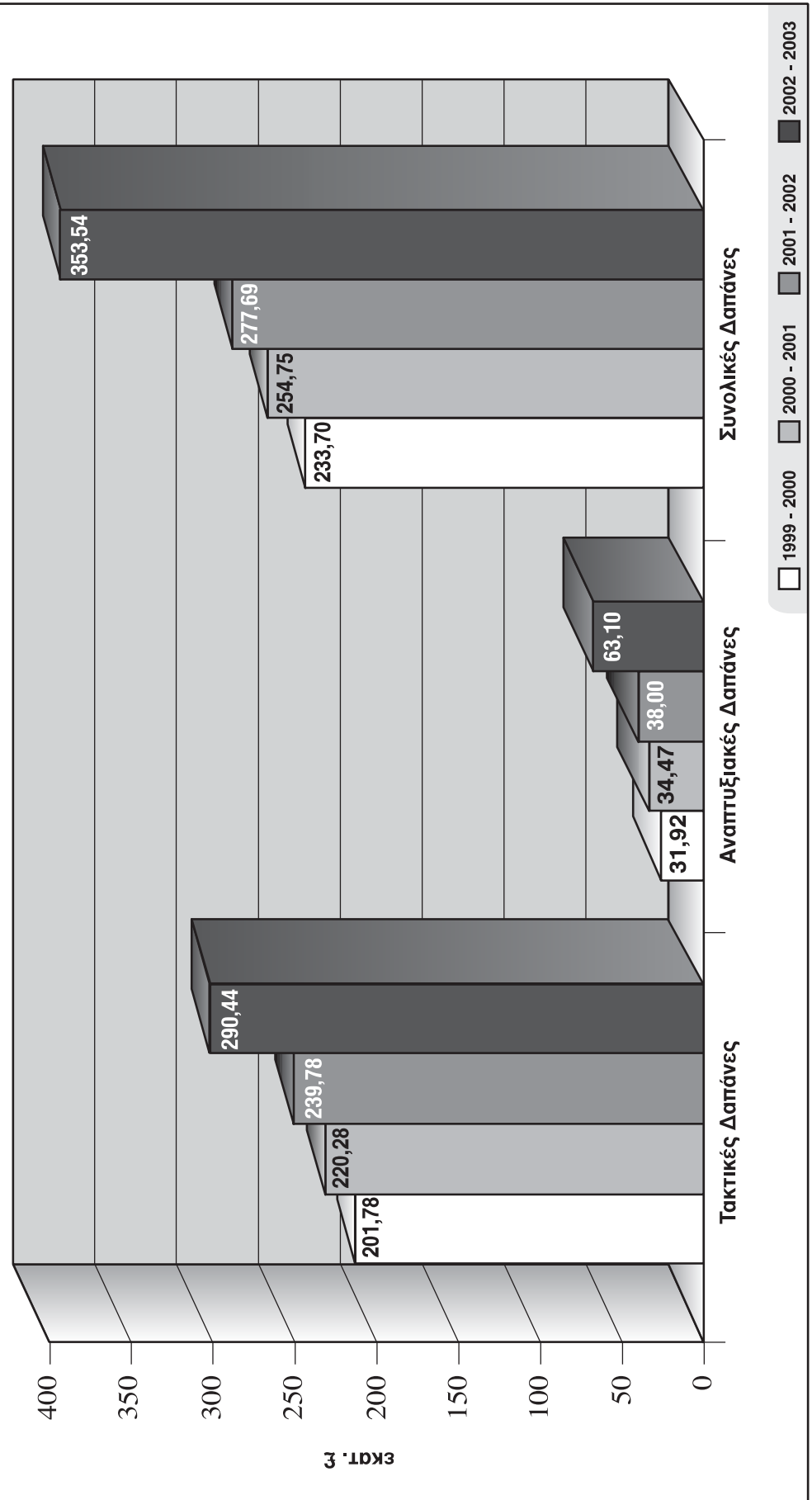
Σημαντική υπήρξε επίσης μέσα στο 2003 η δράση όλων των άλλων τμημάτων και υπηρεσιών που εντάσσονται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, όπως είναι οι Τεχνικές Υπηρεσίες, η Κυπριακή Βιβλιοθήκη, ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου, ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού, η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, η Εθνική Συντονιστική Μονάδα Σωκράτης, τα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης κτλ. Λεπτομέρειες για τις πιο πάνω δράσεις παρατίθενται αναλυτικά στις σελίδες της παρούσας Ετήσιας Έκθεσης.

Στα διαγράμματα που ακολουθούν φαίνεται το οργανόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού όπως επίσης και στατιστικά στοιχεία που αφορούν τις δαπάνες για την παιδεία και τον πολιτισμό και το σύνολο των δραστηριοτήτων του ΥΠΠ.

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

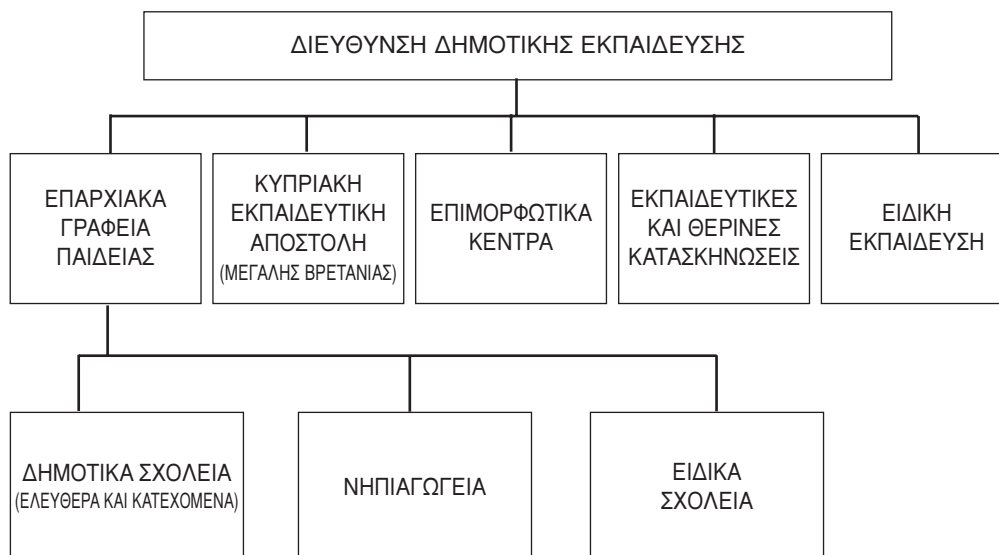

ΜΕΡΟΣ Α ΠΑΙΔΕΙΑ

1. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΥΠΠ

1.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Δημοτική Εκπαίδευση αποτελεί την πρώτη βαθμίδα της εκπαίδευσης, η οποία θέτει τις βάσεις ώστε τα παιδιά να αναπτυχθούν ισόρροπα στο γνωστικό, συναισθηματικό και ψυχοκινητικό τομέα. Γι' αυτό, η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης καταβάλλει, διαρκώς, κάθε προσπάθεια για συνεχή βελτίωση και αναβάθμιση της Δημοτικής Εκπαίδευσης. Επιδιώκει τη συνεχή επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού, την αναθεώρηση και συγγραφή νέων διδακτικών βιβλίων τα οποία να είναι συνυφασμένα με τις ανάγκες του Αναλυτικού Προγράμματος και της κοινωνίας γενικότερα, τον εκσυγχρονισμό διδακτικών μεθόδων και προσεγγίσεων, το σχεδιασμό και εφαρμογή σύγχρονων αναπτυξιακών προγραμμάτων, την αύξηση των δασκάλων Ειδικής Εκπαίδευσης, την επέκταση και ανέγερση νέων σχολικών μονάδων και, γενικά, τη δημιουργία της υποδομής εκείνης που απαιτείται για ποιοτική βελτίωση της εκπαίδευσης.

Οι διάφοροι τομείς που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης περιλαμβάνουν την Προδημοτική Εκπαίδευση (Νηπιαγωγεία: Δημόσια, Κοινοτικά, Ιδιωτικά), τη Δημοτική Εκπαίδευση (Δημοτικά Σχολεία στην ελεύθερη και κατεχόμενη Κύπρο), την Ειδική Εκπαίδευση (Ειδικά Σχολεία και παροχή εξατομικευμένης βοήθειας σε παιδιά με ειδικές ανάγκες ενταγμένα σε δημοτικά σχολεία), την Κυπριακή Εκπαιδευτική Αποστολή (Παροικιακά Σχολεία στη Μεγάλη Βρετανία), τα Επιμορφωτικά Κέντρα, τις Εκπαιδευτικές και Θερινές Κατασκηνώσεις και την Εκπαίδευση Ελλήνων της Διασποράς.

1.1.1 ΠΡΟΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Προδημοτική Εκπαίδευση επιτελεί έργο αποφασιστικής σημασίας για την ποιοτική αναβάθμιση της Δημοτικής Εκπαίδευσης. Η αντίληψη αυτή είναι σύμφωνη με την ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πραγματικότητα και τα πορίσματα επιστημονικών εκπαιδευτικών ερευνών. Η Κύπρος, ως μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης και

ως χώρα η οποία βρίσκεται στο τελευταίο σκαλοπάτι της ένταξης στην Ενωμένη Ευρώπη, υιοθετεί προγράμματα που εναρμονίζονται με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά. Οι αρμοδιότητες των Υπουργείων Παιδείας των ευρωπαϊκών χωρών σε θέματα Προδημοτικής Εκπαίδευσης αφορούν παιδιά ηλικίας τριών ετών και άνω.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (Υ.Π.Π.) της Κύπρου είναι αρμόδιο για την εκπαίδευση παιδιών ηλικίας τριών ετών και άνω, που φοιτούν σε δημόσια, κοινοτικά και ιδιωτικά νηπιαγωγεία. Η Προδημοτική Εκπαίδευση είναι υπεύθυνη για τη συμπλήρωση του έργου της οικογένειας, την υποστήριξη, με κάθε τρόπο, της πληρέστερης δυνατής ανάπτυξης του παιδιού, την ικανοποίηση των βασικών αναγκών της προσωπικότητάς του και την έκθεσή του σε υποστηρικτικές και επικοινωνιακές εμπειρίες, με σκοπό να συνειδητοποιήσει τις ικανότητες και δυνατότητές του και να αναπτύξει θετική αυτοειδέα.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου αποσκοπεί σε έναν τρόπο ζωής που να διατηρεί, όσο το δυνατό, περισσότερα στοιχεία από το φυσικό τρόπο ζωής της οικογένειας, με έμφαση στην ελεύθερη και δημιουργική δραστηριοποίηση του παιδιού, μέσα από εξατομικευμένες παιδοκεντρικές προσεγγίσεις, στην απόδοση προσωπικής σημασίας στο άτομο, στην άνεση, στην αγάπη, στην υποστήριξη, στην εμπιστοσύνη, στην αποδοχή, στην ασφάλεια και στο σεβασμό της ατομικής διαφορετικότητας και ιδιαιτερότητας.

1.1.2 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ακρογωνιαίος λίθος των επιδιώξεων της Δημοτικής Εκπαίδευσης ήταν και είναι η ισόρροπη ανάπτυξη της προσωπικότητας των παιδιών, με τη δημιουργία καταστάσεων οι οποίες θα βοηθήσουν στην κατάκτηση της γνώσης, στην ανάπτυξη ορθών στάσεων και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων, καθιστώντας τα έτσι ικανά για μελλοντική ανάληψη ευθυνών και δράση στο συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο μας.

Στη βάση του Ενιαίου Εννιάχρονου Προγράμματος Εκπαίδευσης βασικός στόχος της Δημοτικής Εκπαίδευσης είναι να οργανώνει, να εξασφαλίζει και να προσφέρει σε όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από ηλικία, φύλο, οικογενειακό και κοινωνικό υπόβαθρο και πνευματικές δυνατότητες, τέτοιες ευκαιρίες μάθησης ώστε:

- Να αναπτύσσονται ισόρροπα στο γνωστικό, συναισθηματικό και ψυχοκινητικό τομέα, αξιοποιώντας, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, τα μέσα που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία.
- Να αντιμετωπίζουν με επιτυχία τα ποικίλα προβλήματα που είναι δυνατόν να συναντήσουν και τις τυχόν δυσκολίες προσαρμογής στο σχολικό και ευρύτερο περιβάλλον.
- Να προωθούν την κοινωνικοποίηση και την εδραίωση της εθνικής και πολιτιστικής τους ταυτότητας και του συναισθήματος του «ανήκειν» τόσο στο κράτος της Κυπριακής Δημοκρατίας όσο και στη γλωσσική και εθνική κοινότητα των Ελλήνων της Κύπρου, οι οποίοι αγωνίζονται για εθνική δικαίωση μέσα από νόμιμες δημοκρατικές διαδικασίες.
- Να αποκτούν θετικές στάσεις προς τη μάθηση, να αναπτύσσουν κοινωνική συναντίληψη, αγωνιστικότητα, προσήλωση στις ανθρωπιστικές αξίες, σεβασμό της πολιτιστικής κληρονομιάς και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εκτίμηση του ωραίου και διάθεση για δημιουργικότητα και αγάπη για τη ζωή και τη φύση, ώστε να ευαισθητοποιούνται αποτελεσματικά σε θέματα διατήρησης και βελτίωσης του περιβάλλοντος.

1.1.3 ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Σήμερα διαβιούν στις κατεχόμενες περιοχές της Κύπρου 404 Ελληνοκύπριοι και 140 Μαρωνίτες.

Ενώ αρχικά, και παρά τα εμπόδια και τη λογοκρισία που επέβαλλαν οι κατοχικές αρχές στα βιβλία, λειτουργούσαν τρία δημοτικά σχολεία (ένα στον Κορμακίτη, ένα στην Αγία Τριάδα και ένα στο Ριζοκάρπασο), κατά τη σχολική χρονιά 1998-1999 λειτούργησαν μόνο τα σχολεία Ριζοκαρπάσου και Κορμακίτη.

Κατά τη σχολική χρονιά 1996-1997 το Δημοτικό Σχολείο Αγίας Τριάδας έκλεισε, εξαιτίας της άρνησης του καθεστώτος Ντενκτάς να επιτρέψει στη δασκάλα κυρία Ελένη Φωκά να επιστρέψει στο χωριό της, παρά τις έντονες προσπάθειες της Κυπριακής Κυβέρνησης. Κατά τη σχολική χρονιά 1999-2000 το Δημοτικό Σχολείο Κορμακίτη που λειτουργούσε μέχρι την προηγούμενη χρονιά με ένα μαθητή, έκλεισε λόγω αποφοίτησης του μοναδικού αυτού μαθητή. Κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003, όπως και τις χρονιές μετά από το 1997, οι μαθητές της Αγίας Τριάδας φοιτούσαν στο Δημοτικό Σχολείο Ριζοκαρπάσου, το οποίο λειτουργούσε με 21 μαθητές και τρεις εκπαιδευτικούς.

Οι κατοχικές αρχές δεν επιτρέπουν να λειτουργήσουν Γυμνάσια και έτσι τα παιδιά, μετά από την αποφοίτησή τους από το δημοτικό, είναι αναγκασμένα να προσφυγοποιηθούν και να ζουν στις ελεύθερες περιοχές, μακριά από τις οικογένειές τους. Αυτό τους δημιουργεί πολλά και ποικίλα προβλήματα (ψυχολογικά και κοινωνικά), γιατί στην κρίσιμη, ακριβώς, ηλικία της προεφηβείας, εξαναγκάζονται να χωριστούν από τους γονείς τους και τα αδέρφια τους και να ζουν μόνο τους, χωρίς την επιτήρηση και στήριξη των γονέων και τη θαλπωρή της οικογένειάς τους.

1.1.4 ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού από το Σεπτέμβριο του 2001 εφαρμόζει τον Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο του 1999 (113(I)/1999) και τους Περί Μηχανισμού Έγκαιρης Εντόπισης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Κανονισμούς του 2001 (185(I)2001) και Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Κανονισμούς του 2001 (186(I)2001), οι οποίοι διέπουν την εφαρμογή του Νόμου.

Με τα παρεχόμενα προγράμματα Ειδικής Εκπαίδευσης ικανοποιούνται σήμερα 2893 παιδιά ως προς τις εκπαιδευτικές και άλλες ανάγκες τους στα νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία και 342 παιδιά στα ειδικά σχολεία. Για την παροχή της αναγκαίας στήριξης στα παιδιά με ειδικές ανάγκες σε νηπιαγωγεία, δημοτικά σχολεία, ειδικές μονάδες που λειτουργούν στα δημοτικά σχολεία και ειδικά σχολεία, απασχολούνται 396 εκπαιδευτικοί διαφόρων ειδικοτήτων (νοητικών, συναισθηματικών και άλλων προβλημάτων, κωφών, τυφλών, ειδικής γυμναστικής, μουσικοθεραπείας, εργοθεραπείας, λογοθεραπείας, ακουσολογίας, εκπαιδευτικής ψυχολογίας και φυσιοθεραπείας), οι οποίοι διορίζονται με ειδικά σχέδια υπηρεσίας.

Στους Προϋπολογισμούς της Ειδικής Εκπαίδευσης για το 2003 περιλαμβάνονται κονδύλια ύψους £10.493.479 για:

- τον εξοπλισμό των ειδικών σχολείων, ειδικών μονάδων και των αιθουσών αναφοράς με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και λογισμικά προγράμματα

- τις αναπροσαρμογές των σχολικών κτιρίων με την κατασκευή ειδικών αποχωρητηρίων, ράμπων και ειδικών αιθουσών τύπου «Α» και «Β»
- τις προσλήψεις βοηθητικού προσωπικού (έχουν εγκριθεί με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου 219 συνοδοί και 102 σχολικοί βοηθοί για τη Δημοτική Εκπαίδευση και 45 συνοδοί και 33 σχολικοί βοηθοί για τη Μέση Εκπαίδευση)
- τη δωρεάν μεταφορά των παιδιών με ειδικές ανάγκες στα ειδικά σχολεία και επιχορήγηση των οικογενειών των παιδιών με ειδικές ανάγκες για μεταφορά του παιδιού τους, όπου το παιδί αναγκάζεται, με βάση απόφαση της Επαρχιακής Επιτροπής, να φοιτήσει σε σχολείο το οποίο δε βρίσκεται στην περιοχή του
- την επιχορήγηση των Συνδέσμων Γονέων των Ειδικών Σχολείων για εφαρμογή προγραμμάτων απασχόλησης των παιδιών των ειδικών σχολείων κατά το μη εργάσιμο χρόνο
- την επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού
- τη λειτουργία των ειδικών σχολείων (τηλέφωνα, εργατικό προσωπικό, εξοπλισμό κτλ.)
- την εργοδότηση εκπαιδευτικού, διοικητικού και γραμματειακού προσωπικού.

Το Υ.Π.Π. έχει ως πρωταρχικό στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των επιθεωρητών, των διευθυντών των σχολείων, των εκπαιδευτικών των τάξεων και των εκπαιδευτικών ειδικής εκπαίδευσης στις βασικές πρόνοιες του Νόμου και στις υποχρεώσεις του κάθε μέλους της σχολικής μονάδας έναντι των παιδιών με ειδικές ανάγκες που φοιτούν στο σχολείο τους. Ο στόχος αυτός, επιτυγχάνεται τόσο μέσα από τη διεξαγωγή επιμορφωτικών σεμιναρίων όσο και με την προσωπική επαφή των λειτουργών που εμπλέκονται στην ειδική εκπαίδευση στα σχολεία (επιθεωρητών ειδικής εκπαίδευσης, εκπαιδευτικών ψυχολόγων, συνδετικών λειτουργών και εκπαιδευτικών ειδικής εκπαίδευσης).

1.1.5 ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Η Κυπριακή Εκπαιδευτική Αποστολή (Κ.Ε.Α.) Μεγάλης Βρετανίας αποτελεί τον κύριο φορέα μέσω του οποίου, από το 1969, το Υ.Π.Π. ενισχύει τις προσπάθειες της κυπριακής παροικίας στη Μεγάλη Βρετανία για συντήρηση και καλλιέργεια της εθνικής, θρησκευτικής, πολιτιστικής και γλωσσικής ταυτότητας των παιδιών και του συνόλου των μελών της.

Η Κ.Ε.Α. αποτελείται από έναν Επιθεωρητή - Προϊστάμενο και από αριθμό αποσπασμένων δασκάλων ο αριθμός των οποίων καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες και τις τρέχουσες εξελίξεις. Με βάση την τελευταία απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ο αριθμός των αποσπασμένων δασκάλων ανέρχεται στους τριάντα έξι (36). Η Κ.Ε.Α. συμπληρώνεται και από αριθμό ωρομίσθιων δασκάλων, οι οποίοι είτε βρίσκονται στη Μεγάλη Βρετανία με εκπαιδευτική άδεια είτε είναι μόνιμοι κάτοικοι της χώρας. Ο αριθμός του ωρομίσθιου επιτόπιου προσωπικού καθορίζεται με βάση τις ανάγκες και το εγκεκριμένο, από το Υπουργικό Συμβούλιο, κονδύλι. Κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003, εργοδοτήθηκαν εξήντα πέντε (65) ωρομίσθιοι δάσκαλοι.

Το συντονισμό των ενεργειών όλων των εκπαιδευτικών φορέων της Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης στη Μεγάλη Βρετανία έχει ο Ενιαίος Φορέας Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης (Ε.Φ.Ε.Π.Ε.) που είναι ο κεντρικός φορέας. Πρό-

εδρος του Ε.Φ.Ε.Π.Ε. είναι ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας κ.κ. Γρηγόριος και αντιπρόεδροι οι εκάστοτε Προϊστάμενοι των Εκπαιδευτικών Αποστολών Κύπρου και Ελλάδας. Ο Ε.Φ.Ε.Π.Ε. διαδραματίζει έναν πολύ σημαντικό ρόλο τόσο στην ίδρυση και λειτουργία σχολείων και την αντιμετώπιση διαφόρων προβλημάτων όσο και στη διατήρηση της εθνικής ταυτότητας των αποδήμων.

Το Υ.Π.Π. καταβάλλει μεγάλες προσπάθειες (αποστολή εκπαιδευτικών, εκπόνηση αναλυτικού προγράμματος, επιμόρφωση προσωπικού, ετοιμασία σχεδίου κανονισμών, έκδοση βιβλίων κ.ά.) για την αποτελεσματικότερη πλήρωση του ρόλου της Κ.Ε.Α. και των παροικιακών σχολείων.

1.1.6 ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Οι σκοποί και στόχοι των Επιμορφωτικών Κέντρων συμβαδίζουν με την αναπτυξιακή πολιτική του κράτους και τους ευρύτερους στόχους του Υ.Π.Π. για παροχή ευκαιριών «διά βίου μόρφωσης σε όλους τους πολίτες και προετοιμασίας για αποτελεσματική ένταξη στην Ενωμένη Ευρώπη».

Τα Επιμορφωτικά Κέντρα άρχισαν τη λειτουργία τους το 1960, με την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας, κυρίως στην ύπαιθρο. Το 1974 επεκτάθηκαν και στις πόλεις και σήμερα καλύπτουν κάθε γωνιά των ελεύθερων περιοχών της Κύπρου, προσφέροντας ευκαιρίες επιμόρφωσης σε χιλιάδες άτομα 15 ετών και άνω. Συγκεκριμένα, κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 φοιτούσαν 18348 ενήλικες σε 230 Κέντρα και δίδασκαν 400 προσοντούχοι εκπαιδευτές.

Τα Επιμορφωτικά Κέντρα, στην προσπάθειά τους να ικανοποιήσουν το δικαίωμα δωρεάν συμμετοχής στο πρόγραμμα διαφόρων ατόμων με ειδικές ανάγκες, οργανώνουν κάθε χρονιά 50 περίπου ειδικές ομάδες. Στις ομάδες αυτές φοιτούν αναλφάβητοι, ανάπηροι, κατάδικοι, κωφοί, ψυχικά ασθενείς, παιδιά εγκλωβισμένων, συνταξιούχοι κ.ά. Προσφέρονται, επίσης, ευκαιρίες εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε Πόντιους και στα παιδιά επαναπαρισθέντων Κυπρίων.

Τα Επιμορφωτικά Κέντρα έχουν καταξιωθεί στη συνείδηση των πολιτών ως ένα αξιόλογο πρόγραμμα, γι' αυτό και συμμετέχουν μαζικά σε αυτό. Το θεματολόγιο των Επιμορφωτικών Κέντρων εμπλουτίστηκε σημαντικά και κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 προσφέρονταν 65 περίπου διαφορετικά θέματα.

1.1.7 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΡΙΝΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ

Σκοπός του προγράμματος Εκπαιδευτικών και Θερινών Κατασκηνώσεων είναι να δώσει την ευκαιρία στα παιδιά δημοτικών σχολείων, από την Κύπρο και άλλες χώρες, να γνωρίσουν και να αγαπήσουν το φυσικό περιβάλλον, να αποκτήσουν ορθές στάσεις συμπεριφοράς, να αναπτύξουν σχέσεις και φιλίες με τα συνομήλικά τους παιδιά, να γνωρίσουν την ελληνική γλώσσα και την κυπριακή ιστορία, να γνωρίσουν την Κύπρο και την κουλτούρα της.

Το Υ.Π.Π. αυξάνει συνεχώς τα προγράμματα φιλοξενίας στην Κύπρο και τον αριθμό των παιδιών που φιλοξενεί από το εξωτερικό. Το καλοκαίρι του 2003 φιλοξενήθηκαν παιδιά από την Ελλάδα και την Κυπριακή Παροικία της Αγγλίας. Η φιλοξενία των αποστολών αυτών έγινε για πρώτη φορά σε παραλιακά ξενοδοχεία. Το καλοκαίρι του 2004 προγραμματίζεται η επανάληψη των πιο πάνω προγραμμάτων, καθώς και η φιλοξενία αποστολής από την Αυστραλία.

1.1.8 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

Στα πλαίσια των προσπαθειών για παροχή εκπαιδευτικής βοήθειας στους Έλληνες της Διασποράς, το Υ.Π.Π. προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

- Συνεχίζει την πολιτική απόσπασης εκπαιδευτικού για διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας τόσο στα παιδιά όσο και στους εκπαιδευτικούς των σχολείων του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου Ιεροσολύμων.
- Αποστέλλει βιβλία και άλλο εκπαιδευτικό υλικό σε όλα τα ελληνικά σχολεία και φορείς των απανταχού ομογενών μετά από την εκ μέρους τους υποβολή σχετικού αιτήματος.
- Φιλοξενεί ομάδες παιδιών από τις διάφορες παροικίες στις κατασκηνώσεις του. Κατά τη διάρκεια της παραμονής των παιδιών προσφέρει εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με την ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό.
- Προσφέρει εκπαιδευτικές διευκολύνσεις σε επαναπατριζόμενους ομογενείς στην Κύπρο μέσω ειδικών προγραμμάτων τόσο μέσα στα σχολεία όσο και στα πλαίσια λειτουργίας των Επιμορφωτικών Κέντρων.

1.2 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Μέση Γενική Εκπαίδευση, Δημόσια και Ιδιωτική, καλύπτει ένα μεγάλο τμήμα του εκπαιδευτικού συστήματος στις ελεύθερες περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Εκείνο που κάποτε ήταν προνόμιο των λίγων που κατοικούσαν στις αστικές περιοχές γενικεύτηκε και η δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι υποχρεωτική για όλα τα παιδιά μέχρι την ηλικία των 15 χρόνων και προσιτή σε όλες τις αστικές και αγροτικές περιοχές.

Η Δημόσια Μέση Γενική Εκπαίδευση προσφέρει ένα εξάχρονο πρόγραμμα εκπαίδευσης για μαθητές ηλικίας μεταξύ 12 και 18 χρόνων.

Στο Γυμνάσιο κύριος προσανατολισμός είναι η γενική ανθρωπιστική παιδεία. Η φοίτηση στο Γυμνάσιο είναι υποχρεωτική για τα πρώτα τρία χρόνια μέχρι την ηλικία των 15 χρόνων.

Στα τρία τελευταία χρόνια, στο Λύκειο, το εκπαιδευτικό σύστημα είναι πιο ευέλικτο και με διάφορες κατευθύνσεις ανάλογα με τις κλίσεις, δεξιότητες και ενδιαφέροντα του μαθητή. Ιδιαίτερα, με την εφαρμογή από τη σχολική χρονιά 2000-2001 του θεσμού του ενιαίου λυκείου σε παγκύπρια κλίμακα, η ευελιξία και οι προοπτικές που ανοίγονται στο μαθητή αυξάνονται ακόμη περισσότερο. Ο νέος θεσμός του ενιαίου λυκείου αποτελεί απάντηση στις ποικίλες προκλήσεις, εθνικές και παγκόσμιες, και ιδιαίτερα ενισχύει την ευρωπαϊκή μας πορεία.

Με βάση τις κοινωνικοοικονομικές, πολιτιστικές και εθνικές ανάγκες της Κύπρου, η Δημόσια Μέση Εκπαίδευση προσφέρει ίσες ευκαιρίες μόρφωσης και στοχεύει στην προαγωγή και ανάπτυξη μιας υγιούς και ηθικής προσωπικότητας με σκοπό να δημιουργήσει ικανούς, δημοκρατικούς και νομοταγείς πολίτες. Στοχεύει επίσης στην εμπέδωση της εθνικής ταυτότητας, των πολιτιστικών αξιών, των παγκόσμιων ιδανικών για Ελευθερία, Δικαιοσύνη, Ειρήνη, στην καλλιέργεια αγάπης και σεβασμού των ανθρώπων, στην αλληλοκατανόηση.

Η Μέση Εκπαίδευση έχει ένα ευρύ πεδίο ευθυνών. Οι κυριότεροι τομείς αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης είναι: η παρακολούθηση και αξιολόγηση της εργασίας των δημόσιων σχολείων, η παρακολούθηση της εργασίας των ιδιωτικών σχολείων και των φροντιστηρίων, η Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής, η παρακολούθηση της εφαρμογής των κανονισμών λειτουργίας των σχολείων, η επιθεώρηση του διδακτικού προσωπικού, ο εκπαιδευτικός προγραμματισμός και η στελέχωση των σχολείων, η παροχή επιμόρφωσης σε μαθητές και ενήλικες, η παροχή πληροφοριών για την εκπαίδευση κτλ.

1.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΜΤΕΕ) στοχεύει, με την προσφορά ενός ισορροπημένου προγράμματος γενικής μόρφωσης, τεχνολογικής εξειδίκευσης και εργαστηριακής κατάρτισης, στην προετοιμασία των μαθητών που να είναι ικανοί μετά την αποφοίτησή τους:

- Να εργοδοτηθούν στη βιομηχανία με πολύ καλούς όρους εργοδότησης
- Να συνεχίσουν την ακαδημαϊκή τους ανέλιξη σε ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Από το Σεπτέμβριο του 2001 έχουν τεθεί σε εφαρμογή τα Νέα Προγράμματα Σπουδών της ΜΤΕΕ, με κοινό πρώτο έτος κατά κατεύθυνση και κατά κλάδο, σε δύο κατευθύνσεις, τη «Θεωρητική» και την «Πρακτική».

Τα προγράμματα ΜΤΕΕ προσφέρονται στις Τεχνικές Σχολές που λειτουργούν στη Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα, Παραλίμνι, Αυγόρου, Πάφο και Πόλη Χρυσόχους. Επίσης, στο Γυμνάσιο Αγρού λειτουργεί τμήμα ξενοδοχειακών.

Οι απόφοιτοι των Τεχνικών Σχολών μπορούν να διεκδικήσουν θέση σε οποιοδήποτε κλάδο σπουδών των Ανώτερων και Ανώτατων Σχολών της Κύπρου και της Ελλάδας, συμμετέχοντας στις γενικές εξετάσεις μαζί με τους αποφοίτους των Λυκείων. Μπορούν επίσης να φοιτήσουν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού, νοουμένου ότι θα ικανοποιήσουν τις προϋποθέσεις εισαγωγής.

**ΚΛΑΔΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΝ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2002-2003**

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ												
	Α' ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	«ΜΑΚΑΡΙΟΣ Γ'»	Β' ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	Α' ΛΕΜΕΣΟΥ	Β' ΛΕΜΕΣΟΥ	Γ' ΛΕΜΕΣΟΥ	ΔΙΑΝΕΜΛΕΙΟΣ Τ.Σ. ΛΑΡΚΑΣ	ΑΓ. ΛΑΖΑΡΟΥ ΛΑΡΝΑΚΑΣ	ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ	ΠΕΡΙΦ. ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΑΥΓΟΡΟΥ	ΠΑΦΟΥ	ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ	ΑΠΕΙΡΤΕΙΟ ΓΥΜΝ. ΑΓΡΟΥ (Ξενοδοχειακό τμήμα)
1. ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ													
1.1 Γενικής Μηχανολογίας	●	●		●				●			●		
1.2 Μηχανικής Παραγωγής - Εργαλειομηχανών	○	○		○				○			○		
1.3 Υδραυλικών, Θερμικών και Ψυκτικών Συστημάτων	●○			●○				●○		●○	●○		
1.4 Συγκολλήσεων και Μεταλλικών Κατασκευών	○			○				○			○		
1.5 Ηλεκτρομηχανολογικού Εξοπλισμού Ξενοδοχείων				○					○	○	○		
1.6 Μηχανικής Αυτοκινήτων	●○	●○		●○				●○		●○	●○		
1.7 Ηλεκτρολογίας-Ηλεκτρονικών των Αυτοκινήτων	●○			●○				●○		●○	●○		
1.8 Δικύκλων και Μηχανών Σκαφών	○			○				○		○	○		
2. ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑΣ													
2.1 Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων	●○				●○		●○			●○	●○		
2.2 Ηλεκτρονικών		●	●	●			●				●		
2.3 Μηχανικής Ηλεκτρονικών Υπολογιστών		●	●		●	●	●				●		
2.4 Ηλεκτρικών Μηχανών, Αυτοματιμών και Συστημάτων Ελέγχου	●○			●○			●○				●○		
2.5 Οικιακών Συσκευών, Ψύξης και Κλιματισμού		○	○	○		○	○			○	○		
2.6 Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών		●○	●○	●○			●○				●○		
3. ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ													
3.1 Πολιτικής Μηχανικής	●	●			●			●			●	●	
3.2 Αρχιτεκτονικής	●	●			●			●			●		
3.3 Τοπογραφίας	●				●						●		
3.4 Οικοδομικής	○				○			○			○	○	
3.5 Βοηθών Εργαστηρίου		○			○						○		
4. ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ													
4.1 Σχεδιαστών	○	○			○			○			○		
5. ΧΗΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ													
5.1 Τεχνικών Χημικής Παραγωγής -Χημείου													
6. ΕΥΛΟΥΡΓΙΚΗΣ-ΕΠΙΠΛΟΠΙΑΣ													
6.1 Σχεδίασης και Κατασκευής Επίπλων	●			●	●		●				●		
6.2 Ευλουργικής-Επιπλοπίας	○			○	○		○				○		
7. ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ													
7.1 Γραφικών Τεχνών		●○		●○		●○	●○				●○		
7.2 Διακοσμητικής		●○		●○		●○	●○				●○		
7.3 Κεραμικής - Αγγειοπλαστικής													
7.4 Αργυροχοΐας - Χρυσοχοΐας	○	○				○		○					
8. ΕΝΔΥΣΗΣ													
8.1 Σχεδιαστών μόδας		●	●		●		●				●	●	
8.2 Παραγωγής Ειδών Ενδυσης		○	○		○		○				○	○	
9. ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΡΜΑΤΙΝΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ													
9.1 Υποδηματοποιίας και Δερμάτινων Κατασκευών													

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ												
	Α' ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	«ΜΑΚΑΡΙΟΣ Γ'»	Β' ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	Α' ΛΕΜΕΣΟΥ	Β' ΛΕΜΕΣΟΥ	Γ' ΛΕΜΕΣΟΥ	ΔΙΑΝΕΛΜΕΙΟΣ Τ.Σ. ΛΑΡΙΣΑΣ	ΑΓ. ΛΑΖΑΡΟΥ ΛΑΡΙΣΚΑΣ	ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ	ΠΕΡΙΦ. ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΑΥΤΟΡΟΥ	ΠΑΦΟΥ	ΠΟΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ	ΑΠΕΡΤΕΙΟ ΓΥΜΝ. ΑΓΡΟΥ (Ξενοδ. Πρ.)
10. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ – ΚΟΜΜΩΤΙΚΗΣ													
10.1 Κομμωτικής													
11. ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ													
11.1 Γενικής Γεωπονίας													
11.2 Φυτικής Παραγωγής										○			
11.3 Ζωικής Παραγωγής													
12. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ													
12.1 Υπαλλήλων Τουριστικών Γραφείων και Ξενοδοχείων		●○	●○	●○		●○		●○	●○		●○	●○	
12.2 Στελεχών Πωλήσεων		○	○	○		○		○			○		
12.3 Υπαλλήλων Λογιστηρίων και Τραπεζών		●	●	●		●		●	●		●		
12.4 Ιδιαιτέρων Γραμματέων		○	○	○		○		○	○		○	○	
13. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΙΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ													
13.1 Μαγειρικής – Τραπεζοκομίας	○	○				○	○		○		○	○	○

● Θεωρητική Κατεύθυνση

○ Πρακτική Κατεύθυνση

1.3.1 ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Παράλληλα με τα πιο πάνω προγράμματα της ΜΤΕΕ στις Τεχνικές Σχολές λειτουργεί από το 1963 το Σύστημα Μαθητείας.

Το Σύστημα Μαθητείας διαρκεί δύο χρόνια και προσφέρει συνδυασμό εκπαίδευσης και ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης σε ενδιαφερόμενους μαθητές που έχουν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους και δεν επιθυμούν να συνεχίσουν την τακτική εκπαίδευση, και νοουμένου ότι έχουν φοιτήσει στη Β τάξη του Γυμνασίου.

Το Σύστημα Μαθητείας στοχεύει στην τροφοδότηση των διαφόρων τομέων οικονομικής δραστηριότητας με κατάλληλα εκπαιδευμένους τεχνίτες που να μπορούν να καλύπτουν ποσοτικά και ποιοτικά τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες. Οι βασικές ειδικότητες που λειτουργούν στο Σύστημα Μαθητείας είναι:

- Οικοδόμοι
- Επιπλοποιοί/Ξυλουργοί
- Μηχανικοί αυτοκινήτων
- Ηλεκτρολόγοι αυτοκινήτων
- Ηλεκτροτεχνίτες
- Ελασματοουργοί/Συγκολλητές
- Υδραυλικοί
- Αργυροχόοι/Χρυσοχόοι
- Κοπτική/Ραπτική και

- Μηχανουργοί/Εφαρμοστές

Οργανωτικά, η λειτουργία του Συστήματος Μαθητείας αποτελεί ευθύνη του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ) και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Το ΥΕΚΑ έχει τη διοικητική ευθύνη (επιλογή και πληρωμή επιθεωρητών, εξεύρεση και ενημέρωση ενδιαφερομένων κτλ), ενώ το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει την ευθύνη της επιλογής των καθηγητών, της ανάπτυξης της υποδομής, της ετοιμασίας των αναλυτικών προγραμμάτων και γενικότερα της λειτουργίας του Συστήματος Μαθητείας μέσα στις Τεχνικές Σχολές.

1.3.2 ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΑ-ΒΡΑΔΙΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Η ανάγκη για συνεχή ανανέωση των γνώσεων και η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας επιβάλλουν όπως η μόρφωση του πληθυσμού είναι μια ισόβια λειτουργία που χρονικά δε θα περιορίζεται στη σχολική περίοδο ή τοπικά στο σχολείο και τις παραδοσιακές σχολικές μεθόδους, αλλά θα διαρκεί σε ολόκληρη τη ζωή του ατόμου, με σκοπό να το κρατεί συνεχώς ενήμερο για ό,τι συμβαίνει γύρω του και να το βοηθά να αναπτύσσει τις δυνατότητές του, ώστε να αντιμετωπίζει με επιτυχία τις απαιτήσεις μιας συνεχώς αναπτυσσόμενης κοινωνίας και να συμβάλλει δημιουργικά στην πρόοδό της.

Για την ικανοποίηση της πιο πάνω ανάγκης, η ΜΤΕΕ προσφέρει στις Τεχνικές Σχολές τα ακόλουθα Απογευματινά – Βραδινά Προγράμματα:

- **Προγράμματα Μ.Τ.Ε.Ε. σε Εσπερινές Τεχνικές Σχολές**

Τα προγράμματα αυτά είναι ισότιμα με τα προγράμματα της τακτικής ΜΤΕΕ της ημερήσιας φοίτησης και έχουν ως σκοπό να επιμορφώνουν και να καταρτίζουν, στους κλάδους/ειδικότητες που προσφέρονται στην πρωινή φοίτηση, άτομα μετασχολικής ηλικίας.

- **Προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης**

Σκοπός των προγραμμάτων αυτών είναι η εκπαίδευση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να καταστεί ικανό να ανταποκριθεί με επιτυχία στον ανταγωνισμό της αγοράς εργασίας.

- **Προγράμματα Προετοιμασίας για Εξετάσεις**

Τα προγράμματα αυτά καλύπτουν ποικιλία θεμάτων και έχουν σκοπό:

- Την προετοιμασία μαθητών ή αποφοίτων Τεχνικών Σχολών για τις εισαγωγικές εξετάσεις του Πανεπιστημίου Κύπρου, καθώς επίσης και άλλων ανώτερων και ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Κύπρου και του εξωτερικού
- Την προετοιμασία για εξετάσεις διαφόρων επαγγελματικών σωμάτων, καθώς επίσης και για εξετάσεις που απαιτούνται από κρατικούς και ημικρατικούς οργανισμούς, για σκοπούς επαγγελματικής αναγνώρισης ή έκδοσης άδειας εξάσκησης επαγγέλματος.

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΒΡΑΔΙΝΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ**

ΘΕΜΑΤΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ					
	Διάρκεια σε χρόνια	Λευκωσία	Λεμεσός	Λάρνακα	Πάφος	Παραλίμνι
Τεχνικοί Βοηθοί Δομικών Έργων	3	X	X	X	X	
Τεχνικοί Βοηθοί Ηλεκτρολόγοι	3	X	X	X	X	
Οικοδόμοι	3	X	X	X	X	
Επιμετρήσεις Ποσοτήτων – Σχέδιο	1	X	X	X	X	
Τοπογραφία – Χρήση Οργάνων	1	X	X	X	X	
Αρχιτεκτονικό Σχέδιο	1	X	X	X	X	
Μηχανικοί Αυτοκινήτων	3	X	X	X	X	
Μηχανουργοί – Εφαρμοστές	1	X	X	X	X	
Υδραυλικοί – Συγκολλητές	3	X	X	X	X	
Κεντρικές Θερμάνσεις	2	X	X	X	X	
Επιπλοιοί	3	X	X	X	X	
Ξενοδοχειακά	3	X	X	X	X	X
Συντηρητές Ξενοδοχειακού Εξοπλισμού	3				X	X
Αγγειοπλαστική	1		X			
Τεχνολογία Σκυροδέματος	1	X	X			
Θεωρία και Κοστολόγηση Μεταλλικών Κατασκευών και Κατασκευών από Οπλισμένο Σκυρόδεμα	1	X	X			
Σχέδιο Ελασματοουργίας και Κοστολόγηση Κατασκευών από Ελάσματα	1	X	X			
Μηχανολογικό Σχέδιο	1	X	X	X	X	
Τεχνικοί Βοηθοί Οικιακών Συσκευών και Ψύξης	3	X	X	X	X	
Υποδηματοποιία	1	X				
Παραδοσιακές Μορφές Συντήρησης Ξύλου, Πέτρας κτλ.	1				X	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΙΚΡΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΣΕ ΕΝΟΤΗΤΕΣ (MODULES)						
Ενότητες των 30 περιόδων						
Πειράματα Οικοδομικής Επιστήμης		X	X	X	X	
Η Νέα Τεχνολογία στις Συγκολλήσεις		X	X			
Θερμικές Κατεργασίες Μετάλλων		X	X	X		
Κοπή Σπειρωμάτων στον Τόρνο		X	X	X		
Ρύθμιση και Ευθυγράμμιση Συστήματος		X	X	X	X	
Διεύθυνσης Αυτοκινήτου						
Ενότητες των 60 περιόδων						
Τεχνικό Σχέδιο Επίπλων και Ξυλουργικών Κατασκευών		X	X			
Ηλεκτρονική Ανάφλεξη και Ηλεκτρονική Τροφοδοσία Καυσίμων		X	X			
Εφαρμογή Κανονισμών 16ης έκδοσης για Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις		X	X	X	X	
Η Νέα Τεχνολογία στα Αυτοκίνητα		X	X			
Ιδιοσυσκευές και Ασφάλεια στα Εργαστήρια Ξυλουργικής		X	X			
Μελέτη Κατασκευών, Έλεγχος και Συντήρηση Τηλεπικοινωνιακού Δικτύου Οικοδομών		X	X	X		
Κοπή Οδοντωτών Τροχών στη Φρέζα		X	X	X		
Συστήματα Αυτοματισμών για τις Κεντρικές Θερμάνσεις		X	X			
Εισαγωγή στο Λειτουργικό Σύστημα MS.DS		X	X			
Συστήματα Αυτοματοποιημένων Παραγωγικών Διαδικασιών με την Υποστήριξη ΗΥ		X	X	X	X	X
Κυπριακή Κουζίνα		X	X	X	X	X
Προετοιμασία και Σερβίρισμα Ποτών		X	X	X	X	X
Ενότητες των 80 περιόδων						
Ηλεκτρονικά Ελεγχόμενες Εργαλειομηχανές (τόρνος CNC) Βασικό Επίπεδο		X	X			
Ηλεκτρονικά Ελεγχόμενες Εργαλειομηχανές (φρέζα CNC) Βασικό Επίπεδο		X	X			
Χρήση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών στο Σχέδιο Autocad		X	X			

ΘΕΜΑΤΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ					
	Διάρκεια σε χρόνια	Λευκωσία	Λεμεσός	Λάρνακα	Πάφος	Παραλίμνι
Πατρών Διαφόρων Μοντέλων Παιδικής, Εφηβικής και Γυναικείας Φούστας		X	X	X		
Ζαχαροπλαστική		X	X	X	X	X
ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ						
Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Πολυτεχνικός Κύκλος, ΑΤΙ, ΤΕΙ)		X	X	X	X	
GCE Pure Mathematics ALT/O		X	X	X	X	
GCE Art P.L.		X	X			
GCE Building Construction O.L.		X	X	X	X	
GCE Computing Studies		X	X			
Προγράμματα για εξετάσεις του Engineering Council (Civil) – Αγγλίας			X			
Προγράμματα για Εξετάσεις του City and Guilds		X	X			

X: Σχολή στην οποία προσφέρεται το πρόγραμμα.

1.4 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση στοχεύει στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την παροχή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ακαδημαϊκούς και επαγγελματικούς κλάδους σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό πολιτών. Με την αναδιαμόρφωση των οικονομιών σχεδόν όλων των χωρών ως αποτέλεσμα της παγκοσμιοποίησης και της ραγδαίας εξέλιξης της τεχνολογίας, η ανώτερη εκπαίδευση είναι πλέον απαραίτητο προσόν για την προσωπική, την οικονομική και την κοινωνική ανάπτυξη των ατόμων, ομάδων και ασφαλώς κρατών. Αποτελεί σημαντικό επίπεδο εκπαίδευσης, γιατί συνδέεται άμεσα με την απασχόληση και συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή. Η Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση συνδέεται επίσης άμεσα με την Ευρωπαϊκή πορεία της Κύπρου με αποτέλεσμα θέματα όπως η αναγνώριση τίτλων σπουδών, η κινητικότητα των φοιτητών και του ακαδημαϊκού προσωπικού να έχουν τα τελευταία χρόνια πρωταρχικό ρόλο στα θέματα που χειρίζεται η ΔΑΑΕ.

Η Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση προσφέρεται μέσα από ένα ευρύ φάσμα διαδικασιών και μεθόδων τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, σε δημόσια ή ιδιωτικά ιδρύματα, με κανονική, μερική, εξ αποστάσεως ή και άλλης μορφής παρακολούθηση. Η πρόθεση της Ε.Ε να προωθήσει τη «Διά Βίου Μάθηση» έχει επεκτείνει το ρόλο της Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης και δημιούργησε νέες ανάγκες, όπως του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου. Παράλληλα η πολιτική του κράτους για σημαντική αύξηση των δαπανών για την έρευνα και για τη μετατροπή της Κύπρου σε περιφερειακό εκπαιδευτικό κέντρο υποδηλώνει τις δυνατότητες ανάπτυξης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και τα μεγάλα περιθώρια συμβολής της στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια κατά τη διάρκεια του 2003 η Διεύθυνση Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης προώθησε θέματα που εμπίπτουν στους ακόλουθους τομείς των αρμοδιοτήτων της και περιλαμβάνουν:

- α) Το Πανεπιστήμιο Κύπρου
- β) Τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα στην Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση
- γ) Τη δημιουργία του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου (Α.Π.Κυ.)
- δ) Τη δημιουργία του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕ.ΠΑ.Κ)
- ε) Τις Ιδιωτικές Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Ι.Σ.Τ.Ε.) και τη δημιουργία του νομικού πλαισίου για ίδρυση Ιδιωτικών Πανεπιστημίων
- στ) Το Κυπριακό Συμβούλιο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών (ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ)
- ζ) Το Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης-Πιστοποίησης Κλάδων Σπουδών (Σ.ΕΚ.Α.Π.)
- η) Την Υπηρεσία Εξετάσεων
- θ) Το πρόγραμμα της Διά Βίου Μάθησης (Life Long Learning)
- ι) Τα Φοιτητικά Θέματα

Η ΔΑΑΕ ανταποκρινόμενη στις πιο πάνω προκλήσεις και για ενημέρωση των εκπαιδευτικών της Κύπρου για τα ευρωπαϊκά δρώμενα, διοργάνωσε, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα ακόλουθα τρία σεμινάρια με πολύ μεγάλη επιτυχία:

- α) Προκλήσεις για Ποιοτική και Αποτελεσματική Εκπαίδευση και Επιμόρφωση στην Κύπρο και την Ευρώπη (7-8 Νοεμβρίου 2003)
- β) Πρόσβαση στην Εκπαίδευση και Επιμόρφωση στην Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά τον 21ο Αιώνα (28-29 Νοεμβρίου 2003)
- γ) Ανταπόκριση Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης στις ανάγκες του 21ου αιώνα (12-13 Δεκεμβρίου 2003)

1.5 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Το έργο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου είναι αναπτυξιακό και καλύπτει όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Οι κύριες δραστηριότητές του είναι η προϋπηρεσιακή παιδαγωγική κατάρτιση, η ενδούπηρεσιακή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, η εκπαιδευτική έρευνα και αξιολόγηση, η εκπαιδευτική τεκμηρίωση, και η εκπαιδευτική τεχνολογία. Οι δραστηριότητες αυτές αναπτύσσονται από τους αντίστοιχους τομείς του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

1.6 ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Το Κ.Ε.Ε. ιδρύθηκε το 1962 με σκοπό τη διεξαγωγή της Κυπριολογικής έρευνας και την έκδοση των σχετικών πορισμάτων από Κύπριους και ξένους επιστήμονες πάνω σε συστηματική βάση. Στο Κ.Ε.Ε. σχεδιάζονται και εκπονούνται ερευνητικά προγράμματα που αφορούν στους βασικότερους τομείς της Κυπριολογίας, δηλαδή την Ιστορία, Γλωσσολογία, Λαογραφία/Εθνογραφία, Λογοτεχνία, και τις κοινωνικές επιστήμες σε σχέση με την Κύπρο, όπως και σε άλλα θέματα που εντάσσονται στο ευρύτερο ιστορικό και γεωγραφικό πλαίσιο.

1.7 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες είναι ο κύριος εκφραστής της πολιτιστικής πολιτικής του κράτους όσον αφορά στο σύγχρονο πολιτισμό. Έχοντας ως αρμοδιότητα τη ανάπτυξη των Γραμμάτων και των Τεχνών στην Κύπρο, την ενημέρωση και συμμετοχή του κοινού στο πολιτιστικό γίγνεσθαι και την προβολή των επιτευγμάτων της πολιτιστικής μας δραστηριότητας στο εξωτερικό, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες διαδραματίζουν έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της πολιτιστικής φυσιογνωμίας του τόπου.

1.8 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Αποστολή της υπηρεσίας είναι η εξασφάλιση στην Δημόσια Εκπαίδευση όλης της αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής.

Στην Δημόσια Εκπαίδευση εντάσσονται όλες οι σχολικές μονάδες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και αφορά τη Προδημοτική, τη Δημοτική, τη Γυμνασιακή, την Λυκειακή και τη Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση.

Στην υλικοτεχνική υποδομή περιλαμβάνονται τα κτίρια και λοιπά Τεχνικά έργα, η επίπλωση και ο λοιπός εξοπλισμός. Δεν περιλαμβάνονται τα αναλώσιμα είδη και τα διδακτικά μέσα.

Η διαδικασία παραγωγής και διαχείρισης της Υλικοτεχνικής Υποδομής περιλαμβάνει έργα και εργασίες για κάλυψη νέων αναγκών που προέρχονται από αύξηση του μαθητικού πληθυσμού ή από αλλαγές στην εκπαιδευτική διαδικασία και εργασίες συντήρησης, επισκευής και βελτίωση της υφιστάμενης υποδομής.

Η ανάγκη στέγασης των μαθητών είναι μια ευαίσθητη και ανελαστική ανάγκη που δεν επιτρέπει την αναβολή της ικανοποίησης της. Επιπρόσθετα οι μεγάλες ελλείψεις που δημιουργήθηκαν από την απώλεια μεγάλου αριθμού σχολικών μονάδων με την εισβολή και προσφυγοποίηση μεγάλου τμήματος του πληθυσμού σε συσχέτισμό με τις ήδη υφιστάμενες ανάγκες από την επέκταση της εκπαίδευσης και την εσωτερική μετανάστευση δεν επέτρεψαν τη δημιουργία μέχρι τώρα περιθωρίων ασφάλειας.

Το βασικό καθήκον της Υπηρεσίας είναι η υλοποίηση των έργων που περιλαμβάνονται στο υπόμνημα του ετήσιου προϋπολογισμού του Υπουργείου που αφορούν:

- α) Νέες σχολικές μονάδες
- β) Υφιστάμενες σχολικές μονάδες – διαχείριση.
 - Επεκτάσεις (χώροι διδασκαλίας)
 - Βελτιώσεις (επισκευές, αντισεισμική αναβάθμιση, προσθήκη βοηθητικών χώρων).
 - Αθλητική Υποδομή. Τοπιότεχνηση αυλών, περίφραξη.
 - Υπηρεσίες (Ηλεκτρολογικές, Μηχανολογικές εγκαταστάσεις).
- γ) Έπιπλα (κινητά) σχολείων.
- δ) Κτίρια Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (Κρατική Πινακοθήκη, Βιβλιοθήκη, Κατασκηνώσεις, Μουσείο Αγώνος κλπ).

Επιπρόσθετα στα καθήκοντα της Υπηρεσίας περιλαμβάνεται η προσφορά συμβουλευτικών υπηρεσιών στις αρμόδιες αρχές άσκησης ελέγχου ανάπτυξης σχετικά με ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια

Για την εκτέλεση των καθηκόντων τους οι Λειτουργοί της Υπηρεσίας ασκούν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) Προγραμματισμός – Προϋπολογισμοί
- β) Μελέτες έργων – Συντονισμοί
- γ) Διαδικασία προσφορών
- δ) Επίβλεψη εκτέλεσης έργων
- ε) Διαχείριση συμβολαίων
- ζ) Στελέχωση θεματικών Επιτροπών
- η) Επιπλα σχολείων
- θ) Ειδικά θέματα (ασφάλειες κτιρίων κ.λ.π.).

2. ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΤΑ ΒΑΘΜΙΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

2.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ		
	2000 - 2001	2001 - 2002	2002 - 2003
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	347	344	345
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ			
Δημόσια	237	231	234
Κοινοτικά	81	78	73
Ιδιωτικά	90	87	84
ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	9	9	9
ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	70	113	111
ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	250	233	230

Όσον αφορά τη σχολική χρονιά 2002-2003, τα σχολεία Δημοτικής Εκπαίδευσης ονομαστικά και κατά επαρχία, αναγράφονται στα Παραρτήματα Α' (Δημοτικά Σχολεία), Β' (Δημόσια και Κοινοτικά Νηπιαγωγεία) και Γ' (Ειδικά Σχολεία).

2.2 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Για τη στέγαση του μαθητικού πληθυσμού των γυμνασίων και λυκείων λειτούργησαν κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 οι ακόλουθες σχολικές μονάδες:

Γυμνάσια (με γυμνασιακό κύκλο μόνο)	58
Λύκεια (με λυκειακό κύκλο μόνο)	32
Σχολεία με Γυμνασιακό και Λυκειακό κύκλο μαζί*	5
Εσπερινά Γυμνάσια	5
	<hr/>
	100

* Τα σχολεία με Γυμνασιακό και Λυκειακό κύκλο είναι:

Γυμνάσιο Αγρού, Γυμνάσιο Ομόδους, Γυμνάσιο Πολεμίου, Γυμνάσιο Λευκάρων και Γυμνάσιο Κάτω Πύργου.

Τα σχολεία Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης ονομαστικά και κατά επαρχία, για τη σχολική χρονιά 2002-2003, αναγράφονται στο Παράρτημα Δ'.

2.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 λειτούργησαν 11 σχολικές μονάδες Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα λειτούργησαν:

Τεχνικές και Επαγγελματικές Σχολές 10

Εσπερινές Τεχνικές Σχολές 1

Τα σχολεία Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ονομαστικά και κατά επαρχία, για τη σχολική χρονιά 2002-2003, αναγράφονται στο Παράρτημα Ε΄.

2.4 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2002-2003, 12.716 Κύπριοι φοιτητές και 5.317 αλλοδαποί παρακολούθησαν προγράμματα στα πιο κάτω ιδρύματα (στην παρένθεση ο αριθμός των φοιτητών, Κυπρίων και αλλοδαπών):

2.4.1 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ (3.658)

- α) Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών (1.498)
 - Τμήμα Επιστημών της Αγωγής (975)
 - Τμήμα Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (222)
 - Τμήμα Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών (209)
 - Τμήμα Τουρκικών Σπουδών (92)
- β) Σχολή Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών (594)
 - Τμήμα Μαθηματικών και Στατιστικής (171)
 - Τμήμα Πληροφορικής (200)
 - Τμήμα Φυσικών Επιστημών (223)
- γ) Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης (644)
 - Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Διοίκησης Επιχειρήσεων (369)
 - Τμήμα Οικονομικών Επιστημών (275)
- δ) Φιλοσοφική Σχολή (431)
 - Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών (123)
 - Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας (132)
 - Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας (176)
- ε) Μεταπτυχιακοί φοιτητές (491)

2.4.2 ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΟΛΕΣ (2.129)

- α) Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου (673)
- β) Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο (194)
- γ) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (444)

- δ) Δασικό Κολέγιο Κύπρου (23)
- ε) Νοσηλευτική Σχολή (704)
- στ) Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης (91)
- ζ) Σχολή Ξεναγών (0)

2.4.3 ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ (12.246)

1. AMERICANOS COLLEGE
2. C.D.A COLLEGE
3. COLLEGE OF TOURISM AND HOTEL MANAGEMENT
4. CYPRUS COLLEGE
5. CYPRUS COLLEGE OF ACCOUNTANCY AND BUSINESS STUDIES
6. CYPRUS COLLEGE OF ART
7. CYPRUS INTERNATIONAL INSTITUTE OF MANAGEMENT
8. GLOBAL INTERNATIONAL COLLEGE
9. FREDERICK INSTITUTE OF TECHNOLOGY
10. INTERCOLLEGE
11. KES COLLEGE
12. KIMON COLLEGE
13. P.A COLLEGE
14. REA SCHOOL OF BEAUTY
15. SUSINI COLLEGE
16. THE C.T.L. COLLEGE
17. THE CYPRUS INSTITUTE OF MARKETING
18. THE PHILIPS COLLEGE
19. «VLADIMIROΣ KAFKARIDIS» SCHOOL OF DRAMA
20. CASA COLLEGE
21. ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ "ARTE"
22. TAKKAS COLLEGE
23. LENIA COLLEGE

3. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

3.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΧΟΛΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΚΑΤΑ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ		
	2000-2001	2001-2002	2002-2003
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	3567	3634	3811
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ			
Δημόσια	512	517	535
Κοινοτικά	107	105	99
Ιδιωτικά	210*	228*	228*
ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	109	115,2	116
ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	(μόνιμοι) 36	(μόνιμοι) 36	(μόνιμοι) 36
	(ωρομίσθιοι) 62	(ωρομίσθιοι) 67	(ωρομίσθιοι) 65
ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	480	405	400

* Στον αριθμό αυτό περιλαμβάνονται όλοι όσοι διδάσκουν στα ιδιωτικά νηπιαγωγεία, ανεξάρτητα αν κατέχουν πανεπιστημιακό τίτλο ή όχι.

3.2 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ο αριθμός των εκπαιδευτικών που εργάζονταν στα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης τη σχολική χρονιά 2003-04 ήταν 5742 σε σύγκριση με 5350 το 2002-2003.

Κατά ειδικότητα το διδακτικό προσωπικό ήταν:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2003-2004

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ							
	ΔΙΕΥΘ.	Β.Δ.Α.	Β Δ.	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΜΕ ΣΥΜΒΑΣΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΗΓ.	ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΠΑΙΔ.	ΠΛΕ ΕΠΙΘΕΩΡ.
ΘΕΟΛΟΓΟΙ	2	7	30	186	20	206	245	1
ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ	37	55	285	1001	200	1201	1578	13
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΙ	16	24	90	416	77	493	623	6
ΦΥΣΙΚΟΙ	13	10	51	181	54	235	309	2
ΦΥΣΙΟΓΝ./ΒΙΟΛ	6	7	42	144	32	176	231	1
ΧΗΜΙΚΟΙ	4	4	15	96	48	144	167	1
ΓΕΩΓΡΑΦΟΙ		1	2	9	3	12	15	
ΑΓΓΛΙΚΩΝ	19	16	88	337	32	369	492	6
ΓΑΛΛΙΚΩΝ	5	5	31	144	20	164	205	2
ΙΤΑΛΙΚΑ					38	38	38	
ΙΣΠΑΝΙΚΑ					9	9	9	
ΓΕΡΜΑΝΙΚΩΝ			2	8		8	10	
ΡΩΣΣΙΚΑ					4	4	4	
ΤΟΥΡΚΙΚΑ					2			
ΕΜΠΟΡΙΟΛΟΓΟΙ	6	9	41	144	21	165	221	2
ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓ.	2	13	59	297	51	348	422	1
ΜΟΥΣΙΚΗΣ	1	2	14	128	25	153	170	1
ΤΕΧΝΗΣ	2	2	11	105	39	144	159	1
ΦΩΤ. ΤΕΧΝΗΣ					3	3	3	
ΟΙΚ. ΟΙΚΟΝΟΜ.			10	135	21	156	166	1
ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΝ.					0	0		
ΗΛ. ΥΠΟΛΟΓ.			3	109	257	366	369	
ΣΧΕΔ. ΤΕΧΝ.			9	139	45	184	193	1
ΕΠΑΓΓ. ΠΡΟΣ.	2	1	6	89	6	95	104	
ΘΕΑΤΡΟ					7	7	7	
ΣΥΝΟΛΟ	115	156	789	3668	1014	4682	5742	39

3.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (Μ.Τ.Ε.Ε.)

Στα προγράμματα της ΜΤΕΕ και του Συστήματος Μαθητείας δίδαξαν 300 καθηγητές Γενικών Μαθημάτων. Από αυτούς οι 200 ήταν με πλήρη απασχόληση και οι υπόλοιποι με μερική απασχόληση. Στα Τεχνολογικά και Εργαστηριακά Μαθήματα δίδαξαν 507 εκπαιδευτές με πλήρη απασχόληση. Στα απογευματινά – βραδινά μαθήματα των Τεχνικών Σχολών δίδαξαν 95 εκπαιδευτές (διορισμένοι και εξωπτηρεσιακοί). Από αυτούς οι 5 ήταν με πλήρη απασχόληση και οι υπόλοιποι με μερική απασχόληση.

3.4 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

3.4.1 ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Ο αριθμός των φοιτητών κατά κατηγορία εκπαίδευσης, το διδακτικό προσωπικό και η αναλογία φοιτητών ανά καθηγητή φαίνονται πιο κάτω:

ΕΤΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤ. ΠΡΟΣ. (Ισοδύναμο με πλήρη απασχόληση)	ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
1996-1997		9982	812	12,3
	ΔΗΜ.ΣΧΟΛΕΣ	4978	432	11,5
	ΙΔΙΩΤ.ΣΧΟΛΕΣ	5004	380	13,2
1997-1998		10 527	835	12,6
	ΔΗΜ.ΣΧΟΛΕΣ	5036	400	12,6
	ΙΔΙΩΤ.ΣΧΟΛΕΣ	5491	435	12,6
1998-1999		10 842	857	12,7
	ΔΗΜ.ΣΧΟΛΕΣ	5062	404	12,5
	ΙΔΙΩΤ.ΣΧΟΛΕΣ	5780	453	12,8
1999-2000		10 414	886	11,8
	ΔΗΜ.ΣΧΟΛΕΣ	4559	421	10,8
	ΙΔΙΩΤ.ΣΧΟΛΕΣ	5855	465	12,6
2000-2001		11.934	1079	11,1
	ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΣ	4.346	432	10,1
	ΙΔΙΩΤ. ΣΧΟΛΕΣ	7.588	647	11,7
2001-2002		13.937	1066	13,1
	ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΣ	5.169	464	11,1
	ΙΔΙΩΤ. ΣΧΟΛΕΣ	8.756	602	14,5
2002-2003 (*)		18.033	1260	14,3
	ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΣ	5.787	490	11,8
	ΙΔΙΩΤ. ΣΧΟΛΕΣ	12.246	770	15,9

Τα πιο πάνω στοιχεία λαμβάνονται από τη Στατιστική Υπηρεσία.

(*) Προκαταρκτικά στοιχεία

4. ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

4.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΣΧΟΛΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ		
	2000 - 2001	2001 - 2002	2002-2003
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	60 791	60 273	59 401
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ			
Δημόσια	10004	9733	9564
Κοινοτικά	2397	2221	2003
Ιδιωτικά	4280	4007	4010
ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	323	325	342
ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	5903	6480	6750
ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	16500	16100	18348

4.2 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

4.2.1 ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Τη σχολική χρονιά 2002-03 ο αριθμός των μαθητών που φοιτούσαν στα Γυμνάσια ανερχόταν στους 28 874, στα Ενιαία Λύκεια στους 23 230 και στα Εσπερινά Γυμνάσια στους 827. Σε σχέση με την προηγούμενη σχολική χρονιά 2001-2002 παρατηρήθηκε στο γυμνασιακό κύκλο μείωση των μαθητών κατά 131 ή ποσοστό 0,45%, ενώ αντίθετα στο λυκειακό κύκλο παρατηρήθηκε αύξηση 390 μαθητών ή ποσοστό 1,71%.

4.2.2 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

Αναλυτικά η εξέλιξη του αριθμού των μαθητών κατά τα τελευταία πέντε χρόνια ήταν η ακόλουθη:

Σχολική Χρονιά	Γυμνασιακός Κύκλος	Λυκειακός Κύκλος	Σύνολο Γυμνάσια/Λύκεια	Εσπερινά Γυμνάσια
1998-99	29 617	22 101	51 718	588
1999-00	29 502	22 878	52 380	600
2000-01	29 254	22 918	52 172	600
2001-02	29 005	22 840	51 845	620
2002-03	28 874	23 230	52 104	827

Οι μαθητές των Γυμνασίων τη σχολική χρονιά 2002-03 ήταν κατανεμημένοι σε 1139 τμήματα με μέσο όρο 25,35 μαθητές σε κάθε τμήμα, ενώ των Λυκείων ήταν κατανεμημένοι σε 973 τμήματα με μέσο όρο 23 μαθητές κατά τμήμα. Στα Λύκεια ο αριθμός των τμημάτων υπολογίστηκε με βάση τα μαθήματα κοινού κορμού. Παγκύπρια, ο αριθμός των τμημάτων και οι μέσοι όροι μαθητών κατά τμήμα είναι οι ακόλουθοι τα τελευταία πέντε χρόνια.

Σχολική Χρονιά	Γυμνασιακός Κύκλος		Λυκειακός Κύκλος	
	Αριθμός Τμημάτων	Μέσος Όρος Μαθητών	Αριθμός Τμημάτων	Μέσος Όρος Μαθητών
1998-99	1 054	28,1	892	24,8
1999-00	1 067	27,7	929	24,6
2000-01	1 104	26,5	917	24,9
2001-02	1 111	26,1	937	24,4
2002-03	1 139	25,3	973	23

4.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 οι μαθητές που φοίτησαν στα διάφορα προγράμματα της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ήταν:

Πρόγραμμα	Αριθμός Μαθητών
Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	4237
Σύστημα Μαθητείας	573
Απογευματινά – Βραδινά Τμήματα	1139
Σύνολο	5949

Από τα πιο πάνω στοιχεία προκύπτει ότι κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 ο μαθητικός πληθυσμός που φοίτησε στα τακτικά προγράμματα Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης κρατήθηκε στα ίδια περίπου επίπεδα σε σύγκριση με την προηγούμενη σχολική χρονιά. Επίσης, παρατηρήθηκε αύξηση του αριθμού των σπουδαστών στα απογευματινά – βραδινά τμήματα (της τάξης του 6,7%), ενώ παρατηρήθηκε μείωση των μαθητευομένων στο Σύστημα Μαθητείας κατά 7,4%.

Η μείωση του μαθητικού πληθυσμού στο Σύστημα Μαθητείας οφείλεται στο γεγονός ότι αριθμός μαθητευομένων δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει θέση, λόγω έλλειψης χώρου.

4.4 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

4.4.1 ΚΥΠΡΙΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Ο πίνακας των κυπρίων φοιτητών κατά τα τελευταία χρόνια στο εσωτερικό και στο εξωτερικό δίνεται πιο κάτω, παράλληλα με τους αριθμούς των αλλοδαπών φοιτητών στην Κύπρο, που δίνονται στην παρένθεση:

ΕΤΟΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ
1996-97	8.307 (1.675)	9.813	18.120
1997-98	8.786 (1.741)	10.815	19.601
1998-99	8.982 (1.860)	12.488	21.470
1999-2000	8.389 (2.025)	12.147	20.536
2000-01	9.462 (2.472)	13.650	23.112
2001-02	10.869 (3.058)	14.882	25.751
2002-03 (*)	12.716 (5.317)	16.374	29.090

(*) Προκαταρκτικά στοιχεία

Η μέση ετήσια αύξηση κυμαίνεται στα πλαίσια του 8,5%, για την πιο πάνω περίοδο, με τους αριθμούς των κυπρίων φοιτητών του εξωτερικού να συνεχίζουν να υπερτερούν. Ειδικά κατά τις τρεις τελευταίες ακαδημαϊκές χρονιές υπάρχει εντυπωσιακή αύξηση του συνολικού αριθμού των φοιτητών που κρίνεται ως άμεσο αποτέλεσμα της χορηγίας προς τους φοιτητές.

Ο ρυθμός αύξησης του αριθμού των αλλοδαπών φοιτητών στην Κύπρο ακολούθησε μια ανοδική και εντυπωσιακή άνοδο, με αποτέλεσμα ο αριθμός τους να βρίσκεται σήμερα στο 29% του φοιτητικού πληθυσμού της Κύπρου.

Για σκοπούς παρακολούθησης της ροής προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση δίνεται ο πίνακας με τα ποσοστά εγγραφής (αριθμός φοιτητών, προς τον πληθυσμό της ομάδας ηλικίας 20-24 ετών) κατά την τελευταία δεκαετία:

ΕΤΟΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ %	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ %	ΣΥΝΟΛΟ %
1992	14	20	34
1993	15	20	35
1994	17	20	37
1995	19	20	39
1996	21	21	42
1997	22	23	45
1998	22	26	48
1999	21	24	45
2000	23	26	49
2001	26	28	54
2002 (*)	32	29	61

(*) Προκαταρκτικά στοιχεία

Σημειώνεται χαρακτηριστικά ότι κατά την τελευταία δεκαετία ο αριθμός των φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξήθηκε ραγδαία με αποτέλεσμα, ενώ το 1991 ένας στους τρεις νέους μεταξύ 20 και 24 ετών φοιτούσε σε Ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, τώρα η αναλογία αυτή έχει σχεδόν διπλασιασθεί.

Κατά τη διάρκεια του ίδιου ακαδημαϊκού έτους, φοιτούσαν 16.374 Κύπριοι στο εξωτερικό. Η κατανομή των Κυπρίων φοιτητών του εξωτερικού στις κυριότερες χώρες προτίμησής τους κατά τα τελευταία χρόνια ήταν:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Χώρα	1997-1998	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003
Ελλάδα	4.887	6.158	6.416	7.563	8.975	10.592 (64,7%)
Ην. Βασίλειο	2.952	3.073	2.816	2.933	2.815	2.781 (17%)
Η.Π.Α.	1.924	1.885	1.704	1.702	1.556	1.386 (8,5%)
Άλλες χώρες	1.052	1.372	1.211	1.452	1.536	1.615 (9,8%)
ΣΥΝΟΛΟ	10.815	12.488	12.147	13.650	14.882	16.374 (100%)

Όπως είναι φυσικό, η Ελλάδα αποτελεί τον κυριότερο πόλο έλξης των φοιτητών μας στο εξωτερικό.

5. ΔΑΠΑΝΕΣ

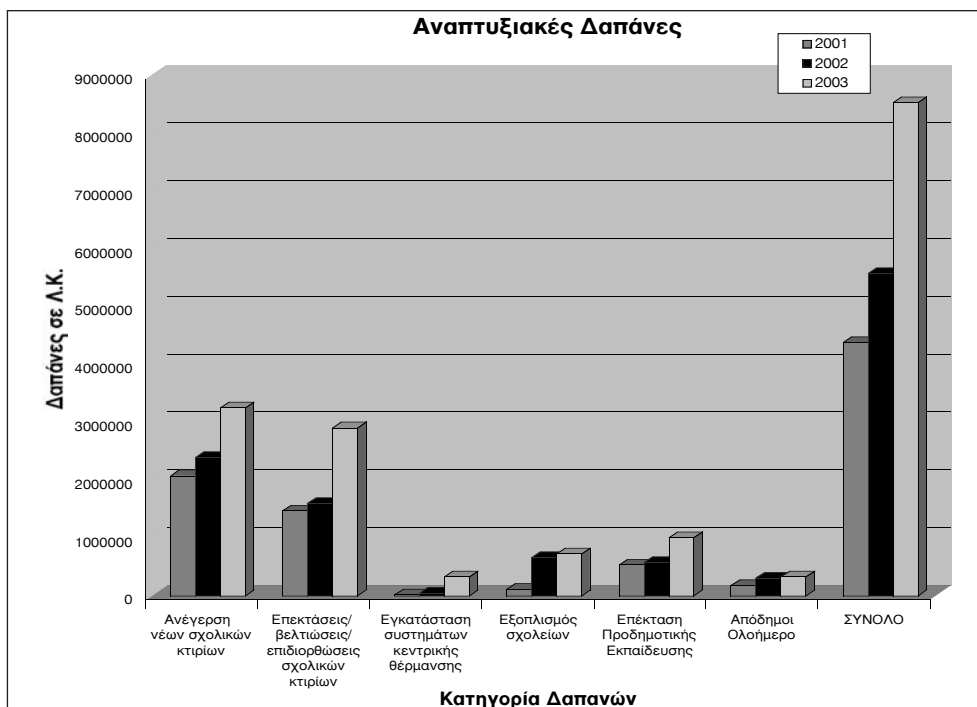
5.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι αναπτυξιακές δαπάνες για το οικονομικό έτος 2003, σε σχέση με τη Δημοτική Εκπαίδευση, αφορούσαν:

- την ανέγερση νέων σχολικών κτιρίων
- τις επεκτάσεις και βελτιώσεις σχολικών κτιρίων
- τις επεκτάσεις και επιδιορθώσεις σχολικών κτιρίων σε προσφυγικούς οικισμούς
- τις επεκτάσεις και επιδιορθώσεις τουρκοκυπριακών σχολικών κτιρίων
- την εγκατάσταση συστημάτων κεντρικής θέρμανσης
- τον εξοπλισμό εργαστηρίων Σχεδιασμού και Τεχνολογίας
- την αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών για προώθηση της Πληροφορικής στα δημοτικά σχολεία
- την αγορά εκπαιδευτικού εξοπλισμού για ειδικά σχολεία
- την αντικατάσταση επίπλων των σχολείων
- την αγορά εξοπλισμού για τις μαθητικές λέσχες
- την επέκταση της Προδημοτικής Εκπαίδευσης
- την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας σε απόδημους και επαναπατριζόμενους Κυπρίους
- τη λειτουργία του Ολοήμερου Σχολείου.

Η κατάσταση των αναπτυξιακών δαπανών για τα οικονομικά έτη 2001, 2002 και 2003 έχει ως εξής:

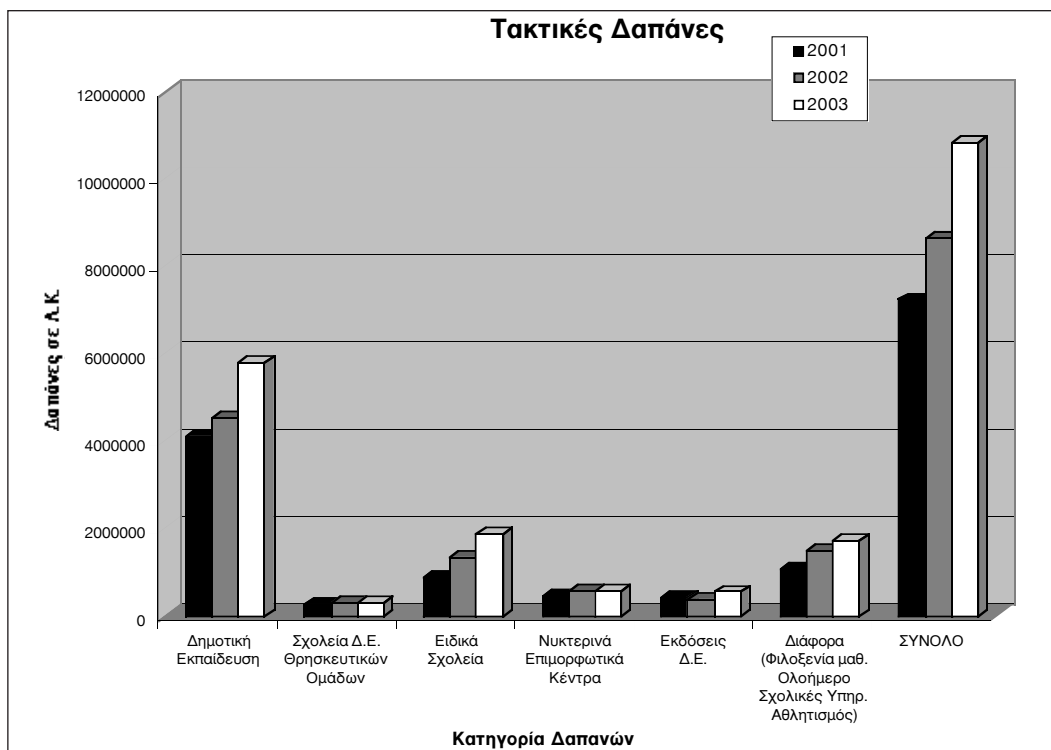
Αναπτυξιακές Δαπάνες Κατηγορία Δαπανών	2001 Πραγματική δαπάνη σε Λ.Κ.	2002 Πραγματική δαπάνη σε Λ.Κ.	2003 Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός σε Λ.Κ.
Ανέγερση Νέων Σχολικών Κτιρίων	2.072.520	2.388.119	3.245.000
Επεκτάσεις/Βελτιώσεις Σχολικών Κτιρίων	1.357.382	1.416.334	2.700.000
Επεκτάσεις/Επιδιορθώσεις Σχολ. Κτιρίων σε Προσφυγ. Οικισμούς	20.633	113.528	100.000
Επεκτάσεις/Επιδιορθώσεις Τουρκοκυπριακών Σχολ. Κτιρίων	90.660	64.454	100.000
Εγκατάσταση Συστημάτων Κεντρικής Θέρμανσης	17.262	43.284	325.000
Εξοπλισμός Σχολείων (Σχεδιασμός & Τεχνολογία, Πληροφορική, Αγορά εκπαιδευτικού εξοπλισμού Ειδικής Εκπαίδ., Αντικατ. επίπλων, Μαθ. Λέσχες)	111.010	659.254	725.000
Επέκταση Προδημοτικής Εκπαίδευσης	532.200	576.045	1.000.000
Εκμάθηση Ελληνικής γλώσσας σε Απόδημους και Επαναπατρισθέντες	35.000	25.546	50.000
Ολοήμερο Σχολείο (Αγορά εξοπλισμού, Επιδότηση σιτηρεσίου)	140.361	282.330	280.000
ΣΥΝΟΛΟ	4.377.028	5.568.894	8.525.000

Οι τακτικές δαπάνες σε σχέση με τη Δημοτική Εκπαίδευση για το οικονομικό έτος 2003 αποσκοπούσαν στην κάλυψη λειτουργικών εξόδων και συντηρήσεων και στην αγορά διαφόρων αναλώσιμων υλικών για την εκπαίδευση των παιδιών (τα οποία φοιτούν σε Νηπιαγωγεία, Δημοτικά Σχολεία, Σχολεία Δημοτικής Εκπαίδευσης Θρησκευτικών Ομάδων, Ειδικά Σχολεία), τη δημιουργία αθλητικής υποδομής στα δημοτικά σχολεία και την παροχή εκπαιδευτικών διευκολύνσεων σε παροικιακά σχολεία του εξωτερικού.

Η κατάσταση των τακτικών δαπανών για τα οικονομικά έτη 2001, 2002 και 2003 είναι η ακόλουθη:

Τακτικές Δαπάνες Κατηγορία Δαπανών	2001 Πραγματική δαπάνη σε Λ.Κ.	2002 Πραγματική δαπάνη σε Λ.Κ.	2003 Εγκεκριμένος Προϋπολ. σε Λ.Κ.
Δημοτική Εκπαίδευση	4.099.500	4.521.744	5.800.000
Σχολεία Δημοτικής Εκπαίδ. Θρησκευτικών Ομάδων	274.000	300.000	315.668
Ειδικό Σχολείο Λευκωσίας	98.167	103.460	109.490
Ειδικό Σχολείο Παιδικού Αναρρωτηρίου Ερ. Σταυρού	5.602	5.884	4.043
Μονάδες Βαρήκων παιδιών	36.539	38.000	37.500
Σχολείο «Άγιος Σπυρίδων»	26.487	28.330	29.328
Σχολείο «Απόστ. Βαρνάβας»	19.293	21.522	23.324
Σχολείο «Απόστολος Λουκάς»	70.818	77.936	83.623
Σχολείο «Ευαγγελισμός»	74.917	80.792	83.330
Σχολείο «Θεοσκέπαστη»	15.687	18.098	31.788
Σχολή Κωφών	78.396	86.516	133.654
Σχολή Τυφλών	142.854	149.153	223.010
Σύνδεσμοι Γονέων Ειδικών Σχολείων	110.000	128.000	132.000
Χορηγίες Ειδικής Εκπαίδευσης	197.200	600.603	972.700
Νυκτερινά Επιμορφ. Κέντρα	460.348	577.677	568.500
Εκπαίδευση ενηλίκων	9.875	10.260	14.000
Εκδόσεις Δημοτικής Εκπαίδ.	441.425	374.097	560.000
Φιλοξενία παιδιών από το εξωτ.	37.440	41.322	70.000
Εκπαιδευτ. διευκολύνσεις κυπριακών παροικιών	154.294	208.292	235.000
Ολοήμερο Σχολείο	665.301	1.099.163	1.200.000
Σχολικές υπηρεσίες	124.872	97.544	165.000
Σχολικός αθλητισμός	100.000	71.000	58.000
ΣΥΝΟΛΟ	7.248.890	8.654.078	10.861.458

5.2 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι δαπάνες για τη Μέση Γενική Εκπαίδευση αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό των δημόσιων δαπανών για την εκπαίδευση και αποβλέπουν στην προώθηση δραστηριοτήτων, μέτρων και έργων που ενισχύουν την προσπάθεια για ποιοτική αναβάθμιση της Μέσης Εκπαίδευσης.

Οι αναπτυξιακές δαπάνες της Μέσης Εκπαίδευσης για το έτος 2003 είχαν σκοπό:

- Την προώθηση του θεσμού του Ενιαίου Λυκείου
- Τη διαμόρφωση ειδικών αιθουσών στα Ε.Λ
- Την κατασκευή εργαστηρίων Πληροφορικής στα Ε.Λ. και Γυμνάσια
- Την ανέγερση νέων σχολικών κτιρίων
- Τις επεκτάσεις, βελτιώσεις και συντηρήσεις σχολικών κτιρίων
- Την προώθηση της Πληροφορικής στα Γυμνάσια και τη σύνδεση Γυμνασίων Λυκείων με το Διαδίκτυο
- Την εγκατάσταση συστημάτων κεντρικής θέρμανσης
- Την ανάπτυξη των σχολικών βιβλιοθηκών
- Την αντικατάσταση επίπλων
- Την ενίσχυση των τεχνολογικών μαθημάτων
- Τον εξοπλισμό εργαστηρίων
- Αντιναρκωτική Αγωγή και Αγωγή Υγείας
- Σχολικές Διασυνδέσεις και Ανταλλαγές

Πιο συγκεκριμένα οι αναπτυξιακές δαπάνες κατά τα έτη 2001, 2002 και 2003 έχουν ως ακολούθως:

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Κατηγορίες Δαπανών	2001 €	2002 €	2003 €
Ενιαίο Λύκειο	707.300	742.814	607.451
Αντικατάσταση επίπλων	17.293	69.852	69.169
Ανάπτυξη σχολικών βιβλιοθηκών	77.650	144.883	199.836
Πληροφορική στη Μέση Εκπαίδευση	798.850	1.017.257	259.279
Ανέγερση νέων σχολικών κτιρίων	4.871.000	5.369.055	7.683.935
Επεκτάσεις/Βελτιώσεις σχολικών κτιρίων	1.301.471	1.298.402	1.588.038
Συστήματα κεντρικής θέρμανσης	28.867	24.778	158.564
Ενίσχυση τεχνολογικών μαθημάτων	190.951	76.720	182.476
Εξοπλισμός εργαστηρίων	221.213	532.240	292.302
Αγωγή Υγείας-Αντιναρκωτική εκστρατεία	12.140	12.637	14.169
Σχολικές Διασυνδέσεις και ανταλλαγές	45,916	46,574	78.806
ΣΥΝΟΛΟ	9.242.651	9.335.212	11,134.025

Οι τακτικές δαπάνες για το έτος 2003 για τη Μέση Εκπαίδευση, εκτός από τους μισθούς των εκπαιδευτικών, είχαν σκοπό την κάλυψη λειτουργικών εξόδων στα πιο κάτω:

- Σχολικό αθλητισμό
- Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης
- Μεταφορικά μαθητών
- Αναλώσιμα υλικά για τη λειτουργία του Ενιαίου Λυκείου
- Συντήρηση μικρούπολογιστών Λυκείων
- Εκδόσεις
- Διεθνείς μαθητικούς διαγωνισμούς
- Διαγωνισμό για την Ημέρα της Ευρώπης
- Φρούρηση Σχολικών Χώρων

Πιο συγκεκριμένα οι τακτικές δαπάνες κατά τα έτη 2001, 2002 και 2003 έχουν ως ακολούθως:

ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Κατηγορίες Δαπανών	2001 £	2002 £	2003 £
Σχολικός αθλητισμός	1.591.009	1.808.234	1.661.922
Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης	2.890.156	2.327.887	2.496.660
Μεταφορικά μαθητών	2.833.679	2.773.000	4.552.922
Έξοδα λειτουργίας Ενιαίου Λυκείου	84.665	342.385	300.651
Συντήρηση λειτουργίας Μικρούπολογιστών Λυκείων	67.544	106.905	105.661
Εκδόσεις Μέσης Εκπαίδευσης	357.622	374.097	726.137
Διεθνείς Μαθητικοί Διαγωνισμοί	33.939	28.746	25.178
Διαγωνισμός για την Ημέρα της Ευρώπης	11.229	11.589	19.483
Φρούρηση Σχολικών Χώρων	31.253	22.366	1.104
ΣΥΝΟΛΟ	7.901.096	7.795.209	9.889.719

5.3. ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κατά το οικονομικό έτος 2003 το σύνολο των αναπτυξιακών δαπανών για τη ΜΤΕΕ ανήλθε σε £5.085.000, με αύξηση κατά £1.000.000 ή 25%, σε σχέση με το 2002.

Κατά το οικονομικό έτος 2002-2003 το σύνολο των τακτικών δαπανών για τη ΜΤΕΕ ανήλθε σε £1.924.000, με μείωση κατά £874.000 σε σύγκριση με το 2002. Στις τακτικές δαπάνες δεν περιλαμβάνονται οι μισθοί του διοικητικού, εκπαιδευτικού και άλλου προσωπικού.

Οι τακτικές δαπάνες για τις Τεχνικές Σχολές σκοπό είχαν να καλύψουν λειτουργικά έξοδα και συντήρηση των Τεχνικών Σχολών, αναλώσιμα υλικά για την εξάσκηση των μαθητών στα εργαστήρια, τη δημιουργία αθλητικής υποδομής και τις εκδόσεις διδακτικών βιβλίων.

Οι αναπτυξιακές δαπάνες για τις Τεχνικές Σχολές σκοπό είχαν να καλύψουν την αντικατάσταση φθαρμένου εξοπλισμού, τη συμπλήρωση ελλείψεων βασικού εξοπλισμού στα εργαστήρια τεχνολογικών μαθημάτων και Φυσικής-Χημείας, στις ειδικές αίθουσες τεχνολογίας και θεωρητικών μαθημάτων και στα σχεδιαστήρια, την επίπλωση των πιο πάνω χώρων, την εισαγωγή σύγχρονης τεχνολογίας, την ανέγερση νέων Τεχνικών Σχολών, τις επεκτάσεις/βελτιώσεις σχολικών κτιρίων και τη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας και υγιεινής εργασίας των μαθητών των Τεχνικών Σχολών.

Η ανάλυση των τακτικών και των αναπτυξιακών δαπανών φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Τακτικές Δαπάνες	2001	2002	2003
Σχολικός Αθλητισμός	110.000	960.000	23.000
Τακτικές Δαπάνες Τεχνικών Σχολών	1.253.260	1.318.000	1.461.000
Συντηρήσεις Κτιρίων Τεχνικών Σχολών	350.000	400.000	280.000
Σχέδιο Έκδοσης Τεχνικών και Διδακτικών Βιβλίων	100.000	120.000	160.000
Σύνολο Τακτικών Δαπανών	1.813.260	2.798.000	1.924.000
Αναπτυξιακές Δαπάνες	2001	2002	2003
Αγορά Επίπλων	150.000	15.000	15.000
Ανέγερση Νέων Σχολικών Κτιρίων	1.000.000	2.000.000	1.500.000
Επεκτάσεις, Βελτιώσεις Σχολικών Κτιρίων	1.000.000	1.200.000	2.420.000
Εγκατάσταση Συστημάτων Κεντρικής Θέρμανσης	100.000	120.000	150.000
Εξοπλισμός Σχολείων	600.000	750.000	1.000.000
Σύνολο Αναπτυξιακών Δαπανών	2.850.000	4.085.000	5.085.000
Γενικό Σύνολο Δαπανών	4.663.260	6.883.000	7.009.000

5.4 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι κατά κεφαλήν τρέχουσες δαπάνες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα (σε Κυπριακές λίρες) και στην παρένθεση οι κεφαλαιουχικές δαπάνες:

ΕΤΟΣ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΔΗΜ.ΣΧΟΛΕΣ	ΙΔΙΩΤ.ΣΧΟΛΕΣ
1995	4.070 (1.070)	1.824 (71)	2.036 (167)
1996	4.135 (580)	1.595 (86)	2.149 (122)
1997	4.043 (445)	1.547 (84)	2.487 (158)
1998	3.850 (867)	1.572 (101)	2.660 (241)
1999	6.178 (1.952)	3.640 (205)	3.450 (359)
2000	5.264 (2.197)	3.614 (195)	3.044 (277)
2001	5.715 (2.522)	5.350 (174)	2.629 (131)

Από τον πίνακα διαπιστώνεται ότι, ενώ στη δημόσια εκπαίδευση υπήρχε μια τάση μείωσης του κατά κεφαλήν ποσού τρεχούμενων δαπανών, αυτό έχει ανατραπεί κατά τα τελευταία τρία χρόνια με σχεδόν διπλασιασμό των τρεχουσών δαπανών τόσο για το Πανεπιστήμιο όσο και για τις Δημόσιες Σχολές. Στην ιδιωτική τριτοβάθμια εκπαίδευση παρατηρείται, κατά τη χρονιά 1999-2000, σημαντική αύξηση

στις τρέχουσες δαπάνες, όπως επίσης και στις κεφαλαιουχικές, ίσως λόγω της προσπάθειας των σχολών να ανταποκριθούν προς τις απαιτήσεις της εκπαιδευτικής αξιολόγησης-πιστοποίησης.

Ειδικότερα για το Πανεπιστήμιο Κύπρου στην κατάσταση των Προϋπολογισμών δίνεται ανάγλυφα μέρος της εικόνας των δαπανών του κράτους στην ανώτατη εκπαίδευση:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ	ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1995	8.500.716
1996	11.463.919
1997	15.117.907
1998	19.123.749
1999	21.490.274
2000	23.709.143
2001	27.889.655
2002	30.775.439
2003	31.868.568

Στην προσφορά του κράτους προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και η δαπάνη για τη φοιτητική χορηγία που έχει ξεπεράσει το ποσό των 25 εκατομμυρίων λιρών για το 2002.

Τα έσοδα για τις Ι.Σ.Τ.Ε. κατά τη διάρκεια των ίδιων ετών ήταν (σε χιλιάδες λίρες):

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ (ΞΧΙΛΙΑΔΕΣ)
1995	10.057
1996	10.887
1997	12.445
1998	14.598
1999	15.500
2000	16.239
2001	19.399

Η ετήσια αύξηση που παρατηρείται συνεχίζει να είναι σημαντική και αναμένεται ότι, μετά τα ευνοϊκά για τις σχολές αποτελέσματα της εκπαιδευτικής αξιολόγησης-πιστοποίησης, θα συνεχιστεί και κατά τα επόμενα έτη.

6. ΚΤΙΡΙΑΚΑ

6.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

6.1.1 ΙΔΡΥΣΗ ΝΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Τη σχολική χρονιά 2002-2003 συνεχίστηκε και ολοκληρώθηκε η ανέγερση πέντε Δημοτικών σχολείων: Β΄ Ακρόπολης - Αγίου Δημητρίου, Ζ΄ Λακατάμειας, Αγίου Στεφάνου Μέσα Γειτονιάς, Αποστόλων Πέτρου και Παύλου και Γιόλου (αντικατάσταση).

Παράλληλα, προωθήθηκε η ανέγερση δεκαπέντε νέων δημοτικών σχολείων στη Λευκωσία (Περνέρα, Δάλι Γ΄, Καλό Χωριό Ορεινής, Περιστέρωνα-αντικατάσταση), στη Λεμεσό (Μονοβόλικο, Πισσούρι, Ύψωνας Γ΄, Πανθέα), στη Λάρνακα (Βεργίνα, Καθαρή, Πυργά-αντικατάσταση, Τρούλλοι), στην Αμμόχωστο (Σωτήρα Γ΄) και στην Πάφο (Άγιος Παύλος, Α΄ Γεροσκήπου).

Με την ολοκλήρωση του πιο πάνω προγράμματος αναμένεται να αντιμετωπιστούν τα πιο σοβαρά στεγαστικά προβλήματα σε παγκύπρια κλίμακα και να επιτευχθεί η αποσυμφόρηση πολύ μεγάλων, σε αριθμό παιδιών, σχολείων.

6.1.2 ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Στον ετήσιο προϋπολογισμό του 2003 συμπεριλήφθηκαν οι πιο κάτω επεκτάσεις και βελτιώσεις δημοτικών σχολείων για την αντιμετώπιση των κτιριακών προβλημάτων σε αρκετές σχολικές μονάδες.

Επεκτάσεις δημοτικών σχολείων	Δαπάνη σε Λ.Κ.
Επαρχία Λευκωσίας	
Ανέγερση 12 αιθουσών διδασκαλίας	180.000
Ανέγερση 7 ειδικών αιθουσών	140.000
Ολικό	320.000
Επαρχία Λεμεσού	
Ανέγερση 7 αιθουσών διδασκαλίας	105.000
Ανέγερση 3 ειδικών αιθουσών	47.000
Ολικό	152.000
Επαρχία Λάρνακας	
Ανέγερση 5 αιθουσών διδασκαλίας	75.000
Ανέγερση 4 ειδικών αιθουσών	80.000
Ολικό	155.000
Επαρχία Αμμοχώστου	
Ανέγερση 2 αιθουσών διδασκαλίας	70.000
Ανέγερση 4 ειδικών αιθουσών	30.000
Ολικό	100.000
Επαρχία Πάφου	
Ανέγερση 4 αιθουσών διδασκαλίας	60.000
Ολικό	60.000
ΣΥΝΟΛΟ	787.000

Βελτιώσεις δημοτικών σχολείων	Δαπάνη σε Λ.Κ.
Επαρχία Λευκωσίας Βελτιώσεις σε 21 δημοτικά σχολεία	1.665.000
Επαρχία Λεμεσού Βελτιώσεις σε 15 δημοτικά σχολεία	1.012.000
Επαρχία Λάρνακας Βελτιώσεις σε 14 δημοτικά σχολεία	1.055.000
Επαρχία Αμμοχώστου Βελτιώσεις σε 4 δημοτικά σχολεία	381.000
Επαρχία Πάφου Βελτιώσεις σε 11 δημοτικά σχολεία	502.000
Διάφορα (εγκατάσταση συστημάτων κεντρικής θέρμανσης)	325.000
ΣΥΝΟΛΟ	4.934.000

6.2 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

6.2.1 ΙΔΡΥΣΗ ΝΕΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αποδίδει μεγάλη σημασία στην ποιοτική αναβάθμιση της κτιριακής υποδομής των Γυμνασίων/Λυκείων και τη μείωση του αριθμού των μαθητών κατά τμήμα. Μέσα στα πλαίσια αυτής της πολιτικής λειτούργησαν τη σχολική χρονιά 2002-2003 οι ακόλουθες σχολικές μονάδες:

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

- Λύκειο Δαλιού
- Λύκειο Αρχαγγέλου «Απόστολος Μάρκος»
- Γυμνάσιο Κοκκινότριμιθιάς

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ

- Λύκειο Αγίας Φυλάξεως
- Γυμνάσιο Αγίας Φυλάξεως
- Γυμνάσιο Αγίου Νεοφύτου

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ/ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

- Γυμνάσιο Λειβαδιών
- Γυμνάσιο «Ειρήνης και Φιλίας»

ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΦΟΥ

- Γυμνάσιο Παναγίας Θεοσκέπαστης

Για τα αμέσως επόμενα χρόνια έχει προωθηθεί η διαδικασία εξεύρεσης χώρου, σχεδιασμού και ανέγερσης, κατά επαρχία, των πιο κάτω Γυμνασίων/Λυκείων:

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

- Λύκειο Πλατύ Αγλαντζιάς
- Λύκειο Λατσιών
- Γυμνάσιο Δασούπολης
- Β' Γυμνάσιο Αρχαγγέλου (Λακατάμειας)

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ

- Λύκειο στην περιοχή Τραχωνίου/Κολοσσίου/Υψωνα
- Λύκειο Πολεμιδιών (αντικατάσταση υφιστάμενου)
- Γυμνάσιο στην περιοχή Ζακακίου-Αγ. Σπυρίδωνα

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ/ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

- Λύκειο Αραδίππου
- Λύκειο Λειβαδιών
- Γυμνάσιο Λάρνακας (για αντικατάσταση Διανελλείου)
- Γυμνάσιο Λιοπετρίου
- Γυμνάσιο Αθηνού (αντικατάσταση υφιστάμενου)

ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΦΟΥ

- Νέο Λύκειο Πάφου (Αγίου Θεοδώρου)
- Νέο Γυμνάσιο Πάφου

6.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

6.3.1 ΙΔΡΥΣΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια συνεχής αύξηση των μαθητών που επιλέγουν να φοιτήσουν σε Τεχνικές Σχολές. Συγκεκριμένα από το 1991 μέχρι το 1997 ο μαθητικός πληθυσμός των Τεχνικών Σχολών έχει αυξηθεί κατά 44,74%. Για την ικανοποίηση των επιθυμιών των μαθητών να φοιτήσουν σε Τεχνικές Σχολές, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει υποβάλει σχετικές μελέτες, τόσο για την ίδρυση νέων Τεχνικών Σχολών όσο και για την περαιτέρω ανάπτυξη των υφιστάμενων Τεχνικών Σχολών.

Με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου έχει ήδη εγκριθεί η ίδρυση Περιφερειακής Τεχνικής και Γεωργικής Σχολής στην περιοχή Κοκκινοχωριών, η οποία ολοκληρώθηκε και λειτουργεί από το Σεπτέμβριο του 2003. Για την ανέγερση της Περιφερειακής Τεχνικής και Γεωργικής Σχολής Αυγόρου έχει δαπανηθεί ποσό ύψους Λ.Κ.2.000.000. Έχουν, επίσης, αρχίσει οι εργασίες για την ανάπτυξη της Ξενοδοχειακής Σχολής Λεμεσού και τη μετατροπή της σε Γ' Τεχνική Σχολή Λεμεσού, ενώ στη Λευκωσία έχει παραχωρηθεί το Ενιαίο Λύκειο Αρχαγγέλου στη ΜΤΕΕ και λειτουργεί ως Τεχνική Σχολή (Μακάριος Γ). Παράλληλα γίνονται μελέτες και εισηγήσεις για την ίδρυση νέας Τεχνικής Σχολής στη Λάρνακα, έναντι κατάργησης της Διανελλείου Τεχνικής Σχολής, καθώς και την ίδρυση Ξενοδοχειακού Τμήματος στο Γυμνάσιο Αγρού. Ο κλάδος Ξενοδοχειακών στο Απεήτειο Γυμνάσιο Αγρού θα λειτουργήσει σε αυτόνομο Ξενοδοχειακό συγκρότημα του οποίου η ανέγερση θα χρηματοδοτηθεί από το κληροδότημα Απεήτου.

Το κόστος της ανέγερσης και λειτουργίας του συγκροτήματος θα ανέλθει περίπου στο £1.200.000.

6.3.2 ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ, ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

Για βελτιώσεις/επεκτάσεις Τεχνικών Σχολών δαπανήθηκε ποσό £2.420.000, όπως φαίνεται πιο κάτω:

Λευκωσία £1.000.000

- Βελτιώσεις αιθουσών διδασκαλίας, εργαστηρίων και άλλων χώρων
- Επεκτάσεις διαφόρων αιθουσών
- Επέκταση Τεχνικής Σχολής Μακάριος Γ΄

Λεμεσός £850.000

- Επέκταση Β΄ Τεχνικής Σχολής
- Βελτιώσεις αιθουσών διδασκαλίας
- Ανέγερση εργαστηρίου Μηχανικής Αυτοκινήτων
- Αντικατάσταση μεταλλικών παραθύρων και άλλες εργασίες
- Διαμόρφωση αίθουσας ξένων γλωσσών
- Εγκατάσταση κεντρικών θερμάνσεων

Λάρνακα £22.000

- Βελτιώσεις και συντηρήσεις αιθουσών

Πάφος £450.000

- Επέκταση Τεχνικής Σχολής Πάφου
- Εγκατάσταση κεντρικής θέρμανσης

Παραλίμνι £22.000

- Βελτιώσεις αιθουσών και άλλων χώρων

6.3.3 ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΜΑΘΗΤΩΝ

Για έργα που σχετίζονται με την υγεία και ασφάλεια των μαθητών κατά την πρακτική τους εξάσκηση στα εργαστήρια, δαπανήθηκε το ποσό των £63.000, όπως φαίνεται πιο κάτω:

Λευκωσία £ 5.000

- Βελτιώσεις στα αποχωρητήρια των μαθητών

Λεμεσός £ 58.000

- Αντικατάσταση αμιάντων
- Εγκατάσταση συστήματος εξαερισμού στο εργαστήριο οξυγονοκολλήσεων

6.4 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η κτιριολογική ανάπτυξη της Πανεπιστημιούπολης θα ολοκληρωθεί σε δύο βασικές φάσεις, κυρίως μέσω αρχιτεκτονικών διαγωνισμών οι οποίοι αποτελούν την κύρια διαδικασία ανάθεσης της εκπόνησης των μελετών, του σχεδιασμού και της διαχείρισης της κατασκευής των κτιριακών εγκαταστάσεων. Με τη συμπλήρωσή της, η Πανεπιστημιούπολη θα μπορεί να εξυπηρετήσει συνολικά 8,000 φοιτητές.

Κατά το Νοέμβριο του 1998 κατακυρώθηκε η πρώτη προσφορά και υπογράφηκαν τα σχετικά συμβόλαια για τα έργα υποδομής της Πανεπιστημιούπολης, συνολικού ύψους Λ.Κ. 5.7 εκατομμυρίων (εξαιρουμένου του ΦΠΑ). Οι εργασίες άρχισαν περί τα μέσα του 1999, ενώ εντατικοποιήθηκαν και ουσιαστικά συμπληρώθηκαν μέσα στο 2001.

Περί τα τέλη του 1999 κατακυρώθηκαν δύο προσφορές για κτιριακά συγκροτήματα στην Πανεπιστημιούπολη και υπογράφηκαν τα σχετικά συμβόλαια. Το πρώτο συμβόλαιο αφορά τις κτιριακές εγκαταστάσεις της Σχολής Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών, συνολικού ύψους Λ.Κ. 12.6 εκατομμυρίων και το δεύτερο τις εγκαταστάσεις των κτιρίων Λειτουργικής Υποστήριξης και της Κεντρικής Αποθήκης, συνολικού ύψους Λ.Κ.700 χιλιάδων. Οι ουσιαστικές εργασίες άρχισαν και για τα δύο έργα το 2000 και ολοκληρώθηκαν τον Ιούλιο του 2001 για τα κτίρια Λειτουργικής Υποστήριξης και της Κεντρικής Αποθήκης. Μέρος των εγκαταστάσεων της Σχολής Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε στους χρήστες τον Ιανουάριο του 2003 και οι υπόλοιπες το Σεπτέμβριο του 2003. Εντός του 2000 άρχισαν οι κατασκευαστικές εργασίες για τη Φοιτητική Εστία, αναμενόμενου κόστους κατασκευής Λ.Κ.4.3 εκ, η οποία συμπεριλαμβάνει 208 μονάδες. Το βασικό μέρος της εστίας έχει ολοκληρωθεί και όλα τα δωμάτια έχουν παραχωρηθεί. Εντός του 2002 κατακυρώθηκε η προσφορά για το Κτίριο Διοίκησης, το οποίο βρίσκεται υπό κατασκευή, αναμενόμενης δαπάνης Λ.Κ. 6.2 εκατομμύρια.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους θα αρχίσουν οι εργασίες για την κατασκευή των Αθλητικών Εγκαταστάσεων. Ο σχεδιασμός του Κτιρίου της Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης, όπως και των Κτιριακών Εγκαταστάσεων Κοινωνικών Δραστηριοτήτων, βρίσκονται στην αρχική τους φάση και ενδέχεται οι κατασκευαστικές εργασίες για το πρώτο έργο να αρχίσουν το δεύτερο εξάμηνο του 2004. Παράλληλα, έχει ήδη προωθηθεί διαδικασία για την αντιμετώπιση του σχεδιασμού και της κατασκευής του κτιρίου «Κέντρο Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη Στέλιου Ιωάννου» (Learning Resource Centre). Στη συνέχεια προγραμματίζεται η προκήρυξη του Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού για τις Κτιριακές Εγκαταστάσεις της Πολυτεχνικής Σχολής.

7. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ – ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ – ΔΟΜΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

7.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.1.1 ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΧΡΟΝΟΥ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ Α΄, Β΄, Γ΄ ΜΕΧΡΙ ΤΙΣ 1:05 Μ.Μ.

Η επέκταση του χρόνου παραμονής στο σχολείο των παιδιών των τάξεων Α΄, Β΄ και Γ΄ μέχρι τις 1:05 μ.μ. έχει ως κύριους στόχους την καταπολέμηση του προβλήματος του λειτουργικού αναλφαβητισμού, το οποίο εντοπίζεται τόσο στις μικρές όσο και στις πιο μεγάλες ηλικίες, μέσω της έμφασης που δίνεται σε στόχους που αφορούν τα μαθήματα της Γλώσσας, των Μαθηματικών και της Επιστήμης, την ίση μεταχείριση των παιδιών των τάξεων Α΄-Στ΄ και την ορθολογιστική στελέχωση των σχολείων.

Η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση εφαρμόζεται στα 64 περιφερειακά σχολεία τα οποία λειτουργούν παγκύπρια, στα πλαίσια της παροχής κινήτρων για ίδρυση και λειτουργία τέτοιου τύπου σχολείων.

Κατά τη σχολική χρονιά 2000-2001 η επέκταση του χρόνου παραμονής των παιδιών των τάξεων Α΄, Β΄ και Γ΄ στο σχολείο, εφαρμόστηκε πειραματικά σε 43 σχολεία και τη σχολική χρονιά 2001-2002 σε οκτώ άλλα σχολεία, τα οποία εντάσσονται στις Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας. Το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση του Υ.Π.Π., ενέκρινε στις 26.6.2002 τη σταδιακή εφαρμογή της μεταρρύθμισης, έτσι ώστε σε τρία χρόνια να εφαρμοστεί σε όλα τα σχολεία παγκυπρίως. Η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση θα ολοκληρωθεί τη σχολική χρονιά 2004-2005.

Το συνολικό κόστος για την εφαρμογή της επέκτασης του χρόνου παραμονής των παιδιών των τάξεων Α΄, Β΄ και Γ΄ μέχρι τις 1:05 μ.μ. θα ανέλθει στο ποσό των £1.922.250.

7.1.2 ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Κύπρος, πέρα από το σοβαρό πολιτικό της πρόβλημα, βρίσκεται σήμερα στη δίνη κοινωνικοοικονομικών εξελίξεων. Η κυπριακή κοινωνία που μέχρι πρόσφατα ήταν μία σχετικά ομοιογενής κοινωνία με τον ελληνορθόδοξο πληθυσμό της, βιώνει την τελευταία δεκαετία τις συνέπειες της μαζικής έλευσης αλλοδαπών εργατών και ομογενών Ελληνοποντίων από τις χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 ο αριθμός των αλλόγλωσσων μαθητών που φοιτούσαν στα δημοτικά σχολεία της Κύπρου ανερχόταν σε 2570. Ο αριθμός αυτός αναλογούσε στο 4,4%, περίπου, του συνόλου των μαθητών των δημόσιων δημοτικών σχολείων της Κύπρου.

Το Υ.Π.Π. της Κύπρου με τη σαφή πολιτική του όσον αφορά την εκπαίδευση των αλλόγλωσσων παιδιών, επιδιώκει την ομαλή ενσωμάτωσή τους στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα και όχι την αφομοίωσή τους. Στόχος της παρεχόμενης εκ-

παίδευσης είναι η προσφορά ενισχυμένων και διαφοροποιημένων προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας στα παιδιά των παλιννοστούντων και αλλοδαπών, για αποτελεσματικότερη επικοινωνία και ομαλή ένταξη στο κοινωνικό σύνολο. Μόνιμη επιδίωξη του Υ.Π.Π. είναι η προστασία των ελευθεριών και δικαιωμάτων όλων των μελών της κυπριακής κοινωνίας, από τις οποιεσδήποτε ρατσιστικές διακρίσεις και τάσεις κοινωνικού αποκλεισμού. Στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό, γίνεται προσπάθεια ομοιόμορφης και ισόρροπης κατανομής των αλλόγλωσσων μαθητών σε διάφορα δημοτικά σχολεία και δεν επιδιώκεται η συγκέντρωσή τους σε ορισμένα μόνο σχολεία.

Το Υ.Π.Π. στην προσπάθειά του να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες των αλλόγλωσσων παιδιών, έχει διαμορφώσει επίσημη πολιτική για θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, στα πλαίσια της οποίας πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

α) Το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης υπέβαλε στην Αρμόδια Αρχή, τον Οκτώβριο του 2001, Επίσημη Έκθεση για τη Διαπολιτισμική Αγωγή και Εκπαίδευση. Στα πλαίσια της Έκθεσης αυτής αναπτύχθηκε ένα σχέδιο δράσης το οποίο πρότεινε την προώθηση διαφόρων μέτρων, με αποτέλεσμα τα ακόλουθα:

- ▲ Τη σχολική χρονιά 2002-2003, δόθηκε ενισχυτικός χρόνος 1058 διδακτικών περιόδων, σε δημοτικά σχολεία στα οποία φοιτούσαν αλλόγλωσσα παιδιά.
- ▲ Εξασφαλίστηκαν από τον Οργανισμό Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και διατέθηκαν σε όλα τα δημοτικά σχολεία αντίτυπα των ακόλουθων βιβλίων για να βοηθηθούν οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας:
 - Ανοίγω το παράθυρο
 - Ελληνικός πολιτισμός – ελληνορωσική έκδοση
 - Ελληνικός πολιτισμός – ελληνοαγγλική έκδοση
 - Αρχική εκτίμηση του βαθμού κατοχής της ελληνικής γλώσσας (για μαθητές του εξωτερικού, παλιννοστούντες και αλλοδαπούς) .
- ▲ Στους προϋπολογισμούς των Επιμορφωτικών Κέντρων του Υ.Π.Π. περιλήφθηκε κονδύλι για επιμόρφωση Ποντίων και άλλων αλλόγλωσσων, ενώ τα Επιμορφωτικά Κέντρα οργάνωσαν ομάδες για εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας σε ενήλικες Ποντίους, κυρίως στη Λευκωσία και την Πάφο, ομάδες για τη συντήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των Ποντίων (χοροί, μουσική), καθώς και απογευματινές ομάδες εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε παιδιά των Ποντίων που φοιτούν στη Δημοτική Εκπαίδευση.
- ▲ Τη σχολική χρονιά 2002-2003, διοργανώθηκαν σεμινάρια σε σχολική βάση προς τους εκπαιδευτικούς, με στόχο την επιμόρφωσή τους σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε αλλόγλωσσους μαθητές.
- ▲ Επιπρόσθετα, ετοιμάστηκε σχετική εγκύκλιος με θέμα «*Διαπολιτισμική Αγωγή και Εκπαίδευση*» η οποία στάληκε σε όλα τα δημοτικά σχολεία. Σκοπός της εγκυκλίου ήταν η ενημέρωση του διδακτικού προσωπικού των σχολείων για την πολιτική που ακολουθεί το Υ.Π.Π. όσον αφορά τους αλλόγλωσσους μαθητές, καθώς και η προσφορά συγκεκριμένων εισηγήσεων και οδηγιών, ώστε να βοηθηθούν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση θεμάτων τα οποία αφορούν τα αλλόγλωσσα παιδιά και

την ομαλή προσαρμογή τους. Επιπλέον, δημιουργήθηκε μια Βασική Τράπεζα Υλικού στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία Παιδείας, από όπου οι εκπαιδευτικοί μπορούσαν να επιλέξουν και να πολλαπλασιάσουν, για σκοπούς μελέτης και περαιτέρω αξιοποίησης, υλικό το οποίο θεωρούσαν χρήσιμο και κατάλληλο.

- β) Όσον αφορά τη φοίτηση των αλλόγλωσσων μαθητών στα δημοτικά σχολεία της Κύπρου ζητήθηκε γνωμάτευση από τη Γενική Εισαγγελία της Δημοκρατίας. Η Γενική Εισαγγελία με γνωμάτευσή της, ημερομηνίας 6 Αυγούστου 2002, θεωρεί ότι το Άρθρο 20 του Συντάγματος διασφαλίζει το δικαίωμα εκπαίδευσης όχι μόνο των πολιτών της Δημοκρατίας, αλλά και των αλλοδαπών. Επιπρόσθετα, η διεξαγωγή έρευνας από την Υπηρεσία Αλλοδαπών, στα πλαίσια και για σκοπούς εφαρμογής των περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμων, δεν μπορεί να αποτελεί βάσιμο ή νομικά επιτρεπτό λόγο για άρνηση της εγγραφής αλλοδαπού μαθητή σε σχολείο μέχρις ότου αυτή συμπληρωθεί. Ταυτόχρονα, όμως, σύμφωνα με νεότερη γνωμάτευση της Γενικής Εισαγγελίας, με ημερομηνία 7.2.2003, «οι μαθητές, τόσο Τουρκοκύπριοι όσο και αλλοδαποί, υπόκεινται στους νόμους και κανονισμούς των σχολείων της Κυπριακής Δημοκρατίας».
- γ) Το Υ.Π.Π., σεβόμενο την κουλτούρα, τα ήθη, τα έθιμα και τον πολιτισμό των αλλόγλωσσων παιδιών ανέπτυξε διάφορες δραστηριότητες που επέτρεψαν την αλληλεπίδραση στοιχείων του πολιτισμού τον οποίο φέρνουν τα παιδιά από τη χώρα προέλευσής τους με στοιχεία του ελληνικού πολιτισμού. Ενδεικτικό της ευαισθησίας του Υπουργείου είναι το γεγονός ότι πλέον τα παιδιά αυτά δεν αποκαλούνται «ξενόγλωσσα», αλλά «αλλόγλωσσα».
- δ) Στα πλαίσια των προσπαθειών για στήριξη του Ελληνισμού της Διασποράς, το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ανέλαβε την εκπαίδευση στην Κύπρο δώδεκα Ποντίων δασκάλων από τις περιοχές της Μαύρης Θάλασσας, σε σχέση με τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας. Το πρόγραμμα είχε διάρκεια 6 μηνών. Το Υ.Π.Π. προωθεί το πιο πάνω πρόγραμμα σε ετήσια βάση, λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική παράκληση του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού – Περιφέρεια Ευρώπης, καθώς και τις θετικές εμπειρίες των προηγούμενων χρόνων, κατά τους οποίους εφαρμόστηκε το πρόγραμμα. Επιπρόσθετα, την παρελθούσα χρονιά παραχωρήθηκε ποσό ύψους £10.000 για προσλήψεις δασκάλων για διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στις χώρες της Μαύρης Θάλασσας.

7.1.3 ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Το Υ.Π.Π. υποστηρίζει και επιδιώκει τη λειτουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων τα οποία έχουν ως στόχο την εξοικείωση των παιδιών με το μουσειακό χώρο, την απόκτηση θετικών στάσεων απέναντι στην πολιτιστική μας κληρονομιά και, γενικά, την προώθηση της Μουσειακής Αγωγής.

Τη σχολική χρονιά 2002-2003 οργανώθηκαν εκπαιδευτικά προγράμματα Μουσειακής Αγωγής σε όλες τις ελεύθερες πόλεις. Τα προγράμματα στηρίζονται στη βιωματική και ενεργητική μάθηση, η οποία επιτυγχάνεται μέσα από την παρατήρηση, την εξερεύνηση, την ανακάλυψη, την ταξινόμηση, την κριτική σκέψη και αναπτύσσονται με βάση:

- τις ανάγκες και δυνατότητες των παιδιών
- τους στόχους της εκπαίδευσης
- τους περιορισμούς και τις δυνατότητες του χώρου και του χρόνου

Για τη Μουσειακή Αγωγή αποσπάστηκε αριθμός εκπαιδευτικών, οι οποίοι οργάνωσαν τα εκπαιδευτικά προγράμματα και ετοίμασαν δραστηριότητες και εκπαιδευτικό υλικό για τα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς. Επιπρόσθετα, εφάρμοζαν τα προγράμματα, συντονίζοντας και βοηθώντας τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με το μουσειακό χώρο και τα εκθέματα, να συλλέξουν στοιχεία, να ερευνήσουν, να συνεργαστούν και να αποκτήσουν χρήσιμες εμπειρίες και θετικές στάσεις.

7.1.4 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΥΠΡΟΣ-ΑΙΓΑΙΟ, ΜΥΘΟΣ-ΙΣΤΟΡΙΑ-ΤΕΧΝΗ»

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Κύπρος-Αιγαίο, Μύθος-Ιστορία-Τέχνη» έχει ως στόχο του να δώσει ευκαιρίες στα παιδιά να ανακαλύψουν μέσα από ένα «ταξίδι γνώσης, παιχνιδιού, αναζήτησης, ονειροπόλησης, συναισθηματικών συγκινήσεων και εκπλήξεων», τον πλούτο της Ιστορίας, της Τέχνης, του Πολιτισμού της Κύπρου και του αιγαιοπελαγίτικου χώρου και να αναπτύξουν πολιτιστική συνείδηση. Πρόκειται για πολιτιστικό πρόγραμμα το οποίο οργανώνεται από τον Οργανισμό Νεολαίας Κύπρου, σε συνεργασία με το Υ.Π.Π. και τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς της Ελλάδας.

Το πρόγραμμα πρωτολειτούργησε το Μάρτη του 2001 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Τα πρώτα δύο χρόνια λειτουργούσε δύο μέρες την εβδομάδα, ενώ κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 λειτουργούσε τέσσερις μέρες την εβδομάδα. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε παιδιά Γ΄ - Στ΄ τάξης, όλων των δημοτικών σχολείων της Κύπρου, και κάθε φορά μπορούν να λάβουν μέρος 60 περίπου παιδιά.

Εμπυχωτές του προγράμματος είναι αποσπασμένοι δάσκαλοι και νηπιαγωγοί, οι οποίοι ετοίμασαν ως ομάδα και επιπρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό για το μαθητή, με ποικιλία δραστηριοτήτων. Ο χώρος όπου γίνεται το πρόγραμμα είναι μόνιμος. Πρόκειται για ένα μεγάλο εργοστασιακό χώρο, ο οποίος έχει διαμορφωθεί ανάλογα.

7.1.5 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ – «ΜΕΝΤΩΡ»

Κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 η Δημοτική Εκπαίδευση, σε συνεργασία με τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ζωής Κύπρου, συνέχισε την εφαρμογή του Προγράμματος Αγωγής Υγείας «Μέντωρ» με πέντε εκπαιδευτριες (τρεις στη Λευκωσία και δύο στη Λεμεσό) και έξι συνολικά προγράμματα (ένα για κάθε τάξη του δημοτικού σχολείου).

Το πρόγραμμα Αγωγής Υγείας της Κινητής Μονάδας «Μέντωρ» είναι πρόγραμμα πρόληψης, το οποίο επιδιώκει:

- την παροχή πληροφοριών
- την απόκτηση δεξιοτήτων συμπεριφοράς
- την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης.

Με βάση το μοντέλο πρόληψης, οι δραστηριότητες χωρίζονται στις ακόλουθες τρεις βασικές κατηγορίες:

- δραστηριότητες που προσφέρουν γνώση για τη βιολογική λειτουργία
- δραστηριότητες που στοχεύουν στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης
- δραστηριότητες που βοηθούν τα παιδιά να αποκτήσουν δεξιότητες αντίστασης στις κοινωνικές πιέσεις και αναπτύσσουν τις ικανότητες λήψης αποφάσεων, στοχεύοντας, παράλληλα, στην καλλιέργεια στάσεων έναντι των ουσιών εξάρτησης.

Μέσα, λοιπόν, από το πρόγραμμα αυτό επιδιώκεται ο διάλογος και η επικοινωνία με τα παιδιά, ώστε να αναπτύξουν στάσεις αυτοσεβασμού και αλληλοσεβασμού. Κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2002-2003, αποκτήθηκε και δεύτερη Κινητή Μονάδα, η οποία μαζί με την πρώτη επισκέφθηκαν ομάδες σχολείων της Λευκωσίας και Λεμεσού. Η Κινητή Μονάδα επισκέπτεται την κάθε ομάδα σχολείων εκ περιτροπής, ώστε να δοθεί συνέχεια στο έργο της πρόληψης χρήσης ουσιών εξάρτησης.

7.1.6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Το ενδιαφέρον για την προαγωγή της υγείας ήταν πάντα πολύ υψηλό, αφού η υγεία είναι συνυφασμένη με την ποιότητα ζωής των ανθρώπων. Ο τομέας της προαγωγής υγείας στοχεύει στην ενδυνάμωση των ανθρώπων και στη δημιουργία τέτοιων συνθηκών, ώστε το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού να είναι σε θέση να ελέγχει και να βελτιώνει την υγεία του και να επιλέγει υγιεινούς τρόπους ζωής.

Μέσα στο πλαίσιο των προσπαθειών αυτών, αναπτύχθηκε το «*Σχολείο Προαγωγής Υγείας*» ως μια πρωτοποριακή μορφή προσέγγισης της προαγωγής της υγείας. Στοχεύει στην ανάπτυξη υγιεινού τρόπου ζωής για τον πληθυσμό της σχολικής μονάδας. Προσφέρει ευκαιρίες, αλλά και αναλαμβάνει να παρέχει ένα υγιεινό και ασφαλές υποστηρικτικό περιβάλλον. Το σχολείο αποτελεί έναν ιδανικό φορέα προαγωγής της υγείας, διότι σ' αυτό υπάρχει η δυνατότητα προσέγγισης μεγάλου αριθμού ατόμων, που βρίσκονται μάλιστα σε ένα ζωτικό στάδιο της ζωής τους σε ό,τι αφορά την απόκτηση γνώσεων, ανάπτυξη δεξιοτήτων, καλλιέργεια στάσεων και συμπεριφορών.

Το «*Σχολείο Προαγωγής Υγείας*» αφορά το σχολικό περιβάλλον, το επίσημο και ανεπίσημο αναλυτικό πρόγραμμα, την οικογένεια κάθε μαθητή και την κοινότητα. Βασικό κομμάτι της φιλοσοφίας του είναι η προσπάθεια ενσωμάτωσης της προαγωγής υγείας σε όλους τους σχολικούς τομείς. Με άλλα λόγια, ο υγιεινός τρόπος ζωής να αποτελεί μέρος της καθημερινής ζωής του σχολείου και να υιοθετείται από όλα τα μέλη της σχολικής μονάδας. Η Κύπρος είναι μέλος του Δικτύου από το 1995.

Το Δίκτυο αγκαλιάστηκε με μεγάλο ενθουσιασμό από τη Δημοτική Εκπαίδευση. Μέχρι τη σχολική χρονιά 2002-2003, το Δίκτυο λειτουργούσε σε πιλοτική μορφή με τη συμμετοχή έξι σχολείων. Τα προγράμματα που αναπτύχθηκαν στα σχολεία επιλέγηκαν από μέλη της σχολικής κοινότητας (δάσκαλοι, γονείς, μαθητές). Κατά το πρώτο στάδιο ανάπτυξης ενός προγράμματος προαγωγής υγείας, επιλέγεται ένα πρόβλημα προτεραιότητας στο οποίο να αναγνωρίζονται οι αιτίες του και να είναι δυνατή η επίλυσή του σε κάποιο βαθμό. Με βάση το επιλεγόμενο θέμα αναπτύσσονται δραστηριότητες που προάγουν την υγεία του πληθυσμού του σχολείου και υιοθετούν πνεύμα συλλογικής ευθύνης για την υγεία του ατόμου αλλά και της κοινωνίας.

Βασικός συντελεστής στην ανάπτυξη και επιτυχία των προγραμμάτων υγείας είναι ο ενθουσιασμός, η εργατικότητα και η προσήλωση των εκπαιδευτικών και των μαθητών των σχολείων μελών του Δικτύου. Τα προγράμματα αυτά σε καμιά περίπτωση δε στηρίζονται στον εκφοβισμό μέσω βιολογικών ή ιατρικού τύπου γνώσεων. Αντιθέτως, τα προγράμματα στηρίζονται σε σύγχρονες μορφές προαγωγής υγείας, όπου η έμφαση δίνεται στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού σχολικού περιβάλλοντος και στην ενδυνάμωση του ατόμου μέσα από την πληροφόρηση, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης. Τα προγράμ-

ματα αναπτύσσουν δεξιότητες σχετικές με τις κοινωνικές καταστάσεις και συνθήκες, τις κοινωνικοπολιτιστικές αντιλήψεις και την κουλτούρα της Κύπρου.

7.1.7 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΟΙΚΑΔΕ»

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «ΟΙΚΑΔΕ» έχει ως στόχο την καλλιέργεια πνευματικών και πολιτιστικών δεσμών μεταξύ παιδιών από σχολεία της Ελλάδας, της Κύπρου και του απανταχού απόδημου ελληνισμού. Πρόκειται για ένα όραμα που επικεντρώνεται στη στήριξη του απόδημου ελληνισμού στις χώρες όπου ζει και αναπτύσσεται, συμβάλλοντας ενεργά στη διατήρηση της γέφυρας επικοινωνίας των αποδήμων με την Κύπρο και την Ελλάδα. Το «ΟΙΚΑΔΕ» λειτουργεί σε δύο επίπεδα:

- α) στο επίπεδο της δημιουργίας ενός ελληνικού πλανήτη στο διαδίκτυο, τον οποίο μπορεί να επισκεφθεί ο καθένας μας, όπου κι αν βρίσκεται
- β) στο επίπεδο των τηλεδιασκέψεων που πραγματοποιούνται μεταξύ Ελληνόπουλων ελληνόφωνων παροικιακών σχολείων και παιδιών από την Ελλάδα και την Κύπρο

Το πρόγραμμα λειτουργεί με τη στήριξη του Υ.Π.Π. και την αποκλειστική χορηγία της Τράπεζας Κύπρου. Μέσα από το διαδίκτυο, και ειδικότερα μέσα από ένα ηλεκτρονικό ελληνικό δίκτυο, οι μικροί ταξιδιώτες έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν την ελληνική μας ταυτότητα, να παίξουν παιχνίδια γνώσεων, να μάθουν ιστορία και μυθολογία, να εξερευνήσουν, να ακούσουν παραδοσιακή μουσική, να διασκεδάσουν και να αντιληφθούν την παγκόσμια παρουσία του Ελληνισμού, μέσα από ένα ταξίδι προς την πατρίδα.

Η ελληνική ιστοσελίδα τοποθετεί τα παιδιά σε μια «ηλεκτρονική τάξη» όπου μπορούν να παίξουν διάφορα παιχνίδια στις ακόλουθες γνωστικές περιοχές: Γεωγραφία, Μουσική, Μυθολογία, Επιστήμη, Πολιτισμός, Θρησκευτικά. Οι θεματικές ενότητες, οι οποίες οργανώνονται από προγραμματιστές της Τράπεζας Κύπρου-Ελλάδας, εμπλουτίζονται συνεχώς και είναι πιθανόν νέες ενότητες να προστεθούν στο μέλλον.

Ιδιαίτερα, όμως, ενδιαφέρουσα για τα σχολεία μας είναι μια άλλη πτυχή του προγράμματος, που είναι κλειστή και αφορά μόνο τα επιλεγμένα σχολεία. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα αδελφοποίησης σχολικών τάξεων της Ελλάδας, της Κύπρου και του απόδημου ελληνισμού, που ενώνει τα σχολεία μεταξύ τους. Τη σχολική χρονιά 2002-2003, συμμετείχαν στο πρόγραμμα έξι δημοτικά σχολεία της Κύπρου. Τα σχολεία που εμπλέκονταν ήταν:

- το «Ελένειον» Δημοτικό Σχολείο Λευκωσίας το οποίο είναι συνδεδεμένο με το Ελληνικό Κολέγιο Λονδίνου
- το ΙΘ΄ Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού (Αγίας Φύλας) το οποίο είναι συνδεδεμένο με το σχολείο της Ελληνικής Κοινότητας στο Τορόντο
- το Δημοτικό Σχολείο «Ζήνων» Λάρνακας το οποίο είναι συνδεδεμένο με το σχολείο του Αγίου Δημητρίου στην Αστόρια – Νέα Υόρκη
- το Θ΄ Δημοτικό Σχολείο Πάφου το οποίο είναι συνδεδεμένο με το σχολείο Queenswell της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής στο Λονδίνο
- το Δημοτικό Σχολείο Πισσουρίου Λεμεσού το οποίο είναι συνδεδεμένο με το Ορθόδοξο Ελληνικό Σχολείο «Μεταμόρφωση» στο Τορόντο του Καναδά
- το Δημοτικό Σχολείο Αγίου Αντωνίου Λευκωσίας το οποίο είναι συνδεδεμένο με το Δημοτικό Σχολείο «Αγίου Σπυρίδωνα» στο Σίδνεϋ της Αυστραλίας.

Κάθε βδομάδα ή δεκαπενθήμερο, τα Ελληνόπουλα των ελληνόφωνων αυτών σχολείων «ταξιδεύουν» προς την πατρίδα για να γνωρίσουν τα παιδιά από Ελλάδα και Κύπρο και επικοινωνούν μέσω τηλεδιάσκεψης (videoconference). Για το σκοπό αυτό, όλα τα σχολεία έχουν εξοπλιστεί με τον απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό και γραμμές ISDN.

Σε αυτές τις τηλεσυναντήσεις γίνεται παρουσίαση θεμάτων μέσα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα που σχετίζονται με την Ελλάδα, την Κύπρο, τον ελληνικό πολιτισμό και ιστορία, τη σχολική ζωή, τις καθημερινές ασχολίες και διάφορα ενδιαφέροντα των παιδιών. Βασικός σκοπός είναι η γνωριμία και συνεργασία των παιδιών, καθώς και η ανταλλαγή γνώσεων και ιδεών με απώτερο στόχο τη συνάντησή τους στο τέλος της χρονιάς, στην Πατρίδα, Ελλάδα και Κύπρο. Η προθυμία και το ενδιαφέρον που επιδεικνύονται από όλους τους εμπλεκόμενους είναι πολύ ενθαρρυντικά στοιχεία και μέχρι σήμερα το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης έχει δεχτεί αριθμό επιστολών από διάφορα σχολεία για ένταξή τους στο πρόγραμμα.

7.1.8 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΟΔΥΣΣΕΑΣ»

Το πρόγραμμα «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» αποτελεί ένα ερευνητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, το οποίο υλοποιεί την ανοιχτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε περιβάλλον δημοτικού σχολείου. Τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί των σχολείων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα προσπαθούν να αποτελέσουν συστατικά στοιχεία ενός ανοιχτού μαθησιακού περιβάλλοντος, στα πλαίσια του οποίου εφαρμόζονται στην πράξη έννοιες όπως: «τηλεδιδασκαλία», «εικονική τάξη», «τηλεσυνεργασία». Ανάμεσα στους βασικούς στόχους του προγράμματος είναι και οι ακόλουθοι:

- Τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί να εξοικειωθούν με τις νέες τεχνολογίες σύγχρονης μετάδοσης.
- Να εκπονηθεί παιδαγωγικό μοντέλο για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, σε περιβάλλον δημοτικού σχολείου.
- Να εκπονηθεί μεθοδολογία αξιολόγησης όλων των φάσεων του προγράμματος.
- Να δημιουργηθεί εκπαιδευτικό υλικό.

Η ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης μεθοδολογίας για την υλοποίηση της ανοιχτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μεταξύ των δημοτικών σχολείων στην Κύπρο αποτελεί, στο παρόν στάδιο, τον κεντρικό πυρήνα μιας συλλογικής προσπάθειας στην οποία συμμετέχουν το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Υ.Π.Π. της Κύπρου, το Τμήμα Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Κύπρου και η Τράπεζα Κύπρου, που είναι ο αποκλειστικός χορηγός του προγράμματος. Για το σκοπό αυτό, στις αρχές της σχολικής χρονιάς 2001-2002 υπογράφηκε τριετές Μνημόνιο Συνεργασίας.

Με βάση το Μνημόνιο Συνεργασίας δημιουργήθηκαν για καλύτερη οργάνωση του προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ»:

- α) η *Επιτροπή Σχεδιασμού και Υλοποίησης*, η οποία απαρτίζεται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του προγράμματος και έναν εκπαιδευτικό από τα σχολεία που εμπλέκονται στο πρόγραμμα
- β) η *Επιτροπή Παρακολούθησης*, η οποία απαρτίζεται από το Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης, τους Επιθεωρητές και τους Διευθυντές των Σχολείων, τον Πρόεδρο του Τμήματος Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Κύπρου και εκπροσώπους της Τράπεζας Κύπρου

- γ) η *Ομάδα Υποστήριξης*, που απαρτίζεται από φοιτητές του Τμήματος Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου
- δ) η *Ερευνητική Ομάδα*, που απαρτίζεται από Καθηγητές του Τμήματος Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου με ειδικότητα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο που εξετάζεται κάθε φορά
- ε) η *Τεχνολογική Ομάδα*, που απαρτίζεται από τεχνικούς οι οποίοι είναι σε θέση να παρέχουν άμεσα οποιαδήποτε τεχνική υποστήριξη χρειαστούν τα εμπλεκόμενα σχολεία εξυπηρετώντας τις ανάγκες του προγράμματος.

Μεταξύ όλων των επιτροπών και των ομάδων που έχουν συσταθεί, αναπτύχθηκε μια στενή συνεργασία με σκοπό τον αποτελεσματικότερο σχεδιασμό και υλοποίηση του προγράμματος.

Τη σχολική χρονιά 2002-2003, συμμετείχαν στο πρόγραμμα έξι δημοτικά σχολεία της Κύπρου: το «Ελένειον» Δημοτικό Σχολείο Λευκωσίας, το ΙΘ΄ Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού, το Δημοτικό Σχολείο «Ζήνων» στη Λάρνακα, το Θ΄ Δημοτικό Σχολείο στην Πάφο, το Δημοτικό Σχολείο Πισσουρίου Λεμεσού και το Δημοτικό Σχολείο Αγίου Αντωνίου στη Λευκωσία. Τα θέματα με τα οποία ασχολήθηκαν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές αποτελούν μέρος του Αναλυτικού Προγράμματος των Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Η κατάλληλη προετοιμασία των παιδιών, των γονιών και της σχολικής μονάδας θεωρούνται ως απαραίτητες προϋποθέσεις επιτυχίας του προγράμματος. Το τεχνολογικό μοντέλο ανά σχολική μονάδα υποστηρίζεται από τρεις γραμμές ISDN, μια γραμμή για το διαδίκτυο, μια τηλεόραση, μια κάμερα τηλεδιάσκεψης, ένα βίντεο, έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή και μια τηλεφωνική συσκευή.

Στις άμεσες μελλοντικές προτεραιότητες περιλαμβάνεται η έκδοση οδηγού πρακτικών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, η κατασκευή ιστοσελίδας στο διαδίκτυο και η ανάληψη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών για ενημέρωση κάθε ενδιαφερόμενου.

Η υλοποίηση του προγράμματος «ΟΔΥΣΣΕΑΣ» φανερώνει την έμπρακτη υποστήριξη του Υ.Π.Π. στην εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στο εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου, οι οποίες θα προετοιμάσουν όλους τους εμπλεκόμενους για ομαλή ένταξη στην ενιαία ευρωπαϊκή οικογένεια.

7.1.9 ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ «ΓΝΩΡΙΖΩ, ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΖΟΜΑΙ»

Κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003, όπως και κατά την προηγούμενη σχολική χρονιά, έγινε αναβάθμιση του στόχου «Γνωρίζω, Δεν Ξεχνώ και Αγωνίζομαι», μέσα από ποικίλες δραστηριότητες. Απώτερη επιδίωξη του αναβαθμισμένου αυτού στόχου ήταν να γνωρίσουν τα παιδιά μας τα κατεχόμενά μας μέρη και να διατηρήσουν άσβεστη τη μνήμη τους. Σημαντική επιδίωξη, επίσης, πέρα από την παροχή γνώσεων και πληροφοριών, ήταν και είναι η καλλιέργεια ορθών στάσεων και η διαμόρφωση συμπεριφοράς που να καθιστά τα παιδιά ικανά να προβληματίζονται, να νοιάζονται και να τοποθετούνται κριτικά και γόνιμα απέναντι στο εθνικό μας πρόβλημα.

Για αναβάθμιση του στόχου και ενίσχυση των όσων γίνονταν προηγουμένως στα σχολεία μας, πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) Οι διευθυντές των σχολείων και το διδακτικό προσωπικό όρισαν ένα τακτό ογδοντάλεπτο ανά δεκαπενθήμερο στο Ωρολόγιο Πρόγραμμα για όλες τις

- τάξεις το οποίο αφιεωνόταν στο στόχο «Γνωρίζω, Δεν ξεχνώ και Αγωνίζομαι».
- β) Προκηρύχθηκε «Δεκαπενθήμερο Κατεχομένων» σε κάθε σχολείο. Μέσα στα πλαίσια του «Δεκαπενθήμερου Κατεχομένων», πραγματοποιήθηκαν διάφορες εκδηλώσεις με θέμα τα κατεχόμενα, έγιναν δημιουργικές εργασίες από τα παιδιά, πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στην Πράσινη Γραμμή, στον Τύμβο της Μακεδονίτισσας, στα Φυλακισμένα Μνήματα, σε διάφορους τόπους θυσίας ηρώων, στο χώρο άφιξης και αναχώρησης εγκλωβισμένων κτλ.
 - γ) Προσκλήθηκε η κ. Ελένη Φωκά και μίλησε στα παιδιά διαφόρων σχολείων για τις εμπειρίες της ως δασκάλα του εγκλωβισμένου Δημοτικού Σχολείου Αγίας Τριάδας.
 - δ) Τα παιδιά των σχολείων έγραψαν και απέστειλαν επιστολές για το εθνικό μας πρόβλημα στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, σε κυβερνήσεις, κοινοβούλια και οργανισμούς, εκφράζοντας τη διαμαρτυρία τους για τη συνεχιζόμενη κατοχή του νησιού μας.
 - ε) Τα σχολεία οργάνωσαν ημερίδες για τους εγκλωβισμένους, τους αγνοούμενους, την Κερύνηα, τη Μόρφου, την Αμμόχωστο, την Καρπασία κτλ.
 - στ) Τα παιδιά ετοίμασαν και παρουσίασαν καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και θεατρικές παραστάσεις αφιερωμένες στα κατεχόμενα, κ.ά.

7.1.10 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΟΛΟΗΜΕΡΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Κατά τη σχολική χρονιά 1999-2000, έγινε παγκύπρια πειραματική εφαρμογή του θεσμού του Ολοήμερου Σχολείου σε εννέα δημοτικά σχολεία (τέσσερα αστικά και πέντε υπαίθρου). Δύο από τα σχολεία λειτούργησαν με απογευματινό πρόγραμμα μέχρι τις 4:00 μ.μ., δύο σχολεία με απογευματινό πρόγραμμα μέχρι τις 2:45 μ.μ. και στα υπόλοιπα πέντε έγινε επέκταση του χρόνου παραμονής των παιδιών των μικρότερων τάξεων (Α΄-Γ΄) μέχρι τις 1:05 μ.μ.

Η δοκιμαστική εφαρμογή του θεσμού του Ολοήμερου Σχολείου αξιολογήθηκε από Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, της Οργάνωσης Επιθεωρητών Δημοτικής Εκπαίδευσης, της Π.Ο.Ε.Δ. και της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης. Αφού η πρώτη φάση της αξιολόγησης της δοκιμαστικής εφαρμογής του Ολοήμερου Σχολείου ολοκληρώθηκε, το Μάιο του 2000, ετοιμάστηκε σχετική έκθεση η οποία δόθηκε στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού. Με βάση την έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, ο θεσμός του Ολοήμερου Σχολείου κρίνεται ως επιτυχής και επωφελής, από κοινωνικής και εκπαιδευτικής άποψης.

Με τη σύμφωνη γνώμη του Υ.Π.Π. και της Π.Ο.Ε.Δ. για επέκταση του θεσμού, κατά τη σχολική χρονιά 2000-2001, εφαρμόστηκε ο θεσμός του Ολοήμερου Σχολείου μέχρι τις 4:00 μ.μ., σε 25 σχολεία παγκύπρια.

Κατά τη σχολική χρονιά 2001-2002, το Υ.Π.Π. επέκτεινε το θεσμό του Ολοήμερου Σχολείου σε 70 συνολικά σχολεία (29 στην επαρχία Λευκωσίας, 11 στην επαρχία Λεμεσού, 20 στις επαρχίες Λάρνακας-Αμμοχώστου και 10 στην επαρχία Πάφου).

Η επέκταση του θεσμού συνεχίστηκε και κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003, όπου λειτούργησαν συνολικά 84 σχολεία ως Ολοήμερα.

Τα σχολεία αυτά λειτουργούν σε προαιρετική βάση, από τον Οκτώβριο μέχρι το Μάιο ως ολόημερα, με τέσσερις πρόσθετες απογευματινές περιόδους για τα παιδιά των τάξεων Δ΄, Ε΄ και Στ΄, τέσσερις φορές την εβδομάδα μέχρι τις 4:00 μ.μ.

Το πρωινό αναλυτικό και ωρολόγιο πρόγραμμα παραμένουν ως έχουν και λειτουργούν με βάση τους ισχύοντες κανονισμούς λειτουργίας των δημοτικών σχολείων.

Στο εβδομαδιαίο απογευματινό πρόγραμμα περιλαμβάνονται τέσσερις περίοδοι διδασκαλίας για διεκπεραίωση της κατ' οίκον εργασίας, τέσσερις περίοδοι για ενισχυτική διδασκαλία και οκτώ περίοδοι για διδασκαλία επιλεγόμενων μαθημάτων ενδιαφέροντος (Αγγλικά, Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Μουσική, Γυμναστική, Τέχνη, Σχεδιασμός και Τεχνολογία).

Ο αριθμός των παιδιών κατά τμήμα κυμαίνεται από 8-32 παιδιά, ανάλογα με το θέμα και τις ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας. Η συγκρότηση των τμημάτων και των ομάδων εξαρτάται από τα ενδιαφέροντα των μαθητών και την αξιοποίηση του διδακτικού προσωπικού.

Το Υ.Π.Π. φροντίζει για τον κατάλληλο εξοπλισμό όλων των σχολείων που λειτουργούν ως Ολόημερα.

Τα έξοδα για τη σίτιση των παιδιών και όλες τις αναγκαίες διευθετήσεις για την προμήθεια/παρασκευή του γεύματος αναλαμβάνουν οι γονείς των παιδιών. Το είδος του φαγητού και το πρόγραμμα σίτισης ακολουθεί συγκεκριμένο σιτηρέσιο που συμφωνείται από το Υπουργείο Παιδείας και τους γονείς. Το Υ.Π.Π. επιχορηγεί τη σίτιση άπορων μαθητών.

7.1.11 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ - «ΤΟ ΩΡΑΙΟ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ»

Η Αισθητική Αγωγή αποτελούσε κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003, όπως και κατά τις προηγούμενες σχολικές χρονιές, κοινό στόχο υπό έμφαση στα σχολεία όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Η πείρα των προηγούμενων χρόνων έδειξε ότι η Αισθητική Αγωγή αποτελεί βασικό τομέα της εκπαίδευσης και για το σκοπό αυτό της αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία.

Η Αισθητική Αγωγή είναι ο συνδεδετικός κρίκος της καθημερινής ζωής και της διάβιου μάθησης, σε συσχετισμό με τη δημιουργικότητα, την ευαισθησία, την πρόσκτηση εμπειριών, την καλλιέργεια των αισθήσεων και των συναισθημάτων, την τόνωση της αυτοπεποίθησης και των κινήτρων για καλύτερη ζωή και μάθηση. Η Αισθητική Αγωγή έχει άμεση σχέση με την πολιτιστική μας κληρονομιά και συνάδει με τον ευρωπαϊκό μας προσανατολισμό.

Γενικός σκοπός της Αισθητικής Αγωγής είναι να βιώσουν τα παιδιά μοναδικές εμπειρίες και δραστηριότητες μέσα από τις τέχνες, οι οποίες αποτελούν την υψηλότερη έκφραση του ανθρώπινου πνεύματος και το αντικατοπτρίζουν στην κοινωνία που τις δημιουργεί.

7.1.12 ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, έχοντας ως μόνιμο στόχο την αναβάθμιση του γλωσσικού μαθήματος μέσω του προγράμματος επικοινωνιακού προσανατολισμού της γλωσσικής διδασκαλίας, οργάνωσε Εκπαιδευτικά Συνέδρια θεωρητικού

και πρακτικού χαρακτήρα καθώς και ποικίλες διδακτικές δοκιμές σε επίπεδο σχολικής μονάδας ή/και περιφέρειας σχολείων. Το συντονισμό των διδακτικών αυτών δοκιμών είχαν οι Επιθεωρητές Δημοτικής Εκπαίδευσης, σε συνεργασία με την Ενδοτμηματική Επιτροπή Γλωσσικού και τις Λειτουργούς του Κλιμακίου Ελληνικών της Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων.

7.1.13 ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Μέσα στα πλαίσια των προσπαθειών για αναβάθμιση της διδασκαλίας του γλωσσικού μαθήματος στην Πρώτη Δημοτικού και διαμόρφωση μιας σύγχρονης επιστημονικοπαιδαγωγικής προσέγγισης και σχετικής επίσημης εκπαιδευτικής πολιτικής, το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης συνέχισε την προώθηση σύγχρονων επιστημονικών θεωριών και διδακτικών μεθοδολογιών και επιδίωξε:

- α) τη μεγιστοποίηση των ποσοστών σχολικής επιτυχίας όλων των παιδιών
- β) τη σημαντική μείωση των ποσοστών του λειτουργικού αναλφαβητισμού, όσον αφορά, τουλάχιστον, τη Δημοτική Εκπαίδευση, με τους εξής τρόπους:
 - Περαιτέρω προώθηση του «Σχεδίου Δράσης», σε σχέση με την αναβάθμιση της διδασκαλίας του γλωσσικού μαθήματος στην πρώτη δημοτικού με τη συγγραφή του βιβλίου «Ανάγνωση και Γραφή στην Πρώτη Δημοτικού: Θεωρία και Πράξη (Βιβλίο αναφοράς για τον/την εκπαιδευτικό της Πρώτης Δημοτικού)»
 - Πρακτικοποίηση της σύγχρονης θεωρίας για τη μάθηση και τη διδασκαλία της ανάγνωσης και της γραφής στην πρώτη δημοτικού, με τη διοργάνωση πειραματικών μαθημάτων σε όλες τις επαρχίες, και παρουσιάσεις πρακτικού περιεχομένου από εκπαιδευτικούς της πρώτης τάξης.

Η προσπάθεια για προώθηση της επίσημης εκπαιδευτικής πολιτικής του Τμήματος για την Εκμάθηση και τη Διδασκαλία της Ανάγνωσης και της Γραφής στην Πρώτη Δημοτικού θα συνεχιστεί με παγκύπρια σεμινάρια, τόσο επιμορφωτικού όσο και ενημερωτικού χαρακτήρα, σε σχέση με τη φιλοσοφία και το περιεχόμενο του βιβλίου «Ανάγνωση και Γραφή στην Πρώτη Δημοτικού: Θεωρία και Πράξη (Βιβλίο αναφοράς για τον/την εκπαιδευτικό της Πρώτης Δημοτικού)», σε συνδυασμό με ποικίλες πειραματικές εφαρμογές.

7.1.14 ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΤΟΧΟ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΑΘΜΙΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2002-2003 «Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΞΗ ΚΑΙ Η ΧΑΡΑ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ», ΜΕ ΠΥΡΗΝΑ ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ

Στο σύνολο των προσπαθειών του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης για αναβάθμιση της διδασκαλίας του γλωσσικού μαθήματος εντάχθηκε και η προώθηση του γενικού και κοινού στόχου για τα σχολεία όλων των βαθμίδων για το 2002-2003, όπως και κατά τις προηγούμενες χρονιές: «Η δημιουργικότητα των μαθητών μέσα και έξω από την τάξη και η χαρά της μάθησης», με πυρήνα το γλωσσικό μάθημα.

Μέσα από την επιδίωξη του στόχου αυτού, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση σε επιμέρους θέματα όπως είναι:

- η πολυτροπικότητα, η διαχρονικότητα και η συγχρονικότητα της ελληνικής γλώσσας
- η πολυμορφία και η ποικιλία της ελληνικής γλώσσας
- ο ρόλος της ελληνικής γλώσσας και ευρύτερα των γλωσσών στην αποτελεσματική επικοινωνία
- η εκτίμηση της ελληνικής γλώσσας και ευρύτερα των γλωσσών, από αισθητικής και εκφραστικής άποψης.

Παιδιά και εκπαιδευτικοί ενθαρρύνθηκαν

- να αναλάβουν μικρές εργασίες (projects) σε σχέση με την κοινή νεοελληνική γλώσσα και την κυπριακή διάλεκτο
- να μελετήσουν ποικίλα είδη κειμένων μέσω διαθεματικών προσεγγίσεων (π.χ. η γλώσσα της Λογοτεχνίας, των Μαθηματικών, της Επιστήμης, κτλ.)
- να οργανώσουν συζητήσεις με σκοπό την άσκηση στην επιχειρηματολογία και στην εκφορά προφορικού λόγου
- να μελετήσουν λογοτεχνικά βιβλία και να οργανώσουν παρουσιάσεις βιβλίων, θεατρικές παραστάσεις και άλλες εκδηλώσεις.

7.1.15 ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟΝ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΑΘΜΙΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2002-2003 «Η ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ», ΜΕ ΠΥΡΗΝΑ ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ

Στο σύνολο των προσπαθειών του Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης για αναβάθμιση της διδασκαλίας του γλωσσικού μαθήματος, εντάχθηκε και η προώθηση του ειδικού και κοινού στόχου για τα σχολεία όλων των βαθμίδων «*Η εξοικείωση με τη σύγχρονη τεχνολογία και τον κόσμο της πληροφορίας και η ένταξη στη διαδικασία της μάθησης*», με πυρήνα το γλωσσικό μάθημα.

Μέσα από την επιδίωξη του στόχου αυτού δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση σε επιμέρους θέματα, όπως είναι:

- η υιοθέτηση του μοντέλου σταδιακής συγγραφής κειμένου
- η ανάπτυξη προσυγγραφικών, συγγραφικών και μετασυγγραφικών δεξιοτήτων, στα πλαίσια της παραγωγής και βελτίωσης διαφόρων ειδών κειμένου, κατά περίπτωση επικοινωνίας, με την αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας.

Παιδιά και εκπαιδευτικοί ενθαρρύνθηκαν:

- να επεξεργαστούν διάφορες τεχνικές παραγωγής ιδεών, όπως η ιδεοθύελλα, τα ιδεογράμματα, η γραφική αναπαράσταση κτλ.
- να κειμενοποιήσουν ιδέες
- να επιμεληθούν και να εκδώσουν το τελικό προϊόν της κειμενικής παραγωγής στον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή.

7.1.16 Η ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, άρχισε το Σεπτέμβριο του 1993 ένα πειραματικό Πρόγραμμα χρήσης των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και άλλων σύγχρονων τεχνολογιών, για αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Βασικός σκοπός του προγράμματος αυτού ήταν η διερεύνηση των δυνατοτήτων των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και των άλλων μέσων της Πληροφορικής ως μέσων διδασκαλίας και μάθησης στο Δημοτικό Σχολείο, καθώς και η επισήμανση των καταλληλότερων τρόπων για την εφαρμογή της Πληροφορικής στη Δημοτική Εκπαίδευση.

Μέσα από το πρόγραμμα αυτό η Πληροφορική δεν αντιμετωπίζεται ως ξεχωριστό μάθημα, αλλά ως ένα δυναμικό μέσο μάθησης και διδασκαλίας για την ενίσχυση του Αναλυτικού Προγράμματος και την ανάπτυξη από τα παιδιά βασικών δεξιοτήτων συγκέντρωσης, αποθήκευσης, παρουσίασης και επεξεργασίας πληροφοριών. Ξεχωριστή ώρα για στόχους και δραστηριότητες Πληροφορικής υπάρχει μόνο στα πλαίσια του θεσμού του Ολοήμερου Σχολείου.

Οι βασικοί πυλώνες του όλου σχεδιασμού του Υ.Π.Π. είναι:

- η ανάπτυξη κατάλληλης και σύγχρονης υλικοτεχνικής υποδομής
- η επαρκής τεχνική στήριξη της υλικοτεχνικής υποδομής
- η αναθεώρηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων σε επίπεδο στόχων και δραστηριοτήτων με την προοπτική που δίνουν οι δυνατότητες των πολυμέσων
- η επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών στη χρήση της Τεχνολογίας στην τάξη
- οι δικτυώσεις των σχολείων για πρόσβαση στον Παγκόσμιο Ιστό Πληροφοριών και χρήση των δυνατοτήτων του διαδικτύου.

Τη σχολική χρονιά 2002 – 2003 διευρύνθηκε το πρόγραμμα για να καλύψει όλα τα σχολεία της Κύπρου καθώς, επίσης, και το κατεχόμενο σχολείο του Ριζοκαρπάσου. Στα πλαίσια αυτά, έχει εγκατασταθεί ένας υπολογιστής και ένας εκτυπωτής σε όλα τα τμήματα των τάξεων Δ', Ε' και Στ'. Αριθμός υπολογιστών έχει εγκατασταθεί και στα μικρότερα τμήματα.

Την ίδια χρονιά ολοκληρώθηκαν οι δικτυώσεις των σχολείων, παρέχοντας τη δυνατότητα σε όλους τους Υπολογιστές να ενώνονται στο διαδίκτυο. Το νέο αυτό εργαλείο αποτέλεσε ένα πολύ ενδιαφέρον μαθησιακό κίνητρο για τους μαθητές. Πολλά παιδιά ανέπτυξαν επικοινωνία με συμμαθητές τους από άλλα σχολεία, με Κυπριόπουλα που διαμένουν μόνιμα στο εξωτερικό και παιδιά ξένων χωρών. Έτσι, έχουν επιτευχθεί σε σημαντικό βαθμό οι δύο κύριοι στόχοι του εκπαιδευτικού συστήματος που είναι η ανάπτυξη από τους μαθητές επικοινωνιακών δεξιοτήτων και γνωριμία με τα ήθη και έθιμα άλλων χωρών στα πλαίσια της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Για την ουσιαστική βοήθεια των εκπαιδευτικών, στην προσπάθειά τους να εφαρμόσουν την Πληροφορική, λειτούργησε και κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 ο ρόλος του Συμβούλου Πληροφορικής. Οι Σύμβουλοι Πληροφορικής, με συχνές επισκέψεις στα σχολεία και με τη διεξαγωγή δειγματικών μαθημάτων, συνδιδασκαλιών, καθοδήγηση και παροχή υλικού, στήριξαν ουσιαστικά τους εκπαιδευτικούς στην προσπάθειά τους και αποτέλεσαν το στρατηγικό σύμμαχό τους στη νέα πρόκληση που προσπορίζουν τα σύγχρονα Υπολογιστικά επιτεύγματα.

7.1.17 ΠΡΟΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Προδημοτική Εκπαίδευση στην Κύπρο είναι, στο παρόν στάδιο, προαιρετική και τα παιδιά καταβάλλουν δίδακτρα. Η λειτουργία τόσο των δημόσιων όσο και των κοινοτικών νηπιαγωγείων, στηρίζεται στη συνεταιριστική προσπάθεια μεταξύ Κράτους και Συνδέσμου Γονέων.

Το Υ.Π.Π. φροντίζει για την εξασφάλιση όλων των αναγκαίων προϋποθέσεων και για την όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη εφαρμογή ποιοτικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα δημόσια και κοινοτικά νηπιαγωγεία, παρέχοντας οικονομική στήριξη, καθοδήγηση και ασκώντας έλεγχο.

Μέσα από τα εκπαιδευτικά προγράμματα που αναπτύσσονται και που εναρμονίζονται με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά, διασφαλίζονται:

- η ομαλή και εξελικτική ανάπτυξη των παιδιών σε όλους τους τομείς γνωστικό, συναισθηματικό, ψυχοκινητικό
- η απόκτηση δεξιοτήτων, ορθών στάσεων, αξιών και αρχών
- η προετοιμασία τους για το δημοτικό σχολείο και η μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων τους για σχολική επιτυχία.

Είναι σίγουρο ότι εδώ και μερικά χρόνια όλα τα παιδιά ηλικίας 4 8/12 – 5 8/12 χρόνων, τα οποία ενδιαφέρονται να φοιτήσουν σε δημόσιο νηπιαγωγείο, μπορούν να εξασφαλίζουν θέση, ενώ ένας μεγάλος αριθμός παιδιών ηλικίας 3 - 4 8/12 φοιτούν σε δημόσια και κοινοτικά τμήματα.

Η νέα Κυβέρνηση αποφάσισε την παραπέρα ανάπτυξη και επέκταση της Προδημοτικής Εκπαίδευσης. Στο Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης, που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 30.4.2003, αναφέρεται ότι θα πρέπει να προωθηθεί:

- η επέκταση της Προδημοτικής Εκπαίδευσης ώστε να καλύπτει μέσα από μια δημόσια και δωρεάν παροχή όλα τα παιδιά προδημοτικής ηλικίας
- η αύξηση της κρατικής ενίσχυσης προς τα κοινοτικά νηπιαγωγεία
- η θεσμοθέτηση της Προδημοτικής Εκπαίδευσης και ένταξή της στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση το τελευταίο έτος πριν από την εισδοχή στο Δημοτικό.

Ενόψει των πιο πάνω, η Τεχνική Επιτροπή (με Λειτουργούς του Υ.Π.Π., εκπροσώπους του Πανεπιστημίου Κύπρου, της Π.Ο.Ε.Δ. και των Οργανωμένων Γονιών) που διόρισε ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, ανέλαβε την ετοιμασία σχετικής έκθεσης. Η έκθεση ετοιμάστηκε και παραδόθηκε στον Υπουργό τον Ιούλιο του 2003. Πρωταρχικός στόχος του Υ.Π.Π. είναι η δυνατότητα εφαρμογής της δωρεάν Υποχρεωτικής Προδημοτικής Εκπαίδευσης για τα παιδιά ηλικίας 4 8/12 - 5 8/12 χρόνων, από το Σεπτέμβριο του 2004.

Τη σχολική χρονιά 2002-2003 συνεχίστηκε η υλοποίηση του Κτιριολογικού Προγράμματος Νηπιαγωγείων (Αρ. Απόφ. 52.138/19.7.2000) η οποία ξεκίνησε το 2001, καθώς επίσης και η υλοποίηση του προγράμματος αντισεισμικής αναβάθμισης και βελτίωσης νηπιαγωγείων. Επιπλέον, προχώρησε και ολοκληρώθηκε η ανέγερση τεσσάρων νηπιαγωγείων μέσα σε αντίστοιχα νέα δημοτικά σχολεία.

Ακόμη, το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εγκρίνει:

- την αναθεώρηση του Κτιριολογικού Προγράμματος των Νηπιαγωγείων με την ανάληψη από το Κράτος της ευθύνης για εξ ολοκλήρου κάλυψη της δαπάνης για ανέγερση/επέκταση των νηπιαγωγείων που εντάσσονται σε αυτό, καθώς, επίσης, και την εξόφληση χρεών που έχουν συνάψει Σύνδεσμοι Γονέων ή Κοινοτικά Συμβούλια για ανέγερση νηπιαγωγείων (Αρ. Απόφ. 58.346 /30.7.2003)

- την επιδότηση των μεταφορικών των παιδιών που φοιτούν σε δημόσια περιφερειακά νηπιαγωγεία και προέρχονται από άλλες κοινότητες (Αρ. Απόφ. 56.882/5.12.2002)
- τη λειτουργία τεσσάρων νέων τμημάτων δημόσιων νηπιαγωγείων καθώς, επίσης, και την επαναλειτουργία ενός νηπιαγωγείου με ένα τμήμα για τη σχολική χρονιά 2002-2003 (Αρ. Σημ. 169/2002 /7.11.2002).

7.2 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΩΝ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Μετά την καθιέρωση του Ενιαίου Λυκείου σ' όλα τα Λύκεια της Κύπρου, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αποφάσισε την εισαγωγή καινοτομιών και στο Γυμνασιακό Κύκλο για εκσυγχρονισμό των προγραμμάτων σπουδών του Γυμνασίου και την αναβάθμιση και βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Η κοινωνία απαιτεί από τον Κύπριο νέο:

- α) να έχει ένα πλατύ γνωσιολογικό υπόβαθρο
- β) να έχει βρει μηχανισμούς μάθησης και έρευνας με όσο το δυνατόν περισσότερη αυτενέργεια
- γ) να έχει αποκτήσει δεξιότητες σε πολλούς τομείς, όπως χειρισμό Η.Υ., χρήση του διαδικτύου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, δεξιότητες επικοινωνίας καθώς και διανοητικές δεξιότητες
- δ) να διακινείται εύκολα στο γεωγραφικό χώρο και στον κυβερνοχώρο
- ε) να αυτομορφώνεται σ' όλη τη ζωή του
- στ) να αναπτύξει τη δημιουργικότητά του, τη φαντασία του, την αναλυτική και συνθετική του σκέψη, την εν γένει κριτική σκέψη του και να ασκηθεί στη λήψη αποφάσεων και
- ζ) να αποκτήσει νέες στάσεις ως προς το χώρο εργασίας και ως προς άλλα γενικότερα θέματα, όπως η ανοχή και ο σεβασμός άλλων ανθρώπων και πολιτισμών. Οι εκπαιδευτικές και κοινωνικές αυτές αλλαγές επέβαλαν την εισαγωγή αλλαγών στην εκπαίδευση, τόσο στο Λύκειο όσο και στο Γυμνάσιο.

Οι καινοτομίες στο Γυμνάσιο έχουν τους πιο κάτω σκοπούς:

- να εξυπηρετούν την ποιοτική βελτίωση της εκπαίδευσης
- να αντιμετωπίζουν προβλήματα που ενυπάρχουν στο Γυμνάσιο
- να ικανοποιούν ανάγκες που προκύπτουν από τα δεδομένα ερευνών
- να εκσυγχρονίζουν και να αναβαθμίζουν την εν γένει σχολική ζωή
- να στοχεύουν στην εναρμόνιση της φιλοσοφίας του Γυμνασίου με εκείνη του Λυκείου
- να διασφαλίζουν τη συνέχεια της εκπαίδευσης μεταξύ Δημοτικού και Γυμνασίου και μεταξύ Γυμνασίου και Λυκείου.

Κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 ενισχύθηκαν και εδραιώθηκαν οι ακόλουθες καινοτομίες που εισήχθησαν τη σχολική χρονιά 2001-2002:

- η αναβάθμιση του Υπεύθυνου Τμήματος για τη Γ΄ Γυμνασίου
- η αξιοποίηση της- βιβλιοθήκης
- η εισαγωγή του μαθήματος Πληροφορικής στη Β΄ και Γ΄ Γυμνασίου, με την καθιέρωση οκτάωρου προγράμματος για δύο μέρες την εβδομάδα.

Έγινε εισαγωγή του μαθήματος Πληροφορικής στην Α΄ Γυμνασίου και εισαγωγή του θεσμού των ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας.

7.2.2 ΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ

Το Κυπριακό Εκπαιδευτικό Σύστημα άρχισε τη σχολική χρονιά 2000-2001 με μια από τις σημαντικότερες εξελίξεις της τελευταίας εικοσαετίας στη Μέση Εκπαίδευση. Η εξέλιξη αυτή αφορά τη σημαντική δομική αλλαγή που επέρχεται στο σύστημα με την εφαρμογή του θεσμού του Ενιαίου Λυκείου σε παγκύπρια βάση. Το Ενιαίο Λύκειο ήρθε να αντικαταστήσει το Λύκειο Επιλογής Μαθημάτων (ΛΕΜ) που εφαρμόστηκε για περισσότερο από μια εικοσαετία.

Η κυπριακή εκπαίδευση, και ειδικά η Μέση Εκπαίδευση, δε θα μπορούσε να παραμείνει αδρανής στις προκλήσεις του διεθνούς χώρου, στη γενικότερη πολιτική και στους προσανατολισμούς της Κυβέρνησης, στις κοινωνικές προσδοκίες του κυπριακού λαού, στον προβληματισμό που δημιουργήθηκε από την έκθεση της UNESCO του 1997 και στις νέες παιδαγωγικές θεωρίες. Όλα αυτά οδήγησαν στον προσδιορισμό των ιδιοτήτων του εφήβου της προσεχούς τουλάχιστον δεκαετίας. Αυτός ο έφηβος πρέπει να κατακτήσει ή να πραγματώσει ένα συνδυασμό γενικής παιδείας, με λογικά πλαίσια εμβάθυνσης σε κάποιους τομείς της γνώσης, έμφαση στους μηχανισμούς μάθησης, έρευνας και αυτενέργειας, γνώση ξένων γλωσσών, ικανότητες για αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών, προετοιμασία για διά βίου μάθηση και αυτομόρφωση, σύνδεση της θεωρίας με την πράξη, ανάπτυξη των ικανοτήτων για ευελιξία και περιορισμό της στενής εξειδίκευσης.

Το πλαίσιο αυτό θέτει ακριβώς και τις βάσεις της διαμόρφωσης του Ενιαίου Λυκείου που περιστρέφεται γύρω από δυο πόλους, το μαθητή και το σχολείο. Πιο συγκεκριμένα το Ενιαίο Λύκειο αντικρίζει το μαθητή ως το βασικότερο στοιχείο της όλης εκπαιδευτικής προσπάθειας επιδιώκοντας να τον διαπλάσει σε μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα μέσα στο σύστημα αξιών και επιδιώξεων της κυπριακής κοινωνίας. Ταυτόχρονα θεωρεί την εκπαιδευτική μονάδα ως αυτοτελή οντότητα που θα προσφέρει στο παιδί τόσο το υπόβαθρο και τα εφόδια για την προοπτική συνέχισης των σπουδών του όσο και τη δυνατότητα για προ-επαγγελματική κατάρτιση και εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες που να αποβλέπουν σε πρόσβαση στην ελεύθερη αγορά εργασίας.

Ο νέος θεσμός χαρακτηρίζεται από επικέντρωση στη γενική παιδεία (που συμπεριλαμβάνει τόσο την τεχνολογική όσο και την οικονομική παιδεία) και στην ανάπτυξη ολόπλευρης προσωπικότητας με:

- α) τη διδακτική πράξη και τις ποικίλες παιδαγωγικές δραστηριότητες που καλλιεργούν ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων και ειδών σκέψης, όπως:
 - η κριτική σκέψη
 - η δημιουργικότητα και η πρωτοτυπία
 - η φαντασία
 - η παρατηρητικότητα
 - η συνεργασία

- η επίλυση προβλημάτων και η αντιμετώπιση διαφόρων καταστάσεων
- η δεξιότητα ανάλυσης
- η συνθετική ικανότητα
- η δυνατότητα να αξιολογεί και να αξιολογείται.

β) την καλλιέργεια αξιών και στάσεων για να ανταποκριθεί ο έφηβος, και αργότερα ως πολίτης, στις προκλήσεις του σύγχρονου κόσμου.

Ο μαθητής έχει ευελιξία να διαμορφώνει το πρόγραμμά του σύμφωνα με τα ενδιαφέροντά του και τις κλίσεις του. Για το σκοπό αυτό βοηθείται από τους καθηγητές Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής, καθώς και από την Επιτροπή Αξιολόγησης των Επιλογών των μαθητών.

Τη διαμόρφωση του πέρα για πέρα επιθυμητού από το μαθητή προγράμματος σπουδών είναι δυνατόν να μην την επιτρέψουν πρακτικές/ λειτουργικές δυσκολίες, όπως η ανάγκη για επιλογή ενός μαθήματος από έναν ικανοποιητικό αριθμό μαθητών (τουλάχιστον 16) και οι δυσκολίες κατασκευής του ωρολογίου προγράμματος από το σχολείο του.

Η Α΄ τάξη είναι για το μαθητή τάξη παρατήρησης, καθοδήγησης και προσανατολισμού. Επίσης σ΄ αυτή την τάξη ο έφηβος έχει την ευκαιρία να πάρει μελετημένες αποφάσεις για το τι θα κάνει στις επόμενες τάξεις και για το πώς θα διαμορφώσει το μέλλον του προετοιμαζόμενος για περαιτέρω σπουδές ή για τον κόσμο της εργασίας.

Στις τάξεις Β΄ και Γ΄ παρακολουθεί μαθήματα (κοινού κορμού) που θεωρούνται ότι είναι απαραίτητα για όλους τους μαθητές. Ταυτόχρονα όμως έχει και τη δυνατότητα να επιλέξει και εκείνα τα μαθήματα (μαθήματα κατεύθυνσης) που θα τον βοηθήσουν στην προετοιμασία του για τη μετέπειτα σταδιοδρομία του, καθώς επίσης και εκείνα τα θέματα (μαθήματα ενδιαφέροντος ή/ και εμπλουτισμού) που θα ικανοποιούν ή εμπλουτίζουν ειδικά ενδιαφέροντα ή κλίσεις του.

Ο θεσμός του Ενιαίου Λυκείου συνδέεται επίσης και με μια σειρά από εσωτερικές μεταρρυθμίσεις που είναι απαραίτητες για να υλοποιηθούν οι βασικές του επιδιώξεις και οι όποιες αλλαγές αποτελούν την ποιοτική διαφορά που χαρακτηρίζει το θεσμό.

Οι βασικότερες από αυτές τις καινοτομίες είναι:

- Η αναβάθμιση και ενίσχυση του Καθηγητή Υπεύθυνου Τμήματος.
- Το πρόγραμμα Δημιουργικότητα – Δράση - Κοινωνική Προσφορά (ΔΔΚ).
- Το πρόγραμμα αξιοποίησης της Σχολικής Βιβλιοθήκης.
- Η ενίσχυση της επιμόρφωσης του εκπαιδευτικού προσωπικού.
- Οι θεσμοί της ενισχυτικής διδασκαλίας και των τάξεων υποδοχής.
- Η επέκταση, ενίσχυση και αναβάθμιση του θεσμού των ειδικών αιθουσών .
- Η επέκταση των εργαστηριακών μαθημάτων στην Α΄ τάξη του Ενιαίου Λυκείου.
- Ο περιορισμός του μεγίστου αριθμού μαθητών ανά τμήμα στο Λύκειο.
- Η ενίσχυση και αναβάθμιση της Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής.
- Η εισαγωγή Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων με τα οποία εγκαταλείπεται η υλοκεντρική προσέγγιση και καθορίζονται πυρηνικές γνώσεις/ στάσεις/ δεξιότητες καθώς και δραστηριότητες που πρέπει να εφαρμοστούν για επίτευξη των στόχων του Ενιαίου Λυκείου.

- Ο εμπλουτισμός και η ενίσχυση του διδακτικού υλικού τόσο με ανανεωμένα και πολλαπλά διδακτικά βιβλία όσο και με οπτικοακουστικό, λογισμικό και άλλο υποστηρικτικό υλικό.
- Η νέα διδακτική μεθοδολογία που επιδιώκει τον περιορισμό της μετωπικής διδασκαλίας, ως της μοναδικής μεθόδου, και την εξουδετέρωση της επικέντρωσης στην απομνημόνευση πληροφοριών και μηχανιστική αναπαραγωγή. Αντίθετα η νέα μεθοδολογία αποσκοπεί σε δημιουργικές προσεγγίσεις, ώστε ο μαθητής να συνεργάζεται με τους συμμαθητές του και τους καθηγητές του, να εμπλουτίζει τις γνώσεις του, να κρίνει, αναλύει, συνθέτει, δημιουργεί, αξιολογεί. Το μάθημα αναμένεται να γίνεται ευχάριστο, να ενεργοποιεί τον εκπαιδευτικό και να εμπνέει το μαθητή.
- Ο νέος τρόπος αξιολόγησης των μαθητών.
- Η διαμόρφωση εσωτερικών κανονισμών από κάθε σχολική μονάδα.
- Η δημιουργία κέντρων υποστήριξης των αλλαγών.
- Η αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου.
- Προγράμματα πρόληψης βίας και απειθαρχίας.

7.2.3 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Για εκσυγχρονισμό του μαθήματος της Οικιακής Οικονομίας και εφαρμογή των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων, σύμφωνα με τις νέες προσεγγίσεις και τεχνικές, τα εργαστήρια Οικιακής Οικονομίας των Γυμνασίων στη Μέση Εκπαίδευση εμπλουτίστηκαν με σύγχρονο ηλεκτρονικό και ηλεκτρικό εξοπλισμό, όπως φαίνεται στους πιο κάτω πίνακες. Εγκαταστάθηκε παράλληλα το Ms Office σε 60 Γυμνάσια και εξασφαλίστηκε το δεύτερο λογισμικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα διατροφής του Πανεπιστημίου Κρήτης για τα Ενιαία Λύκεια. Το πρόγραμμα θα εγκατασταθεί, για να χρησιμοποιηθεί στο μάθημα κατεύθυνσης, την Οικογενειακή Αγωγή, και στο μάθημα ενδιαφέροντος, τη Βρεφοκομία – Παιδοκομία.

Σύγχρονα μέσα διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας στα Γυμνάσια

A/A	ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
1.	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές	70
2.	Δισκέτες λογισμικού προγράμματος διατροφής	67
3.	Ψηφιακοί δίσκοι διατροφής	70
4.	Τηλεοράσεις	49
5.	Βίντεο	90
6.	Ηλεκτρονικές ζυγαριές τροφίμων	200
7.	Φωτοσκόπια υφασμάτων	330
8.	Πλήρης εξοπλισμός με ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές για τα εργαστήρια Οικιακής Οικονομίας σε τέσσερα νέα Γυμνάσια	
9.	Συμπληρωματικός εξοπλισμός σε τρεις ανακαινισμένες Αίθουσες Γυμνασίου	
10.	Επιδιασκόπια	50
11.	Ξύλινα τελάρα	300
12.	Ψυγεία	300
13.	Πάγκοι εργασίας εργαστηρίων	30

Εποπτικά μέσα διδασκαλίας της Οικιακής Οικονομίας στα Γυμνάσια

A/A ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
1. Βιντεοταινίες «Λαϊκή Τέχνη» (για το σχολείο)	75
2. Εποπτικό υλικό (για την καθηγήτρια)	200 σετ (x 10 καρτέλες)
3. Πειραματικές εργασίες (για την καθηγήτρια)	200 σετ (x 15 καρτέλες)
4. Ανάγλυφοι χάρτες «Πέψη των τροφών» (για το σχολείο)	72
5. Πολυμίξερ	60
6. Μίξερ	80
7. Φωτεινές πινακίδες σχεδίων	164
8. Πλυντήρια / στεγνωτήρια για τις τεχνικές των υφασμάτων	50

Εποπτικά και άλλα μέσα διδασκαλίας της Βρεφοκομίας-Παιδοκομίας στα Λύκεια

A/A ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
1. Τηλεοράσεις	39
2. Βίντεο	39
3. Ομοιώματα βρέφους	26
4. Βιντεοκασέτες (5 για κάθε Λύκειο): – Εγκυμοσύνη και τοκετός – Ένα καθημερινό θαύμα – Ένα παιδί γεννιέται – Συντονισμός χεριού-ματιού. Τα πρώτα βήματα – Η τέχνη της μητρότητας	160
5. Πυραμίδες υγιεινής διατροφής και ομοιώματα τροφών	60
6. Μεταγλώττιση δυο βιντεοταινιών	2
7. Διαφάνειες (slides) (72 για κάθε Λύκειο)	2 160
8. Ανάγλυφοι χάρτες (5 για κάθε Λύκειο) – Γυναικείο γεννητικό σύστημα – Ανδρικό γεννητικό σύστημα – Αναπαραγωγή-γονιμοποίηση – Ανάπτυξη εμβρύου στη μήτρα – Κύηση 7ου μήνα	100
9. Πλήρης εξοπλισμός 6 σχολείων, που διαθέτουν ειδική αίθουσα διδασκαλίας για τη Βρεφοκομία-Παιδοκομία και συμπληρωματικός εξοπλισμός σε 10 Λύκεια.	
10. Αποστειρωτήρες	30

7.2.4 ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

Το πρόγραμμα Αγωγής Υγείας που εφαρμόζεται από το 1992, συνεχίστηκε και κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003. Το πρόγραμμα Αγωγής Υγείας βασίζεται σε αναλυτικό πρόγραμμα που έχει ως στόχο την πνευματική, ηθική και φυσική ανάπτυξη των μαθητών, ώστε να καταστούν έτοιμοι να αναλάβουν τις ευθύνες και εμπειρίες της μετέπειτα ενήλικης ζωής.

Το πρόγραμμα Αγωγής Υγείας προσφέρεται διαθεματικά μέσα από ποικιλία θεμάτων και μαθημάτων, ανάλογα με τον τομέα ή την πτυχή που άπτεται και ανάλογα με την ηλικία των μαθητών.

Τη σχολική χρονιά 2002-2003 εφαρμόστηκε, πιλοτικά σε 6 γυμνάσια όλων των επαρχιών, ολοκληρωμένο πρόγραμμα σεξουαλικής Αγωγής (Διαφυλικές Σχέσεις) στους μαθητές της Γ΄ τάξης Γυμνασίου. Το πρόγραμμα συνεχίζεται και το 2003-2004. Στόχος του προγράμματος είναι η υπεύθυνη και επιστημονική ενημέρωση των μαθητών όσον αφορά την ανατομία και φυσιολογία του γεννητικού συστήματος του ανθρώπου, τα αφροδίσια νοσήματα, την αντισύλληψη και η καλλιέργεια ορθών στάσεων και συμπεριφορά σχετικά με τη σεξουαλικότητά τους. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στοχεύει στη γενίκευσή του σ' όλα τα Γυμνάσια.

Στα πλαίσια της Αγωγής Υγείας και πέραν των θεμάτων που εξετάζονται κατά μάθημα, εφαρμόζονται και εξειδικευμένα προγράμματα που στοχεύουν να εμπλέξουν και να ευαισθητοποιήσουν τους μαθητές σε θέματα Υγείας. Τέτοια προγράμματα είναι:

1. «**Ευρωπαϊκό Δίκτυο Σχολείων Προαγωγής της Υγείας**». Το πρόγραμμα αυτό προσφέρει ολιστική άποψη της Υγείας μέσω ερευνών και μελετών.
2. «**ΜΕΝΤΩΡ**». Είναι πρόγραμμα που εφαρμόζεται στα Δημοτικά και Γυμνάσια με σκοπό την προαγωγή και καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων στους μαθητές για επιλογή ορθών τρόπων ζωής. Η εφαρμογή του προγράμματος γίνεται με τη βοήθεια 2 κινητών μονάδων που επισκέπτονται τα σχολεία.
3. «**Σεμινάρια Αντιναρκωτικής Αγωγής**». Στόχος του προγράμματος είναι η δημιουργία "πυρήνων αντίστασης" ανάμεσα στους μαθητές οι οποίοι με το σωστό τρόπο συμπεριφοράς τους θα επηρεάζουν τους συμμαθητές τους.
4. «**Στηρίζομαι στα πόδια μου**». Πρόγραμμα που εφαρμόζεται σε συνεργασία με το ΚΕΝΘΕΑ και το οποίο στοχεύει στην ενδυνάμωση της αυτοεκτίμησης και αυτοαξίας των μαθητών του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων για αντίσταση στους πειρασμούς της σύγχρονης κοινωνίας.
5. «**Eu Zην**». Το πρόγραμμα είναι καρπός διακρατικής συμφωνίας της Ελλάδας με την Κύπρο. Συμμετέχουν σχολεία από την Κύπρο και την Ελλάδα. Κάθε σχολείο της Κύπρου συνδέεται με ένα ελλαδικό και διερευνούν ένα θέμα σχετικό με την υγεία (κάπνισμα, αλκοόλ, ναρκωτικά, διατροφή κτλ.).
6. **Πιλοτικό πρόγραμμα πρωτογενούς πρόληψης**. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται πιλοτικά από την ΥΕΨ, σ' ένα γυμνάσιο με την εμπλοκή μαθητών, καθηγητών και γονιών με στόχο την πρόληψη ενάντια στις εξαρτησιογόνες ουσίες.

Στα πλαίσια εφαρμογής του προγράμματος Αγωγής Υγείας έχει γίνει επιμόρφωση μεγάλου αριθμού καθηγητών και δασκάλων (πέραν των 2000) και συνεχίζεται, κάθε χρόνο, επιμόρφωση και νέων καθηγητών σε ειδικά σεμινάρια στα οποία διδάσκουν ειδικοί από το εσωτερικό και το εξωτερικό.

7.2.5 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στοχεύουν στην ανάπτυξη θετικών στάσεων στους μαθητές για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξή του και σε πλήρη εναρμόνιση με την ατζέντα 21 του Ρίο.

Έχουν εισαχθεί και εφαρμόζονται διεθνή και Ευρωπαϊκά προγράμματα με συμμετοχή των μαθητών. Πέραν τούτου, έχει γίνει αναδιάρθρωση των αναλυτικών προγραμμάτων στα σχετικά μαθήματα και εφαρμόζεται νέα μεθοδολογική προσέγγιση. Τέτοια ειδικά προγράμματα είναι:

1. "Χρυσοπράσινο φύλλο" Διακρατικό πρόγραμμα μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας
2. "Οικοσχολεία". Ευρωπαϊκό πρόγραμμα
3. "Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον". Ευρωπαϊκό πρόγραμμα
4. "South Eastern Mediterranean Sea Project". Πρόγραμμα UNESCO
5. "Globe". Διακρατικό πρόγραμμα μεταξύ Κύπρου και Η.Π.Α.

7.2.6 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τα αναλυτικά προγράμματα των μαθημάτων της Πληροφορικής έχουν αναβαθμιστεί σε Ευρωπαϊκά επίπεδα τα τελευταία τρία χρόνια. Η εισαγωγή των μαθημάτων Κατεύθυνσης και Εφαρμογών στις Β' και Γ' τάξεις των Ενιαίων Λυκείων, καθώς και η σταδιακή εισαγωγή του μαθήματος της Πληροφορικής στο Γυμνάσιο έχουν ως γενικό στόχο να προσφέρουν στους μαθητές όλα τα απαιτούμενα εφόδια, ώστε να είναι ικανοί να χρησιμοποιούν τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές (Η.Υ.) ως εργαλεία για λύση προβλημάτων στη μαθητική και φοιτητική τους ζωή, στη μελλοντική εργασία τους, καθώς και για να έχουν το αναγκαίο υπόβαθρο για περαιτέρω μελέτη του αντικειμένου σε βάθος.

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων έχουν δημιουργηθεί 120 εργαστήρια Πληροφορικής στα Λύκεια και 181 εργαστήρια Πληροφορικής στα Γυμνάσια (ανάλογα με τις επιλογές και τις ανάγκες του μαθητικού πληθυσμού). Κάθε εργαστήριο Πληροφορικής στα Λύκεια είναι εξοπλισμένο με τουλάχιστον 18 Η.Υ., εκτυπωτές (τύπου Laser και Inkjet), σαρωτές και συσκευές πολυμέσων. Κάθε εργαστήριο Πληροφορικής στα Γυμνάσια είναι εξοπλισμένο με τουλάχιστον 17 Η.Υ. και 1 εκτυπωτή τύπου Laser. Στα εργαστήρια Πληροφορικής έχει επιτευχθεί η δικτύωση όλων των Η.Υ. και η ταυτόχρονη πρόσβαση στο Διαδίκτυο μεγάλου αριθμού χρηστών με γραμμές ISDN και ADSL.

Το 2003 υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και της Ακαδημίας CISCO και άρχισε να διδάσκεται το μάθημα Δικτύων CISCO σε πέντε Λύκεια Παγκύπρια, αφού έγινε η επιμόρφωση ορισμένου αριθμού καθηγητών Πληροφορικής.

Στα Λύκεια γίνεται συστηματική χρήση του Η.Υ. ως μέσου ή και εργαλείου σε μαθήματα, όπως η Δακτυλογραφία, η Φυσική, η Βιολογία, η Ιστορία και οι Γλώσσες. Επιπλέον παρέχεται η δυνατότητα χρήσης της Πληροφορικής και στα υπόλοιπα θέματα του αναλυτικού προγράμματος, τόσο με την υποστήριξη σε λογισμικό, όσο και με την παροχή κατάλληλου εξοπλισμού.

Στις αίθουσες Δακτυλογραφίας και στα εργαστήρια Σχεδιασμού και Τεχνολογίας όλων των Λυκείων της Κύπρου τοποθετήθηκαν, ανάλογα με την περίπτωση, 4-8 Η.Υ. για να καλύψουν μέρος των αναγκών των μαθημάτων. Στα εργαστήρια Φυσικής, στις αίθουσες Μαθηματικών, Γλωσσών, Ιστορίας, Πολυμέσων, και στα γραφεία των συμβούλων της Υπηρεσίας Καθοδήγησης και Επαγγελματικής Αγωγής όλων των Λυκείων τοποθετήθηκαν 1-3 Η.Υ. σε κάθε αίθουσα. Τέλος, υπάρχουν Η.Υ. στη βιβλιοθήκη κάθε σχολείου με πρόσβαση στο Διαδίκτυο.

Στους πιο κάτω πίνακες παρατίθενται στατιστικά στοιχεία όσον αφορά τους Η.Υ. και το Διαδίκτυο στα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης το σχολικό έτος 2002-2003 (Ιανουάριος 2003)

Σχολεία	Αριθμός Η.Υ.	Αριθμός μαθητών	Αριθμός μαθητών ανά Η.Υ.
Γυμνάσια	1 935	28 874	15
Λύκεια	3 970	23 230	6

Σχολεία	Αριθμός σχολείων συνδεδεμένων με το Διαδίκτυο (ISDN)	Αριθμός ΗΥ συνδεδεμένων με Διαδίκτυο (ISDN)	Αριθμός μαθητών	Αριθμός μαθητών ανά ΗΥ συνδεδεμένο με το Διαδίκτυο
Γυμνάσια	63	315	29500	94
Λύκεια	36	2 400	23 000	10

7.2.7 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ

Η Τεχνολογία είναι ένα σχετικά νέο μάθημα στα προγράμματα της Μέσης Εκπαίδευσης στον τόπο μας, αν και οι τρόποι μάθησης που εφαρμόζονται στο μάθημα υπήρξαν μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας από αρχαιοτάτων χρόνων. Σε κάθε εποχή ο άνθρωπος χρησιμοποιούσε τη γνώση στην εποχή του τεχνολογία και προσπαθούσε να την βελτιώσει και αναπτύξει με απώτερο σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών του.

Το κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα για αντιμετώπιση των αναγκών των μαθητών που προετοιμάζονται να ζήσουν και να εργαστούν σε μια τεχνολογικά αναπτυσσόμενη κοινωνία εισήγαγε από το σχολικό έτος 2000-01 το μάθημα της Τεχνολογίας στο Ενιαίο Λύκειο. Για το σκοπό αυτό σε κάθε Λύκειο έχουν ανεγερθεί δύο εργαστήρια εφοδιασμένα με τον απαραίτητο σύγχρονο εξοπλισμό ο οποίος συνεχώς αναβαθμίζεται, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η επίτευξη των στόχων του μαθήματος.

Κεντρικός σκοπός του μαθήματος είναι η προαγωγή του τεχνολογικού αλφαριθμητισμού. Στοχεύει δηλαδή στο να καταστήσει τους μαθητές ενημέρους των δυνατοτήτων του τεχνητού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο θα ζήσουν και θα εργαστούν και να τους βοηθήσει να αναπτύξουν την ικανότητα και τις δεξιότητες να ασκούν έλεγχο σε αυτό. Ακόμα το μάθημα προσφέρει στους μαθητές το υπόβαθρο και τα εφόδια για συνέχιση των σπουδών τους κυρίως σε κλάδους της Μηχανικής Επιστήμης.

Βασική δραστηριότητα στο μάθημα της Τεχνολογίας είναι η επίλυση τεχνολογικών προβλημάτων και διαλαμβάνει εντοπισμό και ανάλυση προβλημάτων, έρευνα, διερεύνηση διαφόρων τρόπων επίλυσής τους, σύνθεση και πραγματοποίηση κάποιων λύσης και αξιολόγηση τόσο της λύσης όσο και της διαδικασίας που ακολουθήθηκε.

Κατά την εφαρμογή της πιο πάνω διαδικασίας τα παιδιά αντλούν πληροφορίες όχι μόνο από την ύλη του μαθήματος της Τεχνολογίας αλλά και από όλα τα μαθήματα και άλλες πηγές, επιτυγχάνοντας έτσι

1. Ανάπτυξη δεξιοτήτων
 - Επικοινωνίας
 - Έρευνας
 - Ανάλυσης
 - Σύνθεσης
 - Πραγματοποίησης
2. Ανάπτυξη γνώσεων που σχετίζονται γενικά με
 - Ενέργεια
 - Έλεγχο
 - Υλικά

Μέσα από το αναλυτικό πρόγραμμα και τις εφαρμογές του το μάθημα καλλιεργεί την

- Αυτοπεποίθηση στην επίλυση τεχνολογικών προβλημάτων
- Κριτική αντιμετώπιση τεχνολογικών προϊόντων και αποφάσεων
- Ασφαλή και υπεύθυνη πρακτική σε χώρους εργασίας
- Εκτίμηση αισθητικών αξιών
- Αναγνώριση της σημασίας της παραγωγής

Κατά την εμπλοκή τους στη διαδικασία επίλυσης προβλημάτων τα παιδιά έχουν τη ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν:

- Ηλεκτρονικά συστήματα
- Συστήματα πιεσμένου αέρα
- Συσκευές και μηχανές ηλεκτρονικά προγραμματιζόμενες
- Συστήματα ελέγχου μέσω Ηλεκτρονικού Υπολογιστή
- Συστήματα παραγωγής με την υποστήριξη Ηλεκτρονικού Υπολογιστή
- Συστήματα επικοινωνιών
- Συστήματα προγραμματισμού μικροσίπ EEPROM
- Συστήματα δοκιμής αντοχής υλικών
- Σχεδιαστικά προγράμματα τύπου CAD

Το μάθημα της Τεχνολογίας είναι μάθημα κοινού κορμού στην Α΄ τάξη του Ενιαίου Λυκείου και μάθημα κατεύθυνσης στη Β΄ και Γ΄ τάξη. Από τη σχολική χρονιά 2002-03 είναι και εξεταζόμενο μάθημα (επιλογής) στις προεισαγωγικές εξετάσεις για εισδοχή στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτήρια για πολλούς κλάδους σπουδών.

7.2.8 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΓΛΩΣΣΩΝ

Ο θεσμός του Ενιαίου Λυκείου συνδέεται με μια σειρά μεταρρυθμίσεων που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση των βασικών του επιδιώξεων. Η λειτουργία των Αιθουσών Γλωσσών αποτελεί μια από τις κύριες καινοτομίες που στοχεύουν στον περιορισμό της μετωπικής διδασκαλίας, στη συνεργασία του μαθητή με τους συμμαθητές και τους καθηγητές του, στην ενεργοποίησή του, στη μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων του, και στην ικανότητά του να αναλύει, να συνθέτει, να κρίνει, να δημιουργεί, να αξιολογεί.

Η Αίθουσα Γλωσσών είναι ένας φιλικός προς το μαθητή χώρος, κατάλληλα εξοπλισμένος με οργανωμένες και προσιτές πηγές που ικανοποιούν τις διαφορετικές ανάγκες του μαθητή και διευκολύνουν την εργασία του καθηγητή. Έχει ποικίλες χρήσεις και μπορεί να λειτουργήσει ως παραδοσιακή τάξη, ως κέντρο αυτόνομης μάθησης (Self Access Centre), και ως κέντρο γλωσσικών πηγών αναφοράς (Language Resource Centre). Ο χώρος κατανέμεται με τέτοιο τρόπο ώστε να

εξασφαλίζεται ένα διαφοροποιημένο μαθησιακό περιβάλλον το οποίο περιλαμβάνει τις εξής υποδιαιρέσεις:

1. Εργαστήρι ακρόασης (Listening station)
2. Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές (CALL)
3. Τμήμα έντυπου υλικού (Printed material resource corner)
4. Τμήμα οπτικής παρακολούθησης (Viewing station).

Η χαρούμενη, ευχάριστη ατμόσφαιρα της Αίθουσας που δημιουργούν οι πολύχρωμοι τοίχοι και έπιπλα, οι εικόνες και αφίσες-έργα μαθητών στους τοίχους, τα έγχρωμα περιοδικά και έντυπα, ελκύουν και εμπνέουν τους μαθητές οι οποίοι μαθαίνουν να αξιοποιούν και να σέβονται το χώρο. Η Αίθουσα Γλωσσών με την ευελιξία που τη χαρακτηρίζει ανταποκρίνεται στις ποικίλες τεχνικές και μεθόδους του καθηγητή και στο μαθησιακό στυλ, τις προτιμήσεις και το ρυθμό μάθησης του κάθε μαθητή.

Σκοποί

Οι Αίθουσες Γλωσσών στοχεύουν:

- στην καθοδήγηση και ενθάρρυνση των μαθητών να αποκτήσουν αυτονομία στην εκμάθηση γλωσσών
- στην παροχή ευκαιριών να αξιοποιήσουν το προσωπικό τους στυλ και ρυθμό μάθησης
- στην καλλιέργεια της διά βίου εκπαίδευσης
- στην προαγωγή διαπολιτισμικής αντίληψης και επικοινωνίας
- στην προαγωγή της Ευρωπαϊκής Ταυτότητας.

Στόχοι

- Επέκταση της μάθησης και ικανοποίηση της ανάγκης για θεραπευτική εργασία
- ευελιξία στη διοίκηση της τάξης, κυρίως όταν πρόκειται για τάξεις μικτής ικανότητας
- πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα πηγών και εξοπλισμού
- προώθηση του συνεργατικού και ομαδικού πνεύματος για το μαθητή και τον καθηγητή
- εκπαίδευση του μαθητή να αποκτήσει επίγνωση των μαθησιακών του αναγκών και να αναλάβει ευθύνη για τη μάθησή του
- ικανοποίηση ατομικών αναγκών του μαθητή
- δυνατότητα επιλογής μέσων και υλικών
- εξάσκηση του μαθητή στην αυτοαξιολόγηση.

ΥΛΙΚΑ

1. Βιβλία

Διδακτικά εγχειρίδια

Γραμματικές

Λεξικά/Εγκυκλοπαίδειες

Διηγήματα, θεατρικά έργα, ποίηση

Βιβλία καθηγητή

Γλωσσικά παιχνίδια

Τραγούδια (σε κασέττες ή CD Rom)

Φύλλα εργασίας

Περιοδικά, φυλλάδια, εφημερίδες

Κασέττες (ήχου και video), CDs, διαφάνειες

2. Προγράμματα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών

Windows 98

Microsoft Word (2000)

Painting facilities

Power Point

Web-Browser

Anti-Virus programme

E-mail programme

Computer Assisted Language Learning Software

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Ασπροπίνακας

Ανακλαστικό επιδασκόπιο και οθόνη (Overhead projector)

Επιδασκόπιο (Slide projector)

Κασετόφωνα

Ακουστικά (Headphones)

Μικρόφωνα

Ραδιόφωνα

Βίντεο (Video cassette recorder-VCR)

Βιντεοκάμερα

Προβολέας βίντεο (Video projector)

Τηλεόραση

Φωτοτυπική

Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ

Η χρήση της Αίθουσας Γλωσσών γίνεται πιο αποτελεσματική όταν όλοι οι καθηγητές της ειδικότητας παίρνουν συλλογικές αποφάσεις μετά από διαβούλευση και έρευνα, με τη βοήθεια του Υπουργείου, των Επιθεωρητών και Συμβούλων. Διορίζεται ένας καθηγητής υπεύθυνος της Αίθουσας ο οποίος έχει οργανωτικό και συντονιστικό ρόλο.

Τα βασικά του καθήκοντα είναι:

- α) Να διατηρεί κατάλογο υλικών
- β) Να οργανώνει, ταξινομεί και παρουσιάζει τα μέσα και υλικά
- γ) Να ετοιμάζει λεπτομερή κατάλογό τους για ενημέρωση των καθηγητών της ειδικότητας
- δ) Να φροντίζει για την παροχή, παραγωγή και ανανέωση των υλικών και πηγών
- ε) Να φροντίζει για τη συντήρηση του εξοπλισμού
- στ) Να βεβαιώνεται ότι όλοι οι καθηγητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα μέσα
- ζ) Να φροντίζει για την εφαρμογή των κανόνων και κανονισμών που αφορούν τη χρήση της Αίθουσας
- η) Να αξιολογεί το έργο που έγινε και να υποβάλλει έκθεση στο Διευθυντή του Σχολείου και το Υπουργείο στο τέλος της σχολικής χρονιάς
- θ) Να διατηρεί κατάσταση για τη χρήση και αξιοποίηση του εξοπλισμού.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

1. Μαθησιακή Διαδικασία

Η πιο σημαντική επίδραση της χρήσης της Αίθουσας Γλωσσών είναι ότι αυτή παρέχει το παιδαγωγικό πλαίσιο για αλλαγή της παραδοσιακής προσέγγισης στη διδασκαλία και την καθιστά πιο ενεργό, συνεργατική και συμμετοχική. Ο καθηγητής έχει τη δυνατότητα να ξεπεράσει το παραδοσιακό σύστημα μετωπικής διδασκαλίας και παροχής πληροφοριών και να οδηγεί το μαθητή σε αυτενέργεια και δημιουργία. Ο ρόλος του συνοψίζεται στα πιο κάτω:

- Να εκπαιδεύει τους μαθητές να γίνουν αυτόνομοι, χρησιμοποιώντας κατάλληλες τεχνικές
- Να εκπαιδεύει τους μαθητές να προσδιορίζουν τις ανάγκες και ικανότητές τους
- Να στηρίζει και συμβουλεύει όπου και όπως χρειάζεται
- Να ευαισθητοποιείται στις ανάγκες των μαθητών του
- Να εκπαιδεύει τους μαθητές στις τεχνικές και δεξιότητες που χρειάζονται
- Να αυξάνει την εμπλοκή των μαθητών στη λήψη αποφάσεων
- Να ενθαρρύνει την ευθύνη του μαθητή μέσα στην τάξη
- Να παράγει ή προσαρμόζει υλικά για συμπλήρωση του αναλυτικού
- Να δημιουργεί ευκαιρίες για συνεργασία μεταξύ των μαθητών
- Να αξιολογεί και εκσυγχρονίζει τα μέσα και υλικά
- Να συνεργάζεται με άλλους καθηγητές και να μοιράζεται ιδέες μαζί τους
- Να αναλαμβάνει ευθύνη για την ασφάλεια και καλή κατάσταση της αίθουσας και του εξοπλισμού της.

2. Οργάνωση της τάξης

Ο προγραμματισμός και η καλή οργάνωση της τάξης είναι εχέγγυα για αποτελεσματική διδασκαλία.

Ο καθηγητής πρέπει:

- 1) Να καθορίζει εφικτούς στόχους και χρονοδιαγράμματα για τις διάφορες δραστηριότητες
- 2) Να βεβαιώνεται ότι οι οδηγίες είναι σαφείς για την κάθε ομάδα
- 3) Να παρέχει ευκαιρίες για ανατροφοδότηση από την κάθε ομάδα (παρουσίαση αποτελέσματος)
- 4) Να μεριμνά ώστε να χρησιμοποιούνται όλα τα υλικά και συστήματα εξοπλισμού
- 5) Να επιτρέπει στους μαθητές να δοκιμάζουν και να πειραματίζονται
- 6) Να λαμβάνει υπόψη τα διαφορετικά στυλ και ρυθμό μάθησης των μαθητών του στο σχεδιασμό δραστηριοτήτων, τη χορήγηση οδηγιών και το σχηματισμό ομάδων.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ο ρόλος των μαθητών στην Αίθουσα Γλωσσών διαφοροποιείται από το ρόλο τους στην παραδοσιακή τάξη όπου βασίζονται και εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τον καθηγητή. Οι μαθητές είναι πιο ανεξάρτητοι, αφού μπορούν να πειραματιστούν και να επιλέξουν τα εργαλεία που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους. Εξάλλου, είναι πιο υπεύθυνοι για τη μάθησή τους και εμπνέονται από το κίνητρο της συμμετοχής τους στη λήψη αποφάσεων.

Οι σημερινοί μαθητές είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και της Τεχνολογίας και μπορούν επομένως να αξιοποιήσουν τις δεξιότητές τους σ' αυτούς τους τομείς για την εκμάθηση της γλώσσας. Έχουν επίσης τη δυνατότητα να εμπλακούν στην παραγωγή υλικού το οποίο μπορεί να πολλαπλασιαστεί, να εκτεθεί στις πινακίδες της Αίθουσας ή να αποθηκευτεί στον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή, για να χρησιμοποιηθεί ως διδακτικό βοήθημα. Εργασίες μαθητών μπορούν επίσης να δημοσιευτούν στο σχολικό περιοδικό, ενώ οι ίδιοι μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία της Ιστοσελίδας της Αίθουσας Γλωσσών.

Στα πλαίσια της σωστής λειτουργίας της Αίθουσας Γλωσσών οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν τη μάθησή τους, αφού μπορούν να αξιολογούν την εργασία τους και να αναπτύσσονται, διατηρώντας προσωπικό αρχείο και φάκελο (portfolio). Για να διευκολυνθούν σ' αυτή τη δεξιότητα οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιούν ειδικά φύλλα αυτοαξιολόγησης (learner self-assessment worksheets).

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΗΓΩΝ

Όλα τα υλικά στην Αίθουσα Γλωσσών πρέπει να είναι ταξινομημένα συστηματικά, οργανωμένα και σφραγισμένα με τη σφραγίδα του σχολείου. Αυτά, καθώς και τα φύλλα εργασίας πρέπει να είναι αριθμημένα με έναν απλό κωδικό και οργανωμένα κατά επίπεδο. Τα φύλλα εργασίας προστατεύονται και αξιοποιούνται περισσότερο αν καλυφθούν με πλαστικό κάλυμμα (laminated), ταξινομούνται στις κατηγορίες "Ακρόαση", "Γραμματική", "Λεξιλόγιο" κ.λ.π. και φυλάγονται σε φάιλς, όπου αναφέρεται το μέσο/εξοπλισμός που χρειάζεται για την αξιοποίησή τους. Επιπλέον αντίγραφα των φύλλων εργασίας μπορούν να μπαίνουν σε πλαστικούς φακέλους/θήκες μέσα σε φάιλ, τα οποία φυλάγονται σε ειδικά κουτιά ή ερμάρια στα οποία αναγράφεται το περιεχόμενό τους για ευκολότερη χρήση και αμεσότερη πρόσβαση από καθηγητές και μαθητές.

ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ ΓΛΩΣΣΩΝ

Μέσα στα πλαίσια προώθησης της ορθής χρήσης και αξιοποίησης των Αιθουσών Γλωσσών, το Τμήμα Μέσης οργάνωσε δειγματικές διδασκαλίες από καθηγητές Αγγλικών, Γαλλικών και Φιλολογικών Μαθημάτων σε Λύκεια. Οι δειγματικές διδασκαλίες υλοποιήθηκαν με την καθοδήγηση και εποπτεία των Επιθεωρητών/τριών και τις παρακολούθησαν καθηγητές του σχολείου, σε μερικές περιπτώσεις, καθηγητές της Προύπηρεσιακής Κατάρτισης στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Βασικοί στόχοι των δειγματικών ήταν η εξοικείωση με τις τέσσερις γωνίες (corners ή stations) της Αίθουσας Γλωσσών, η σωστή οργάνωση του μαθήματος και της τάξης, η διαχείριση του χρόνου και η αξιοποίηση των πηγών μάθησης. Απώτερος στόχος είναι η καλλιέργεια όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων των μαθητών, η αξιοποίηση της τεχνολογίας στην εκμάθηση γλωσσών, η ενεργός, ουσιαστική, δημιουργική εμπλοκή του μαθητή στη διαδικασία μάθησης, η καλλιέρ-

γεια και η προώθηση της αυτόνομης μάθησης. Όλα αυτά θα συμβάλουν στη δημιουργία του αυτόνομου μαθητή που θα μπορεί να αυτενεργεί και να μαθαίνει πώς να μαθαίνει, οδηγούμενος έτσι στη διά βίου εκπαίδευση.

Για τις διδασκαλίες αυτές ετοιμάζονταν τα ακόλουθα:

- α) Λεπτομερές σχέδιο μαθήματος.
- β) Διαφοροποιημένα φύλλα εργασίας για τις τέσσερις γωνίες: Reading, Listening, Viewing, Computer/Internet.
- γ) Οι απαραίτητες βιντεοκασέτες, ηχοκασέτες, δισκέτες του Η.Υ.
- δ) Κοινό έντυπο παρακολούθησης/καταγραφής πληροφοριών στη διάρκεια παρουσίασης των εργασιών των ομάδων.

Το έντυπο αυτό συνήθως είναι σε μορφή πίνακα και εξυπηρετεί τους ακόλουθους στόχους:

- α) Επαναφορά των μαθητών στην τάξη ως σύνολο, μετά το διαχωρισμό και την εργασία τους σε ομάδες.
- β) Αλληλοενημέρωση των μαθητών για τις ομαδικές εργασίες τους, ώστε να αποκτήσουν ολοκληρωμένη εικόνα για το μάθημα.
- γ) Άσκηση των μαθητών στις δεξιότητες ακρόασης-κατανόησης και δημιουργίας σημειώσεων (note-taking/note-making).
- δ) Δημιουργία μιας κοινής πηγής πληροφοριών στην οποία οι μαθητές θα βασιστούν για επέκταση του μαθήματος με τη συγγραφή δημιουργικής εργασίας (π.χ. δοκίμιο, project κτλ.) στο επόμενο μάθημα ή στο σπίτι.

Με σκοπό την επιμόρφωση των καθηγητών Γλωσσών σε θέματα διδασκαλίας και μεγιστοποίησης της αξιοποίησης των Αιθουσών Γλωσσών, το Τμήμα Μέσης οργάνωσε επιμορφωτικά Σεμινάρια για καθηγητές Ελληνικών, Αγγλικών και Γαλλικών.

Τα Σεμινάρια δίδαξε ειδικός από το εξωτερικό και διήρκεσαν τρεις μέρες το κάθε ένα. Πραγματοποιήθηκαν συνολικά τέσσερα Σεμινάρια στις Αίθουσες Γλωσσών Λυκείων από τις 17-27 Φεβρουαρίου 2003. Τα Σεμινάρια τα οποία είχαν εργαστηριακό χαρακτήρα, κρίθηκαν ως πολύ χρήσιμα γιατί συνδύαζαν το θεωρητικό υπόβαθρο με την πρακτική εφαρμογή.

Επικεντρώθηκαν στον προσδιορισμό αναγκών, το σχεδιασμό/ σχεδίων μαθήματος, την παραγωγή και επιλογή υλικού, την παρουσίαση δειγματικών διδασκαλιών, την αξιολόγησή τους και ανατροφοδότηση.

Ο θεσμός των Αιθουσών Γλωσσών επεκτάθηκε κατά τη σχολική χρονιά 2003-04 και σε έντεκα Γυμνάσια σε όλη την Κύπρο.

7.2.9 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΟΝΙΜΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Η Μόνιμη Ομάδα Εργασίας για την Προαγωγή του Αλφαριθμητισμού και της Σχολικής Επιτυχίας (Μ.Ο.Ε.Π.Α.Σ.Ε.) δημιουργήθηκε τον Ιούλιο του 1999 από το Γενικό Διευθυντή του Υ.Π.Π. μετά από εισήγηση της «Διατμηματικής Ομάδας Εργασίας για την Πρόληψη και την Αντιμετώπιση της Σχολικής Αποτυχίας και του Λειτουργικού Αναλφαριθμητισμού». Οι όροι εντολής της Μ.Ο.Ε.Π.Α.Σ.Ε. περιστρέφονται γύρω από τους πιο κάτω τρεις άξονες:

- Έρευνα γύρω από τον αναλφαβητισμό, τη σχολική αποτυχία, την ανάγνωση και το βιβλίο
- Οργάνωση, συντονισμός και αξιολόγηση προληπτικών δράσεων και προγραμμάτων στους πιο πάνω τομείς
- Αγώνας κατά του αναλφαβητισμού και της σχολικής αποτυχίας με την οργάνωση, συντονισμό, στήριξη και αξιολόγηση προγραμμάτων αντιμετώπισης των πιο πάνω προβλημάτων

Η δημιουργία της Μ.Ο.Ε.Π.Α.Σ.Ε. αποτελεί μια σημαντική καινοτομία στην κυπριακή εκπαίδευση, καθώς η αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας, των ανισοτήτων και του σχολικού και κοινωνικού αποκλεισμού αποτελεί τον κύριο άξονα των σύγχρονων εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων στην Ευρώπη.

Η Μ.Ο.Ε.Π.Α.Σ.Ε., στην οποία μετέχουν λειτουργοί από τα διάφορα τμήματα και υπηρεσίες του Υ.Π.Π. και εκπρόσωποι των εκπαιδευτικών οργανώσεων, έχει εκπονήσει το «Σχέδιο Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης για την Επιτυχία Όλων των Παιδιών», το οποίο εγκρίθηκε από τον Υπουργό και τη Διευθυντική Ομάδα του Υ.Π.Π.

Το Σχέδιο Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης προτείνει θεσμικές και δομικές αλλαγές στην εκπαίδευση, που εναρμονίζουν το εκπαιδευτικό μας σύστημα με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Κύριος άξονας του Σχεδίου είναι η καινοτομία των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (Ζ.Ε.Π.) που άρχισε να εφαρμόζεται αποσπασματικά κατά το 2001-2002 και ολοκληρωμένα κατά το 2003-2004. Οι Ζ.Ε.Π. αποτελούν από την αρχή της δεκαετίας του 1980 στρατηγική επιλογή κάποιων ευρωπαϊκών κρατών στον αγώνα κατά του λειτουργικού αναλφαβητισμού και της σχολικής αποτυχίας κι εκεί που εφαρμόζονται (κυρίως στην Γαλλία και Μ. Βρετανία) έχουν επιτύχει εντυπωσιακά αποτελέσματα στους τομείς της πρόληψης της σχολικής αποτυχίας, του λειτουργικού αναλφαβητισμού, της βίας, της παραβατικότητας, του σκασιαρχείου και της χρήσης ναρκωτικών.

Η καινοτομία των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (Ζ.Ε.Π.) εκπορεύεται από την αρχή της θετικής διάκρισης η οποία συνίσταται στην άνιση μεταχείριση των ανισοτήτων με βάση τις ανάγκες προτεραιότητας των παιδιών. Είναι πλέον γενικά αποδεκτό πως το σχολείο δεν πρέπει να λειτουργεί κατά τον ίδιο τρόπο αν θέλει να προσφέρει ίσες ευκαιρίες σε όλους (Ευρωπαϊκή Ένωση, 1985)

Ο ποιοτικός εκδημοκρατισμός των εκπαιδευτικών ευκαιριών και των παιδαγωγικών προϋποθέσεων για την επιτυχία όλων των παιδιών επιτυγχάνεται, όταν η δημόσια εκπαίδευση αναλάβει την ευθύνη να ενισχύσει τους μαθητικούς πληθυσμούς που προέρχονται από τα πιο αδικημένα κοινωνικό-μορφωτικά στρώματα, παραχωρώντας περισσότερα μέσα και πόρους εκεί όπου υπάρχουν οι μεγαλύτερες ανάγκες.

Μερικές από τις βασικές αρχές λειτουργίας των Ζ.Ε.Π. είναι:

- η διασφάλιση της εκπαιδευτικής συνέχειας μεταξύ των τριών βαθμίδων (Νηπιαγωγείο-Δημοτικό-Γυμνάσιο) μέσα από τη συγκρότηση Δικτύου Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (Δ.Ε.Π.) με επίκεντρο το Γυμνάσιο, τα Δημοτικά που το τροφοδοτούν και τα Νηπιαγωγεία που τροφοδοτούν τα Δημοτικά
- η υλοποίηση των σύγχρονων αντιλήψεων για τη συνεταιρικότητα. (άνοιγμα στην κοινωνία με τη θεσμοθέτηση διαδικασιών συνεταιρικότητας με τους τοπικούς φορείς).
- η μείωση του αριθμού των μαθητών ανά τμήμα. (μέχρι 24 στο Γυμνάσιο και Δημοτικό εκτός της Α΄ και Β΄ Δημοτικού μέχρι 20)

- Η διασφάλιση της κατοχής του λόγου (προφορικού και γραπτού) αποτελεί πρώτη και κυρίαρχη εκπαιδευτική προτεραιότητα. (εμπλοκή ΟΛΩΝ των εκπαιδευτικών στη καλλιέργεια του Λόγου ανεξάρτητα από τη βαθμίδα και το μάθημα που διδάσκουν).
- η λειτουργία καθοδηγητικών οργάνων: Ομάδα καθοδήγησης και Συμβουλίου του Δικτύου.
- Η Ομάδα Καθοδήγησης έχει ουσιαστικό και καθοριστικό ρόλο για τη λειτουργία των Δ.Ε.Π.. Είναι το όργανο που συμβουλεύει και παρέχει παιδαγωγική πληροφόρηση και στήριξη των παιδαγωγικών ομάδων των σχολείων. Η «Ομάδα Καθοδήγησης» έχει επίσης ρόλο συντονιστικό σε ό,τι αφορά τη σύνδεση των σχολείων των τριών εκπαιδευτικών βαθμίδων (Νηπιαγωγείο-Δημοτικό-Γυμνάσιο) αλλά και τη σύνδεση των σχολείων Δ.Ε.Π.. με την κοινότητα (τον Οργανισμό Νεολαίας, τις Δημοτικές Αρχές, τις Κοινωνικές Υπηρεσίες, τους Αθλητικούς και Πολιτιστικούς συνεταιίρους και άλλους φορείς, άτομα ή Υπηρεσίες).

Την Ομάδα Καθοδήγησης αποτελούν:

- (α) Δύο συνυπεύθυνοι (Διευθυντής Γυμνασίου και Διευθυντής Δημοτικού)
- (β) Δύο Συντονιστές (εκπαιδευτικοί, Μέσης και Δημοτικής)
- (γ) Οι οικείοι εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι

Πιο συγκεκριμένα η Ομάδα Καθοδήγησης προωθεί ένα συνεκτικό και ενοποιητικό τριετές σχέδιο εργασίας της Ζώνης καθώς επίσης και τα διάφορα παιδαγωγικά projects και επί μέρους δράσεις.

Το Συμβούλιο του Δικτύου στοχεύει στην εμπλοκή και την υποστήριξη των τοπικών φορέων και των συνεταιίρων. Σ' αυτό συμμετέχουν:

- Η Ομάδα Καθοδήγησης
- Εκπρόσωποι του Δήμου, των τοπικών φορέων
- Εκπρόσωποι των Οργανώσεων των Γονέων
- Εκπρόσωπος του Οργανισμού Νεολαίας
- Εκπρόσωπος του Γραφείου Ευημερίας

7.2.10 ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Ο λειτουργικός αναλφαβητισμός είναι ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων, διότι έχει σοβαρές επιπτώσεις στην ψυχική υγεία και κοινωνική προσαρμογή των ατόμων, καθώς επίσης και στην ίδια την κοινωνία όπου τα άτομα αυτά ζουν: περιθωριοποίηση, παραβατικότητα, αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές, χρήση και κατάχρηση ουσιών, προβλήματα ψυχικής και σωματικής υγείας.

Ο αγώνας κατά του λειτουργικού αναλφαβητισμού αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους, ιδιαίτερα κατά τα χρόνια της δωρεάν και υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Το Υ.Π.Π. ξεκίνησε κατόπιν πρωτοβουλίας της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας τη σχολική χρονιά 1989 – 90 το Πρόγραμμα Αλφαβητισμού σε δύο γυμνάσια της Λεμεσού, πειραματικά. Μετά τις πρώτες επιστημονικές αξιολογήσεις του προγράμματος, οι οποίες κατέδειξαν την αποτελεσματικότητά του τόσο στο

γνωσιολογικό, όσο και στον τομέα της αυτοεικόνας, το πρόγραμμα Αλφαβητισμού επεκτάθηκε σταδιακά στην ολότητα σχεδόν των Γυμνασίων της Κύπρου. Σήμερα λειτουργεί σε 53 Γυμνάσια σε όλη την Κύπρο, στην Α' και Β' Τάξη. Το Υ.Π.Π., αναγνωρίζοντας τη σημασία του Αλφαβητισμού, στηρίζει το Πρόγραμμα. Συγκεκριμένα λειτουργεί στο Υ.Π.Π. συντονιστική ομάδα, η «Επιτροπή για το Πρόγραμμα Αλφαβητισμού στα Γυμνάσια», την οποία αποτελούν Επιθεωρητές Μέσης Εκπαίδευσης, Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι, καθηγητής Συμβουλευτικής Αγωγής και αποσπασμένοι καθηγητές – φιλόλογοι και μαθηματικοί – συντονιστές των καθηγητών αλφαβητισμού. Την επιστημονική εποπτεία και συντονισμό έχει η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας. Έχει ετοιμαστεί διαφοροποιημένο παιδαγωγικό και διδακτικό υλικό για λειτουργικά αναλφάβητους μαθητές, το οποίο προωθείται στα σχολεία από τους συντονιστές των καθηγητών αλφαβητισμού.

Επίσης, με σχετική εγκύκλιο, ημερ. 24 Αυγούστου 2000, το Υ.Π.Π. ρυθμίζει τη λειτουργία και οργάνωση του προγράμματος.

Ο ορισμός του αναλφαβητισμού

Ο αναλφαβητισμός παρουσιάζεται με δυο μορφές: τον οργανικό και το λειτουργικό. Οργανικά αναλφάβητο είναι το άτομο που δεν έχει φοιτήσει σε σχολείο. Αντίθετα, ο λειτουργικά αναλφάβητος, ενώ έχει φοιτήσει κάποια χρόνια στο σχολείο, σύμφωνα με τον ορισμό της Ουνέσκο, δεν είναι ικανός να ασκήσει όλες τις αναγκαίες για τον αλφαβητισμό δραστηριότητες προς το συμφέρον της καλής λειτουργίας της ομάδας και της κοινότητάς του, καθώς επίσης και για να του επιτρέψουν να συνεχίσει να διαβάζει, να γράφει και να κάνει αριθμητικές πράξεις, τόσο για τη δική του ανάπτυξη, όσο και για αυτή της κοινότητάς του.

Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο λειτουργικά αναλφάβητο ορίζεται ένα άτομο, όταν δε γνωρίζει ικανοποιητικά ανάγνωση, γραφή και αριθμητική, για να ενταχθεί στην κοινωνία, έτσι που να απολαμβάνει πλήρως τα δικαιώματά του.

Γενικοί Σκοποί

- Η διασφάλιση του θεμελιώδους ανθρώπινου δικαιώματος στην εκπαίδευση των λειτουργικά αναλφάβητων μαθητών
- Η πρόληψη του σχολικού και συνακόλουθα του κοινωνικού αποκλεισμού με όλες τις αρνητικές για το άτομο και την κοινωνία συνέπειες: περιθωριοποίηση, παραβατικότητα, αυτοκαταστροφική συμπεριφορά, χρήση και κατάχρηση ουσιών, προβλήματα ψυχικής και σωματικής υγείας.

Παιδαγωγικοί Στόχοι

- Η καλλιέργεια και η ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων γραφής, ανάγνωσης, αριθμητικής, κατανόησης κειμένου, άντλησης πληροφοριών, ως λειτουργικών κοινωνικών δραστηριοτήτων και πρακτικών
- Η διευκόλυνση και η ανάπτυξη ικανότητας για προσωπική έκφραση, κρίση, δημιουργικότητα, συζήτηση και επικοινωνία
- Η ενίσχυση της αυτοεικόνας και η συναισθηματική στήριξη του μαθητή
- Η διευκόλυνση και ανάπτυξη ικανότητας προσαρμογής στο σχολικό και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Τρόπος λειτουργίας του προγράμματος

- Κριτήριο για ένταξη των παιδιών στο πρόγραμμα είναι η κάτω του μέσου όρου της Β' τάξης Δημοτικού επίδοση σε δοκιμασία αλφαβητισμού.
- Ακολουθείται η ελάχιστη διαχωριστική διαδικασία μέσα στο ίδιο τους το σχολείο, χωρίς να αποκόπτονται, κατά το μέγιστο μέρος του χρόνου, οι κανονι-

κοί δεσμοί με το τμήμα και τους συμμαθητές τους. Το πρόγραμμα αλφαριθμητισμού του κάθε σχολείου λειτουργεί εννέα σχολικές περιόδους τη βδομάδα, δηλαδή το 25% του διδακτικού χρόνου των μαθημάτων του γυμνασιακού κύκλου.

- Από τις εννέα διδακτικές ώρες τη βδομάδα οι έξι αφορούν τα Ελληνικά και οι τρεις τα Μαθηματικά.
- Το περιεχόμενο του προγράμματος αφορά τις τρεις δεξιότητες αλφαριθμητισμού (ανάγνωση, γραφή, αριθμητική) σε επίπεδο των τριών πρώτων τάξεων του Δημοτικού, προσαρμοσμένο στις ανάγκες και τα βιώματα των εφήβων μαθητών του Γυμνασίου.
- Η παιδαγωγική στρατηγική δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην παιδαγωγική σχέση και στη συνοικοδόμηση της γνώσης μέσα από τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις. Οι παιδαγωγικές πρακτικές υπακούουν στην αρχή της ικανοποίησης των γνωσιολογικών αλλά και των συναισθηματικών αναγκών του καθενός αναλφάβητου εφήβου, ενεργοποιώντας τον μέσα από το παιχνίδι των ρόλων, τη μουσική, την έκφραση συναισθημάτων και κάνοντάς τον συνδημιουργό και συνοικοδόμο της γνώσης και όχι «θεατή – ακροατή». Ο ενεργητικός τρόπος οργάνωσης των «μαθημάτων», αλλά κυρίως η συναισθηματική «εμπαθής» (εμβιωτική) στάση του δασκάλου, η απόλυτη θετική προκατάληψη ότι τα παιδιά αυτά μπορούν να μάθουν, αποτελούν μια συνεχή πρόκληση πλούσιων διαπροσωπικών αλληλεπιδράσεων δασκάλου – ομάδας παιδιών αλλά και παιδιών μεταξύ τους και δασκάλου με το κάθε παιδί ξεχωριστά. Η συγκεκριμένη αυτή παιδαγωγική στάση και το ευνοϊκό συναισθηματικό κλίμα που έχει ως αποτέλεσμα, τροφοδοτούν τα αδρανοποιημένα από τις συσσωρευμένες αποτυχίες και απορρίψεις κίνητρα για μάθηση των παιδιών αυτών, νοηματοδοτώντας – ίσως για πρώτη φορά – τον αλφαριθμητισμό και το σχολείο.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ

Σχολική Χρονιά	Σχολεία	Ομάδες	Μαθητές	Καθηγητές	Περίοδοι ανά Εβδομάδα
1998-99	42	62	550	126	558
1999-00	32	63	500	126	558
2000-01	38	72	548	143	648
2001-02	39	78	817	220	980
2002-03	53	109	817	220	981

7.2.11 ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Μέσα στα πλαίσια των προσπαθειών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για καλλιέργεια αισθητικής αγωγής στα παιδιά, άρχισαν για πρώτη φορά από τον

Οκτώβρη 1999 να εφαρμόζονται στην Κύπρο εκπαιδευτικά προγράμματα από την Κρατική Ορχήστρα Κύπρου. Τα προγράμματα αυτά έχουν στόχο την παροχή ίσων ευκαιριών στα παιδιά για ανάπτυξη της μουσικότητας, δημιουργικότητας και κριτικής σκέψης. Έχουν τη μορφή:

- α) επισκέψεων μελών της Κρατικής Ορχήστρας Κύπρου στα σχολεία, (στο μάθημα της μουσικής, ή σε μουσικές ημερίδες) όπου μοιράζονται μαζί με τα παιδιά έντονες εμπειρίες.
- β) μεγάλων πρότζεκτ στα οποία συνεργάζονται η Κρατική Ορχήστρα, ένας συνθέτης και ένα σχολείο.
- γ) ειδικά προετοιμασμένες συναυλίες σε αίθουσες συναυλιών. Για κάθε παιδί ετοιμάζεται κατάλληλο υλικό σε ειδικό βιβλιαράκι, από την Επιθεωρήτρια Μουσικής Μέσης Εκπαίδευσης, υπεύθυνη των προγραμμάτων αυτών.

Τέλος, σε κάθε συναυλία, τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να τραγουδήσουν, με τη συνοδεία της ορχήστρας, κυπριακά δημοτικά τραγούδια, ενορχηστρωμένα από Κύπριους συνθέτες.

Με τα προγράμματα αυτά επιδιώκεται:

- Μια ενωμένη και δυνατή προσπάθεια για μουσική εκπαίδευση και μουσική ανάπτυξη.
- Περισσότερες πιθανότητες επιτυχίας των στόχων της μουσικής παιδείας. Συμπαράσταση στο έργο των σχολείων και των καθηγητών μουσικής.
- Διάλυση του «μυστηρίου» που περικλείει η λέξη «ορχήστρα».
- Αύξηση του ακροατηρίου στις συναυλίες ιδιαίτερα ανάμεσα στους νέους ανθρώπους. Επαγγελματική ανάπτυξη των εκτελεστών.
- Ανάπτυξη της προσωπικότητας, ως επίσης και των ηγετικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων επικοινωνίας και διαπροσωπικών σχέσεων.
- Καλύτερη ποιότητα ζωής μέσα από την καλλιέργεια της αισθητικής αγωγής.
- Ομαλή προσαρμογή στις αλλαγές και απαιτήσεις του 21ου αιώνα.

Από τον Οκτώβρη 1999 μέχρι τον Ιούνιο 2003, έλαβαν μέρος στα πιο πάνω εκπαιδευτικά προγράμματα της Κρατικής Ορχήστρας Κύπρου 14650 μαθητές από 47 γυμνάσια, 16 λύκεια και 103 δημοτικά σχολεία στη Λευκωσία, Λάρνακα, Λεμεσό, Πεδουλά και ελεύθερη Αμμόχωστο.

7.2.12 ΜΟΥΣΙΚΗ – ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, άρχισε, από το Νοέμβριο 2003, να λειτουργεί ο θεσμός των Επαρχιακών Χορωδιών/Ορχηστρών στη Λευκωσία. Σύντομα ο θεσμός αυτός θα επεκταθεί στις επαρχίες Λεμεσού και Λάρνακας. Οι επαρχιακές χορωδίες/ορχήστρες Λυκείων αποτελούνται από μαθητές από τα Λύκεια της κάθε επαρχίας με ταλέντο στο τραγούδι και στην εκτέλεση ενός μουσικού οργάνου και διευθύνονται από καθηγητές της Μουσικής με ειδικευση στη διεύθυνση χορωδίας/ορχήστρας. Το ρεπερτόριο είναι ποικίλο και περιλαμβάνει έργα Κυπρίων συνθετών καθώς και μαθητών με ταλέντο στη σύνθεση. Στόχος της δημιουργίας των Επαρχιακών Χορωδιών και Ορχηστρών είναι η παροχή ευκαιριών για περαιτέρω μουσική μόρφωση, η δημιουργία κινήτρου για μαθητές και καθηγητές για ποιοτική εργασία, η ανάπτυξη της Μουσικής Παιδείας και της αισθητικής αγωγής στα παιδιά και γενικά η αναβάθμιση του μαθήματος της Μουσικής στο Σχολείο.

7.2.13 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Σύμφωνα με εντολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Χάρτας, για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, έχει εισαχθεί από τη φετινή σχολική χρονιά το θέμα "Επιχειρηματικότητα στα Οικονομικά Μαθήματα" και κυρίως στο μάθημα που αφορά τη Γ' Ενιαίου Λυκείου, «Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων».

Στόχος είναι η καλλιέργεια του επιχειρηματικού πνεύματος στους/στις μαθητές/τριες μέσα από την απόκτηση διοικητικών και οργανωτικών δεξιοτήτων και τη λύση οικονομικών προβλημάτων.

7.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.3.1 ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΑΝΑΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Με βάση τα συμπεράσματα της ανεξάρτητης επιτροπής αξιολόγησης του Ενιαίου Λυκείου, η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας κατέληξε στην απόφαση να διατηρήσει τους δύο τύπους σχολείων στη λυκειακή βαθμίδα: των Ενιαίων Λυκείων με νέα αναδιαρθρωμένη δομή και των Τεχνικών Σχολών με αναδομημένο και εκσυγχρονισμένο πρόγραμμα.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, με βάση την πιο πάνω απόφαση της Κυπριακής Κυβέρνησης και αφού έλαβε υπόψη τις προκλήσεις των καιρών, τις σύγχρονες τάσεις στην εκπαίδευση, την κυπριακή εμπειρία και πραγματικότητα, καθώς επίσης και τις απόψεις του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου, του Συμβουλευτικού Σώματος Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, του διδακτικού προσωπικού των Τεχνικών Σχολών, καθώς και άλλων επαγγελματικών συνδέσμων, κατέληξε στη διαμόρφωση πρότασης για τον Ανασχεδιασμό, Αναδόμηση και Εκσυγχρονισμό (ΑΑΕ) της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Οι βασικότερες καινοτομίες που προτείνονται στην πρόταση για ΑΑΕ της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης είναι οι ακόλουθες:

- Αναθεώρηση των ειδικών στόχων της Δημόσιας ΜΤΕΕ
- Αναθεώρηση, εκσυγχρονισμός και ανάπτυξη νέων προγραμμάτων ΜΤΕΕ
- Εισαγωγή προγραμμάτων διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Αναδόμηση και εκσυγχρονισμός του Συστήματος Μαθητείας
- Εισαγωγή νέων μαθημάτων και μεθόδων διδασκαλίας στα προγράμματα της ΜΤΕΕ
- Εισαγωγή Μαθημάτων Ειδικού Ενδιαφέροντος
- Εισαγωγή νέων κλάδων και ειδικοτήτων στη ΜΤΕΕ
- Βελτίωση της συνεργασίας της ΜΤΕΕ με άλλους φορείς
- Συστηματική επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού των Τεχνικών Σχολών
- Διοικητική αναδιάρθρωση της Διεύθυνσης ΜΤΕΕ.

Η υλοποίηση της πρότασης έχει αρχίσει από τη σχολική χρονιά 2001-2002 και η εφαρμογή της θα ολοκληρωθεί μέχρι το 2004.

Η επιπρόσθετη δαπάνη που θα απαιτηθεί για την υλοποίηση της πρότασης ανέρχεται στα £4.000.000.

7.3.2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΕ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

Η ανάγκη για παρακολούθηση της τεράστιας επιστημονικής/τεχνολογικής πρόοδου που συντελείται και βρίσκεται σε εξέλιξη στις μέρες μας και χαρακτηρίζει έντονα την εποχή μας επιβάλλει όπως οι μαθητές των Τεχνικών Σχολών εξασκηθούν στο χειρισμό και την εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία.

Οι προσανατολισμοί της βιομηχανίας μας επιβάλλουν την επιμόρφωση και εξάσκηση των μαθητών των Τεχνικών Σχολών στα πιο κάτω εκπαιδευτικά μοντέλα σύγχρονης τεχνολογίας:

- Συστήματα πιεσμένου αέρα (Pneumatics)
- Συστήματα ηλεκτρο-πνευματικά (Electro-Pneumatics)
- Προγραμματιζόμενοι "Λογικοί Ελεγκτές" (Programmable Logic Controllers PLCs)
- Εργαλειομηχανές με ηλεκτρονικό (αριθμητικό) προγραμματισμό εργασίας (Computer Numerically)
- Controlled Machine Tools - CNC Machine Tools
- Συστήματα παραγωγικών διαδικασιών με την υποστήριξη Ηλεκτρονικού Υπολογιστή (Computer Aided)
- Manufacturing-CAM
- Συστήματα με ρομποτικό έλεγχο (Robotics)

Για την εισαγωγή της σύγχρονης τεχνολογίας σε Τεχνικές Σχολές έχει γίνει ολοκληρωμένη μελέτη και από την σχολική χρονιά 1998-99 άρχισε η αγορά των πιο πάνω εκπαιδευτικών μοντέλων σύγχρονης τεχνολογίας, τα οποία έχουν εγκατασταθεί και χρησιμοποιηθεί, σε πρώτη φάση, στην Α΄ Τεχνική Σχολή Λεμεσού.

Για την εισαγωγή της σύγχρονης τεχνολογίας σε Τεχνικές Σχολές, έχει δαπανηθεί για τη σχολική χρονιά 1998-99 ποσό ύψους £120.000, που κάλυψε την πρώτη φάση υλοποίησης της καινοτομίας. Αναμένεται ότι η πλήρης υλοποίηση της καινοτομίας θα ολοκληρωθεί το 2004 και θα απαιτηθεί συνολική δαπάνη ύψους £200.000.

7.3.3 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ-ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Προχωρεί με επιτυχία η υλοποίηση της πρότασης για αναβάθμιση του μαθήματος της Πληροφορικής – Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (ΗΥ) στα προγράμματα των Τεχνικών Σχολών.

Το μάθημα έχει ως σκοπό να φέρει το μαθητή σε επαφή με τον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή και τη χρήση του, ώστε να μπορεί να τον χρησιμοποιεί ως εργαλείο στον κλάδο/στην ειδικότητά του και ως μέσο μάθησης. Ειδικότερα να εξοικειώσει το μαθητή με τον ΗΥ, ώστε να μπορεί να τον χρησιμοποιεί στην καθημερινή του ζωή. Με τον τρόπο αυτό ο μαθητής προετοιμάζεται να ενταχθεί αρμονικά σε μια κοι-

νωνία που επηρεάζεται ολοένα και περισσότερο από τη σύγχρονη τεχνολογία των ΗΥ και της Πληροφορικής.

Ειδικότερα το μάθημα στοχεύει να καταστήσει τους μαθητές ικανούς:

- Να χρησιμοποιούν τον επεξεργαστή κειμένου για ετοιμασία εγγράφων και ομαδικών επιστολών
- Να χρησιμοποιούν το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο
- Να αντλούν χρήσιμο εκπαιδευτικό υλικό μέσω του διαδικτύου (Internet), χωρίς καθυστέρηση
- Να χρησιμοποιούν πολυμέσα για εκπαιδευτικούς σκοπούς
- Να χρησιμοποιούν βασικές λειτουργίες ενός τοπικού δικτύου
- Να παράγουν ένα απλό πρόγραμμα πολυμέσων
- Να οργανώνουν και να επεξεργάζονται βάσεις δεδομένων κατά τρόπο δημιουργικό και αποτελεσματικό
- Να χρησιμοποιούν ένα ηλεκτρονικό υπολογιστικό φύλλο, για την ετοιμασία μιας μελέτης ή έρευνας
- Να σχεδιάζουν, με τη χρήση διαφόρων προγραμμάτων
- Να καταρτίζουν προγράμματα διαδικασιών χρησιμοποιώντας διάφορες μεταβλητές, να σχεδιάζουν, να κατασκευάζουν και να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά μοντέλα
- Να μπορούν να ρυθμίζουν τον έλεγχο και την κίνηση συσκευών με τη χρήση ΗΥ
- Να χρησιμοποιούν ανιχνευτές και ΗΥ, για να ετοιμάζουν ένα σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου.

Για την εισαγωγή της πληροφορικής και του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή στις Τεχνικές Σχολές, έχει δαπανηθεί για το σχολικό έτος 1999-2000 ποσό ύψους £90.340, που αποτελεί την πρώτη φάση υλοποίησης της καινοτομίας. Αναμένεται ότι η πλήρης υλοποίηση θα ολοκληρωθεί μέχρι το 2004.

7.4 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.4.1 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Κατά τη διάρκεια του 2003 το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προώθησε σειρά μέτρων, τα οποία έχουν σκοπό την επέκταση του Πανεπιστημίου και τον εμπλουτισμό των προσφερόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Μεταξύ άλλων εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

- Η ίδρυση Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών
- Η παροχή μεταπτυχιακών προγραμμάτων στην Αγγλική γλώσσα με καταβολή διδάκτρων που να καλύπτουν το κόστος του προγράμματος
- Κατά τη διάρκεια του 2003 προωθήθηκαν προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοσχέδια και κανονισμοί λειτουργίας του Πανεπιστημίου.
- Το Σεπτέμβριο του 2003 η Πολυτεχνική Σχολή του Πανεπιστημίου Κύπρου δέχθηκε τους πρώτους φοιτητές της.

7.4.2 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΕΠΑΚ)

Με την έγκριση του σχετικού νομοσχεδίου από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, στις 18 Δεκεμβρίου 2003, ολοκληρώθηκαν ουσιαστικά οι προσπάθειες για την ίδρυση του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου. Με βάση το Νόμο, αυτό θα περιλάβει τα γνωστικά αντικείμενα των δημόσιων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΤΙ, ΑΞΙΚ, Νοσηλευτική Σχολή, Δασικό Κολέγιο και άλλων που θα αποφασισθούν), με δυνατότητα μελλοντικής ανάπτυξης και ίσως με άλλες σχολές που πιθανόν να ιδρυθούν. Οι προσπάθειες για την ίδρυση του πανεπιστημίου άρχισαν με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (ημερομηνίας 25/1/2001) για την ίδρυση του Πανεπιστημίου Εφαρμοσμένων Επιστημών και Τεχνών, έργο το οποίο προώθησε η Προπαρασκευαστική Επιτροπή με την έκθεσή της την οποία υπέβαλε στο Υπουργικό Συμβούλιο. Το αρχικό νομοσχέδιο έτυχε τροποποιήσεων από τη νέα κυβέρνηση και αλλαγής του ονόματος σε Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Στο Νόμο προβλέπεται η λειτουργία των ακόλουθων Σχολών:

- (α) Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών
- (β) Σχολή Υπηρεσιών Υγείας
- (γ) Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
- (δ) Σχολή Γεωτεχνικών Επιστημών
- (ε) Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών και Επικοινωνίας.

Το ΤΕΠΑΚ αναμένεται να λειτουργήσει σε 2-3 χρόνια και για την ίδρυσή του προνοούνται για το πρώτο έτος λειτουργίας του τα ακόλουθα ποσά:

Λειτουργικά Έξοδα	£5.588.000
Κεφαλαιουχικές Δαπάνες	£2.675.000

7.4.3 ΙΔΡΥΣΗ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (Α.Π.Κυ.)

Στα πλαίσια της «Διά Βίου Μάθησης» και για να καταστήσει εφικτό το θεσμό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην Κύπρο, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 25/4/2001 την ίδρυση του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου και διόρισε την Προπαρασκευαστική Επιτροπή η οποία ολοκλήρωσε τις εργασίες της και υπέβαλε την έκθεσή της. Το νομοσχέδιο που ετοιμάστηκε με βάση την έκθεση της Προπαρασκευαστικής Επιτροπής εγκρίθηκε σε νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 30 Δεκεμβρίου 2002. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή διορίστηκε το Φεβρουάριο του 2003 και κατά τη διάρκεια του έτους συνήλθε σε πέντε συνόδους και χάραξε τις βάσεις για την έναρξη της λειτουργίας του πανεπιστημίου. Στον προϋπολογισμό υπάρχει πρόνοια για το ποσό των £300.000 για έξοδα λειτουργίας του Πανεπιστημίου για το έτος 2004. Η λειτουργία του αναμένεται να αρχίσει το Σεπτέμβριο του 2004 με τα ακόλουθα Τμήματα:

- Πτυχιακό πρόγραμμα στον Ελληνικό Πολιτισμό
- Μεταπτυχιακό πρόγραμμα στη Διοίκηση Μονάδων Υγείας
- Μεταπτυχιακό πρόγραμμα στα Παιδαγωγικά

7.4.4 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΙΤΛΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ)

Το ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ. άρχισε τη λειτουργία του από τον Ιανουάριο του 2000 και συνέχισε να δέχεται σημαντικό αριθμό αιτήσεων για εξέταση και αναγνώριση τίτλων σπουδών και κατά τη διάρκεια του 2003.

Ως γνωστό, τα επίπεδα αναγνώρισης τίτλων είναι:

- α) Δίπλωμα Ανώτερης Εκπαίδευσης
- β) Πτυχίο Πανεπιστημιακού Επιπέδου
- γ) Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Επιπέδου «Master»
- δ) Διδακτορικό δίπλωμα.

Στις περιπτώσεις τίτλων που δεν εμπίπτουν στις πιο πάνω κατηγορίες, εκδίδεται περιγραφικό πιστοποιητικό του περιεχομένου, της διάρκειας και του επιπέδου σπουδών.

Κατά τη διάρκεια του 2003, το ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ δέχτηκε 830 αιτήσεις για αναγνώριση τίτλων σπουδών εκ των οποίων 300 έχουν τύχει αναγνώρισης, ενώ 30 έχουν απορριφθεί. Για 250 αιτήσεις το Συμβούλιο αποφάσισε την αναγνώριση ισοτιμίας του τίτλου και για την αντιστοιχία παρέπεμψε τους αιτητές σε παρακολούθηση συμπληρωματικού αριθμού μαθημάτων, ενώ για 80 άλλους αναγνώρισε τίτλο είτε σε άλλο επίπεδο είτε σε άλλο κλάδο. Για 170 επιπρόσθετες αιτήσεις εκκρεμεί ακόμη το αίτημα για διάφορους λόγους. Υποβλήθηκαν και 40 αιτήσεις για επανεξέταση. Δόθηκαν επίσης απαντήσεις σε 42 ερωτήματα από Οργανισμούς δημοσίου δικαίου και άλλες 180 αιτήσεις πληροφόρησης από το κοινό.

Οι αιτήσεις για αναγνώριση αποστέλλονται σε Επιτροπές Κρίσεως που απαρτίζονται ειδικοί καθηγητές πανεπιστημίου.

Η απόφαση του Συμβουλίου, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, γνωστοποιείται γραπτώς στον αιτητή το αργότερο μέσα σε τρεις μήνες από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της διαδικασίας συγκέντρωσης όλων των απαραίτητων στοιχείων. Στις περιπτώσεις που το Συμβούλιο αποφασίζει την αναγνώριση ενός τίτλου, εκδίδεται Πιστοποιητικό Αναγνώρισης.

Πληροφορίες για το ΚΥ.Σ.Α.Τ.Σ. υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου:

<http://www.moec.cy/kysats.html>

7.4.5 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ (Σ.ΕΚ.Α.Π.)

Κατά το έτος 2003 το Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης – Πιστοποίησης πραγματοποίησε έξι συνόδους και ασχολήθηκε με πλήθος θεμάτων που αφορούν τις αρμοδιότητές του. Κατά τις συνόδους αυτές εξέτασε μεταβολές στοιχείων σε τριάντα δύο προγράμματα και αξιολόγησε τριάντα τρία προγράμματα σπουδών που προσφέρονται από Ιδιωτικές Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο. Από τα προγράμματα αυτά δώδεκα έτυχαν πιστοποίησης, δέκα απορρίφθηκαν και για έντεκα αναβλήθηκε η λήψη απόφασης.

Το σύνολο των πιστοποιημένων–αξιολογημένων προγραμμάτων που προσφέρονται από είκοσι Ιδιωτικές Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο μέχρι και το τέλος Δεκεμβρίου 2003 ανέρχεται σε εκατόν πενήντα ένα. Από αυτά έξι προσφέρονται σε επίπεδο πιστοποιητικού, εκατόν δύο σε επίπεδο διπλώματος,

τέσσερα σε επίπεδο ανώτερου διπλώματος, τριάντα πέντε σε επίπεδο πτυχίου και τέσσερα σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τις Ιδιωτικές Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης τον Οκτώβριο του 2003 όπου και συζητήθηκαν κοινά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Σχολές σε σχέση με τη διαδικασία αξιολόγησης. Αίτημα όλων των Σχολών ήταν όπως το Συμβούλιο αρχίσει να επισκέπτεται τις διάφορες Ιδιωτικές Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης για να συζητούν τυχόν προβλήματα, ενόψει και της αξιολόγησης-επαναξιολόγησης του 2004. Αυτό το αίτημα έγινε αποδεκτό από το Συμβούλιο το οποίο άρχισε προς το τέλος του 2003 να πραγματοποιεί τις εν λόγω επισκέψεις στις διάφορες Σχολές.

7.4.6 ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Φοιτητικές Χορηγίες

Το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεννόηση με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού παραχωρεί τη φοιτητική χορηγία που ανέρχεται σε £1.500 για κάθε φοιτητή που καταβάλλει διδάκτρα και £1.000 σε κάθε άλλο φοιτητή που παρακολουθεί αναγνωρισμένο/αξιολογημένο κλάδο σπουδών τριετούς τουλάχιστον φοίτησης σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Κατά τη διάρκεια του 2003, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού επιχορήγησε με το ποσό των £20.000 τις κυπριακές φοιτητικές οργανώσεις οι οποίες ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα του Υπουργείου να αποστείλουν απολογισμό των δραστηριοτήτων τους για το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος και τον προγραμματισμό τους για το νέο ακαδημαϊκό έτος 2003-2004.

Κάρτα Νέων

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σε συνεννόηση με τον Οργανισμό Νεολαίας επιχορηγεί την έκδοση της Κάρτας Νέων, η οποία καλύπτει όλους τους φοιτητές, εσωτερικού και εξωτερικού.

7.4.7 ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Η Διεύθυνση Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης μετά από συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και μέσα στα πλαίσια του προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ, εξέδωσε ενημερωτικό έντυπο το οποίο περιλαμβάνει πληροφορίες για το σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Κύπρου και την αναγνώριση τίτλων σπουδών. Το έντυπο εκδόθηκε το Δεκέμβριο του 2000, τόσο στα Ελληνικά όσο και στα Αγγλικά. Νέο έντυπο προγραμματίζεται να εκδοθεί κατά τη διάρκεια του 2004 με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 20 χρόνων από τη δημιουργία της Διεύθυνσης Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

7.5 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

7.5.1 ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Εκδόθηκαν και κυκλοφόρησαν τα βιβλία α) «Αξιολόγηση της διδασκαλίας – μάθησης των Γαλλικών στη μέση εκπαίδευση», β) «Η Διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού: Πρακτικά Ζ Σεμιναρίου του Συμβουλίου της

Ευρώπης: Αρχαία Ελληνική Τεχνολογία», και γ) «Εισαγωγή στην Πληροφορική Τεχνολογία: Σημειώσεις».

Από την ομάδα εκδόσεων του Τομέα Εκπαιδευτικής Τεκμηρίωσης ετοιμάστηκαν και εκτυπώθηκαν στο Κυβερνητικό Τυπογραφείο δύο βιβλιάρια σεμιναρίων και διάφορα έντυπα τρέχουσας χρήσης.

Επιπρόσθετα, εκτυπώθηκαν βιβλιάρια στις φωτοτυπικές μηχανές του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, για να δοθούν ως σημειώσεις στα διάφορα υποχρεωτικά και προαιρετικά σεμινάρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Κυκλοφόρησαν δύο νέες εκδόσεις του περιοδικού εντύπου με τίτλο «Δελτίο Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου», αρ. 2 και αρ. 3. Οι δύο αυτές νέες εκδόσεις περιλαμβάνουν εργασίες του προσωπικού του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, ως και άλλων, που αφορούν θέματα γενικής και ειδικής διδακτικής ως και προγραμμάτων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Τα δελτία έχουν αποσταλεί, δωρεάν, σε σχολεία με τα οποία συνεργάζεται το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

7.5.2 ΕΘΝΙΚΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κατά τη χρονιά 2003 συνεχίστηκε η προσπάθεια κατάρτισμού Εθνικών Επιπέδων με τη συνεργασία του Πανεπιστημίου Κύπρου. Συγκεκριμένα, μέχρι το τέλος του Ιουνίου 2003 παραδόθηκαν στη Συντονιστική Επιτροπή τα προκαταρκτικά επίπεδα για όλες τις τάξεις και στα τρία θέματα του Αναλυτικού προγράμματος: τα Μαθηματικά, το Γλωσσικό και τις Φυσικές Επιστήμες και στις δύο βαθμίδες (Δημοτική και Μέση). Επίσης, μέχρι το Δεκέμβριο 2003 συμπληρώθηκε η ερευνητική διαδικασία του ελέγχου καταλληλότητας του υλικού που έχει παραχθεί.

7.5.3 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ

Συνεχίστηκε η λειτουργία και ο εμπλουτισμός της βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Η Βιβλιοθήκη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου είναι συνδεδεμένη με το διαδίκτυο για περιορισμένο αριθμό επιστημονικών / εκπαιδευτικών περιοδικών. Ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιούν την υπηρεσία αυτή με τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών της βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και / ή με τη χρήση κωδικού.

Η Βιβλιοθήκη, η οποία με τη λήξη του έτους 2003 περιείχε 43103 τόμους εκπαιδευτικών κυρίως βιβλίων, έχει εμπλουτιστεί με 806 νέα βιβλία και με 101 σειρές περιοδικών έκδοσης 2003, έναντι συνολικής δαπάνης, σχεδόν, £25 000.

7.5.4 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Παραγωγή ταινιών μικρού μήκους

Συνεχίστηκε και κατά το έτος 2003 η συγγραφή σεναρίων και παραγωγή βιτεοταινιών, που εξυπηρετούν σκοπούς των διάφορων θεμάτων του αναλυτικού προγράμματος.

Κατά τη διάρκεια του έτους έχουν διενεργηθεί τα ακόλουθα:

- Μοντάζ της ταινίας για την εκκλησία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στο Παλαιχώρι.

- Αποστολή στα σχολεία της ταινίας «Η πιο όμορφη ώρα: Ευαγόρας Παλληκαρίδης» μαζί με τον κατάλογο εποπτικών μέσων.
- Μελέτη, αξιολόγηση και σχέδιο μοντάζ, της ταινίας «Ο μύθος της Αφροδίτης».
- Ανάπτυξη σεναρίου και γυρίσματα της ταινίας «Ο υπαρξιακός Καβάφης, Ο Καβάφης του κλειστού χώρου».

7.5.5 ΟΠΤΙΚΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ/ ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ

- Οπτικογραφήθηκαν δειγματικά μαθήματα στη Δημοτική και τη Μέση Εκπαίδευση καθώς και μικροδιδασκαλίες των εκπαιδευομένων στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στο πρόγραμμα ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης και προϋπηρεσιακής κατάρτισης.
- Επίσης, οπτικογραφήθηκαν διάφορα συνέδρια και σεμινάρια καθώς και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

7.5.6 ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΗΧΟΥ ΚΑΙ ΗΧΟΥ – ΕΙΚΟΝΑΣ

Έγινε αναπαραγωγή προγραμμάτων ήχου σε ηχοκασέτες και προγραμμάτων ήχου και εικόνας (slides) σε βιντεοταινίες για κάλυψη των αναγκών που προέκυψαν από υπάρχουσες αλλά και επιπρόσθετες παραγγελίες, που έγιναν κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, των σχολείων και των Ελλαδιτών δασκάλων.

7.5.7 ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

«PROJECT EDIPED» (The development of a European Digital portfolio for the Evaluation of Educators).

Το πρόγραμμα άρχισε το Σεπτέμβρη του 2002 με στόχο να αναπτύξει ένα ηλεκτρονικό μέσο αξιολόγησης εκπαιδευτικού. Κατά τη χρονιά 2003 έχουν πραγματοποιηθεί δύο συναντήσεις κατά τις οποίες τροχοδρομήθηκε η ανάπτυξη του κατάλληλου λογισμικού.

Στο πρόγραμμα λειτουργός του Π.Ι. συμμετέχει ως εξωτερικός αξιολογητής.

«PROJECT L.I.P.P.S.» (Curriculum Continuity Links Between the Primary and Secondary Stages in Education in European Schools).

Το πρόγραμμα άρχισε το Σεπτέμβρη του 1999 με στόχο να φέρει σε επικοινωνία εκπαιδευτικούς της Δημοτικής με εκπαιδευτικούς της Μέσης Εκπαίδευσης, για να δώσουν μαζί τις λύσεις για την ομαλή μετάβαση του μαθητή από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Έχει εφαρμοστεί πειραματικό πρόγραμμα εφαρμογής με βάση τις επαφές των εκπαιδευτικών και με βάση αποτελέσματα έρευνας που έγινε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Τα σχολεία που εμπλέκονται, προέρχονται από την Κύπρο, Αυστρία, Πολωνία, Γερμανία, Φινλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, και έχουν συνδεθεί με πρόγραμμα Comenius «Δράση 1». Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε τον Απρίλη του 2002. Κατά το έτος 2003 προγραμματίστηκε συνέδριο με συμμετοχή 40 εκπαιδευτικών από χώρες της Ευρώπης, το οποίο θα πραγματοποιηθεί στην Κύπρο το Φεβρουάριο 2004.

Πρόγραμμα L.e.A.F. «Learning about Forest» «Μαθαίνω για τα Δάση»

Το πρόγραμμα επιδιώκει τη δημιουργία δικτύων συνεργασίας, ανάμεσα στα διάφορα σχολεία της Ευρώπης με στόχο τη διαμόρφωση στους μαθητές δασικής συνείδησης και την παραγωγή, σχετικού με τα δάση, παιδαγωγικού υλικού.

Είναι Ευρωπαϊκό περιβαλλοντικό πρόγραμμα του Οργανισμού για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Ευρώπη «Foundation for Environmental Education in Europe». Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης, όπως επίσης και στους εκπαιδευτικούς των δύο βαθμίδων.

Η Κύπρος μετέχει στο πρόγραμμα από το 2000. Μέχρι το 2003 το πρόγραμμα εφαρμόστηκε πιλοτικά με τη συμμετοχή 6 σχολείων από τη δημοτική και μέση εκπαίδευση. Στο προπαρασκευαστικό αυτό στάδιο, ετοιμάστηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, σχετικό με το πρόγραμμα, ενημερωτικό υλικό, το οποίο εφαρμόστηκε πιλοτικά με τα μετέχοντα σε αυτό σχολεία.

Επιπλέον, μέσα από τη συμμετοχή των συγκεκριμένων σχολείων στα προγράμματα του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λεμίθου, καθορίστηκε το είδος της παραπέρα δράσης και εμπλοκής τους σε αυτό.

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα το «Νερό»

Είναι ευρωπαϊκό πρόγραμμα το οποίο στηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι μέρος του ευρύτερου προγράμματος Σωκράτης. Αποτελεί συνέχεια του προγράμματος CFN-COMENIUS Fresh Water Network. Μέσα από το πρόγραμμα επιδιώκεται η ανάπτυξη του διαλόγου, ανάμεσα στους μαθητές των διάφορων σχολείων της Ευρώπης, σε θέματα σχετικά με το νερό. Το πρόγραμμα βρίσκεται στο στάδιο της ολοκλήρωσής του. Το 2003 έγινε αξιολόγηση του προγράμματος και συζητήθηκαν τα αποτελέσματα της παραγόμενης από αυτό εργασίας, με στόχο το σχεδιασμό του επόμενου κύκλου εργασιών.

«Θεματικό Δίκτυο Δάσος-Μονοπάτια της Φύσης»

Εντάσσεται στο πλαίσιο των διακρατικών συνεργασιών Κύπρου-Ελλάδας. Η συνεργασία αυτή αφορά το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λεμίθου με το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Μακρινίτσας Πηλίου. Η συνεργασία ανάμεσα στα δύο Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης υπογράφηκε το 2003 με στόχο την από κοινού υλοποίηση ανάμεσα στα δύο Κέντρα εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε σχέση με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Το πρόγραμμα βρίσκεται στην πρώτη φάση υλοποίησής του. Τη χρονιά 2003 ολοκληρώθηκαν οι προπαρασκευαστικές συναντήσεις ανάμεσα στις παιδαγωγικές ομάδες των δύο Κέντρων. Στις συναντήσεις αυτές οριστικοποιήθηκε το θέμα έναρξης της συνεργασίας, το οποίο έχει τον τίτλο «Θεματικό Δίκτυο Δάσος – Μονοπάτια της Φύσης», όπως επίσης καθορίστηκαν οι δράσεις και δραστηριότητες που πρόκειται να αναπτυχθούν στα πλαίσια της συγκεκριμένης συνεργασίας.

ΜΙΝΕΡΒΑ

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο αποτελεί την έδρα της δράσης ΜΙΝΕΡΒΑ του προγράμματος Σωκράτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για την εκπαίδευση. Η δράση αυτή αποσκοπεί στην προώθηση της συνεργασίας στην Ευρώπη στον τομέα της Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και στον τομέα της Τεχνολογίας, Πληροφόρησης και Επικοινωνίας. Οι προτάσεις στα πλαίσια του ΜΙΝΕΡΒΑ εγκρίνονται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο συντονιστικός ρόλος του ΠΙΚ περιλαμβάνει τη σύγκληση της Ad Hoc επιτροπής για αξιολόγηση των προτάσεων και αποστολή συμβουλευτικής έκθεσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την ενη-

μέρωση για τη δράση ΜΙΝΕΡΒΑ, την προώθηση των ιδεών της ανοικτής εκπαίδευσης με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως διδασκαλίας και τη χρήση νέων τεχνολογιών και την παρακολούθηση και παροχή συμβουλών στην εκτέλεση των εργασιών που εγκρίνονται από την ΕΕ.

7.5.8. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

Κατά το έτος 2003 το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο συνέχισε την ερευνητική του δραστηριότητα σε διάφορα επίπεδα και με τη συνεργασία ερευνητικών κέντρων στην Κύπρο και την Ελλάδα.

Κατά το έτος 2003, προκηρύχθηκε για τρίτη συνεχή χρονιά το ερευνητικό πρόγραμμα ΜΕΡΑ (Μαθητές στην έρευνα) το οποίο εφαρμόζεται σε σχολεία όλων των βαθμίδων. Το πρόγραμμα στοχεύει στην προαγωγή της ερευνητικής δραστηριότητας μέσα στο σχολείο. Το πρόγραμμα γίνεται με τη συνεργασία του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας (που είναι και ο χρηματοδότης) και του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Κατά το 2003 το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ολοκλήρωσε τις έρευνες που βρίσκονταν σε εξέλιξη και προγραμμάτισε νέες έρευνες και αξιολογήσεις με βάση τις ανάγκες και τις προτεραιότητες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Έρευνες που συμπληρώθηκαν είναι, ανάμεσα σε άλλες, και οι πιο κάτω:

- Αξιολόγηση των νέων βιβλίων για τα Μαθηματικά Δημοτικού (Στ΄ τάξη)
- Πρόγραμμα Κοινωνικής και Συναισθηματικής Αγωγής (συνεργασία με Πανεπιστήμιο Αθηνών)
- Συνέχιση, υποστήριξη και διεξαγωγή του προγράμματος ΜΕΡΑ «Μαθητές στην Έρευνα».
- Έρευνα για τη συμπεριφορά, κίνητρα και φιλοδοξίες των μαθητών των Τεχνικών Σχολών.
- Η βία στην οικογένεια
- Έρευνα για την εγκατάλειψη του σχολείου.
- Αξιολόγηση του θεσμού του Ενιαίου Λυκείου (Συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το ΥΠΠ).
- Αξιολόγηση του προγράμματος Διαφυλικών Σχέσεων – Σεξουαλικής Αγωγής στα Γυμνάσια
- Αξιολόγηση προαιρετικών και υποχρεωτικών σειρών σεμιναρίων του Π.Ι.

7.5.9 ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Το προσωπικό του Τομέα Έρευνας και Αξιολόγησης ασχολήθηκε και με συμβουλευτικό έργο προς εκπαιδευτικούς που είχαν αναλάβει ερευνητικές εργασίες στα πλαίσια των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τη φοίτησή τους στο Π.Ι.Κ. Επίσης, το προσωπικό βοήθησε στο σχεδιασμό, την οργάνωση, τη διεξαγωγή, και την επεξεργασία δεδομένων από έρευνες και αξιολογήσεις και παρέσχε διευκολύνσεις σε εκπαιδευτικούς και διευθύνσεις του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού που διεξήγαγαν έρευνες.

Όλοι οι λειτουργοί του Τομέα Έρευνας και Αξιολόγησης διδάσκουν στα προγράμματα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, ενημερώνουν τους εκπαιδευόμενους για την εκπαιδευτική έρευνα και αναθέτουν μικρές εργασίες με στόχο την προώθη-

ση της έρευνας δράσης στα σχολεία μας. Παράλληλα, εμπλέκονται σε σεμινάρια σε σχολική βάση.

7.5.10. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Η λειτουργία του προγράμματος προύπηρεσιακής κατάρτισης ως και των άλλων προγραμμάτων επιμόρφωσης, και οι υποχρεώσεις των συνέδρων για υποβολή εργασιών, έχουν συμβάλει σημαντικά στο σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η προσφορά υπηρεσιών από τη Βιβλιοθήκη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Συνεχίστηκε η προσπάθεια εμπλουτισμού της βιβλιοθήκης με νέους τόμους βιβλίων, ηχοταινίες που συνοδεύουν ή όχι βιβλία, βιντεοταινίες, compact discs, και CD ROMS.

Στο χώρο της βιβλιοθήκης λειτουργούν ηλεκτρονικοί υπολογιστές για αναζήτηση βιβλίων από τον κατάλογο που διαθέτει η Βιβλιοθήκη του Ινστιτούτου.

7.5.11 ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΛΕΜΙΘΟΥ

Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λεμίθου ξεκίνησε τη λειτουργία του το Σεπτέμβριο του 2000 και αποτελεί το πρώτο κρατικό Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Κύπρο. Στεγάζεται στην Εμπορική Σχολή Μιτσή στη Λεμίθου και λειτουργεί υπό την εποπτεία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Το Κέντρο προσφέρει μονοήμερα και τριήμερα προγράμματα εκπαίδευσης σε μαθητές όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων ως και προγράμματα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών. Τη χρονιά 2003 μετείχαν στα προγράμματα του Κέντρου 72 ομάδες από τη δημοτική και μέση εκπαίδευση, 6 ομάδες εκπαιδευτικών από την Κύπρο και Ελλάδα, όπως επίσης και ομάδες φοιτητών από πανεπιστήμια του εξωτερικού.

8. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Το Πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ είναι το κοινοτικό πρόγραμμα που εγκαινίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 1995 για να αποτελέσει το συνδετικό κρίκο ανάμεσα στις χώρες της Ευρώπης στον τομέα της εκπαίδευσης.

Η Κύπρος συμμετέχει επίσημα στο Πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ από την 1η Νοεμβρίου 1997. Η Εθνική Συντονιστική Μονάδα ΣΩΚΡΑΤΗΣ Κύπρου (Ε.Σ.Μ.) του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είναι ο Εθνικός Φορέας για τη διαχείριση του Προγράμματος, την παροχή υπηρεσιών συντονισμού και την προώθηση των Δράσεων που περιλαμβάνει το Πρόγραμμα.

Με γνώμονα την προώθηση ανάπτυξης συνεργασίας μεταξύ προσχολικών και σχολικών μονάδων καθώς και ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ιδρυμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων της Κύπρου με αντίστοιχες μονάδες και ιδρύματα χωρών της Ευρώπης, το Πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ απευθύνεται σε όλους τους φορείς εκπαίδευσης, με σκοπό την εδραίωση της ευρωπαϊκής διάστασης και τη βελτίωση της ποιότητας στην εκπαίδευση. Έχοντας ως βασικούς στόχους την παροχή ίσων ευκαιριών στον τομέα της εκπαίδευσης σ' όλους τους πολίτες ανεξάρτητα από ηλικία, καταγωγή, θρησκεία, φύλο, γλώσσα ή επάγγελμα, την απάλειψη του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε όλα τα κοινωνικά στρώματα και την προώθηση των λιγότερο διαδεδομένων γλωσσών, το Πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ θέτει τις βάσεις για τη **διά βίου εκπαίδευση** και την ανάπτυξη του οράματος της **Ευρώπης της Γνώσης**.

Οι πιο πάνω στόχοι αποτελούν τον πυρήνα της Β' Φάσης του Προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ, που καλύπτει τη χρονική περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2000 ως την 31η Δεκεμβρίου 2006. Με την υπογραφή για την επίσημη συμμετοχή της Κύπρου στη Β' Φάση του Προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ τον Ιανουάριο 2001, η ΕΣΜ ΣΩΚΡΑΤΗΣ δραστηριοποιήθηκε ενεργά για την προώθηση της όσο το δυνατό μεγαλύτερης συμμετοχής εκπαιδευτικών και άλλων ιδρυμάτων σε Σχέδια και Προγράμματα που σχετίζονται και με τις οκτώ Δράσεις του Προγράμματος ΣΩΚΡΑΤΗΣ και ταυτόχρονα την ενθάρρυνση των εκπαιδευτικών και άλλων ατόμων για εμπλοκή τους σε προγράμματα Επιμόρφωσης και Κατάρτισης.

8.1 ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Παρατίθενται πιο κάτω οι δραστηριότητες της ΕΣΜ ΣΩΚΡΑΤΗΣ στις διάφορες **Αποκεντρωμένες Δράσεις** του Προγράμματος κατά τη χρονική περίοδο 2002-2003 και 2003-2004:

8.1.1 COMENIUS - ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1. COMENIUS 1 - ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ

Τύπος Εκπαιδευτικού Ιδρύματος	2002-2003	2003-2004
Νηπιαγωγεία	-	-
Δημοτικά	18	15
Γυμνάσια	5	7
Λύκεια	10	12
Τεχνικές Σχολές	2	-
Ειδικά Σχολεία	1	2
Ιδιωτικά Σχολεία	3	5
Σύνολο	39	41
Επιχορήγηση σε Ευρώ	135.450	122.905

	2002-2003	2003-2004	Σύνολο
Σχολικά Σχέδια	35	33	68
Γλωσσικά Σχέδια	2	3	5
Σχέδια Σχολικής Ανάπτυξης	2	5	7
Προπαρασκευαστικές Επισκέψεις	2	11	2
Σεμινάρια Επαφών	-	4	11
Σύνολο	52	43	95
Επιχορήγηση σε Ευρώ	149.823	124.605	274.428

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

	2002-03	2003-04
Λευκωσία	20	20
Λεμεσός	13	12
Λάρνακα	3	2
Αμμόχωστος	3	5
Πάφος	-	2
Σύνολο	39	41

ΚΥΡΙΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ COMENIUS 1

- Πολιτιστική Κληρονομιά
- Κοινωνικοοικονομικά θέματα
- Επιστήμη και νέες τεχνολογίες
- Οικολογία
- Περιβάλλον
- Εκπαιδευτικά συστήματα
- Ρατσισμός – Ξενοφοβία
- Ιστορία
- Ευρωπαϊκή Ταυτότητα
- Τέχνες, Μουσική, Χορός, Αθλητισμός
- Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας - Επικοινωνία

Μετά την επιτυχία της πρώτης Εβδομάδας Comenius 2001, η ΕΕ ανακήρυξε την εβδομάδα 8-14 Νοεμβρίου 2003 ως 'Εβδομάδα Comenius 2003' με θέμα 'COMENIUS και η Ευρωπαϊκή Διάσταση στη Σχολική Εκπαίδευση'. Μέσα στα πλαίσια της εβδομάδας αυτής πραγματοποιήθηκε Παγκύπριο Συνέδριο COMENIUS, το οποίο περιλάμβανε ενημερωτικές ομιλίες, παρουσίαση εμπειριών από εκπαιδευτικούς και μαθητές, συζήτηση, απονομή ειδικών πλακετών σε σχολεία και έκθεση εργασιών COMENIUS. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν διάφορες σχολικές εκδηλώσεις. Τέλος, η Κύπρος συμμετείχε με εξαμελή αντιπροσωπεία αποτελούμενη από εκπαιδευτικούς και μαθητές σε εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν στις Βρυξέλλες για τον ίδιο σκοπό.

2. COMENIUS 2 – ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

COMENIUS 2.2B – ΒΟΗΘΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

2003 – 2004: Έχει εγκριθεί μία Βοηθός Καθηγήτρια Γλωσσών για εξάσκησή της σε Κολλέγιο στη Γαλλία για περίοδο τριών μηνών.

Το ποσό επιχορήγησης αναμένεται να ανέλθει σε : 3.340,00 ΕΥΡΩ

COMENIUS 2.2C – ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΝΔΟΪΠΗΡΕΣΙΑΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

2002 - 2003								
	Δημόσια					Ιδιωτική		Σύνολο
	Δημοτική		Μέση			Φροντ.	Μέση	
	Γενική	Άλλες Υπηρ.	Γυμνάσιο	Λύκειο	Άλλες Υπηρσε.			
Απλοί Εκπαιδευτικοί	9	2	1	5	2	1		20
Β.Δ. Διευθυντές Επιθεωρητές	1						1	2
Εκπαιδευτές Εκπαιδευτικών								
ΣΥΝΟΛΟ	12		8			2		22

Το ποσό επιχορήγησης ανήλθε σε 34.224,00 Ευρώ.

2003 - 2004								
	Προ-δημοτική	Δημόσια				Ιδιωτική		Σύνολο
		Δημοτική		Μέση		Δημοτική	Φροντιστήρια	
		Γενική	Άλλες Υπηρεσίες	Γυμνάσιο	Λύκειο			
Απλοί Εκπαιδευτικοί	1	6	1	3	3	1	1	16
Β.Δ. Διευθυντές Επιθεωρητές		3		1	1			5
ΣΥΝΟΛΟ	1	10		8		2		21

Το ποσό επιχορήγησης αναμένεται να ανέλθει σε 32.721,54 Ευρώ.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Έτος	Άνδρες	Γυναίκες
2002 - 2003	8	14
2003 - 2004	6	15
ΣΥΝΟΛΟ	14	29

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

Κατηγορία Σεμιναρίων	2002-2003	2003-2004
Γλωσσών	4	3
Νέων Τεχνολογιών	2	4
Ειδικών Αναγκών Διαπολ. Εκπαίδευσης	4	5
Γενικής Επιμόρφωσης	12	9
Σύνολο	22	21

8.1.2 ERASMUS – ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

Κατά το 2002-03 συμμετείχαν στο Πρόγραμμα τα πιο κάτω Ιδρύματα:

1. Πανεπιστήμιο Κύπρου
2. Νοσηλευτική Σχολή
3. Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο
4. Δασικό Κολέγιο
5. Intercollege
6. Cyprus College

Μετά την υποβολή της τελικής έκθεσης για το 2002-2003 διαφαίνεται ότι 91 φοιτητές και 18 καθηγητές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης από την Κύπρο συμμετείχαν σε προγράμματα κινητικότητας. Το ποσό επιχορήγησης που έχει διατεθεί για το σκοπό αυτό ανέρχεται σε **214.650€** για την κινητικότητα των Κυπρίων φοιτητών και **13.317€** για την κινητικότητα των καθηγητών.

Επίσης, κατά την ίδια χρονιά συμμετείχαν σε προγράμματα κινητικότητας 57 εισερχόμενοι φοιτητές και 15 εισερχόμενοι καθηγητές από διάφορες χώρες σε Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο.

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Έτος Συμμετοχής	Σύνολο Εξερχόμενων Φοιτητών	Σύνολο Εισερχόμενων Φοιτητών
2002/2003	91	57

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

Έτος Συμμετοχής	Σύνολο Εξερχόμενων Καθηγητών	Σύνολο Εισερχόμενων Καθηγητών
2002/2003	18	15

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ: 2002 - 2003

Χώρα	Αριθμός
Βέλγιο	12
Γερμανία	4
Ελλάδα	22
Ισπανία	6
Γαλλία	12
Ιταλία	2
Αυστρία	5
Φιλανδία	16
Σουηδία	2
Ηνωμένο Βασίλειο	10

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΜΗΜΑ: 2002 - 2003

Τμήμα	Αριθμός
Δημόσιας Διοίκησης και Διοίκησης Επιχειρήσεων	4
Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας	34
Ηλεκτρολόγων / Ηλεκτρονικών Μηχανικών	4
Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών	20
Μαθηματικών και Στατιστικής	2
Νοσηλευτικής	13
Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών	14

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ: 2002-2003

Χώρα	Αριθμός
Γερμανία	4
Ελλάδα	3
Γαλλία	1
Ιταλία	2
Αυστρία	1
Πορτογαλία	1
Φιλανδία	2
Ηνωμένο Βασίλειο	4

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΜΗΜΑ: 2002-2003

Τμήμα	Αριθμός
Δασοκομικής	1
Καλών Τεχνών και Σχεδιασμού	1
Δημόσιας Διοίκησης και Διοίκησης Επιχειρήσεων	2
Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας	3
Ηλεκτρολόγων / Ηλεκτρονικών Μηχανικών	4
Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών	2
Μαθηματικών και Στατιστικής	5

Κατά το 2003-04 συμμετέχουν στο Πρόγραμμα τα πιο κάτω Ιδρύματα:

1. Πανεπιστήμιο Κύπρου
2. Νοσηλευτική Σχολή
3. Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο
4. Δασικό Κολέγιο
5. Intercollege
6. Cyprus College
7. MIM
8. Frederick Institute of Technology

Το πρόγραμμα δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη και γι' αυτό δεν μπορεί να δοθούν ακριβείς αριθμοί. Η προβλεπόμενη κινητικότητα εξερχόμενων φοιτητών και καθηγητών κατά το 2003-2004 αναμένεται να ανέλθει γύρω στους 100 φοιτητές και 20 καθηγητές.

Η διαθέσιμη επιχορήγηση για το 2003-04 είναι **302.377€**. Πιο αναλυτικά, για την κινητικότητα φοιτητών θα διατεθεί το ποσό των 230.276€, για την κινητικότητα καθηγητών το ποσό των 26.936€, για την οργάνωση του Σχολείου Ελληνικής Γλώσσας το ποσό των 9.892€ και για την οργάνωση της κινητικότητας το ποσό των 35.273€.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΠ ΚΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΜΕΝΑ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΤΗΣ ΕΕ:

ΔΗΜΟΣΙΑ

- Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο
- Νοσηλευτική Σχολή
- Σχολή Ξεναγών
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
- Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου
- Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης
- Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου
- Δασικό Κολλέγιο Κύπρου

ΙΔΙΩΤΙΚΑ

(η κινητικότητα φοιτητών αφορά μόνο τους αξιολογημένους, πιστοποιημένους κλάδους τριετούς και τετραετούς φοίτησης)

- College of Tourism and Hotel Management – Nicosia
- Cyprus College – Nicosia
- Διεθνές Ινστιτούτο Διεύθυνσης Κύπρου (CIIM) - Λευκωσία
- Frederick Institute of Technology – Nicosia
- Intercollege – Nicosia
- Intercollege – Limassol
- P.A. College – Larnaka
- The Philips College - Nicosia
- Δραματική Σχολή 'Βλαδίμηρος Καυκαρίδης' – Λευκωσία
- Americanos College – Nicosia
- Global International College – Nicosia
- C.D.A. College – Nicosia
- K.E.S. College – Nicosia
- Suzini College - Nicosia

8.1.3 GRUNDTVIG – ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΟΔΟΙ

GRUNDTVIG 2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ

Κατά τη χρονική περίοδο 2002-2003 πέντε (5) ιδρύματα συμμετείχαν σε Εκπαιδευτικές Συμπράξεις GRUNDTVIG 2.

Κατά τη χρονική περίοδο 2003-2004 συμμετέχουν σε Εκπαιδευτικές Συμπράξεις GRUNDTVIG 2 οκτώ (8) ιδρύματα εκ των οποίων τα τρία ανανέωσαν τη συμμετοχή τους και τα πέντε (5) είναι καινούρια.

Ιδρύματα	2002-2003	2003-2004
Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου	1	1
Δήμος Λατσιών	1	1
Κοινοτικό Συμβούλιο Αγρού	1	1
Ανοικτή Θεραπευτική Κοινότητα Εξαρτημένων Ατόμων – ΤΟΛΜΗ	1	
Επαρχιακή Επιτροπή Εκπαίδευσης Ενηλίκων Πάφου	1	
Σύνδεσμος Γονέων Β' Δημοτικού Σχολείου Μακεδονίτισσας		1
RCI – Research and Consultancy Institute Ltd		1
Synthesis Center for Research and Education		1
Σύνδεσμος Εκπαίδευσης Ενηλίκων Κύπρου		1
Κέντρο Ερευνών και Ανάπτυξης, Μονάδα Περιβάλλοντος Intercollege		1
ΣΥΝΟΛΟ	5	8
Ποσό επιχορήγησης σε Ευρώ	37000	32500

GRUNDTVIG 3 – ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Κατά τη χρονική περίοδο 2002-2003, έξι (6) άτομα παρακολούθησαν σεμινάρια για κατάρτιση προσωπικού εκπαίδευσης ενηλίκων. Το ποσό επιχορήγησης ανήλθε σε 8200 Ευρώ.

Κατά τη χρονική περίοδο 2003-2004, οι διαδικασίες που αφορούν τις ατομικές υποτροφίες δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί. Το συνολικό ποσό που προβλέπεται να διατεθεί αυτή τη χρονική περίοδο ανέρχεται σε 3594 Ευρώ.

Χώρα	Σχολική χρονιά		Σύνολο
	2002-2003	2003-2004	
Ιταλία	1		1
Ισπανία	2		2
Γερμανία	1		1
Βέλγιο	1		1
Ηνωμένο Βασίλειο	1		1
Μάλτα		1	1
Νορβηγία		1	1
ΣΥΝΟΛΟ	6	2	
Ποσό επιχορήγησης σε ευρώ	8200	2294	

8.1.4 MINERVA – ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΑΙ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Περίοδος έναρξης του Προγράμματος	2002-2003	2003-2004
Υποβολή προτάσεων στις οποίες συμμετέχει η Κύπρος ως εταίρος ή ως συντονίστρια χώρα	11	9
Έγκριση υποβληθεισών προκαταρκτικών προτάσεων (pre-proposals)	5	5**
Έγκριση υποβληθεισών τελικών προτάσεων (full proposals)	2*	3

* Και οι δύο προτάσεις αφορούν τη συμμετοχή του Πανεπιστημίου Κύπρου, στη μια ως συντονιστικό ίδρυμα και στην άλλη ως εταίρος.

** Σε όλες τις περιπτώσεις η Κύπρος συμμετέχει ως εταίρος.

8.1.5 ARION – ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003 πέντε (5) λειτουργοί εκπαίδευσης συμμετείχαν σε Επισκέψεις Μελέτης σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα κοινής εκπαιδευτικής πολιτικής. Η συνολική δαπάνη ανήλθε σε **5.367€**

Κατά την περίοδο 2003-2004 έξι (6) εκπαιδευτικοί συμμετείχαν ή θα συμμετάσχουν σε παρόμοιες Επισκέψεις Μελέτης. Η συνολική δαπάνη ανέρχεται στις **6.409€**

**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΥΠΡΙΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΓΙΑ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΕ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ
ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΡΙΩΝ**

ΧΩΡΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ	
	2002-2003	2003-2004
Ηνωμένο Βασίλειο	2	1
Φιλανδία		1
Ολλανδία	1	1
Ουγγαρία	1	
Γερμανία	1	
Δανία		1
Ισπανία		1
Ιταλία		1
ΣΥΝΟΛΟ	5	6

Η Ε.Σ.Μ. ΣΩΚΡΑΤΗΣ σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης του Υ.Π.Π. οργανώνει στις 8-12 Μαρτίου 2004 Επίσκεψη Μελέτης ΑΡΙΩΝ για ανώτερους λειτουργούς εκπαίδευσης με θέμα: *‘Η Εκπαίδευση Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες στα Δημοτικά και Ειδικά Σχολεία’*. Στην επίσκεψη θα συμμετάσχουν 12 ανώτεροι λειτουργοί εκπαίδευσης και εμπειρογνώμονες στον εκπαιδευτικό τομέα από διάφορες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

8.1.6 ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Η ιστοσελίδα του Δικτύου **ΕΥΡΥΔΙΚΗ** έχει ως στόχο να παρέχει πληροφορίες για όλους τους τομείς και όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης στις Ευρωπαϊκές χώρες, από την Προδημοτική μέχρι την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Οι δραστηριότητες του προγράμματος **ΕΥΡΥΔΙΚΗ** στην Κύπρο επικεντρώνονται στη συγκέντρωση πληροφοριών για όλες τις πτυχές του Κυπριακού Εκπαιδευτικού Συστήματος, στην κατάταξη και τοποθέτηση αυτών των πληροφοριών στο ανάλογο κεφάλαιο, στη συνεχή αναπροσαρμογή των δεδομένων και μετάφρασή τους στην Αγγλική γλώσσα.

Επίσης, υπάρχει συνεχής επικοινωνία με το Κέντρο του Δικτύου **ΕΥΡΥΔΙΚΗ** στις Βρυξέλλες με στόχο την άμεση τροφοδότηση σχετικών πληροφοριών πάνω σε διάφορα επιμέρους θέματα μέσω του διαδικτύου.

Οι εργασίες που έχουν διεκπεραιωθεί ή θα διεκπεραιωθούν είναι οι ακόλουθες:

2002-2003

1. Εθνικός Φάκελος (National Dossier - Eurybase)

Ετοιμασία των 11 κεφαλαίων του Εθνικού Φακέλου στον οποίο περιέχονται όλες οι βασικές πληροφορίες για το Κυπριακό Εκπαιδευτικό Σύστημα:

1. Πολιτικό και Οικονομικό Ιστορικό
2. Γενική Οργάνωση του Εκπαιδευτικού Συστήματος και Διαχείριση της Παιδείας

3. Προδημοτική Εκπαίδευση
4. Δημοτική Εκπαίδευση
5. Μέση Εκπαίδευση
6. Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
7. Εκπαίδευση Ενηλίκων
8. Εκπαιδευτικό Προσωπικό
9. Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Συστήματος
10. Ειδική Εκπαίδευση
11. Η Ευρωπαϊκή Διάσταση της Παιδείας και Διεθνείς Σχέσεις

2. Γλωσσάρι – (Glossary)

- Τόμος 1 (Volume 1): Εξετάσεις, Προσόντα και Τίτλοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Τόμος 2 (Volume 2): Κατηγορίες ή Τύποι Σχολών στο Εκπαιδευτικό Σύστημα

2003-2004

- Εθνικός Φάκελος (National Dossier – Eurybase)
- Key topics in Education in Europe, Vol. 3: Το επάγγελμα του Εκπαιδευτικού στην Ευρώπη
- Οργάνωση σχολικού χρόνου στην Ευρώπη (2002-2003 και 2003-2004)
- Key Data on Education in Europe: Ξένες Γλώσσες
- Ευρωπαϊκό Γλωσσάρι – Τόμος 3: Εκπαιδευτικό προσωπικό
- Ευρωπαϊκό Γλωσσάρι – Τόμος 4: Διευθυντικό προσωπικό και προσωπικό στήριξης
- Θεματική βιβλιογραφία: Η Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση

Οι πιο πάνω εργασίες περιέχουν περιγραφικά, στατιστικά και συγκριτικά διαγράμματα τα οποία εναλλάσσονται με σχολιασμό των σημείων που προκύπτουν από τη συγκριτική εξέταση των πληροφοριών. Οι πληροφορίες προορίζονται για τους υπεύθυνους για χάραξη πολιτικής, αλλά και για το ευρύτερο κοινό που επιθυμεί να ενημερωθεί σε θέματα των εκπαιδευτικών συστημάτων στην Ευρώπη.

8.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΓΛΩΣΣΩΝ (EUROPEAN LANGUAGE LABEL)

Το πρόγραμμα ‘European Language Label’ αποτελεί σημαντικό μέρος των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον τομέα των γλωσσών. Βασικός σκοπός είναι η ενίσχυση του ενδιαφέροντος για εκμάθηση γλωσσών μέσω πρωτοποριακών προγραμμάτων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Μέσα στα πλαίσια του προγράμματος και σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προκήρυξε διαγωνισμό για τη σχολική χρονιά 2002-2003 μεταξύ των σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του

δημόσιου και ιδιωτικού τομέα με θέμα: «*Πρώθηση της Διδασκαλίας και Εκμάθησης Γλωσσών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση μέσω της χρήσης της Αίθουσας Γλωσσών/ Νέα Τεχνολογία*». Στο διαγωνισμό πήραν μέρος 10 Λύκεια από το δημόσιο τομέα. Τα σχολεία διαγωνίστηκαν πάνω στην οργάνωση, εξοπλισμό και λειτουργία της Αίθουσας Γλωσσών καθώς επίσης και σε δείγματα εργασιών των μαθητών στις γλώσσες που διδάσκονται στο σχολείο. Με βάση τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί από την Ε.Ε., η Ειδική Επιτροπή, αποφάσισε να απονέμει την 'Ευρωπαϊκή Διάκριση' σε 4 σχολεία:

Παγκύπριο Γυμνάσιο, Λευκωσία
Λανίτειο Λύκειο Α', Λεμεσός
Λύκειο Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, Λεμεσός
Λύκειο Αγίου Νεοφύτου, Πάφος.

Η απονομή των πλακετών και διπλωμάτων έγινε από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, κ.Πεύκιο Γεωργιάδη και τον Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο, Πρέσβη κ.Andriaan van der Meer, σε ειδική τελετή στις 26 Σεπτεμβρίου 2003, Ευρωπαϊκή Ημέρα Γλωσσών. Την εκδήλωση παρακολούθησαν εκπρόσωποι των σχολείων και κάλυψαν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Για τη σχολική χρονιά 2003-04, το ΥΠΠ έχει προκηρύξει διαγωνισμό με θέμα: '*Η Πρώθηση του Πολυγλωττισμού μέσω της Πολυπολιτισμικής – Πολυπολιτιστικής Ευαισθητοποίησης*'. Οι δραστηριότητες στα πλαίσια του διαγωνισμού αυτού βρίσκονται σε εξέλιξη.

8.3 ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Πέραν των πιο πάνω Αποκεντρωμένων Δράσεων, η ΕΣΜ ΣΩΚΡΑΤΗΣ προωθεί και την ανάπτυξη διακρατικών συνεργασιών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και άλλων οργανισμών σε διάφορους τομείς και βαθμίδες της εκπαίδευσης μέσα στα πλαίσια των Κεντρικών Δράσεων, τις οποίες διαχειρίζεται απευθείας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τα ιδρύματα ή οργανισμοί που εμπλέκονται στα διακρατικά αυτά σχέδια μπορεί να έχουν συντονιστικό ρόλο ή να συμμετέχουν ως εταιρικά. Η ΕΣΜ ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ως ο συνδετικός κρίκος ανάμεσα στην ΕΕ και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα ή οργανισμούς της Κύπρου, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις διαδικασίες υποβολής και αξιολόγησης Προτάσεων των Κεντρικών Δράσεων COMENIUS 2.1, MINERVA, LINGUA 1,2 και GRUNDTVIG 1,4. Παρατίθενται πιο κάτω στοιχεία αναφορικά με τη συμμετοχή της Κύπρου στις Δράσεις αυτές για το έτος 2002-2003:

COMENIUS 2.1: 1 Εκπαιδευτικό Ίδρυμα ως συντονιστικό για δύο σχέδια (Intercollege) και 3 ως εταιρικά

MINERVA: 1 Εκπαιδευτικό Ίδρυμα ως συντονιστικό (Πανεπιστήμιο Κύπρου) και 4 ως εταιρικά

LINGUA: 2 Εκπαιδευτικά Ίδρύματα ως εταιρικά

GRUNDTVIG: 1 Ίδρυμα ως συντονιστικό (Synthesis Center for Research and Education) και 3 ως εταιρικά.

9.1 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

9.1.1 ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΟΥΝΕΣΚΟ ΚΥΠΡΟΥ

1. Δραστηριοποιήθηκαν και φέτος τα Εταιρικά Σχολεία Ουνέσκο Κύπρου, που λειτουργούν εδώ και 35 σχεδόν χρόνια. Τα σχολεία αυτά έχουν ως κύριο στόχο την προβολή και προώθηση των ιδανικών της Ουνέσκο (φιλία, αγάπη, ειρήνη, συνεργασία) μεταξύ των μαθητών μας.
2. Τα Εταιρικά Σχολεία Ουνέσκο Κύπρου έχουν ως βασική δραστηριότητά τους την οργάνωση του ετήσιου Παγκυπρίου Συμποσίου τους.
3. Το Μάρτιο του 2003 οργανώθηκε στη Λευκωσία το ΚΣΤ΄ Παγκύπριο Συμπόσιο με θέμα "Εκπαίδευση - Κοινωνία - Περιβάλλον".
4. Το Δεκέμβριο του 2003 οργανώθηκε στη Λευκωσία εκδήλωση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.
5. Τα Εταιρικά Σχολεία Ουνέσκο Κύπρου διατηρούν σχέσεις και συνεργάζονται με σχολεία Ουνέσκο άλλων χωρών και κυρίως με τα συνεργαζόμενα σχολεία της Ελλάδας.

9.1.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ, Η΄ ΣΥΝΟΔΟΣ 2003»

Τα σχολεία της Κύπρου μετείχαν και φέτος για έβδομη συνεχή χρονιά στο γνωστό εκπαιδευτικό πρόγραμμα «ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ», που έγινε στην Αθήνα στο χώρο του Ελληνικού Κοινοβουλίου από τις 13-17 Σεπτεμβρίου 2003.

Όπως είναι γνωστό, το πρόγραμμα αυτό οργανώνεται από τη Βουλή των Ελλήνων με συνδιοργανωτές το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας και το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου. Εμπνευστής του Προγράμματος είναι ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων κ. Απόστολος Κακλαμάνης, η δε εννιάμελής ακαδημαϊκή επιτροπή του Προγράμματος απαρτίζεται από διακεκριμένους πανεπιστημιακούς και εκπαιδευτικούς. Πρόεδρος της Επιτροπής ήταν μέχρι τελευταία ο γνωστός συγγραφέας Αντώνης Σαμαράκης.

Σκοπός του πρωτοποριακού αυτού εκπαιδευτικού προγράμματος είναι η συμβολική εμπειρία και συμμετοχή των νέων στα κοινά και η μύησή τους στις αξίες, τους κανόνες και τις πρακτικές της δημοκρατίας.

Στη φετινή Η΄ ΣΥΝΟΔΟ της ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ έλαβαν μέρος και οι 25 Έφηβοι Βουλευτές της Κύπρου (9 για τη Λευκωσία, 5 για τη Λεμεσό, 5 για την Αμμόχωστο, 2 για τη Λάρνακα, 2 για την Πάφο, 1 για την Κερύνεια και 1 για την Κarpασία). Οι 25 Έφηβοι Βουλευτές επιλέγησαν, όπως κάθε χρόνο, στην Αθήνα από ειδική ομάδα αξιολογητών, που ορίζει η ακαδημαϊκή επιτροπή του προγράμματος. Η ομάδα αυτή των αξιολογητών εξέτασε τα υποβληθέντα 24.500 περίπου συνολικά δοκίμια των Ελλήνων μαθητών από όλα τα σχολεία του απανταχού ελληνισμού, που προέρχονταν δηλ. από τα οργανωμένα σχολεία της κυρίως Ελλάδας, της Κύπρου και του εξωτερικού (Καναδάς, Η.Π.Α., Αυστραλία, Σουδάν, Αίγυπτος κτλ.) και επέλεξε τους 350 συνολικά Έφηβους Βουλευτές του ελληνισμού.

Σημειώνεται ότι τα ονόματα των μαθητών στα δοκίμιά τους ήταν καλυμμένα.

Από τα σχολεία της Κύπρου συμμετείχαν συνολικά 1 087 μαθητές της Β΄ Λυκείου που προέρχονταν από 54 (37 Λύκεια Μέσης Εκπαίδευσης, 10 Λύκεια Τεχνικής Εκπαίδευσης και 7 Λύκεια Ιδιωτικής Εκπαίδευσης) συνολικά σχολεία, έναντι 49 σχολείων της περσινής χρονιάς. Στην ενημέρωση των μαθητών για το θεσμό και την καθοδήγησή τους σημαντικότερο ρόλο διαδραμάτισαν εθελοντικά οι 83 συνολικά σύνδεσμοι-καθηγητές στα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης, που ήταν όλοι Φιλολόγοι, καθώς και οι Διευθυντές των σχολείων με τη συμπλήρωση και την απευθείας από τα σχολεία αποστολή στην Οργανωτική Επιτροπή των τετραδίων με τα δοκίμια των μαθητών και όλων των σχετικών εντύπων.

Στην τελική φάση του Προγράμματος, οι 25 Έφηβοι Βουλευτές της Κύπρου, συμμετείχαν στις εργασίες της ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ως φιλοξενούμενοι της Βουλής των Ελλήνων, που κάλυψε όλες τις δαπάνες της φιλοξενίας τους (εισιτήρια – διαμονή – σίτιση – μετακίνηση). Η Βουλή των Ελλήνων κάλυψε επίσης και όλες ανεξαιρέτα τις δαπάνες για τη φιλοξενία και 25 γονιών ή κηδεμόνων των Εφήβων Βουλευτών και των αρμοδίων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Επικεφαλής της κυπριακής αποστολής ήταν ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Δρ. Πέτρος Μ. Καρεκλάς και ο εκτελεστικός συντονιστής του Προγράμματος Επιθεωρητής Φιλολογικών Μαθημάτων κ. Θεόδωρος Μιχαηλούδης.

Η φιλοξενία της οποίας έτυχε η κυπριακή αποστολή ήταν εγκάρδια και πολύ θερμή. Όλοι ανεξαιρέτα οι παράγοντες που εμπλέκονταν στο Πρόγραμμα, με επικεφαλής το Γενικό Γραμματέα της Βουλής των Ελλήνων καθηγητή κ. Παναγιώτη Τζωρτζόπουλο δεν εφείσθησαν κόπου και χρόνου για την καλύτερη φιλοξενία και παροχή κάθε βοήθειας στην κυπριακή αποστολή επιδεικνύοντας σε κάθε ευκαιρία την αγάπη και το ιδιαίτερο ενδιαφέρον τους για την Κύπρο.

Η συμμετοχή των 25 Έφηβων Βουλευτών μας στις εργασίες της Η΄ ΣΥΝΟΔΟΥ της Βουλής των Εφήβων υπήρξε πραγματικά άψογη από κάθε άποψη. Οι Κύπριοι Έφηβοι Βουλευτές εξέφρασαν με παρρησία τις ιδέες και απόψεις τους σε ποικίλα θέματα που απασχόλησαν τη Σύνοδο και τα οποία άπτονταν της τρομοκρατίας, του ρατσισμού, των εθνικών προβλημάτων, της οδικής ασφάλειας, της υπαίθρου, της υλικοτεχνικής υποδομής των σχολείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κ.ά. Η συμβολή τους στις εργασίες των έξι σχετικών επιτροπών, Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων, Οικονομικών, Παραγωγής και Εμπορίου, Κοινωνικών Υποθέσεων, Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και στην ολομέλεια της Βουλής των Εφήβων ήταν αξιόλογη και συνέβαλε ουσιαστικά στην επιτυχή διεκπεραίωση των εργασιών της Συνόδου. Συγκεκριμένα, εκτός από την ενεργότατη συμβολή όλων των Κυπρίων Εφήβων Βουλευτών στις επιτροπές, δύο από αυτούς κληρώθηκαν ως ομιλητές στην τελική φάση των εργασιών και με τις εκφρασθείσες απόψεις τους, ιδιαίτερα για το κυπριακό πρόβλημα και την προοπτική ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, απέσπασαν τα συγχαρητήρια όλων των παρευρισκομένων.

Οι Κύπριοι Έφηβοι Βουλευτές μας ξεχώρισαν επίσης για την υποδειγματική συμπεριφορά τους και σ' όλες τις συναφείς ποικίλες εκδηλώσεις του Προγράμματος.

Μέσα στα πλαίσια του Προγράμματος, τόσο οι Έφηβοι Βουλευτές, οι γονείς, όσο και οι άλλοι φιλοξενούμενοι της Βουλής των Ελλήνων είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν στις 14 Σεπτεμβρίου το βράδυ μια εξαιρετική τρίωρη μουσική εκδήλωση που διοργάνωσε η Βουλή των Ελλήνων στο Ηρώδειο.

Γενικά η σύγκληση της ολομέλειας της Βουλής των Εφήβων αποτέλεσε και φέτος για τους νέους μας μια ευκαιρία για εθνική αναβάπτιση, με τη συνένωση όλων των Ελλήνων νέων όλου του κόσμου και την ανταλλαγή απόψεων για τα σύγχρονα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο Ελληνισμός, μέσα σε συνθήκες έμπρακτης δημοκρατίας.

Η συνέχιση τέτοιων πολλαπλών χρήσιμων θεσμών είναι σήμερα απαραίτητη, γιατί έχει τόσα πολλά να προσφέρει στους νέους μας.

Στοιχεία για τη συμμετοχή των σχολείων μας φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΑΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ 2003 – Η΄ ΣΥΝΟΔΟΣ

Σχολεία	Αριθμός Συνδέσμων Καθηγητών	Αριθμός μαθητών	Συμμετοχές	Ποσοστό
Λύκεια: 37	83	Λύκεια: 7609	1087	11,76%
Τεχν. Σχολές: 10		Τεχν. Σχολές: 1240		
Ιδιωτ. Σχολές: 7		Ιδιωτ. Σχολές: 389		
Σύνολο 54		Σύνολο 9238		

9.1.3 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ - ΔΙΕΘΝΗ ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ένας σημαντικός αριθμός σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης συμμετέχει κάθε χρόνο σε διάφορα προγράμματα Σχολικών Διασυνδέσεων και Ανταλλαγών, καθώς επίσης και σε Διεθνή Μαθητικά Συνέδρια που οργανώνονται από το Συμβούλιο της Ευρώπης, από διάφορες χώρες και από μη κυβερνητικούς οργανισμούς. Ο βασικός σκοπός των προγραμμάτων αυτών είναι η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ σχολείων από διάφορες χώρες και της αλληλοκατανόησης ανάμεσα στους νέους για έναν κόσμο ειρηνικό, χωρίς προκαταλήψεις και διακρίσεις.

Τα σημαντικότερα προγράμματα και συνέδρια στα οποία έλαβαν μέρος τα σχολεία μας κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 είναι τα πιο κάτω:

- Πρόγραμμα Παγκόσμιας Εκπαίδευσης του "Κέντρου Βορρά-Νότου" του Συμβουλίου της Ευρώπης, με έδρα τη Λισσαβόνα. Πραγματοποιήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης), το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και την ΟΕΛΜΕΚ, επιμορφωτική Διημερίδα στις 10-11 Οκτωβρίου 2003 με θέμα "Παγκόσμια Εκπαίδευση, πτυχές και στρατηγικές προώθησης", στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος Global Interdependence and Solidarity. Στη Διημερίδα έγιναν εισηγήσεις από αξιωματούχους του Κέντρου Βορρά- Νότου, από πανεπιστημιακούς και ειδικούς από την Ελλάδα και από καθηγητές του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και Σχολείων της Μέσης Εκπαίδευσης. Στις ομάδες εργασίας δραστηριοποιήθηκαν οι 160 σύνεδροι, καθηγητές σχολείων της Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης.
- Εκπροσώπηση της Κύπρου από την καθηγήτρια-συντονίστρια για τα σχολεία της Κύπρου του προγράμματος του Συμβουλίου της Ευρώπης "Global Interdependence and Solidarity" στη Διεθνή Διάσκεψη "Learning for a Global

Society-Improving Global Education in Europe" που έγινε στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου στις 26-27 Σεπτεμβρίου 2003.

- Παγκόσμιο Μαθητικό Συνέδριο στη Χάγη, που διοργανώνεται από το εκπαιδευτικό ίδρυμα The Hague International Model United Nations (THIMUN), το οποίο είναι συνδεδεμένο με το Τμήμα Δημοσίων Πληροφοριών των Ηνωμένων Εθνών. Στο συνέδριο αυτό έλαβαν μέρος 3.108 μαθητές και 402 καθηγητές, που αντιπροσωπεύουν 200 σχολεία από 96 χώρες. Το συνέδριο διεξάγεται στα πρότυπα λειτουργίας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Την Κύπρο αντιπροσώπευσε κοινή επταμελής ομάδα μαθητών και μαθητριών από το Παγκύπριο Γυμνάσιο και το Λύκειο Ακρόπολης με συνοδούς δυο Β. Διευθύντριες.
- Συμμετοχή μαθητών της Κύπρου στο Μοντέλο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Model European Parliament) στην Αθήνα 1-9 Νοεμβρίου 2003. Η Κύπρος έλαβε μέρος στο συνέδριο αυτό με πέντε μαθητές/τριες από τέσσερα Λύκεια και μια Τεχνική Σχολή. Οι εργασίες του συνεδρίου διεξήχθησαν στο κτίριο της Παλαιάς Βουλής στην Αθήνα και κύριοι εισηγητές ήταν οι Υπουργοί Εξωτερικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας.
- Επίσκεψη πέντε μαθητών/τριών του Παγκυπρίου Γυμνασίου, με συνοδό Β. Διευθύντρια του σχολείου, στην Ολλανδία, στις 18-25 Μαΐου 2003, στα πλαίσια του προγράμματος Europroject. Η επίσκεψη αυτή ήταν συνέχεια προηγούμενης επίσκεψης μαθητών από το Zeeland της Ολλανδίας στην Κύπρο.

9.1.4 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΕΥΡΩΠΗΣ

Σκοπός και δραστηριότητες του διαγωνισμού

Ο Διαγωνισμός Σχολείων της Ευρώπης (ΔΙ.Σ.ΕΥΡΩ), ο οποίος τελεί υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα εκπαιδευτικά θέματα και της Επιτροπής για τα πολιτιστικά θέματα, αποτελεί μέρος της πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για εναρμόνιση με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Σκοπός του Διαγωνισμού (ΔΙ.Σ.ΕΥΡΩ) είναι η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των χωρών, αλλά και των μαθητών που προέρχονται από τον ευρωπαϊκό χώρο. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια καθορίζονται και οι δραστηριότητες που εντάσσονται στο διαγωνισμό και οι οποίες περιλαμβάνουν:

- Τη διεξαγωγή διαγωνισμού σε μορφή έκθεσης ιδεών ή ομαδικής εργασίας ή τέχνης, (που πάλι προβλέπει εργασία σε ατομικό ή ομαδικό επίπεδο) με στόχο την προώθηση της συνεργατικής μάθησης.
- Τη διεξαγωγή διαγωνισμού στο διαδίκτυο, ο οποίος προβλέπει συνεργασία μεταξύ μαθητών από σχολεία ευρωπαϊκών χωρών (Internet Award Scheme / IAS).
- Τη διοργάνωση συγκεντρώσεων από τις ευρωπαϊκές χώρες που παίρνουν μέρος στο διαγωνισμό, στις οποίες συμμετέχουν τα βραβευόμενα παιδιά.
- Τη διοργάνωση σεμιναρίων / εργαστηρίων για σκοπούς επιμόρφωσης.

Ο γενικός τίτλος του διαγωνισμού για τη σχολική χρονιά 2003-2004 ήταν : « Η Ευρώπη μέσα από τον πολιτισμό και τον αθλητισμό».

Με τον πιο πάνω τίτλο νοείται η ανάπτυξη σκέψεων σχετικών με έννοιες, ιδέες και αξίες που προβάλλει η σημερινή Ευρώπη και εξακολουθούν ακόμα να αποτε-

λούν τους άξονες ζωής τόσο του ελληνισμού όσο και της ευρωπαϊκής προοπτικής. Ως εκ τούτου διαφαίνονται η δυνατότητα και οι προοπτικές της διεθνούς συνεργασίας για τη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού μέλλοντος βασισμένου στις πιο πάνω αξίες.

9.1.5 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΟΝΤΕΡΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Μοντέρνων Γλωσσών που εδρεύει στο Graz της Αυστρίας είναι ίδρυμα, μέρος του Τμήματος Μοντέρνων Γλωσσών του Συμβουλίου της Ευρώπης. Οι κύριοι στόχοι του είναι η εφαρμογή της πολιτικής για τις γλώσσες και των καινοτομιών στη διδασκαλία των γλωσσών μέσω της έρευνας, των μελετών, των προτύπων καλής πρακτικής, του διαλόγου και των ανταλλαγών μεταξύ ειδικών από όλες τις χώρες της Ευρώπης.

Αυτοί οι στόχοι αποτελούν μέρος της φιλοσοφίας του Συμβουλίου της Ευρώπης για εμπέδωση αξιών όπως ο δημοκρατικός πολίτης, τα ανθρώπινα δικαιώματα και η ευρωπαϊκή πολιτιστική ταυτότητα.

Οι κύριες δραστηριότητες του Κέντρου είναι η προώθηση της έρευνας και η διοργάνωση κεντρικών και περιφερειακών εργαστηρίων.

Το Συμβούλιο Διεύθυνσης (Board of Directors) συνέρχεται δύο φορές το χρόνο. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού εκπροσωπείται από ανώτερο αξιωματούχο.

Η Κύπρος συμμετέχει στις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Κέντρου Μοντέρνων Γλωσσών με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών στα εργαστήρια που διοργανώνονται τόσο στο Graz, όσο και σε άλλες χώρες μέσα στα πλαίσια των δραστηριοτήτων αυτών και διοργανώνει περιφερειακά εργαστήρια σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Μοντέρνων Γλωσσών.

9.1.6 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ

Καινοτομίες:

1. Το μοίρασμα του τμήματος στο μάθημα της Φυσικής κατά τη μία περίοδο ώστε να γίνεται πειραματική εργασία συνεχίστηκε σε 31 Γυμνάσια με πολύ καλά αποτελέσματα.
2. Εισήχθη η χρήση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών σε όλα τα Γυμνάσια για την εκτέλεση πειραμάτων.
3. Στο Ενιαίο Λύκειο στην Α΄ τάξη η Φυσική καθορίστηκε σαν πειραματικό μάθημα και κατά τη μία διδακτική περίοδο από τις δυο που διδάσκεται το μάθημα, το τμήμα μοιράζεται, ώστε οι μαθητές να ασκούνται πειραματικά.
4. Ετοιμάστηκαν νέα αναλυτικά προγράμματα για τη Φυσική Γ΄ Λυκείου με στόχο την ενεργητική μάθηση.
5. Συνεχίστηκε ο εμπλουτισμός του εργαστηριακού εξοπλισμού, τόσο στα Λύκεια όσο και στα Γυμνάσια με κατάλληλες συσκευές ώστε να καθίσταται εφικτή η ομαδοκεντρική – πειραματική διδασκαλία της Φυσικής.

9.1.7 ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Μέσα στα πλαίσια των προσπαθειών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για συνεχή βελτίωση και ποιοτική αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003 είχαν τεθεί ως στόχοι υπό έμφαση:

«Η δημιουργικότητα των μαθητών μέσα και έξω από την τάξη και η χαρά της μάθησης» και «Η εξοικείωση των μαθητών με τη σύγχρονη τεχνολογία και τον κόσμο της πληροφορίας και η ένταξή τους στη διαδικασία της μάθησης».

Επειδή οι στόχοι αυτοί είναι θεμελιώδεις, αλλά και λόγω του ότι το διδακτικό και το εποπτικό προσωπικό διαπίστωσε τη σπουδαιότητά τους, κρίθηκε αναγκαίο, οι στόχοι αυτοί να παραμείνουν οι ίδιοι για τα σχολεία όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης και για τη σχολική χρονιά 2003-2004. Τονίζεται, στο σημείο αυτό, ότι η δημιουργικότητα και η χαρά της μάθησης αποτελεί έναν από τους κυριότερους στόχους του Συμβουλίου Υπουργών Παιδείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που υιοθέτησε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και έχει συμπεριλάβει στο Σχέδιο Δράσης για θέματα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Για τους πιο πάνω λόγους, κρίθηκε ότι ήταν απαραίτητο να συνεχιστεί η προσπάθεια για προώθηση των πιο πάνω στόχων σε όλες τις σχολικές μονάδες και για όλα τα παιδιά, ώστε να επιτευχθεί περαιτέρω αξιοποίηση και εμβάθυνσή τους.

Παράλληλα, οι στόχοι αυτοί συνάδουν με τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της παιδείας και τις γενικότερες τάσεις στην εκπαίδευση (διά βίου εκπαίδευση και διά βίου μάθηση, σύνδεση της εκπαίδευσης με τον κόσμο της εργασίας, πολιτιστική ανάπτυξη, αισθητική του χώρου, δημιουργικότητα, ανάδειξη δεξιοτήτων των μαθητών, διαφορετικότητα, συνεταιριστική και συνεργατική μάθηση).

Ως στόχοι υπό έμφαση για τη σχολική χρονιά 2003-2004, καθορίζονται οι πιο κάτω:

«Ευρωπαϊκή Ένωση – Κοινωνία της γνώσης – Η Κύπρος και ο ρόλος της» και «Το Ευρωπαϊκό Έτος Αθλητισμού και Ολυμπισμού».

Ο δεύτερος υπό έμφαση στόχος κρίνεται ως πολύ επίκαιρος, ενόψει και του ιστορικού γεγονότος της διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Ελλάδα.

Η Ενωμένη Ευρώπη εκτιμάται ότι προσφέρει το αναγκαίο πλαίσιο, στο οποίο οι διάφοροι λαοί και κοινότητες της Ευρώπης μπορούν να εργάζονται και να δημιουργούν μαζί, σε συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας.

Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναμένεται ότι, μεταξύ άλλων, θα συμβάλει και στον περαιτέρω εκσυγχρονισμό της κυπριακής κοινωνίας και στη διασφάλιση του μέλλοντος των επερχόμενων γενεών. Ταυτόχρονα όμως, η ένταξη αποτελεί πρόκληση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση των 25 χωρών, αποτελεί μια εντελώς νέα πραγματικότητα.

Η πρόκληση της Ευρώπης σημαίνει μεταξύ άλλων:

- Μεταρρυθμίσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα και προώθηση της χρήσης του διαδικτύου
- Έμφαση στην επιστημονική έρευνα
- Αύξηση της παραγωγικότητας
- Προώθηση νέων υπηρεσιών
- Έμφαση στην πολιτιστική ανάπτυξη
- Πραγματική ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών
- Μέριμνα για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Ο στρατηγικός στόχος για την Ευρώπη, όπως προκύπτει από το έγγραφο «Συμπεράσματα της Λισσαβόνας», είναι, μέχρι το 2010, η Ευρωπαϊκή Ένωση, στηριζόμενη πάνω στη γνώση, να καταστεί η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία, ικανή να διασφαλίσει αειφόρα ανάπτυξη, με περισσότερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.

9.1.8 Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΤΟ ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ

Το Θέατρο διδάσκεται στο Ενιαίο Λύκειο ως μάθημα ενδιαφέροντος ή και εμπλουτισμού σε δύο επίπεδα. Οι μαθητές της Β΄ και Γ΄ τάξης μπορούν να επιλέξουν το Θέατρο Ι που διδάσκεται 2 περιόδους την εβδομάδα. Το Θέατρο ΙΙ, που διδάσκεται επίσης 2 περ. την εβδομάδα, μπορούν να το επιλέξουν μόνο μαθητές της Γ΄ τάξης, νοουμένου ότι είχαν επιλέξει το Θέατρο Ι στη Β΄ τάξη.

Γενικοί στόχοι του μαθήματος είναι να δοθεί η ευκαιρία και η δυνατότητα στους μαθητές:

- να είναι ενήμεροι των βασικών αρχών λειτουργίας του Θεάτρου, για να καλλιεργηθούν αισθητικά και να ανακαλύψουν τις τυχόν καλλιτεχνικές τους δυνατότητες.
- να γνωρίσουν την ιστορία του παγκόσμιου θεάτρου.
- να παρακολουθήσουν την άμεση σχέση των πολιτικών και κοινωνικών δρώντων και την πορεία των θεατρικών πραγμάτων μέχρι σήμερα.
- να ευαισθητοποιηθούν στο θέμα της θεατρικής τέχνης και να είναι σε θέση να ανακαλύπτουν τις αρετές του θεατρικού λόγου.
- να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη.
- να αισθανθούν τις δυνατότητες για έκφραση μέσω των θεατρικών τους κειμένων.
- να εκτιμούν την αξία του θεάτρου και να είναι επαρκείς θεατές θεατρικών παραστάσεων.

Εκτός από τη δυνατότητα επιλογής του μαθήματος του Θεάτρου στη Β΄ και Γ΄ τάξη του Ενιαίου Λυκείου, οι μαθητές των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης (Γυμνασίων και Λυκείων) έχουν την ευκαιρία να ασχοληθούν με το Θέατρο στα πλαίσια λειτουργίας του Προγράμματος Δημιουργικότητα-Δράση-Κοινωνική Προσφορά, καθώς επίσης και στα πλαίσια των Ελεύθερων Δραστηριοτήτων που οργανώνονται σε όλα τα σχολεία. Έτσι οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να ικανοποιήσουν τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά τους για το Θέατρο και να καλλιεργήσουν τις ικανότητές τους με τη συμμετοχή τους στην παρουσίαση θεατρικών έργων κατά τις διάφορες εκδηλώσεις, που οργανώνουν τα σχολεία τους.

Μια επιπρόσθετη ευκαιρία για ενασχόληση με το θέατρο δίνει στους μαθητές ο θεσμός των Παγκύπριων Σχολικών Αγώνων Σύγχρονου Θεάτρου και Αρχαίου Δράματος που διεξάγεται εδώ και 14 χρόνια, μεταξύ των Γυμνασίων, των Λυκείων, των Τεχνικών Σχολών και των Ιδιωτικών Σχολείων της χώρας. Τα σχολεία που διακρίνονται με το βραβείο της καλύτερης παράστασης Σύγχρονου Θεάτρου και Αρχαίου Δράματος εκπροσωπούν την Κύπρο στους Πανελλήνιους Αγώνες Σχολικού Θεάτρου.

Αναμένεται πως μέσα από τις πιο πάνω δραστηριότητες το Θέατρο στην εκπαίδευση θα βοηθήσει στην αποδέσμευση του παιδιού από τον εθισμένο κώδικα συμπεριφοράς και ως εκ τούτου στην ενίσχυση της ατομικής έκφρασης. Δίνεται προβάδισμα στη φαντασία - αφού την καθιστά γενικό πλοηγό στην περιοχή της

έκφρασης - οξύνεται η δημιουργικότητα, καταργούνται τα στεγανά στην επικοινωνία και ενεργοποιείται το καλλιτεχνικό ένστικτο. Θέλουμε να δημιουργήσουμε καλούς θεατές του θεάτρου και όχι απαραίτητα τους μελλοντικούς συντελεστές του. Θέλουμε να δημιουργήσουμε στο σημερινό μαθητή θεατρική συνείδηση, ώστε να διαμορφώσουμε τον αυριανό θεατή, που θα αγαπά το θέατρο και θα το προσεγγίζει με κριτική διάθεση. Θέλουμε να γνωρίσουν οι μαθητές μας τη διττή φύση του θεάτρου, τη θεωρία και την πράξη, να βιώσουν τη γνώση που απέκτησαν, να εκφραστούν, να επικοινωνήσουν, να είναι σε θέση να «αναγνώσουν» ένα έργο. Με τη διασύνδεση μεταξύ του θεάτρου και των άλλων μορφών έκφρασης του πολιτισμού (λογοτεχνία, τέχνη), αποκτάται μια ευρύτερη και πολύπλευρη παιδεία, που είναι πρωταρχικό και ουσιαστικό ζητούμενο του εκπαιδευτικού συστήματος.

ΙΔ΄ Παγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Σύγχρονου Θεάτρου και Αρχαίου Δράματος εις Μνήμην Παναγιώτη Σέργη

Ο θεσμός των Παγκύπριων Αγώνων Σχολικού Θεάτρου, που όπως είναι γνωστό διοργανώνονται σε συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού με το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου και το Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου, έχει καταξιωθεί και εμπεδωθεί, καθώς χρόνο με χρόνο αυξάνεται ο αριθμός των σχολείων που συμμετέχουν και βελτιώνεται η ποιότητα των παραστάσεων. Από το 2002 στο Διαγωνισμό Σχολικού Θεάτρου προστέθηκε και παράσταση Αρχαίου Δράματος με αντίστοιχη συμμετοχή του καλύτερου έργου στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Αρχαίου Δράματος.

Οι 14οι Παγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Σύγχρονου Θεάτρου και Αρχαίου Δράματος διεξήχθησαν μεταξύ 17 Φεβρουαρίου και 15 Μαρτίου 2003 και σ' αυτούς πήραν μέρος 41 συνολικά σχολεία, από τα οποία 34 παρουσίασαν παράσταση σύγχρονου θεάτρου και 7 αρχαίου δράματος.

Το Βραβείο Καλύτερης Παράστασης των Αγώνων Σύγχρονου Θεάτρου απονεμήθηκε στο Γυμνάσιο Λατσιών με το έργο «Ο καλός στρατιώτης Σβέικ» του Γ. Χάσεκ. Με το έργο αυτό το Γυμνάσιο Λατσιών εκπροσώπησε την Κύπρο στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Καλλιτεχνικούς Αγώνες Σύγχρονου Θεάτρου και κέρδισε το Πρώτο Πανελλήνιο Βραβείο στο Σύγχρονο Θέατρο.

Το Βραβείο Καλύτερης Παράστασης των Αγώνων Αρχαίου Δράματος απονεμήθηκε στο Λύκειο Παραλιμνίου, το οποίο εκπροσώπησε την Κύπρο στους Πανελλήνιους Μαθητικούς Καλλιτεχνικούς Αγώνες Αρχαίου Δράματος με την τραγωδία του Αισχύλου «Προμηθέας Δεσμώτης» και τιμήθηκε με το Β΄ Πανελλήνιο Βραβείο.

Εκτός από τη διοργάνωση των Ετήσιων Παγκύπριων Αγώνων Σχολικού Θεάτρου, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει περιλάβει, όπως είναι γνωστό, τη διδασκαλία του Θεάτρου στα μαθήματα εμπλουτισμού για τη Β΄ και Γ΄ τάξη Ενιαίου Λυκείου. Η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων έχει ήδη καταρτίσει τα Αναλυτικά Προγράμματα, ενώ παράλληλα οργανώνονται ειδικά σεμινάρια για τους καθηγητές που διδάσκουν το μάθημα στο Ενιαίο Λύκειο και τους καθηγητές που αναλαμβάνουν τη διδασκαλία θεάτρου στα πλαίσια συμμετοχής των σχολείων τους στους Παγκύπριους Αγώνες Σχολικού Θεάτρου.

9.1.9 ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΠΟΙΚΙΛΩΝ ΠΑΓΚΥΠΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

Τα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης συμμετέσχαν σε μεγάλο αριθμό διαγωνισμών ενδοσχολικών, παγκύπριων και διεθνών.

Αντιπροσωπευτικότεροι διαγωνισμοί σε παγκύπριο ή διεθνές επίπεδο ήσαν:

- Μαθητικός Διαγωνισμός Δοκιμίου της Ελληνικής Πρεσβείας, μεταξύ όλων των τελειοφοίτων των Λυκείων και των Τεχνικών Σχολών
- Διαγωνισμός Σχολείων Ευρώπης (ΔΙ.Σ.ΕΥΡΩ), σε έκθεση, δοκίμιο, project και στην Τέχνη
- Βουλή των Εφήβων
- Παγκύπριοι και Διεθνείς Διαγωνισμοί στη Φυσική
- Παγκύπριοι και Διεθνείς Διαγωνισμοί στα Μαθηματικά
- Διαγωνισμοί της Ολυμπιάδας Χημείας
- Διαγωνισμοί Πληροφορικής: Παγκύπριος Διαγωνισμός, Βαλκανιάδα Πληροφορικής, Παγκόσμια Ολυμπιάδα Πληροφορικής
- Παγκύπριος Ενδοσχολικός Διαγωνισμός 2003 στα Γαλλικά
- Ευρωπαϊκός Διαγωνισμός Γαλλικής Γλώσσας
- Παγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Σύγχρονου Θεάτρου και Αρχαίου Δράματος
- Πανελλήνιος Διαγωνισμός Αρχαίων Ελληνικών
- Ευρωπαϊκός Διαγωνισμός για τη «Γνώση και κατανόηση της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και του Αρχαίου Ελληνικού Πολιτισμού»
- Βαλκανική Ολυμπιάδα Οικολογίας

9.2 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

9.2.1 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΜΤΕΕ

Η Διεύθυνση ΜΤΕΕ εξασφάλισε τη συνεργασία του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος Κατάρτισης για την ετοιμασία στρατηγικού σχεδίου εφαρμογής των νέων προγραμμάτων σπουδών και παρεμβάσεων που θα υποστήριζαν την αποτελεσματική εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων στις Τεχνικές Σχολές.

Μέσα στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας, το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Κατάρτισης χρηματοδότησε την κάθοδο στην Κύπρο ειδικών συμβούλων, οι οποίοι συνεργάστηκαν με τη Διεύθυνση ΜΤΕΕ στους πιο κάτω τομείς:

- Στην ετοιμασία του στρατηγικού σχεδίου εφαρμογής των νέων προγραμμάτων σπουδών
- Στη διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων και εργαστηρίων για τους Επιθεωρητές Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, τους Διευθυντές των Τεχνικών Σχολών και τα μέλη των Ομάδων Στήριξης Αλλαγών, που λειτουργούν σε κάθε Τεχνική Σχολή.
- Στον καθορισμό του περιεχομένου και της μεθοδολογίας που θα ακολουθηθεί για τη συνέχιση της επιμόρφωσης των μελών των Ομάδων Στήριξης Αλλαγών και του διδακτικού προσωπικού των Τεχνικών Σχολών από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
- Τον καταρτισμό σχεδίου για την εποπτεία και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των νέων προγραμμάτων σπουδών.

9.2.2 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΤΕΕ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Η ΜΤΕΕ, για να μπορεί να αναπροσαρμόζεται στις τρέχουσες και αναπτυξιακές ανάγκες της οικονομίας και της βιομηχανίας του τόπου και στις νέες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις, κατά το σχολικό έτος 2002-2003 ενίσχυσε και ανέπτυξε τη συνεργασία της με τους πιο κάτω φορείς:

- Συμβουλευτικό σώμα Τεχνικής Εκπαίδευσης
- Συμβουλευτικές επιτροπές για τους κλάδους/ειδικότητες της ΜΤΕΕ
- Οργανωμένοι εργοδότες και βιομήχανοι.

Τομείς στους οποίους αναπτύχθηκε συνεργασία είναι:

- Η εισαγωγή νέων προγραμμάτων κλάδων/ειδικοτήτων στη ΜΤΕΕ
- Τα επίπεδα και το περιεχόμενο των προγραμμάτων ΜΤΕΕ
- Η επαγγελματική αποκατάσταση και ανέλιξη των αποφοίτων των Τεχνικών Σχολών
- Η συστηματική ενημέρωση των Τεχνολόγων/Εκπαιδευτών πάνω στις εξελίξεις της Τεχνολογίας και η επιμόρφωσή τους πάνω σε νέες βιομηχανικές μεθόδους και διαδικασίες, που θα βοηθήσει στη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης
- Η κατάρτιση και η επιμόρφωση τεχνικών και τεχνιτών από τον κόσμο της εργασίας στα πλαίσια των απογευματινών/βραδινών μαθημάτων που προσφέρονται στις Τεχνικές Σχολές. Η ανάπτυξη στενότερων δεσμών μεταξύ του συστήματος σχολικής εκπαίδευσης και της βιομηχανίας
- Η κατάρτιση των τελειόφοιτων μαθητών στη βιομηχανία, έτσι που να γίνεται εμπέδωση και εφαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων που τους παρέχονται στο σχολείο.

Επίσης, η ΜΤΕΕ έχει αναπτύξει πλαίσιο συνεργασίας με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό CEDEFOP, καθώς και άλλους Οργανισμούς και δίκτυα, σε θέματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

9.2.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΩΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Για ενημέρωση και διαφώτιση όσον αφορά τη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση, έγιναν οι πιο κάτω ενέργειες:

- Δόθηκε στους μαθητές της Γ΄ τάξης όλων των γυμνασίων ενημερωτικό υλικό. Επίσης οι διάφορες σχολές έχουν εκδώσει τα δικά τους ενημερωτικά φυλλάδια, τα οποία έχουν δοθεί στους μαθητές, τους γονείς και άλλους ενδιαφερομένους.
- Λειτουργοί της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης παρευρέθηκαν σε συγκεντρώσεις γονιών και κηδεμόνων μαθητών της Γ΄ τάξης γυμνασίου και ενημέρωσαν για τους κλάδους και τις ειδικότητες που προσφέρονται στις Τεχνικές Σχολές, για το έργο που επιτελείται και τις προοπτικές και διεξόδους των αποφοίτων των Τεχνικών Σχολών για περαιτέρω σπουδές και εργοδότηση.

- Μέσα στα πλαίσια της Δέκατης Εκπαιδευτικής Έκθεσης, η Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης παρουσίασε δείγματα του έργου που επιτελείται στις Τεχνικές Σχολές.

9.3 ΑΝΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

9.3.1 ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ (Α.Α.Ε.Ι) ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η Υπηρεσία Εξετάσεων ολοκλήρωσε με επιτυχία τις εισαγωγικές εξετάσεις 2003 για τα ΑΑΕΙ Κύπρου και Ελλάδας και άρχισε τη σχετική διαδικασία για τις εισαγωγικές εξετάσεις του Ιουνίου του 2004. Οι εξετάσεις διενεργούνται για την κατανομή των θέσεων που παραχωρούνται για Κυπρίους στα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας. Με βάση τα αποτελέσματα των εξετάσεων γίνεται επίσης η επιλογή των εισακτέων στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, στο Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο Κύπρου, στη Νοσηλευτική Σχολή Κύπρου και στο Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου.

Κατά τις εισαγωγικές εξετάσεις του 2003, 7717 υποψήφιοι υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής και 7228 από αυτούς συμπλήρωσαν την εξέταση σε τουλάχιστον έναν Κύκλο. Με την πρώτη κατανομή το 2003 διατέθηκαν συνολικά 5982 θέσεις, ενώ 209 υποψήφιοι βελτίωσαν τη θέση τους στη δεύτερη κατανομή. Κατά την τρίτη και ειδική κατανομή υπέβαλαν αίτηση 786 υποψήφιοι. Εξασφάλισαν θέση 475 υποψήφιοι (60 % των υποψηφίων που υπέβαλαν αίτηση) και 543 θέσεις παρέμειναν τελικά αδιάθετες. Με βάση τα αποτελέσματα των Εισαγωγικών Εξετάσεων και με αποκλειστικό κριτήριο τη βαθμολογία που συγκέντρωσαν οι αιτητές στις εξετάσεις που διενήργησε η Υπηρεσία Εξετάσεων έγινε εισήγηση προς το ΙΚΥ Ελλάδος και παραχωρήθηκαν 55 υποτροφίες σε δικαιούχους αιτητές.

Η διαδικασία της διεξαγωγής των εισαγωγικών εξετάσεων και της κατανομής των θέσεων διέπεται από το Νόμο 180 (Ι)/2000 και τους Τροποποιητικούς Νόμους 54(Ι) και 85(Ι) του 2001 που προνοούν για τη Διεξαγωγή των Εισαγωγικών Εξετάσεων για τα Ανώτερα και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Κύπρου και της Ελλάδας. Με στόχο την ενημέρωση των υποψηφίων πάνω σε όλα τα θέματα που αφορούν τις εισαγωγικές εξετάσεις εκδίδεται κάθε χρόνο ο Οδηγός Εξετάσεων.

9.3.2 ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η Υπηρεσία Εξετάσεων έχει εφαρμόσει τους νέους Κανονισμούς εξετάσεων Ελληνικής Δακτυλογραφίας και Στενογραφίας, που επιτρέπουν τη χρήση του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή στις εξετάσεις Δακτυλογραφίας. Κατά τις τρεις εξετάσεις Δακτυλογραφίας του 2003 εξετάστηκαν συνολικά 5200 άτομα μεταξύ των οποίων και 4987 άτομα με τη χρήση Ηλεκτρονικού Υπολογιστή. Εξάλλου στις εξετάσεις Ελληνικής Στενογραφίας παρακάθισαν 209 άτομα.

9.3.3 ΕΞΕΤΑΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΠΟΛΥ ΚΑΛΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Η εξέταση για απόκτηση πιστοποιητικού Πολύ Καλής Γνώσης της Ελληνικής Γλώσσας για σκοπούς απόδειξης επάρκειας στην ελληνική γλώσσα και για εγγραφή στον κατάλογο διορισίμων της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας διεξάγεται τρεις φορές το χρόνο.

9.3.4 ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟ Η/ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ, ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ, ΔΗΜΟΥΣ/ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Η Υπηρεσία Εξετάσεων αναλαμβάνει επίσης τη διεξαγωγή των εξετάσεων που απαιτούνται για πρόσληψη ή/και προαγωγή στο δημόσιο ή τον ημικρατικό τομέα. Κατά τη διάρκεια του 2003 η Υπηρεσία διοργάνωσε εξετάσεις για 90 κυβερνητικά τμήματα και οργανισμούς. Συγκεκριμένα, η Υπηρεσία Εξετάσεων ετοίμασε 200 θέματα που αφορούσαν 16200 υποψηφίους.

Από την Υπηρεσία Εξετάσεων, επίσης, διεξάγονται, δύο φορές το χρόνο (Απρίλιο και Νοέμβριο), οι γραπτές εξετάσεις για διαπίστωση του επιπέδου γνώσης τόσο της Ελληνικής όσο και της Αγγλικής Γλώσσας, για σκοπούς ικανοποίησης των Σχεδίων Υπηρεσίας. Αν παραστεί ανάγκη και αίτημα από Συμβουλευτικές Επιτροπές είναι δυνατό να γίνουν και έκτακτες, επιπρόσθετες εξετάσεις.

9.4 ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ 2003

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σε συνεργασία με την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων οργάνωσε την 10η Διεθνή Εκπαιδευτική Έκθεση που έγινε στις 6-9 Φεβρουαρίου 2003 στο χώρο της Διεθνούς Έκθεσης στη Λευκωσία. Το θέμα της Έκθεσης ήταν «Η Δημιουργικότητα των Μαθητών Μέσα και Έξω από την τάξη». Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού μετείχε με το δικό του ξεχωριστό περίπτερο. Το έργο των διαφόρων Τμημάτων και Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού προβλήθηκε ενιαία, μέσα από τις θεματικές ενότητες:

- Πολιτισμός
- Διά βίου εκπαίδευση
- Επιμόρφωση
- Προγράμματα σπουδών
- Καινοτομίες
- Εκδόσεις
- Σχολικά κτίρια
- Αθλητισμός
- Ενωμένη Ευρώπη

Οι επισκέπτες στο περίπτερο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είχαν την ευκαιρία να δουν όλες τις καινοτομίες της εκπαίδευσής μας σ' όλους τους τομείς και να ενημερωθούν για θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού και περαιτέρω σπουδών.

Τη Διεθνή Έκθεση επισκέφθηκαν οργανωμένοι μαθητές και μαθήτριες της Β' και Γ' Λυκείου όλων των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, καθώς και πολλοί γονείς, φοιτητές και επαγγελματίες που σχετίζονται με την εκπαίδευση.

Το βράδυ της Πέμπτης, 6 Φεβρουαρίου 2003, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού κ. Ουράνιος Μ. Ιωαννίδης και ο Πρόεδρος της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων κ. Ιάκωβος Δημητρίου δεξιώθηκαν στο χώρο του Ελληνικού Πολιτιστικού Κέντρου τους εκθέτες και όλους τους συμμετέχοντες στη 10η Διεθνή Εκπαιδευτική Έκθεση.

10. ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

10.1 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Τα σεμινάρια επιμόρφωσης των λειτουργών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης είναι κατά βάση έργο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Ο Τομέας Επιμόρφωσης έχει ως στόχο την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται:

- Με επαναλαμβανόμενα προγράμματα
- Με προαιρετικά σεμινάρια
- Με σεμινάρια πάνω σε σχολική βάση
- Με άλλα έκτακτα σεμινάρια.

Οι κυριότερες εμφάσεις που δίνονται στα σεμινάρια αυτά είναι, ανάμεσα σ' άλλα, η ενεργητική μάθηση στα διάφορα θέματα του σχολικού προγράμματος, η απόκτηση μεταγνωστικών δεξιοτήτων από τους μαθητές, η αξιοποίηση της διαφορετικότητας και η αξιοποίηση της πιο πρόσφατης τεχνολογίας στη διδασκαλία. Οι εμφάσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη τα τελευταία πορίσματα της εκπαιδευτικής έρευνας και των επιστημών της αγωγής. Τα σεμινάρια αυτά διεξάγονται, κατά κύριο λόγο, σε δυο κέντρα: στη Λευκωσία και τη Λεμεσό.

10.1.1 ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΕΣ ΣΕΙΡΕΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

Κατά την περίοδο Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου 2003 έγινε η έναρξη των πιο κάτω επαναλαμβανόμενων προγραμμάτων επιμόρφωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (Π.Ι.):

Πρόγραμμα	Ημερομηνία έναρξης
• Πρόγραμμα επιμόρφωσης Ελλαδιτών εκπαιδευτικών Προδημοτικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης	18 Σεπτεμβρίου 2003
• Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής κατάρτισης υποψηφίων εκπαιδευτικών Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	2 Οκτωβρίου 2003
• Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Συντονιστών Βοηθών Διευθυντών Μέσης Εκπαίδευσης	16 Οκτωβρίου 2003
• Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτών Νοσηλευτικής Σχολής	29 Οκτωβρίου 2003
• Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Διευθυντών Μέσης Εκπαίδευσης	5 Νοεμβρίου 2003
• Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Διευθυντών Δημοτικής Εκπαίδευσης	7 Νοεμβρίου 2003

- **Πρόγραμμα προϋπηρεσιακής κατάρτισης υποψήφιων εκπαιδευτικών Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης**

Το Μάιο του 2003 συμπλήρωσαν το πρόγραμμα 381 υποψήφιοι καθηγητές διαφόρων ειδικοτήτων. Το πρόγραμμα επαναλαμβάνεται και κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003.

Τον Απρίλιο 2003 επισκέφθηκαν το Π.Ι. εμπειρογνώμονες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μελέτη του προγράμματος προϋπηρεσιακής κατάρτισης και αναζήτηση παραδειγμάτων καλών πρακτικών και υποβολή βελτιωτικών εισηγήσεων.

- **Πρόγραμμα επιμόρφωσης για Συντονιστές Βοηθούς Διευθυντές Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης**

Τον Ιούνιο του 2003 συμπλήρωσαν το πρόγραμμα 106 Συντονιστές- Βοηθοί Διευθυντές. Το πρόγραμμα διεξήχθη σε δύο κέντρα, στη Λευκωσία και στη Λεμεσό.

- **Πρόγραμμα επιμόρφωσης για Διευθυντές Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης**

Τον Ιούνιο του 2003 συμπλήρωσαν το πρόγραμμα 37 Διευθυντές Μέσης Εκπαίδευσης.

- **Πρόγραμμα επιμόρφωσης για νεοπροαχθέντες Διευθυντές Δημοτικής Εκπαίδευσης**

Τον Ιούνιο του 2003 συμπλήρωσαν το πρόγραμμα 82 Διευθυντές Δημοτικής Εκπαίδευσης.

- **Πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε θέματα πληροφορικής**

Με απόφασή του, το Υπουργικό Συμβούλιο (Αρ. 56.92, ημερ. 5/12/02) ενέκρινε πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων στην Πληροφορική, επιβεβαιώνοντας προηγούμενη απόφασή του (Αρ. 54.487, ημερ. 31/10/01). Τον Ιανουάριο του 2003, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου (ΠΙΚ) ανέπτυξε ένα συγκεκριμένο Σχέδιο για την επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών σε όλες τις βαθμίδες.

Στα πλαίσια αυτού του ευρύτερου σχεδίου, κατά τη σχολική χρονιά 2002-03, διεξήχθησαν δύο προγράμματα επιμόρφωσης:

- Πρόγραμμα επιμόρφωσης στην ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων χρήσης του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή. Το πρόγραμμα αυτό, αποτελείτο από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος (ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων) ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2003 και το συμπλήρωσαν επιτυχώς 1113 εκπαιδευτικοί από όλες τις βαθμίδες. Το δεύτερο μέρος του προγράμματος (εκπαιδευτική εφαρμογή της Πληροφορικής) αναμένεται να προσφερθεί τον Ιούνιο του 2004.
- Πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαιδευτών-επιμορφωτών στην εκπαιδευτική αξιοποίηση της Πληροφορικής. Το πρόγραμμα αυτό, που ολοκληρώθηκε ουσιαστικά το Σεπτέμβριο 2003, το συμπλήρωσαν 39 εκπαιδευτικοί.

Κατά την πρώτη φάση εφαρμογής του προγράμματος δημιουργήθηκαν 47 δεκαπενταμελείς ομάδες στη Λευκωσία και 34 ομάδες στη Λεμεσό.

- **Πρόγραμμα επιμόρφωσης για δασκάλους Δημοτικής-Προδημοτικής Εκπαίδευσης από την Ελλάδα**
Τον Ιούνιο του 2003 συμπλήρωσαν το πρόγραμμα 9 εκπαιδευτικοί.
- **Πρόγραμμα επιμόρφωσης Ομογενών Εκπαιδευτικών**
Τον Ιούνιο του 2003 συμπλήρωσαν το πρόγραμμα 12 εκπαιδευτικοί.

10.1.2 ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΣΕΙΡΕΣ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

Στο πρόγραμμα προαιρετικών σεμιναρίων, 1340 εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης συμπλήρωσαν την παρακολούθηση 72 προαιρετικών σεμιναρίων σε 5 κέντρα (Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα, Πάφο και Παραλίμνι) για διάφορα θέματα, σύμφωνα με τις υποδείξεις των τμημάτων για ανάγκες και προτεραιότητες.

10.1.3 ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΠΑΝΩ ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΑΣΗ

Κατά το 2003 συνεχίστηκε ο θεσμός των σεμιναρίων πάνω σε σχολική βάση σε διάφορες περιοχές της ελεύθερης Κύπρου.

Διεξήχθησαν συνεδρίες με συλλόγους εκπαιδευτικών με διάφορα θέματα της επιλογής τους καθώς και ομιλίες – συζητήσεις για γονείς πάνω σε θέματα Ψυχολογίας και Αγωγής του Παιδιού.

10.1.4 ΗΜΕΡΙΔΕΣ – ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΕΚΤΑΚΤΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

Πραγματοποιήθηκαν, ακόμη, τα πιο κάτω έκτακτα σεμινάρια και επιμορφωτικές δραστηριότητες:

- Σεμινάριο Συναισθηματικής και Κοινωνικής Αγωγής για εκπαιδευτικούς δημοτικής εκπαίδευσης το Φεβρουάριο 2003. Στο σεμινάριο έλαβαν μέρος 30 εκπαιδευτικοί.
- Διημερίδα για τα Εθνικά Επίπεδα στις 3 και 4 Απριλίου 2003 την οποία παρακολούθησαν όλοι οι εκπαιδευτικοί που εμπλέκονται στη διαδικασία καταρτισμού εθνικών επιπέδων στη Γλώσσα, τα Μαθηματικά και την Επιστήμη.
- 8ο Σεμινάριο Συμβουλίου της Ευρώπης «Η διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού» με θέμα «Οι ολυμπιακοί αγώνες ως διαχρονικός θεσμός προαγωγής της ειρηνικής συνύπαρξης των λαών», Λεμεσός, 12-16 Μαΐου 2003. Στο συνέδριο συμμετείχαν 8 εκπαιδευτικοί από ευρωπαϊκές χώρες και 70 περίπου εκπαιδευτικοί από την Κύπρο.
- Σεμινάρια επιμόρφωσης για τους εκπαιδευτικούς Τεχνικών Σχολών σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Τα σεμινάρια διεξήχθησαν την περίοδο 1-12 Σεπτεμβρίου 2003 και κάλυψαν σύγχρονα παιδαγωγικά θέματα όπως μεθοδολογικές προσεγγίσεις στα πλαίσια της μαθητοκεντρικής φιλοσοφίας, ανάπτυξη και αξιολόγηση μεταγνωστικών δεξιοτήτων, φάκελος επιτευγμάτων του μαθητή.
- Σεμινάρια σε εκπαιδευτικούς της Αγγλικής Σχολής γύρω από θέματα Διδακτικής Μεθοδολογίας και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης την περίοδο Σεπτέμβριος- Οκτώβριος 2003.

- Έναρξη σεμιναρίων Διασύνδεσης (Interface) το Σεπτέμβριο 2003 για εκπαίδευση 60 καθηγητών Χημείας στην αξιοποίηση του ΗΥ για τη διεξαγωγή πειραμάτων.
- Επιμορφωτική διημερίδα με θέμα «Παγκόσμια Εκπαίδευση - Πτυχές και στρατηγικές προώθησης». Η διημερίδα πραγματοποιήθηκε στις 10-11 Οκτωβρίου 2003 με συνδιοργανωτές το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, τη Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης και την ΟΕΛΜΕΚ υπό την αιγίδα του Κέντρου Βορρά Νότου του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η διημερίδα περιελάμβανε εισηγήσεις ομιλητών από την Κύπρο και το εξωτερικό και ομάδες εργασίας. Τις εργασίες της διημερίδας παρακολούθησαν 150 περίπου εκπαιδευτικοί Μέσης Εκπαίδευσης.
- Διοργάνωση σεμιναρίου για την Αγωγή Υγείας στις 28 Νοεμβρίου 2003 με θέμα «Διατροφή στα στάδια της ζωής – Από την υγεία στη νόσο» με ομιλήτη τον επίκουρο καθηγητή του Χαροκόπειου Πανεπιστημίου Αθηνών Αντώνη Ζαμπέλα. Στα πλαίσια του σεμιναρίου οι παιδίατροι Σάββας Σάββα και Χάρης Χατζηγεωργίου παρουσίασαν τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα του προγράμματος «Υγεία του Παιδιού» για τα επίπεδα της φυσικής κατάστασης παχυσαρκίας, χοληστερόλης, διατροφής και αθλητικής κατάστασης των παιδιών και εφήβων της Κύπρου, καθώς και τα αποτελέσματα της πρώτης φάσης της επιδημιολογικής έρευνας για τη νευρογενή ανορεξία και τη νευρογενή βουλιμία, σε άτομα 10-18 χρονών στην Κύπρο.
- Επιμορφωτικές συναντήσεις με τους εκπαιδευτικούς που έχουν αναλάβει ως μέντορες στο Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης, με βάση το ακόλουθο πρόγραμμα: 1 Δεκεμβρίου 2003 στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο για τους μέντορες της επαρχίας Λευκωσίας, 2 Δεκεμβρίου 2003 στην Α΄ Τεχνική Σχολή Λεμεσού για τους μέντορες των επαρχιών Λεμεσού και Πάφου και 3 Δεκεμβρίου 2003 για τους μέντορες των επαρχιών Λάρνακας και Αμμοχώστου.

10.1.5 ΔΙΕΘΝΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Το Σεπτέμβριο 2003 εγκρίθηκαν για χρηματοδότηση από το United Nations Office for Project Services (UNOPS) και οι δύο προτάσεις για δικοινοτικές επιμορφωτικές δραστηριότητες που υποβλήθηκαν από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Χρηματοδοτήθηκαν οι προτάσεις α) Intercultural Education using GIMME 6 series in an in-service teacher training for curriculum development (£14 400), και β) In-service teacher training seminar on Educational Research (£10 726).

Η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων (ΥΑΠ) ασχολείται με τη συγγραφή και έκδοση διδακτικών βιβλίων, την παραγωγή βοηθητικού υλικού, τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και τους μαθητές, και το σχεδιασμό αναλυτικών προγραμμάτων. Επίσης, η ΥΑΠ έχει την ευθύνη για την παραγγελία των διδακτικών βιβλίων που εκδίδονται στην Ελλάδα.

Για τη συνεχή ανάπτυξη των Αναλυτικών Προγραμμάτων της Προδημοτικής, της Δημοτικής, της Μέσης Γενικής και της Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης συνεργάζεται με τις Διευθύνσεις όλων των Τμημάτων Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με τους άλλους τομείς του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο της Ελλάδας, τον Οργανισμό Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων (ΟΕΔΒ) και άλλους σχετικούς φορείς, τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα.

Για την αποτελεσματική διεκπεραίωση των εργασιών της, η ΥΑΠ συνεργάζεται επίσης στενά με τους πιο κάτω φορείς:

- Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για τις παραγγελίες των βιβλίων του ΟΕΔΒ που χρησιμοποιούνται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης
- Το Τμηματικό και το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών όσον αφορά την προκήρυξη και κατακύρωση προσφορών για την εκτύπωση των βιβλίων
- Τα ιδιωτικά τυπογραφεία καθώς και με το Κυβερνητικό Τυπογραφείο για την εκτύπωση των βιβλίων
- Τον ανώτερο αποθηκάριο για τις παραγγελίες των διδακτικών βιβλίων καθώς και τη διανομή τους στα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία, όπως και σε παράγοντες στο εξωτερικό (ελληνικά σχολεία σε παροικίες του εξωτερικού)
- Το Λογιστήριο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
- Το Πανεπιστήμιο Κύπρου και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις.

Η ΥΑΠ άρχισε τη λειτουργία της το 1979 με μεμονωμένες αποσπάσεις εκπαιδευτικών. Αργότερα και σταδιακά, από το 1986 για τη Μέση Γενική και Τεχνική και το 1993 για τη Δημοτική Εκπαίδευση, η ΥΑΠ λειτούργησε ως ανεξάρτητη υπηρεσία για κάθε Διεύθυνση Εκπαίδευσης. Όμως, από το Μάιο του 2002 τέθηκε κάτω από ενιαία διοίκηση και ενσωματώθηκε στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Για την έκδοση και επανέκδοση διδακτικών βιβλίων η ΥΑΠ ζητά προσφορές, οι οποίες δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας και σε άλλες κυπριακές εφημερίδες. Λεπτομέρειες για τις προσφορές δίνονται στα έγγραφα προσφορών τα οποία οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να πάρουν από την Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Λατσιά.

Επίσης, μετά από προσφορές, η ΥΑΠ αναθέτει στον ιδιωτικό τομέα τη συγγραφή, την πληκτρολόγηση, τη σελίδωση και την εικονογράφηση βιβλίων, καθώς επίσης και την παραγωγή διδακτικού υλικού.

Όσοι ενδιαφέρονται να εξασφαλίσουν διδακτικά βιβλία, τα οποία εκδίδονται από την ΥΑΠ, μπορούν να τα αγοράσουν σε τιμή κόστους από τις Αποθήκες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Για την προμήθεια των σχολείων με τα διδακτικά βιβλία που εκδίδονται από την ΥΑΠ ή που παραγγέλλονται από την Ελλάδα, η ΥΑΠ αποστέλλει έγκαιρα στις Διευθύνσεις των σχολείων καταλόγους παραγγελιών, τους οποίους συμπληρώνουν και αποστέλλουν σε καθοριζόμενο χρονικό πλαίσιο στις Αποθήκες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, που έχουν την ευθύνη για την αποστολή των βιβλίων στα σχολεία.

11.1 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων, όσον αφορά τη Δημοτική Εκπαίδευση, ασχολήθηκε με τη συγγραφή και έκδοση διδακτικών βιβλίων για την κάλυψη των αναγκών των Δημοτικών Σχολείων και Νηπιαγωγείων.

Δαπάνες εκδόσεων Δημοτικής Εκπαίδευσης κατά τα έτη 2001, 2002 και 2003

Έτος	Δαπάνη σε Λ.Κ.	Αριθμός Βιβλίων		
		Πρώτη Έκδοση	Ανατύπωση	Σύνολο
2001	478.000	9	81	90
2002	410.000	10	88	98
2003	560.000	5	88	93

11.2 ΜΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων, όσον αφορά τη Μέση Εκπαίδευση, ασχολείται με τη συγγραφή και έκδοση διδακτικών βιβλίων για τα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης. Τα τελευταία χρόνια οι δραστηριότητες της Υ.Α.Π. επεκτάθηκαν και σε άλλους δυο τομείς: Στον τομέα παραγωγής βοηθητικού υλικού τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους μαθητές και στον τομέα σχεδιασμού αναλυτικών προγραμμάτων.

Δαπάνες εκδόσεων Μέσης Εκπαίδευσης κατά τα έτη 2001, 2002 και 2003

Έτος	Δαπάνη σε Λ.Κ.	Αριθμός Βιβλίων		
		Πρώτη Έκδοση	Ανατύπωση	Σύνολο
2001	430.000	25	57	82
2002	500.000	32	54	86
2003	650.000	9	70	79

Με την εισαγωγή του Ενιαίου Λυκείου, η Υ.Α.Π. ανέλαβε το συντονισμό του σχεδιασμού των νέων αναλυτικών προγραμμάτων τα οποία διανεμήθηκαν στους καθηγητές των Λυκείων.

11.3 ΜΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

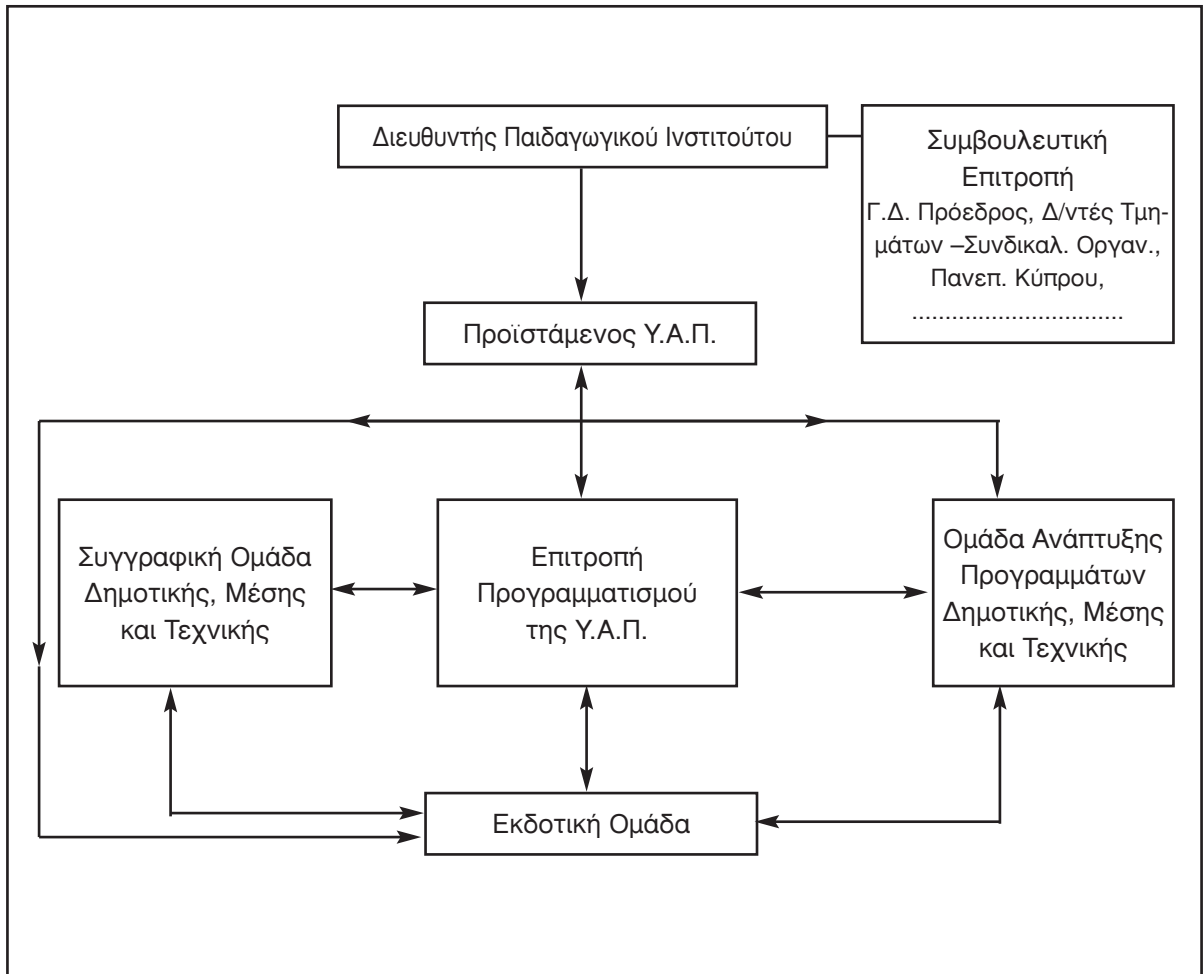
Για υποβοήθηση της εφαρμογής των προγραμμάτων της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και ενίσχυση / βελτίωση της διδακτικής πράξης στις Τεχνικές Σχολές, συνεχίστηκε η ανάπτυξη προγραμμάτων και η έκδοση νέων διδακτικών εγχειριδίων και κατά τις χρονιές 2001, 2002 και 2003.

Δαπάνες εκδόσεων Τεχνικής Εκπαίδευσης κατά τα έτη 2001, 2002 και 2003

Δαπάνες εκδόσεων Τεχνικής Εκπαίδευσης κατά τα έτη 2001, 2002 και 2003

Έτος	Δαπάνη σε Λ.Κ.	Αριθμός Βιβλίων		
		Πρώτη Έκδοση	Ανατύπωση	Σύνολο
2001	56.150	17	24	41
2002	114.000	8	27	35
2003	44.000	1	18	19

**ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**

12. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ Υ.Π.Π.

12.1: ΚΡΑΤΙΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΚΙΕ)

Διδάχθηκαν Τουρκικά σε Ελληνοκύπριους και Ελληνικά σε Τουρκοκύπριους δωρεάν.

Τα ΚΙΕ προσφέρουν δωρεάν μαθήματα Ελληνικών σε παιδιά Ελληνοποντίων και Παλιννοστούντων.

Η επιτροπή βιβλίων αποφάσισε την αλλαγή διδακτικών βιβλίων για τα επίπεδα 4 και 5 για τα Αγγλικά. Η αλλαγή θα ισχύει από τη νέα σχολική χρονιά 2004-2005.

12.2 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

12.2.1 ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Αποστολή της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας (ΥΕΨ) είναι η προστασία και προαγωγή της ψυχικής υγείας καθώς και η διευκόλυνση της μάθησης και της ολόπλευρης ανάπτυξης του κάθε ατόμου που μετέχει στο εκπαιδευτικό μας σύστημα, από την προσχολική μέχρι και τη μέση εκπαίδευση.

Στο πλαίσιο της αποστολής της η ΥΕΨ συμβάλλει στον όλο προβληματισμό της εκπαίδευσης με στόχο τη συνεχή εξέλιξη και ποιοτικό εκδημοκρατισμό του θεσμού του σχολείου, την αποδοχή και το σεβασμό της διαφορετικότητας καθώς και τη σχολική επιτυχία όλων των ατόμων.

12.2.2 ΣΤΟΧΟΙ – ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Ενώ η ΥΕΨ ασχολείται παραδοσιακά με την ατομική αντιμετώπιση των παιδιών με προβλήματα μάθησης και προσαρμογής, επενδύει περισσότερο σε προληπτικές δράσεις, παρεμβάσεις και προγράμματα που στοχεύουν κυρίως στην πρόληψη των μαθησιακών προβλημάτων και εκείνων της ψυχικής υγείας. Οι δράσεις της ΥΕΨ απευθύνονται στο σύνολο του μαθητικού πληθυσμού με ιδιαίτερη έμφαση στις παρεμβάσεις πρόληψης της σχολικής αποτυχίας και του λειτουργικού αναλφαβητισμού, στην αγωγή της υγείας και της πολιτότητας και στην ένταξη των παιδιών με αναπηρίες στα συνηθισμένα σχολεία.

Πιο αναλυτικά, οι δραστηριότητες της ΥΕΨ στοχεύουν, κατά προτεραιότητα, στα ακόλουθα:

- Ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων αλφαριθμητισμού σε όλα τα παιδιά
- Συναισθηματική ανάπτυξη, ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, πρόληψη της βίας και της νεανικής παραβατικότητας καθώς και της χρήσης και κατάχρησης ουσιών.
- Πρόληψη της σχολικής διαρροής η οποία συναρτάται με την πρόληψη της βίας και της χρήσης/κατάχρησης ουσιών.
- Πρώιμη ανίχνευση και αντιμετώπιση μαθησιακών δυσκολιών

- Αντιμετώπιση παιδιών με δυσκολίες μάθησης ή/και προσαρμογής μέσα στο σχολείο.
- Στήριξη παιδιών με αναπηρίες και ένταξή τους στα συνηθισμένα σχολεία.

12.2.3 ΔΟΜΗ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ

Η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας είναι ανεξάρτητη υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και υπάγεται απευθείας στο Γενικό Διευθυντή. Είναι διατμηματική και οι υπηρεσίες των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων (ΕΨ) απευθύνονται σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης, δηλαδή την Προδημοτική, Δημοτική, Μέση και Τεχνική.

Η αναβάθμιση και ενίσχυση της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας αποτέλεσε προτεραιότητα στη διάρκεια της περασμένης χρονιάς. Ως αποτέλεσμα, στην ΥΕΨ εργάζονται σήμερα 26 ψυχολόγοι οι οποίοι στελεχώνουν τα τρία επαρχιακά γραφεία της Υπηρεσίας, στη Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα.

Σε οργανικές θέσεις υπηρετούν έντεκα (11) Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι. Η δομή της Υπηρεσίας είναι η ακόλουθη:

Ένας (1) Πρώτος Εκπαιδευτικός Ψυχολόγος που είναι ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας.

Δυο (2) Ανώτεροι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι που είναι Υπεύθυνοι των δυο τομέων της Υπηρεσίας: του Τομέα Ατομικών Περιπτώσεων και Ειδικών Προγραμμάτων και του Τομέα Προγραμμάτων, Μελετών και Ερευνών αντίστοιχα. Η μία από τις δυο αυτές θέσεις κενώθηκε τον Δεκέμβριο του 2003 λόγω αφυπηρέτησης.

Τέσσερις (4) Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι Α από τους οποίους οι τρεις προΐστανται των Επαρχιακών Γραφείων Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας αντίστοιχα και ένας εκτελεί χρέη Βοηθού του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας.

Πέντε (5) Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι.

Επιπρόσθετα, στην ΥΕΨ εκτελούν χρέη Εκπαιδευτικού Ψυχολόγου δεκαπέντε (15) άτομα τα οποία διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα και είτε είναι διορισμένα πάνω σε έκτακτη βάση είτε έχουν αποσπασθεί από την εκπαίδευση.

Στον κάθε ΕΨ ανατίθεται η ευθύνη για αριθμό σχολείων και μαθητών. Σήμερα ο κάθε ΕΨ που υπηρετεί στην ΥΕΨ έχει την ευθύνη για 6,500 μαθητές.

Όλοι οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι της ΥΕΨ είναι άτομα με πτυχίο στην ψυχολογία και μεταπτυχιακή επαγγελματική εξειδίκευση (δυο πτυχία). Μερικοί διαθέτουν και διδακτορικό δίπλωμα.

Στην ΥΕΨ υπηρετούν επίσης με απόσπαση από τη Μέση Εκπαίδευση 10 Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί οι οποίοι μεριμνούν για την αποδοτική εφαρμογή των Ειδικών Προγραμμάτων Στήριξης και Αλφαριθμητισμού που λειτουργούν στα Σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης.

12.2.4 ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Η εργασία των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων και τα καθήκοντα τα οποία καλούνται να διεκπεραιώσουν μπορούν να ενταχθούν σε δύο βασικούς τομείς: τον τομέα των Ατομικών Περιπτώσεων και Ειδικών Προγραμμάτων, και τον τομέα των Προγραμμάτων, Ερευνών και Μελετών.

12.2.4.1 ΤΟΜΕΑΣ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ο Τομέας των Ατομικών Περιπτώσεων Μαθητών είναι ο τομέας που παραδοσιακά απορροφά το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου των εκπαιδευτικών ψυχολόγων. Στους ΕΨ μπορούν να αποταθούν εκπαιδευτικοί και γονείς/ κηδεμόνες για εξειδικευμένη βοήθεια στην αντιμετώπιση ευρέος φάσματος δυσκολιών που μπορεί να παρουσιάζουν μαθητές στο σχολείο, όπως μαθησιακές, συναισθηματικές, δυσκολίες συμπεριφοράς και προσαρμογής, σωματικές και άλλες αναπηρίες. Για παροχή της βοήθειας αυτής οι ΕΨ εργάζονται στο επίπεδο ολόκληρου του σχολείου, σε ομαδικό και ατομικό επίπεδο, με το ίδιο το παιδί, τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς και, όπου θεωρείται αναγκαίο, με άλλους ειδικούς επαγγελματίες ή φορείς.

Στους ΕΨ παραπέμπονται επίσης από τις Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τον περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο 113(Ι)/1999, περιπτώσεις μαθητών με σκοπό την αξιολόγηση και υποβολή εισηγήσεων για την αντιμετώπισή τους.

Η στατιστική ανάλυση που ακολουθεί εικονογραφεί το έργο της Υ.Ε.Ψ. στον τομέα αυτό για το σχολικό έτος 2002-2003.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ

Περίοδος παραπομπής	Αριθμός περιπτώσεων	% του συνόλου των περιπτώσεων
Νέες παραπομπές 2002-2003	2673	65
Παραπομπές από προηγούμενες χρονιές	1420	35
ΣΥΝΟΛΟ	4093	100

Το σύνολο των περιπτώσεων που απασχόλησαν τους ΕΨ κατά το σχολικό έτος 2002/2003 ήταν 4093. Από αυτές, οι 2673 (65%) των περιπτώσεων παραπέμφθηκαν για πρώτη φορά, ενώ 1420 (35%) αφορούσαν περιπτώσεις μαθητών που είχαν παραπεμφθεί σε προηγούμενα έτη και κρίθηκε ότι χρειαζόνταν ιδιαίτερη προσοχή και σε επόμενα έτη. Το ποσοστό αυτό δε σημαίνει απαραίτητα ότι μόνο 1 στις 3 περιπτώσεις χρήζουν συνέχισης της ψυχολογικής παρέμβασης/ παρακολούθησης. Απλά, ο συνεχώς αυξανόμενος φόρτος εργασίας και ο σχετικά μικρός αριθμός ΕΨ που απασχολούνται στην Υπηρεσία, κάνουν αναγκαία την επιλεκτική παροχή συνεχιζόμενων ψυχολογικών υπηρεσιών για να διασφαλίζεται και η αποτελεσματικότητά τους.

Ο συνεχώς αυξανόμενος φόρτος εργασίας διαφαίνεται και στον πίνακα που ακολουθεί.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΕΝΤΕ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

Περίοδος παραπομπής (Σχολική Χρονιά)	Αριθμός περιπτώσεων
1998-1999	2652
1999-2000	2381
2000-2001	2826
2001-2002	3451
2002-2003	4093

Σύμφωνα με τα στοιχεία που φαίνονται πιο πάνω, ο αριθμός των περιπτώσεων που απασχολούν την ΥΕΨ κάθε χρονιά έχει αυξηθεί κατά 65% στα τελευταία πέντε χρόνια. Ειδικά από τη σχολική χρονιά 2000-2001, οπότε άρχισε να εφαρμόζεται ο περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος 113(Ι)/1999, ο αριθμός των περιπτώσεων αυξάνεται κατά 600 περίπου περιπτώσεις ή 80% κάθε χρονιά. Η απότομη και ραγδαία αυτή αύξηση αντανακλά σε μεγάλο βαθμό τη χρήση ή και κατάχρηση της ευχέρειας παραπομπής παιδιών προς τις Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΕΕΑΕ) που παρέχεται από το Νόμο και τους σχετικούς κανονισμούς και τη συνακόλουθη αύξηση παραπομπών από τις ΕΕΕΑΕ προς τους Εκπαιδευτικούς Ψυχολόγους για σκοπούς αξιολόγησης.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Επαρχία	Αριθμός περιπτώσεων	% του συνόλου των περιπτώσεων
Λευκωσίας	1674	41
Λεμεσού-Πάφου	1688	41
Λάρνακας- Αμμοχώστου	731	18
ΣΥΝΟΛΟ	4093	100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Φύλο	Αριθμός περιπτώσεων	% του συνόλου των περιπτώσεων
Αγόρια	2647	65
Κορίτσια	1446	35
ΣΥΝΟΛΟ	4093	100

Όπως φαίνεται στον πιο πάνω πίνακα, το ποσοστό των αγοριών που παραπέμπεται στην Υ.Ε.Ψ (65%) είναι σχεδόν διπλάσιο του αντίστοιχου ποσοστού των κοριτσιών (35%). Αυτό είναι ένα θέμα που χρήζει ιδιαίτερου προβληματισμού. Είναι γεγονός ότι ένα μεγαλύτερο ποσοστό αναπτυξιακών προβλημάτων παρουσιάζεται στα αγόρια. Είναι όμως ταυτόχρονα πιθανό και να παραπέμπονται περισσότερα αγόρια, λόγω της μεγαλύτερης ανησυχίας, σε γονείς και εκπαιδευτικούς, για την εξέλιξη του αγοριού σε σχέση με αυτήν του κοριτσιού, καθώς και των μεγαλύτερων προσδοκιών των γονιών για την επαγγελματική αποκατάσταση των αγοριών σε σχέση με τα κορίτσια.

Ένας άλλος λόγος μπορεί να είναι το ότι πιο συχνά τα αγόρια σε σχέση με τα κορίτσια παρουσιάζουν προβλήματα που ενοχλούν: προκλητική ή/και επιθετική συμπεριφορά, απειθαρχία, παραβατικότητα. Ένα αγόρι είναι πιο πιθανό να εκφράσει το άγχος του και να εξωτερικεύσει τη νευρική του μέσω εκδηλώσεων επιθετικότητας, ενώ το κορίτσι είναι πιο πιθανό να εκφραστεί μέσω της αυτο-απομόνωσής του. Ενώ η πρώτη μορφή έκφρασης δημιουργεί πρόβλημα λειτουργίας στην τάξη, η δεύτερη μορφή έκφρασης, παρ' όλο ότι πρέπει να εμπνέει κάποια ανησυχία, δεν δυσχεραίνει τη λειτουργία της τάξης, δε γίνεται αντιληπτή από τους εκπαιδευτικούς και συνεπώς δε γίνεται παρέμβαση του εκπαιδευτικού ψυχολόγου.

Στον πίνακα πιο κάτω παρουσιάζεται ο αριθμός των περιπτώσεων, και το ποσοστό επί τοις εκατό σε σχέση με το σύνολο των περιπτώσεων, κατά εκπαιδευτική βαθμίδα.

Παρατηρείται ότι, η πλειοψηφία των παραπομπών προέρχεται από τη Δημοτική Εκπαίδευση (65% επί του συνόλου των περιπτώσεων), ενώ ένα μικρότερο ποσοστό των περιπτώσεων είναι από τη Μέση Εκπαίδευση (33%).

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ

Εκπαιδευτική Βαθμίδα	Αριθμός Περιπτώσεων	% του συνόλου των περιπτώσεων
Νηπιαγωγείο	592	14
Δημοτικό Α΄-Γ΄	1035	25
Δημοτικό Δ΄-Στ΄	919	
Μονάδες	134	
Σύνολο	2680	65
Γυμνάσιο	911	22
Λύκειο	309	
Τεχνική	107	
Μονάδες	23	
Σύνολο	1350	33
Ειδικά Σχολεία	22	0,53
Δε φοιτούν	41	1,00
ΣΥΝΟΛΟ	4093	100,00

Είναι γεγονός ότι περισσότερες παραπομπές προέρχονται από τις βαθμίδες της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, ιδίως από τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού (25%), καθώς και από τις πρώτες τάξεις του Γυμνασιακού Κύκλου (22%), όχι μόνο γιατί οι δυσκολίες στη μάθηση και στην προσαρμογή γίνονται περισσότερο εμφανείς κατά την έναρξη της φοίτησης στο σχολείο, αλλά και γιατί η ανασφάλεια και το άγχος που τις συνοδεύει είναι πιο έντονο, τόσο στους ίδιους τους μαθητές όσο και στους γονείς και στους εκπαιδευτικούς. Η διαδικασία της προσαρμογής κατά την έναρξη της φοίτησης σε άγνωστο/καινούριο περιβάλλον είναι αγχογόνος αφ' εαυτής και οι ΕΨ καλούνται να προσφέρουν στήριξη και βοήθεια σε αρκετές περιπτώσεις παιδιών και των οικογενειών τους.

Οι παραπομπές από το Λυκειακό Κύκλο (περιλαμβανομένων των Τεχνικών Σχολών), είναι λιγότερες ίσως γιατί τα παιδιά που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα δε συνεχίζουν τη φοίτησή τους, εφόσον η εκπαίδευση παύει να είναι υποχρεωτική.

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται αναλυτικά η συχνότητα περιπτώσεων κατά κατηγορία προβλημάτων. Σημειώνεται ότι η ψυχολογική εκτίμηση των ατομικών περιπτώσεων που παραπέμπονται στην ΥΕΨ βασίζεται σε προσαρμογή του πολυαξονικού συστήματος ταξινόμησης των δυσκολιών/προβλημάτων

ICD 9 και περιλαμβάνει τους άξονες: Νοητικό Επίπεδο, Σχολικά Προβλήματα, και Συναφείς Ψυχο-Κοινωνικές Καταστάσεις.

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΝΟΗΤΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Νοητικό επίπεδο	Αριθμός περιπτώσεων	% του συνόλου των περιπτώσεων
Φυσιολογικό	2933	72
Ελαφριά νοητική υστέρηση	456	11
Μέτρια νοητική υστέρηση	203	5
Σοβαρή νοητική υστέρηση	80	2
Μη καθοριζόμενη νοητική υστέρηση	158	4
Άγνωστο νοητικό επίπεδο	263	6
ΣΥΝΟΛΟ	4093	100

Η τεράστια πλειοψηφία των παιδιών (72%) παρουσιάζει φυσιολογικό νοητικό επίπεδο, ενώ ένα ποσοστό 11% παρουσιάζει ελαφριά νοητική καθυστέρηση, όπως φαίνεται στον πίνακα «Συχνότητα νοητικού επιπέδου».

Είναι αξιοσημείωτο ότι, ενώ η πλειοψηφία των παιδιών δεν παρουσιάζει νοητική καθυστέρηση, ωστόσο παρουσιάζει σχολική αποτυχία, όπως φαίνεται και στον αμέσως επόμενο πίνακα.

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Σχολική Παθολογία*	Αριθμός Περιπτώσεων
Καμιά	873
Σχολική αποτυχία	2581
Σχολική δυσπροσαρμοστία	661
Σχολική φοβία	102

* Ένα άτομο μπορεί να παρουσιάζει ταυτόχρονα περισσότερες της μιας κατηγορίας σχολικών προβλημάτων

Η σχολική αποτυχία παρουσιάζεται στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων που παραπέμφθηκαν. Σε αρκετές περιπτώσεις εμφανίζεται μαζί με κάποια άλλη κατηγορία σχολικών προβλημάτων, με πιο συχνή τη σχολική δυσπροσαρμοστία. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να διαβαστούν σε συνάρτηση με τον πίνακα που ακολουθεί και ο οποίος αναφέρεται στη συχνότητα συναφών ψυχο-κοινωνικών καταστάσεων.

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΣΥΝΑΦΩΝ ΨΥΧΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Παθολογικές Ψυχο-κοινωνικές Καταστάσεις *	Αριθμός περιπτώσεων
Καμιά	952
Ψυχιατρική διαταραχή σε άλλα μέλη	263
Ιατρικά προβλήματα στην οικογένεια	243
Μη αρμονικές οικογενειακές σχέσεις	700
Έλλειψη ζεστασιάς στις οικογενειακές σχέσεις	274
Υπεραπασχόληση από την οικογένεια	472
Ανεπαρκής έλεγχος από μέρους των γονιών	489
Ανεπάρκεια κοινωνικών, γλωσσικών και αντιληπτικών ερεθισμάτων	635
Ανεπαρκείς συνθήκες διαβίωσης	271
Διαταραγμένη ενδο-οικογενειακή επικοινωνία	430
Ανώμαλη οικογενειακή κατάσταση	328
Στρες ή διαταραχή στο περιβάλλον του σχολείου	187
Άλλο ένδο-οικογενειακό στρες	211
Άλλο έξω-οικογενειακό στρες	105
Άγνωστη ψυχοκοινωνική κατάσταση	327
Μετανάστευση	118

* Ένα άτομο μπορεί να παρουσιάζει ταυτόχρονα περισσότερες από μία παθολογικές ψυχοκοινωνικές καταστάσεις.

12.2.4.2 ΤΟΜΕΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ

Συγκρότηση Ομάδων Εργασίας

Μετά την αναβάθμιση και τη μερική ενίσχυση της Υ.Ε.Ψ. και μέσα στα πλαίσια της στρατηγικής πρόληψης των μαθησιακών και ψυχοκοινωνικών προβλημάτων των παιδιών συγκροτήθηκαν τέσσερις Ομάδες Εργασίας με ισάριθμα γνωστικά αντικείμενα.

Ο ρόλος και η λειτουργία των Ομάδων Εργασίας οριοθετείται από τους πιο κάτω βασικούς στόχους:

- την παρακολούθηση της κυπριακής, ευρωπαϊκής και διεθνούς επιστημονικής βιβλιογραφίας
- την εγκαθίδρυση επιστημονικής επικοινωνίας με ευρωπαϊκούς και διεθνείς Οργανισμούς, Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα
- τη διεξαγωγή ερευνητικών εργασιών και προγραμμάτων καθώς και την καταγραφή των υπάρχουσών ερευνών και μελετών
- την παραγωγή επιστημονικού λόγου και την ετοιμασία εκδόσεων
- τη διαμόρφωση στρατηγικής και σχεδίου δράσης με συγκεκριμένα μέτρα και εισηγήσεις για το αντικείμενό τους.

Τα γνωστικά αντικείμενα των Ομάδων Εργασίας που αφορούν και τους κύριους άξονες λειτουργίας της Υ.Ε.Ψ. είναι τα ακόλουθα:

- α) Βία στο σχολείο και Νεανική Παραβατικότητα
- β) Σχολική Αποτυχία και Λειτουργικός Αναλφαβητισμός
- γ) Αγωγή Υγείας και Πολιτότητας
- δ) Ειδική Αγωγή

Στις Ομάδες Εργασίας που συντονίζονται από τον Ανώτερο Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο μετέχουν Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι και αποσπασμένοι στην Υ.Ε.Ψ. εκπαιδευτικοί

12.2.5 ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας (Ζ.Ε.Π.)

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που εισηγήθηκε η Υ.Ε.Ψ. μέσα από τις διαδικασίες της Μ.Ο.Ε.Π.Α.Σ.Ε. της οποίας προεδρεύει Ανώτερος Εκπαιδευτικός Ψυχολόγος και το οποίο άρχισε να υλοποιείται αποσπασματικά κατά το 2001-02 και ολοκληρωμένα κατά το 2003-04.

Το πρόγραμμα των Ζ.Ε.Π. εκπορεύεται από την αρχή της θετικής διάκρισης η οποία συνίσταται στην άνιση μεταχείριση των ανισοτήτων με βάση τις ανάγκες προτεραιότητας των παιδιών. Οι Ζ.Ε.Π. υλοποιούν τον ποιοτικό εκδημοκρατισμό των εκπαιδευτικών ευκαιριών και των παιδαγωγικών προϋποθέσεων για την επιτυχία ΟΛΩΝ των παιδιών, αφού με την εφαρμογή τους ενισχύονται οι μαθητικοί πληθυσμοί που προέρχονται από αδικημένα κοινωνικο-πολιτισμικά στρώματα. Οι Ζ.Ε.Π. αποτελούν από την αρχή της δεκαετίας του 1980 στρατηγική επιλογή κάποιων ευρωπαϊκών κρατών στον αγώνα κατά του λειτουργικού αναλφαβητισμού και της σχολικής αποτυχίας κι εκεί που εφαρμόζονται (κυρίως στην Γαλλία και Μ. Βρετανία) έχουν επιτύχει εντυπωσιακά αποτελέσματα στους τομείς της πρόληψης της σχολικής αποτυχίας, του λειτουργικού αναλφαβητισμού, της βίας, της παραβατικότητας, του σκασιαρχείου και της χρήσης ναρκωτικών.

Κατά το 2003-04 λειτουργούν δύο Ζ.Ε.Π., μια στην Λευκωσία - η Ζ.Ε.Π. Φανερωμένης, που αποτελείται από το Γυμνάσιο, Δημοτικό και Νηπιαγωγείο Φανερωμένης - και μια στη Λεμεσό - η Ζ.Ε.Π. Αγίου Αντωνίου, που αποτελείται από το Γυμνάσιο Αγ. Αντωνίου, το 4ο και 18ο Δημοτικά και το 4ο και 18ο Νηπιαγωγεία. Στην Ομάδα Καθοδήγησης των Ζ.Ε.Π., εκτός από τους εκπαιδευτικούς, συμμετέχουν δύο Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι στη Λευκωσία και τρεις στη Λεμεσό. Η Υ.Ε.Ψ. επενδύει κατά προτεραιότητα υπηρεσιακό χρόνο στο μέτρο των Ζ.Ε.Π., γιατί το θεωρεί ως υψίστης σημασίας προληπτικό πρόγραμμα το οποίο εμπλέκει τις τρεις βαθμίδες της βασικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγείο, δημοτικό, γυμνάσιο) και προάγει τη σύνδεση με την κοινότητα και τις συνεταιριστικές δράσεις με τους τοπικούς και άλλους φορείς.

Πρόγραμμα πρόληψης της βίας και της νεανικής παραβατικότητας στην Α΄ Τεχνική Σχολή Λεμεσού

Κατόπιν αιτήματος της Α΄ Τεχνικής Σχολής Λεμεσού η Υ.Ε.Ψ. μέσα στα πλαίσια συνεταιριστικής δράσης με το εν λόγω σχολείο εκπόνησε προληπτικό πρόγραμμα πρόληψης της βίας στο σχολείο και της νεανικής παραβατικότητας.

Στόχος του προγράμματος που βρίσκεται υπό την επιστημονική εποπτεία της Υ.Ε.Ψ. και υλοποιείται από μικτή Ομάδα Εργασίας (Εκπαιδευτικοί και Ψυχολόγοι) είναι η δημιουργία Σχεδίου Δράσης με συγκεκριμένα μέτρα για πρόληψη και αντιμετώπιση του προβλήματος.

Μέσα στα πλαίσια του προγράμματος διεξήχθη έρευνα για τη χρήση παράνομων ουσιών σε δείγμα μαθητών του σχολείου (Μάιος 2003), όπου εξετάστηκαν πέρα από τη χρήση ουσιών το ψυχοκοινωνικό κλίμα που επικρατεί στο σχολείο, η γνώμη και η γνώση των μαθητών για τους σχολικούς κανονισμούς και οι προληπτικές δραστηριότητες του σχολείου κατά της χρήσης ουσιών.

Τα αποτελέσματα της έρευνας οδήγησαν τη Διεύθυνση της Α΄ Τεχνικής Σχολής Λεμεσού- σε συνεννόηση με την Υ.Ε.Ψ. - στη λήψη σειράς μέτρων για τη βελτίωση της σχολικής ζωής, όπως:

- Δημιουργία ομάδων εργασίας (για πειθαρχία κ.α.) με τη συμμετοχή των μαθητών.
- Συμμετοχή των μαθητών στη σύνταξη των εσωτερικών κανονισμών του σχολείου.
- Πρόγραμμα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών με βιωματικά εργαστήρια σε θέματα επίλυσης των συγκρούσεων ανάμεσα σε καθηγητές και μαθητές.
- Δημιουργία του Ομίλου κατά των Εξαρτήσεων, για την πρόληψη της χρήσης παράνομων ουσιών.

Το Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει και σειρά άλλων μέτρων που στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής, των σχέσεων και της μάθησης στο σχολείο τα οποία υλοποιούνται σταδιακά.

Πρόγραμμα πρόληψης της νεανικής παραβατικότητας στο Δήμο Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό

Μέσα στα πλαίσια των σύγχρονων αντιλήψεων για το άνοιγμα του σχολείου στην κοινότητα και τη συνεταιρικότητα με την Τοπική Αυτοδιοίκηση αλλά και της δράσης των Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων σε όλα τα περιβάλλοντα ζωής των παιδιών (σχολείο, οικογένεια, κοινότητα) η Υ.Ε.Ψ. εκπόνησε ένα Σχέδιο Δράσης για την πρόληψη της νεανικής παραβατικότητας στο Δήμο Αγίου Αθανασίου. Το πρόγραμμα που έγινε κατόπιν πρωτοβουλίας και αιτήματος του Δήμου προς την Υ.Ε.Ψ. βασίζεται στη συνεταιρικότητα Δήμου, Σχολείου, Οικογένειας και Νέων. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν τρία Δημοτικά, δύο Γυμνάσια και δύο Λύκεια της περιοχής.

Πρόγραμμα πρόληψης της χρήσης παράνομων ουσιών στο Λύκειο Αποστόλων Πέτρου και Παύλου στη Λεμεσό.

Το πρόγραμμα πρόληψης της χρήσης παράνομων ουσιών έγινε σε συνεργασία με τον "Όμιλο Αγωγής Υγείας και Κίνησης κατά των Εξαρτήσεων" του Λυκείου Απ. Πέτρου και Παύλου της Λεμεσού.

Ο σχεδιασμός της δράσης έγινε με βάση τις σύγχρονες επιστημονικές προδιαγραφές των προληπτικών παρεμβάσεων, σύμφωνα με τις οποίες στόχος δεν εί-

ναι η πληροφόρηση για τις ουσίες, αλλά η αγωγή υγείας, η ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής, καθώς και η ενεργός εμπλοκή των ίδιων των νέων στην όλη διαδικασία. Στα πλαίσια του Ομίλου οργανώθηκαν βιωματικά εργαστήρια με πέντε άξονες:

- επικοινωνία και σχέσεις μέσα στην οικογένεια
- επικοινωνία και σχέσεις μέσα στο σχολείο
- επικοινωνία και σχέσεις με τους συνομήλικους
- ουσίες εξάρτησης – σχέση εξάρτησης
- χώρος, τρόποι, χρόνος ψυχαγωγίας των νέων

Πρόγραμμα πρόληψης της βίας και της σχολικής απειθαρχίας στο Λανίτειο Λύκειο Α΄ στη Λεμεσό

Κατόπιν πρωτοβουλίας του Λανιτείου Λυκείου Α΄ στα πλαίσια της δράσης βία και σχολική απειθαρχία ξεκίνησε ο σχεδιασμός προγράμματος πρόληψης της βίας και της σχολικής απειθαρχίας μέσα από μια συνεταιριστική δράση της Υ.Ε.Ψ. με το Λανίτειο Λύκειο Α΄ και το Λανίτειο Λύκειο Β΄.

Πρόγραμμα πρόληψης της χρήσης των εξαρτησιογόνων ουσιών στο Γυμνάσιο Αθηνού στη Λάρνακα

Γνωρίζοντας ότι ο κατ' εξοχήν χώρος που εγγυάται την αποτελεσματική απόδοση μιας πολιτικής πρόληψης της χρήσης των εξαρτησιογόνων ουσιών εκτός από την οικογένεια είναι το σχολείο, η Υ.Ε.Ψ έχει αρχίσει την εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος πρωτογενούς πρόληψης της χρήσης των εξαρτησιογόνων ουσιών.

Το πρόγραμμα απευθύνεται στον ευρύτερο μαθητικό πληθυσμό με στόχο την ενδυνάμωση των μαθητών, ώστε να είναι σε θέση να αποφασίζουν συνειδητά και υπεύθυνα για το θέμα της χρήσης ουσιών εξάρτησης.

Εφαρμόζεται πιλοτικά για πρώτη χρονιά στο Γυμνάσιο Αθηνού. Εμπλέκει τη Διεύθυνση του σχολείου, μαθητές της Β΄ τάξης, εκπαιδευτικούς και γονείς μαθητών.

Αποτελείται από 4 θεματικές ενότητες, οι οποίες έχουν ως στόχο τη μετάδοση αντικειμενικών γνώσεων γύρω από τη χρήση νόμιμων εξαρτησιογόνων ουσιών, αλλά κυρίως την ενίσχυση της ανάπτυξης ατομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων.

Προσφέρει αντικειμενική ενημέρωση και συμβουλευτική σε γονείς, μέσα από βιωματικά σεμινάρια υπο το συντονισμό των εμπλεκόμενων στο πρόγραμμα Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων.

Πρόγραμμα αύξησης της αυτοεκτίμησης των μαθητών στο Δημοτικό Σχολείο Καλογερά στη Λάρνακα

Πρόκειται για ένα προληπτικό πρόγραμμα που λειτουργεί σύμφωνα με προδιαγραφές του Ευρωπαϊκού Δικτύου Σχολείων Προαγωγής της Υγείας.

Ξεκίνησε να εφαρμόζεται πειραματικά κατά τη σχολική χρονιά 2000-2001 στο Δημοτικό Σχολείο Καλογερά και συνέχισε να λειτουργεί για 3η σχολική χρονιά κατά το 2002-2003, αφού αξιολογήθηκε θετικά, τόσο τον πρώτο όσο και το δεύτερο χρόνο. Τα στοιχεία και δεδομένα των αξιολογήσεων υπάρχουν στην Υ.Ε.Ψ.

Το πρόγραμμα απευθυνόταν αρχικά σε όλους τους μαθητές της Δ΄ τάξης και συνέχισε να απευθύνεται στους ίδιους μαθητές, ακολουθώντας τους μέχρι το τέλος της φοίτησης τους στο Δημοτικό.

Στόχος του προγράμματος ήταν η αύξηση, μέσα από συγκεκριμένες δραστηριότητες του αναλυτικού προγράμματος, της αυτοεκτίμησης των μαθητών, η οποία αναμένετο να έχει θετικές επιδράσεις στη μάθηση και ιδιαίτερα στη συμπεριφορά των μαθητών.

Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων που έγιναν επαληθεύουν τις αρχικές μας υποθέσεις ότι:

- Ο δάσκαλος της τάξης με τη στήριξη του διευθυντή του σχολείου και την παρέμβαση του εκπαιδευτικού ψυχολόγου μπορεί να διαφοροποιεί προς το θετικότερο την αυτοεκτίμηση του μαθητή.
- Βελτίωση της αυτοεκτίμησης είχε θετικές επιπτώσεις στη μάθηση και ιδιαίτερα στην συμπεριφορά.

Το πρόγραμμα έχει ήδη επεκταθεί και λειτουργεί σε τρία δημοτικά σχολεία, ενώ υπάρχουν αιτήματα από άλλα για εφαρμογή του και σ' αυτά. Η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, σε συνεργασία με σχολικούς και άλλους συνεταιίρους, στηρίζει και ενισχύει την εξάπλωση του προγράμματος.

12.2.6 Προγράμματα στήριξης παιδιών στη Μέση Εκπαίδευση

Πρόγραμμα αλφαριθμητισμού στα Γυμνάσια

Πρόκειται για το μεγαλύτερο σε έκταση πρόγραμμα στη Μέση Εκπαίδευση το οποίο ξεκίνησε με εισήγηση και πρωτοβουλία της Υ.Ε.Ψ. σε πειραματική βάση το 1989-90 σε δύο Γυμνάσια της Λεμεσού.

Μετά από συνεχείς επιστημονικές αξιολογήσεις οι οποίες κατέδειξαν την αποτελεσματικότητά του τόσο στο γνωσιολογικό όσο και στον ψυχοκοινωνικό τομέα επεκτάθηκε σταδιακά και κατά το σχολικό έτος 2002-03 λειτουργούσε σε 53 γυμνάσια παγκύπρια με 109 ομάδες Αλφαριθμητισμού που περιλάμβαναν 817 παιδιά.

Γενικοί σκοποί του Προγράμματος Αλφαριθμητισμού είναι:

- Η διασφάλιση του θεμελιώδους ανθρώπινου δικαιώματος στην εκπαίδευση των λειτουργικά αναλφάβητων μαθητών, και
- Η πρόληψη του σχολικού και συνακόλουθα του κοινωνικού αποκλεισμού με όλες τις αρνητικές για το άτομο και την κοινωνία συνέπειες: περιθωριοποίηση, παραβατικότητα, αυτοκαταστροφική συμπεριφορά, χρήση παράνομων ουσιών, προβλήματα ψυχικής και σωματικής υγείας.

Τους 220 καθηγητές (Φιλολόγους και Μαθηματικούς) που εμπλέκονται στο πρόγραμμα καθοδηγούν και συντονίζουν, εκτός από τους Εκπαιδευτικούς Ψυχολόγους, και εκπαιδευτικοί αποσπασμένοι στην Υ.Ε.Ψ.

Πρόγραμμα στήριξης παιδιών με σοβαρές μαθησιακές δυσκολίες

Με στόχο την πρόληψη της σχολικής αποτυχίας, της δυσπροσαρμοστίας και της εγκατάλειψης του σχολείου η Υ.Ε.Ψ. σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης λειτούργησε πρόγραμμα στήριξης μαθητών με σοβαρές μαθησιακές δυσκολίες που σε μερικές περιπτώσεις συνοδευόταν και με πρόβλημα συμπεριφοράς.

Πρόγραμμα στήριξης παιδιών με αισθητηριακές αναπηρίες

Η Υ.Ε.Ψ. σε συνεργασία με τις Σχολές Κωφών, Τυφλών και άλλες Υπηρεσίες και Τμήματα του Υπουργείου συντόνισε προγράμματα στήριξης παιδιών με προβλήματα ακοής, όρασης ή κίνησης.

Πρόγραμμα στήριξης παιδιών με νοητική υστέρηση

Στόχος του προγράμματος αυτού είναι η παροχή στα παιδιά με ελαφρή ή μέτρια νοητική υστέρηση που φοιτούν στα συνηθισμένα γυμνάσια, κατάλληλης αγωγής και εκπαίδευσης σύμφωνα με τις ανάγκες τους σε όλους τους τομείς ανάπτυξης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην συναισθηματική και κοινωνική στήριξη και ανάπτυξη των μαθητών. Σε ορισμένα γυμνάσια λειτούργησαν Μονάδες με στόχο την αποτελεσματικότερη ανταπόκριση στις ειδικές ανάγκες αγωγής και εκπαίδευσης μαθητών.

Πρόγραμμα στήριξης παιδιών με εγκλωβισμένους γονείς

Ο στόχος του προγράμματος αυτού είναι η στήριξη των παιδιών μέσα στο σχολικό σύστημα. Δίνεται έμφαση

- (α) στη συναισθηματική στήριξη και ομαδοποίηση των παιδιών με τα συνομήλικά τους και
- (β) στην ομαλή μετάβαση των παιδιών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο και από τα κατεχόμενα στις ελεύθερες περιοχές.

Για την υλοποίηση αυτών των στόχων δημιουργήθηκε ο θεσμός του Καθηγητή Προσωπικού Συμβούλου. Υπάρχει επίσης η Διεπιστημονική Επιτροπή για τα Παιδιά των Εγκλωβισμένων.

12.2.7 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ερευνητικό πρόγραμμα για τις εξαρτήσεις και τη χρήση παράνομων ουσιών

Η Ομάδα Εργασίας Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας επεξεργάζεται ερευνητικό πρόγραμμα για τις εξαρτήσεις και τη χρήση παράνομων ουσιών. Σε αυτά τα πλαίσια εφαρμόστηκε πιλοτικά σε δείγμα μαθητών της Α΄ Τεχνικής Σχολής Λεμεσού ερωτηματολόγιο για τη χρήση ουσιών το οποίο περιλαμβάνεται στο "Εγχειρίδιο αποτελεσματικής πρόληψης των ναρκωτικών στα σχολεία". Πρόκειται για μια συλλογική εργασία δώδεκα Ευρωπαίων ειδικών από έξι Ευρωπαϊκές χώρες, η οποία χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και της οποίας η αξία τονίζεται στην τελευταία έκθεση για τα ναρκωτικά του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (E.M.C.D.D.A.). Η εμπειρία που αποκτήθηκε από την πιλοτική εφαρμογή του Ευρωπαϊκού ερωτηματολογίου βοήθησε στην εκπόνηση ολοκληρωμένης πρότασης για διερεύνηση του προβλήματος και όλων των παραμέτρων του (ατομικών, οικογενειακών, σχολικών, κοινωνικών)σε παγκύπρια κλίμακα.

12.2.8 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Κατά το σχολικό έτος 2002-2003 η Υ.Ε.Ψ. διεξήγαγε έρευνα με σκοπό την αξιολόγηση του προγράμματος για την αντιμετώπιση του λειτουργικού αλφαριθμητισμού στα Γυμνάσια.

Για την αξιολόγηση του Προγράμματος χρησιμοποιήθηκαν τα εξής κριτήρια:

- Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του προγράμματος από τους Διευθυντές των εμπλεκόμενων στο Πρόγραμμα γυμνασίων, του Δρα Μιχάλη Παπαδόπουλου.
- Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του προγράμματος από τους παρεμβαίνοντες καθηγητές αλφαριθμητισμού, Φιλολόγους και Μαθηματικούς, του Δρα Μιχάλη Παπαδόπουλου.

Η έρευνα κάλυψε όλες τις επαρχίες εκτός της Λευκωσίας και τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν από 4 διευθυντές και 14 καθηγητές της επαρχίας Πάφου, 10 διευθυντές και 41 καθηγητές της επαρχίας Λάρνακας-Αμμοχώστου και 15 διευθυντές και 68 καθηγητές της επαρχίας Λεμεσού.

Τα αποτελέσματα της έρευνας φανέρωσαν τη θετική αντιμετώπιση του προγράμματος αλφαριθμητισμού τόσο από τους διευθυντές όσο και από τους καθηγητές:

- Η μεγάλη πλειοψηφία των διευθυντών είναι ικανοποιημένη για την ενημέρωση που είχε από τους υπευθύνους του προγράμματος, θεωρεί τα προγράμματα υψίστης προτεραιότητας και το 90% των διευθυντών θεωρεί αναγκαία τη λειτουργία του προγράμματος, παρά τις δυσκολίες που δημιουργεί.
- Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις των διευθυντών, το πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού επηρέασε θετικά τη συμπεριφορά, την πειθαρχία και τη σχολική προσαρμογή των παιδιών της Ομάδας Αλφαριθμητισμού.
- Η μεγάλη πλειοψηφία των καθηγητών (Φιλολόγοι και Μαθηματικοί) που εμπλέκονται στο πρόγραμμα αξιολογεί την ενημέρωση και τη στήριξη από τους υπεύθυνους του προγράμματος ως ικανοποιητική.
- Το μεγαλύτερο μέρος των καθηγητών θεωρεί ότι οι εμπειρίες από τη διδασκαλία στο πρόγραμμα εμπλουτίζουν την παιδαγωγική τους κατάρτιση, έχει θετικά αποτελέσματα στα κίνητρα των μαθητών για μάθηση, είναι ευεργετικό στο γνωσιολογικό και ψυχοκοινωνικό τομέα για τους μαθητές και πρέπει να συνεχιστεί και να επεκταθεί.

12.2.9 ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Δράσεις ευαισθητοποίησης, επιμόρφωσης, κατάρτισης

Πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε θέματα εφηβείας

Ο Τομέας Προγραμμάτων, Ερευνών και Μελετών της Υ.Ε.Ψ. οργάνωσε σε συνεργασία με το Λύκειο Πέτρου και Παύλου Λεμεσού διασχολικό Σεμινάριο με τίτλο : "Θέματα Εφηβείας: Ο ρόλος του σχολείου στην πρόληψη των μαθησιακών και ψυχοκοινωνικών προβλημάτων." Το Σεμινάριο περιελάμβανε πέντε ενενήνταλεπτες θεματικές ενότητες και το παρακολούθησαν 38 καθηγητές από 14 σχολεία της Λεμεσού. Οι ενότητες που διδάχθηκαν ήταν: Εφηβεία στη σύγχρονη

κοινωνία, Νεανική παραβατικότητα-Βία στο σχολείο, Σχολική Αποτυχία και Λειτουργικός Αναλφαβητισμός, Αγωγή Υγείας και Πολιτότητας και Ενδοοικογενειακές σχέσεις και ρόλοι των φύλων στην Ελληνική οικογένεια.

Το Σεμινάριο διεξήχθη σε απογευματινές ώρες και η συμμετοχή των εκπαιδευτικών ήταν προαιρετική.

Σεμινάριο ευαισθητοποίησης εκπαιδευτικών σε θέματα εφηβείας.

Ο Τομέας Προγραμμάτων, Μελετών και Ερευνών της Υ.Ε.Ψ. οργάνωσε σε συνεργασία με το Λανίτειο Λύκειο Β΄ Λεμεσού διασχολικό Σεμινάριο ευαισθητοποίησης εκπαιδευτικών σε θέματα εφηβείας. Το Σεμινάριο περιελάμβανε δυο ενενηντάλεπτες θεματικές ενότητες και το παρακολούθησαν 52 εκπαιδευτικοί από 17 σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης της Λεμεσού. Οι ενότητες που διδάχθηκαν ήταν: Εφηβεία στη σύγχρονη κυπριακή κοινωνία και Νεανική παραβατικότητα – Βία στο σχολείο.

Στο σεμινάριο διεξήχθη σε απογευματινό χρόνο και η συμμετοχή των εκπαιδευτικών ήταν προαιρετική.

Συμμετοχή στα επιμορφωτικά προγράμματα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Η Υ.Ε.Ψ. συμμετείχε και κατά το 2002-03 στα επιμορφωτικά προγράμματα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου με διαλέξεις προς τους Συντονιστές Βοηθούς Διευθυντές Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης για τη βία στο σχολείο και με ειδικό πρόγραμμα για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας στην οικογένεια το οποίο απευθυνόταν σε εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων.

Σεμινάρια επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε θέματα στήριξης παιδιών με νοητική υστέρηση και προβλήματα ακοής

Η Υ.Ε.Ψ. οργάνωσε σειρά επιμορφωτικών σεμιναρίων προς τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στα προγράμματα στήριξης παιδιών με νοητική υστέρηση και παιδιών με προβλήματα ακοής.

Σεμινάριο επιμόρφωσης νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων

Η Υ.Ε.Ψ. οργάνωσε επιμορφωτικό σεμινάριο για τους νεοεισερχόμενους Εκπαιδευτικούς Ψυχολόγους (κυρίως έκτακτους και αποσπασμένους) με στόχο την κατάρτισή τους στις σύγχρονες προσεγγίσεις της εκπαιδευτικής ψυχολογίας, τη δομή και τη λειτουργία του κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος καθώς και τη δομή, τη λειτουργία και τις διαδικασίες της Υ.Ε.Ψ.

Διαλέξεις, επιμορφωτικές παρεμβάσεις σε καθηγητικούς και διδασκαλικούς συλλόγους

Οι Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι κλήθηκαν από πολλά σχολεία Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης και έκαναν διαλέξεις ή επιμορφωτικές παρεμβάσεις σε συλλόγους εκπαιδευτικών στις προκαθορισμένες παιδαγωγικές συνεδρίες ή και σε έκτακτες συνεδρίες. Πολλές από αυτές τις παρεμβάσεις αφορούσαν στην ενημέρωση-επιμόρφωση σε ειδικά προβλήματα ή και στα διάφορα προγράμματα που λειτουργούν.

Πρόγραμμα ενημέρωσης φοιτητών ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου

Σε συνεργασία με το Τμήμα Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου οργανώθηκε πρόγραμμα ενημέρωσης 20 περίπου τελειόφοιτων φοιτητών της Ψυχολογίας σχετικά με το ρόλο και την εργασία της ΥΕΨ. Οι φοιτητές είχαν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε ολοήμερο ενημερωτικό σεμινάριο στο χώρο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, να επισκεφθούν τα Επαρχιακά Γραφεία της ΥΕΨ στη Λευκωσία, Λάρνακα και Λεμεσό και να συνοδεύσουν τους ΕΨ σε συνηθισμένα Σχολεία, Μονάδες και Ειδικά Σχολεία παρακολουθώντας αποσπασματικά την εργασία τους. Οι φοιτητές αξιολόγησαν την εμπειρία τους στο πρόγραμμα γενικά πολύ θετικά.

Επιμόρφωση γονέων

Οι λειτουργοί της Υ.Ε.Ψ. έδωσαν διαλέξεις και συμμετείχαν σε πολλές εκδηλώσεις σε σχολεία διαφόρων βαθμίδων της εκπαίδευσης ανά την Κύπρο που είχαν ως αντικείμενο την επιμόρφωση των γονιών.

12.2.10 ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Συγγραφή Χάρτη Δικαιωμάτων του Πολίτη

Κατόπιν απόφασης της αρμόδιας αρχής και με το συντονισμό και επιμέλεια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, έχει ετοιμαστεί προς έκδοση ο Χάρτης των Δικαιωμάτων του Πολίτη που αφορά την ΥΕΨ. Περιλαμβάνεται περιγραφή των διαδικασιών που ακολουθούνται κατά την παραπομπή, αξιολόγηση και παρέμβαση/αντιμετώπιση ατομικών περιπτώσεων μαθητών καθώς και εκτενές κεφάλαιο για τη δεοντολογία που διέπει την εργασία των ΕΨ.

Συμβολή στην προώθηση Κώδικα Πρακτικής για την Παραπομπή Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες

Με στόχο την ενδυνάμωση του ρόλου των εκπαιδευτικών στην αντιμετώπιση μαθητών που παρουσιάζουν δυσκολίες στη μάθησή τους, αλλά και την πιο αποτελεσματική αξιοποίηση του σχετικά περιορισμένου αριθμού των ΕΨ που εξυπηρετούν το σχολικό μας σύστημα, η ΥΕΨ ανέλαβε πρωτοβουλία και συνέβαλε αποφασιστικά τόσο στις εργασίες της σχετικής διατμηματικής επιτροπής που συστάθηκε για την εκπόνηση του Κώδικα, όσο και στη σύνταξη του Κώδικα. Συνέβαλε επίσης στην ενημέρωση των διευθυντών των σχολείων Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης σχετικά με τις διαδικασίες που προβλέπονται από τον Κώδικα Πρακτικής.

Συμμετοχή σε Επιτροπές και Συμβούλια

Εκπαιδευτικοί Ψυχολόγοι συμμετέχουν στη Συμβουλευτική Επιτροπή για την Πρόληψη της Βίας στην Οικογένεια, στο Αντιναρκωτικό Συμβούλιο και στο Συμβούλιο για την Εγκληματικότητα.

Συμμετέχουν επίσης στην Κεντρική και στις Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Τέλος, συμμετέχουν σε διάφορες ενδοϋπουργικές και ενδοτμηματικές επιτροπές.

12.3 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Η Υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (ΥΣΕΑ) υπάγεται διοικητικά στη Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Ως κύριο στόχο έχει την προσωπική, κοινωνική, εκπαιδευτική και επαγγελματική ανάπτυξη των μαθητών και άλλων ατόμων.

Η ΥΣΕΑ λειτουργεί Γραφεία Συμβουλευτικής σε όλα τα σχολεία της Δημόσιας Μέσης Γενικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης καθώς και Κεντρικά Γραφεία σε επιτελικό επίπεδο στο Υ.Π.Π.

Με βασική αρχή την ιδιαιτερότητα του κάθε ατόμου, τις δυνατότητες και την ελευθερία της βούλησής του, η ΥΣΕΑ προσπαθεί να βοηθήσει τους μαθητές και άλλους νέους:

- α) Να γνωρίσουν εξελικτικά και να αποδεχτούν τον εαυτό τους και να διαμορφώσουν υγιείς στάσεις ζωής.
- β) Να αναπτύξουν θετική εικόνα για τον εαυτό τους και να αποκτήσουν τα κατάλληλα εφόδια αποτελεσματικής αντιμετώπισης των προσωπικών, οικογενειακών ή και κοινωνικών προβλημάτων της ζωής.
- γ) Να προσαρμοστούν στο σχολικό περιβάλλον με στόχο την εκπαιδευτική και κοινωνική τους πρόοδο και εξέλιξη.
- δ) Να αναπτύξουν τις απαραίτητες δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν τη λήψη ορθολογιστικών αποφάσεων, είτε αυτές αφορούν εκπαιδευτικά/επαγγελματικά, είτε προσωπικά θέματα.
- ε) Να αναγνωρίσουν τις ατομικές τους δυνατότητες, ενδιαφέροντα, δεξιότητες και κλίσεις, και να γνωρίσουν τη φύση και τις απαιτήσεις διαφόρων επαγγελματιών καθώς και τις σύγχρονες κοινωνικο-οικονομικές και πολιτισμικές εξελίξεις, ώστε να οδηγηθούν σε ορθές εκπαιδευτικές επιλογές.

Για την επίτευξη των στόχων της η ΥΣΕΑ πραγματοποίησε κατά το σχολικό έτος 2002-2003 τις ακόλουθες δραστηριότητες:

12.3.1: ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ

Συμβουλευτική στα Σχολεία

Τα προβλήματα των μαθητών αντιμετωπίστηκαν από τους καθηγητές Συμβουλευτικής στα πλαίσια Ατομικής και Ομαδικής Συμβουλευτικής. Τα προβλήματα ήταν εκπαιδευτικής/επαγγελματικής φύσεως, όπως επιλογή τύπου σχολείου μετά τη Γ΄ Γυμνασίου, επιλογή μεταλυκειακού κλάδου/επαγγέλματος και χώρας σπουδών, ή προσωπικής/οικογενειακής φύσεως, όπως διαπροσωπικές σχέσεις, σχολική συμπεριφορά, ψυχοσυναισθηματικές καταστάσεις, βία στην οικογένεια, χρήση ουσιών εξάρτησης κτλ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ (ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ) ΠΟΥ ΠΡΟΣΗΛΘΑΝ ΓΙΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ ΚΑΤΑ ΘΕΜΑ* ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΚΛΟ

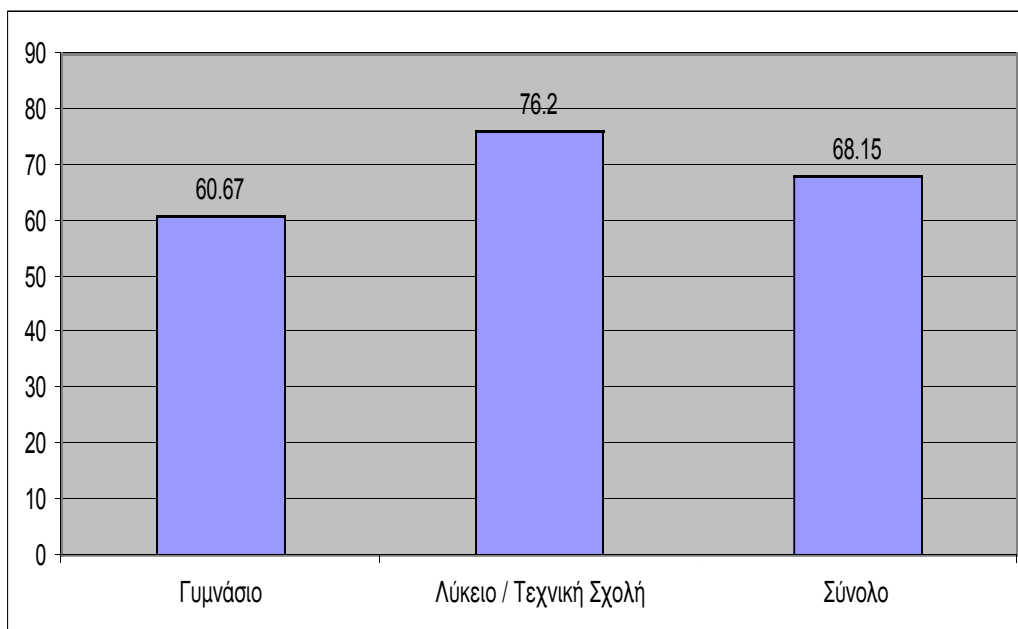
Θέματα	Γυμνάσιο N=28 887		Λύκειο N=26 851		Σύνολο N=55 738	
	Αρ.	%	Αρ.	%	Αρ.	%
Οικονομικά θέματα	2 685	9.29	2 370	8.82	5 055	9.06
Θέματα υγείας του μαθητή	1 582	5.47	1 297	4.83	2 879	5.16
Οικογενειακά θέματα (εκτός από οικονομικά και θέματα άσκησης σωματικής/σεξουαλικής βίας εναντίον του μαθητή)	3 635	12.58	3 335	12.49	6 970	12.50
Θέματα απειθαρχίας του μαθητή στο σχολείο	2 452	8.48	1 960	7.29	4 412	7.91
Θέματα σχέσεων του μαθητή (εκτός από οικογενειακά)	2 561	8.86	2 167	8.07	4 728	8.48
Θέματα επίδοσης (κυρίως χαμηλής επίδοσης)	4 728	16.36	3 456	12.87	8 184	14.68
Θέματα σταδιοδρομίας (εκπαιδευτικών – επαγγελματικών επιλογών)	7 758	26.85	19 801	73.74	27 559	49.44
Θέματα παραβάσεων του Νόμου εκτός του σχολείου (εκτός από χρήση ναρκωτικών)	118	0.40	139	0.51	257	0.46
Θέματα χρήσης ουσιών εξάρτησης από το μαθητή	128	0,45	53	0,19	181	0,32
Θέματα χρήσης ουσιών εξάρτησης από το μαθητή:						
* Κάπνισμα	704	2.43	1 133	4.21	1 837	3.29
* Αλκοόλ	2	0.006	43	0.16	45	0.08
* Άλλες μη νόμιμες ψυχοδραστικές ουσίες εξάρτησης (ναρκωτικά)	2	0.006	59	0.21	61	0.10
Θέματα άσκησης σωματικής βίας εναντίον του μαθητή	93	0.32	135	0.50	228	0.40
Θέματα άσκησης σεξουαλικής βίας εναντίον του μαθητή	18	0.06	17	0.06	35	0.06
Θέματα άσκησης ψυχολογικής βίας εναντίον του μαθητή	168	0.58	249	0.92	417	0.74
Άλλα θέματα	626	2.16	835	5.44	1461	2.62

* Ένας μαθητής μπορεί να καταγραφεί σε περισσότερα από ένα θέματα.

Οι μαθητές που βοηθήθηκαν από τους καθηγητές Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (ΣΕΑ) με Ατομική Συμβουλευτική ήταν 37,990 , 68,15% του συνόλου (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

**ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΟΥ ΒΟΗΘΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ*
ΚΑΤΑ ΤΥΠΟ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2002-2003**

Σχολείο	Αριθμός μαθητών/τριών	Μαθητές/τριες που βοηθήθηκαν	Ποσοστό (%) που βοηθήθηκαν
Γυμνάσιο	28887	17528	60,67
Λύκειο / Τεχνική Σχολή	26851	20462	76,20
Σύνολο	55738	37990	68,15

* Που είχαν μια τουλάχιστο ατομική συνέντευξη μαζί τους.

Αναλυτικά ο αριθμός και το ποσοστό των μαθητών/τριών που βοηθήθηκαν κατά επαρχία/φύλο και τύπο σχολείου φαίνεται στον Πίνακα 2.

ΠΙΝΑΚΑΣ: 2

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΒΟΗΘΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ-ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ* ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2002-2003

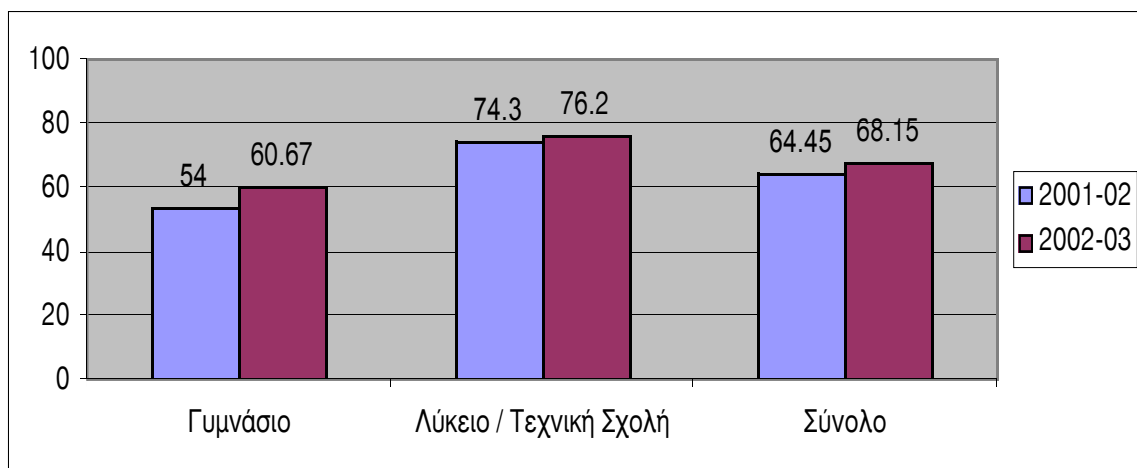
	Φύλο	Γυμνάσιο Τάξη			Λύκειο ή Τεχν. Σχολή Τάξη			Σύνολο Μαθητών/τριών που βοηθήθηκαν			Σύνολο Μαθητών/τριών των Σχολείων			Ποσοστό (%) που βοηθήθηκαν		
		A'	B'	Γ'	A'	B	Γ'	Γυμν.	Λυκ.	Σύνολο	Γυμν.	Λυκ.	Σύνολο	Γυμν.	Λυκ.	Σύνολο
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ	Αγόρια	2952	2112	3972	3770	2610	3433	9036	9813	18849	14822	13059	27881	60,99	75,14	67,60
	Κορίτσια	2681	1819	3992	4123	2943	3583	8492	10649	19141	14065	13792	27857	60,37	77,21	68,71
	Σύνολο	5633	3931	7964	7893	5553	7016	17528	20462	37990	28887	26851	55738	60,67	76,20	68,15

* Που είχαν μια τουλάχιστο ατομική συνέντευξη μαζί τους.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί φαίνεται συγκριτικά το ποσοστό των μαθητών που βοηθήθηκαν με Ατομική Συμβουλευτική κατά τις σχολικές χρονιές 2001-2002 και 2002-2003.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

ΠΟΣΟΣΤΑ (%) ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΒΟΗΘΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΧΡΟΝΙΕΣ 2001-2002 ΚΑΙ 2002-2003

Σχολική Χρονιά	Γυμνάσιο μαθητών/τριών	Λύκειο / Τεχνική Σχολή	Σύνολο
2001-2002	54,00	74,30	64,45
2002-2003	60,67	76,20	68,15

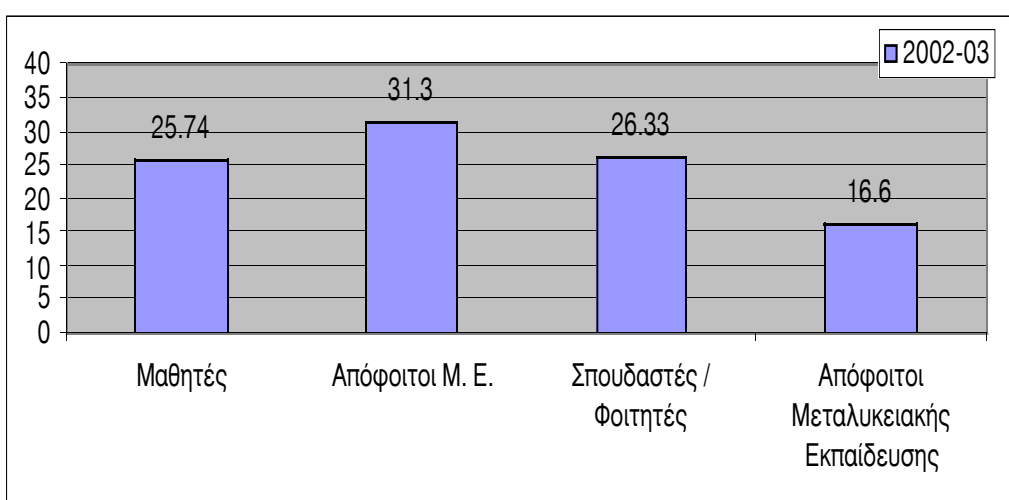
Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων που απασχολούσαν τους μαθητές, οι Καθηγητές Συμβουλευτικής συνεργάστηκαν, όπου κρίθηκε αναγκαίο, με γονείς ή άλλους συγγενείς, εκπαιδευτικούς ψυχολόγους, κλινικούς ψυχολόγους, ψυχιάτρους, κοινωνικούς λειτουργούς, σχολιατρικές επισκέπτριες κ.ά.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Κατά το έτος 2002-2003 τα Κεντρικά Γραφεία της ΥΣΕΑ πρόσφεραν βοήθεια μέσω ατομικών συνεντεύξεων, για τα ίδια σχεδόν θέματα που απασχόλησαν τους μαθητές, σε 2734 άτομα (εργαζόμενους, στρατιώτες, φοιτητές κολεγίων ή πανεπιστημίων καθώς και μαθητές). Στο Διάγραμμα 3 που ακολουθεί φαίνεται παραστατικά το ποσοστό των ατόμων που βοηθήθηκαν από την ΥΣΕΑ κατά τη σχολική χρονιά 2002-2003.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: 3

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ (%) ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΒΟΗΘΗΘΗΚΑΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟ 2002-2003

Σχολική Χρονιά	Επίπεδο Εκπαίδευσης	Αριθμός	Ποσοστό %
2002-2003	Μαθητές	704	25,74
	Απόφοιτοι Μέσης Εκπαίδευσης	856	31,30
	Σπουδαστές/Φοιτητές	720	26,33
	Απόφοιτοι Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης	454	16,60
	Σύνολο	2734	100,00

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΟΚΙΜΙΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ

Μέσα στα πλαίσια της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής χορηγήθηκε το Δοκίμιο Αυτογνωσίας «Self-Directed Search» του Holland στους μαθητές Α΄ τάξης των Λυκείων, ενώ στα Κεντρικά Γραφεία της ΥΣΕΑ συνεχίστηκε η χορήγηση του μηχανογραφημένου δοκιμίου «Career Decision Making»

ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Στα Κεντρικά γραφεία ΥΣΕΑ έγινε χρήση των μηχανογραφικών συστημάτων πληροφόρησης «Guidance Information System», «Ecctis» και «College profiles» για σκοπούς εκπαιδευτικής και επαγγελματικής πληροφόρησης για τις ΗΠΑ και τη Μ. Βρετανία. Χρήση του Αμερικάνικου συστήματος «College Profiles» γίνεται επίσης στα Γραφεία ΣΕΑ Ενιαίων Λυκείων.

12.3.2 ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Για την επίτευξη των στόχων της η ΥΣΕΑ εκδίδει πληροφοριακού και διδακτικού περιεχομένου βιβλία, μερικά από τα οποία αναθεωρούνται για λόγους εναρμόνισης του περιεχομένου τους με τις αλλαγές, καινοτομίες, μεταρρυθμίσεις, κτλ. που, κατά καιρούς, επιχειρούνται στη δημόσια εκπαίδευση. Για φέτος αναθεωρήθηκαν και εκδόθηκαν τα βιβλία:

- Ο ρόλος της οικογένειας στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των μαθητών
- Μεταγυμνασιακή εκπαίδευση στην Κύπρο
- Μεταλυκειακές σπουδές σε Δημόσιες σχολές της Κύπρου
- Υποτροφίες για μεταλυκειακές σπουδές

12.3.3 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Το μάθημα της Επαγγελματικής Αγωγής διδάχτηκε από τους καθηγητές ΣΕΑ, όπως κάθε χρόνο, στη Γ΄ τάξη του Γυμνασίου για 14 συνολικά περιόδους κατά τμήμα στη διάρκεια του α΄ εξαμήνου με βάση το βιβλίο της ΥΣΕΑ «Επαγγελματική Αγωγή». Το μάθημα προσφέρεται σε εργαστηριακή μορφή και εστιάζεται στην απόκτηση Αυτογνωσίας, στην εξοικείωση με τον κόσμο της εργασίας, στη γνωριμία με το εκπαιδευτικό μας σύστημα και καταλήγει στις εκπαιδευτικές επιλογές που μπορούν να έχουν οι μαθητές στο Λυκειακό Κύκλο.

12.3.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΝΑΡΚΩΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου προσφέρεται για συνολικά 3 περιόδους σε κάθε τμήμα της Γ΄ τάξης το μάθημα της Κοινωνικής και Αντιναρκωτικής Αγωγής. Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να εξοπλίσει τους μαθητές με τα κατάλληλα εφόδια για την αντιμετώπιση των δυσκολιών και προβλημάτων της ζωής και να τους βοηθήσει να αναπτύξουν μηχανισμούς αντίστασης κατά της χρήσης ουσιών εξάρτησης. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε το βιβλίο της ΥΣΕΑ Κοινωνική Αγωγή.

12.3.5 ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ, ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ, ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ

Μέσα στα πλαίσια της συνεχούς επιμόρφωσης των καθηγητών Συμβουλευτικής στην οποία στοχεύει η ΥΣΕΑ, διοργανώθηκαν και φέτος κατά επαρχία σεμινάρια πάνω σε εκπαιδευτικά ή άλλα θέματα που αφορούν τον κλάδο. Επίσης συνεχίστηκαν οι επισκέψεις Καθηγητών Συμβουλευτικής στη Βρετανία σε συνεργασία

με το Βρετανικό Συμβούλιο, για περαιτέρω πληροφόρησή τους σχετικά με τα προγράμματα ορισμένων Πανεπιστημίων.

Παράλληλα η ΥΣΕΑ διοργανώνει ενημερωτικές συγκεντρώσεις γονέων και μαθητών. Σ' αυτό το πλαίσιο διοργανώνει Τετραήμερα Εκπαιδευτικής και Επαγγελματικής Πληροφόρησης με την επωνυμία «ΗΣΙΟΔΕΙΑ», στα πλαίσια των Διεθνών Εκπαιδευτικών Εκθέσεων που οργανώνει το Υπουργείο Παιδείας σε συνεργασία με την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων. Στα «ΗΣΙόδεια» συμμετέχουν Επαγγελματικοί Σύνδεσμοι, κρατικοί και ημικρατικοί φορείς και Υπηρεσίες.

12.3.6: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΟΝΕΩΝ

Πραγματοποιήθηκαν από τους Καθηγητές Συμβουλευτικής οι καθιερωμένες συγκεντρώσεις γονέων των μαθητών Γ' τάξης όλων των Γυμνασίων για ενημέρωσή τους σχετικά με τη Μεταγυμνασιακή Εκπαίδευση στην Κύπρο (Ενιαίο Λύκειο, Τεχνική Εκπαίδευση, Σύστημα Μαθητείας). Επίσης, διοργανώθηκαν ενημερωτικές συγκεντρώσεις γονέων των μαθητών Α' τάξης όλων των Ενιαίων Λυκείων για ενημέρωσή τους σχετικά με τα επιλεγόμενα μαθήματα στο Ενιαίο Λύκειο και το ρόλο που παίζουν αυτά στις μελλοντικές εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των παιδιών τους. Επιπρόσθετα, ενημερωτικές συγκεντρώσεις γονέων διοργανώθηκαν από τους Καθηγητές Συμβουλευτικής και σε άλλα ειδικά θέματα που αφορούσαν την εκπαίδευση, τις προοπτικές επαγγελματικής απασχόλησης, σχέσεις γονέων-μαθητών, τις ουσίες εξάρτησης κ.ά.

12.3.7: ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ

Η στελέχωση της Υπηρεσίας με μόνιμους Καθηγητές Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (Σ.Ε.Α) άρχισε το 1991 και ολοκληρώθηκε το 1999. Κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς 2002-2003 υπηρετούσαν 100 Καθηγητές ΣΕΑ, εκ των οποίων 92 ήταν τοποθετημένοι στα σχολεία, 7 ήταν τοποθετημένοι στα Κεντρικά Γραφεία της ΥΣΕΑ στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού και 1 στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

12.4 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

12.4.1. ΝΕΑ ΕΡΓΑ

Κατά το 2003 για την υλοποίηση του κτιριακού προγράμματος του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού έχουν προκηρυχτεί προσφορές για 337 οικοδομικά και τεχνικά έργα και προσφορές για προμήθεια επίπλων και έχουν υπογραφεί συμβόλαια για 244 έργα συνολικής δαπάνης £26.233.629,00.

Τα έργα αυτά αφορούν:

- α) Την ανέγερση του Δημοτικού Σχολείου Δρούσιας
- β) Την επέκταση 11 Λυκείων και 4 Τεχνικών σχολών, 24 Γυμνασίων και 41 Δημοτικών Σχολείων.
- γ) Την βελτίωση 44 Δημοτικών Σχολικών κτιρίων, που περιλαμβάνουν έργα αντισεισμικής αναβάθμισης και προσθήκης βοηθητικών λειτουργιών.
- δ) Την επισκευή και συντήρηση 28 σχολικών κτιρίων.

- ε) Την κατασκευή έργων αθλητικής υποδομής 12
Την ανέγερση αιθουσών Πολλαπλής Χρήσης σε 6 σχολικές μονάδες.
- ζ) Την εγκατάσταση κεντρικών θερμάνσεων σε 46 σχολικές μονάδες.
- η) Την προμήθεια επίπλων αξίας £1.000.000,00.
- θ) Τη συντήρηση κυβερνητικών κτιρίων 10.

Στο διάστημα αυτό έχει προχωρήσει η υλοποίηση του προγράμματος αντισεισμικής αναβάθμισης των σχολικών κτιρίων και περιλαμβάνει όλες τις εργασίες συντήρησης, επισκευής και προσθήκης βοηθητικών λειτουργιών περιλαμβανομένων και των εγκαταστάσεων.

12.4.2 Αναλυτική Κατάσταση Νέων Έργων 2003

1. ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

1.1 Δημοτική Εκπαίδευση

Νέο Έργο

1. Δημοτικό Σχολείο Δρούσιας	£265.000,00
------------------------------	--------------------

Επεκτάσεις

1. 19 Λευκωσία	£1.215.746,00
2. 6 Λεμεσός	£309.650,00
3. 8 Λάρνακα	£297.950,00
4. 4 Αμμόχωστος	£113.060,00
5. 4 Πάφος	£379.000,00
41	£2.315.400,00

Βελτιώσεις

1. 15 Λευκωσία	£1.329.178,00
2. 12 Λεμεσός	£1.793.370,00
3. 11 Λάρνακα	£894.843,00
4. 4 Αμμόχωστος	£606.500,00
5. 2 Πάφος	£186.000,00
6. 44	£4.809.891,00
7. Βελτίωση Νηπιαγωγείων 2	£55.790,00
	£7.446.081,00

1.2 Μέση Εκπαίδευση

Επεκτάσεις

1. 21 Λευκωσία	£2.189.151,00
2. 4 Λεμεσός	£219.690,00
3. 8 Λάρνακα	£715.090,00
4. 2 Πάφος	£272.655,00
35	£3.396.586,00

Βελτιώσεις

1. 10 Λευκωσία	£1.163.630,00
2. 8 Λεμεσός	£848.293,00
3. 8 Λάρνακα	£533.290,00
4. 2 Πάφος	£742.300,00
28	£3.287.513,00
	£6.684.099,00

1.3 ΜΕΣΗ - ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Βελτιώσεις – Επεκτάσεις

1. 5 Λευκωσία	£1.597.051,00
2. 6 Λεμεσός	£423.240,00
3. 1 Λάρνακα	£15.940,00
4. 1 Αμμόχωστος	£27.039,00
5. 1 Πάφος	£924.871,00
14	£2.988.141,00

1.4 ΚΤΙΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Βελτιώσεις

1. 10 Έργα	£416.860,00
------------	--------------------

1.5 ΕΡΓΑ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Μέση – Τεχνική Εκπαίδευση

1. 5 Έργα	£464.780,00
2 Αίθουσες Πολλαπλής Χρήσης	£1.447.179,00
Δημοτική Εκπαίδευση	
2. 7 Έργα	£437.350,00
4 Αίθουσες Πολλαπλής Χρήσης	£698.222,00
18	£3.047.531,00

1.6 ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ (ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ)

Δημοτικά Σχολεία

1. 2 Λευκωσία	£36.875,00
2. 19 Λεμεσός	£402.369,00
3. 8 Λάρνακα	£221.245,00
4. 6 Πάφος	£160.290,00
5. 5 Ειδικά Σχολεία	£32.120,00
37	£852.899,00

Μέση – Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση

1. 1 Λευκωσία	£48.425,00
2. 3 Λεμεσός	£120.095,00
3. 3 Λάρνακα	£125.705,00
4. 2 Πάφος	£82.015,00
9	£376.240,00

1.7 ΕΠΙΠΛΑ

ΕΠΙΠΛΑ

£1.000.000,00

ΣΥΝΟΛΟ:

£26.233.629,00

συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α

12.5 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ

Η Υπηρεσία Διοίκησης Επιμελητών, με Προϊστάμενο τον Πρώτο Επιμελητή υπάγεται στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και αποτελεί μέρος της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Είναι ένας χώρος εφαρμοσμένης διοικητικής παρουσίας, απόλυτα αναγκαίος και απόλυτα συμβατός με τους στόχους της πολιτείας για τη συνεχή ανάπτυξη του κεφαλαίου που λέγεται «Παιδεία».

Είναι αρμόδια για θέματα διοίκησης, οργάνωσης και στελέχωσης του προσωπικού 112 Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, 11 Τεχνικών Σχολών, 5 Εσπερινών Γυμνασίων, 45 Σχολικών Εφορειών, 40 Κρατικών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης και της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Τηρεί στοιχεία για όλους τους Επιμελητές – 366 περίπου – (Εμπιστευτικές Εκθέσεις, Προσωπικούς Φακέλους, Φακέλους Αδειών). Παρακολουθεί και ελέγχει τις οργανικές θέσεις και φροντίζει για την πλήρωση των κενών θέσεων. Φροντίζει επίσης για τις άδειες ανάπαυσης, ασθένειας, μητρότητας και τις αφυπηρετήσεις.

Υποβάλλει εισηγήσεις προς το Γενικό Διευθυντή για την καλύτερη στελέχωση των Σχολείων, των Γραφείων των Σχολικών Εφορειών, των Κρατικών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης και της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την εποπτεία της εργασίας των Επιμελητών.

Ετοιμάζει τις προτάσεις προς το Υπουργικό Συμβούλιο για πρόσληψη έκτακτων Επιμελητών για τις ανάγκες της Υπηρεσίας και τον ετήσιο προϋπολογισμό για την απασχόληση έκτακτου προσωπικού για κάθε σχολικό έτος.

Η Υπηρεσία Διοίκησης Επιμελητών στη προσπάθειά της για αναβάθμιση της υπηρεσίας γενικά, προγραμματίζει σειρά Σεμιναρίων για επιμόρφωση τόσο των νεοπροσλαμβανόμενων Επιμελητών όσο και του υπάρχοντος προσωπικού σε θέματα Αρχείου, Λογιστηρίου, Σχολικού Προγράμματος αλλά και στη Μηχανοργάνωση των Σχολικών Βιβλιοθηκών με το σύστημα ΑΒΕΚΤ.

Το 2002-2003 πραγματοποίησε σειρά Σεμιναρίων με τα πιο πάνω θέματα, σε όλες τις πόλεις που κάλυψαν όλα τα Γυμνάσια, Λύκεια και Τεχνικές Σχολές.

Ο κύκλος των πιο πάνω έκλεισε με τα Σεμινάρια για το νέο Λογισμικό πρόγραμμα ΑΒΑΚΙΟ που διοργανώθηκε, σε όλες τις επαρχίες, από τις 19 Νοεμβρίου μέχρι τις 4 Δεκεμβρίου του 2003.

Στα πλαίσια της άμεσης επαφής και γνωριμίας με τους Επιμελητές και της καλύτερης αντιμετώπισης-επίλυσης διαφόρων προβλημάτων που παρουσιάζονται στα γραφεία των Σχολείων και των Σχολικών Εφορειών η Υπηρεσία πραγματοποίησε αρκετές επισκέψεις σε Σχολεία και σε Σχολικές Εφορείες.

ΜΕΡΟΣ Β ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

1. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Για τη χρηματοδότηση της αναπτυξιακής τους πολιτικής οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες είχαν στη διάθεσή τους το 2003 £7.552.000 έναντι £7.325.788 το 2002 και £6.141.500 το 2001. Οι δραστηριότητες των Πολιτιστικών Υπηρεσιών κατά το 2003 παρουσιάζουν την πιο κάτω εικόνα:

1.1 ΓΡΑΜΜΑΤΑ

1.1.1 ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ, ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Στον τομέα των Γραμμάτων, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες εξέδωσαν φέτος το βιβλίο της δρος Ελένης Παπαδημητρίου «Η τέχνη του ξύλου στην Κύπρο» (Traditional Woodcraft in Cyprus).

Περιοδικό Cyprus To-day: Κατά το 2003 εκδόθηκαν 2 τεύχη:

- α) vol. XLI Ιανουάριος - Απρίλιος 2003, αρ. 1 (65 σελ.)
- β) vol. XLI Μάιος - Αύγουστος 2003, αρ. 2 (64 σελ.)

1.1.2 ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού επιδοτούν και αγοράζουν αντίτυπα του συνόλου σχεδόν των βιβλίων για τα οποία υποβάλλονται αιτήσεις κάθε χρόνο. Τα βιβλία αυτά αφορούν εκδόσεις Κυπρίων συγγραφέων ή κυπρολογικές εκδόσεις. Ο θεσμός της αγοράς – επιδότησης αποσκοπεί στη στήριξη της προσπάθειας Κυπρίων συγγραφέων και εκδοτών. Το 2003 αγοράστηκαν και επιδοτήθηκαν από την αρμόδια επιτροπή συνολικά 300 εκδόσεις που αφορούν στην πολιτιστική και κοινωνική ζωή της Κύπρου, την ιστορία ή τη λαογραφία της, ως επίσης και λογοτεχνικές εκδόσεις (βιβλία ποίησης, λαϊκής ποίησης, πεζογραφίας, δοκίμια, θεατρικά βιβλία κ.ά.).

1.1.3 ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες στην προσπάθειά τους για τη διεθνή προβολή της κυπριακής εκδοτικής παραγωγής και την προώθηση των κυπριακών εκδόσεων στο εξωτερικό, λαμβάνουν μέρος κάθε χρόνο σε αριθμό διεθνών εκθέσεων βιβλίου με δικό τους περίπτερο.

Το 2003 οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες έλαβαν μέρος στις Διεθνείς Εκθέσεις Βιβλίου Λονδίνου, Φραγκφούρτης, Καΐρου και Μπολώνιας.

1.1.4 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Με πρωταρχικό σκοπό την ενθάρρυνση ιδιωτών, οργανισμών και πολιτιστικών φορέων στην Κύπρο ώστε να αναλάβουν την έκδοση πολυδάπανων επιστημονικών έργων κυπρολογικού περιεχομένου όπως και σημαντικών έργων της κυπριακής γραμματείας, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες εισήγαγαν εδώ και χρόνια τη λειτουργία ειδικής Συμβουλευτικής Επιτροπής Επιχορήγησης Εκδόσεων. Η Επιτροπή κατά το 2003 εξέτασε συνολικά 84 αιτήσεις και διέθεσε ως επιχορήγηση για τις εκδόσεις που εγκρίθηκαν το ποσό των £106.700.

1.1.5 ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ - ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Στα πλαίσια των προσπαθειών για αύξηση της αναγνωσιμότητας και προώθηση της κυκλοφορίας του βιβλίου, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες στήριξαν την προβολή διαφημιστικής ταινίας για το βιβλίο μεταξύ 14 και 31 Δεκεμβρίου 2003 και την κυκλοφορία ειδικών εντύπων. Επίσης, σε συνεργασία με το Σύνδεσμο Βιβλιοπωλών Κύπρου διοργάνωσαν εβδομαδιαία ραδιοφωνικά ένθετα σε εκπομπή του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, με στόχο την ενημέρωση του κοινού για την κυκλοφορία των νέων εκδόσεων στον κυπριακό και τον ελλαδικό χώρο.

1.1.6 ΚΡΑΤΙΚΕΣ, ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ, ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ, ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΕΥΟΥΣΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Το 2003 επιχορηγήθηκαν 24 Δημοτικές Βιβλιοθήκες με το ποσό των £50.000, όπως και το 2002. Δεκαέξι από αυτές έτυχαν τεχνικής βοήθειας (εκπαίδευση προσωπικού) σε θέματα ταξινόμησης-καταλογογράφησης-ταξινόμησης του υλικού, όπως και στο θέμα μηχανοργάνωσης με το σύστημα ΑΒΕΚΤ. Τέσσερις από τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες έχουν πάρει τη νέα έκδοση του ΑΒΕΚΤ, το ΑΒΕΚΤ 5.5., που είναι σε περιβάλλον WINDOWS 2000 και με δυνατότητες δικτύωσης.

Τεχνική βοήθεια προσφέρθηκε, επίσης, σε νέες Κοινοτικές Βιβλιοθήκες και σε παλιές που αναβαθμίζονται. Σε επτά από αυτές έχει εγκατασταθεί το σύστημα ΑΒΕΚΤ 4.

Το 2003 επιχορηγήθηκαν Κοινοτικές Βιβλιοθήκες με το ποσό των £30.000 όπως και το 2002. Κατά το 2003 δύο νέες Κοινοτικές Βιβλιοθήκες άρχισαν τη λειτουργία τους. Ο αριθμός τους τώρα έχει φθάσει τις 115. Έγινε, επίσης, αναβάθμιση σε τρεις παλιές Κοινοτικές Βιβλιοθήκες.

Η Ελπινίκειος Βιβλιοθήκη συνεχίζει την εξυπηρέτηση του κοινού της περιοχής της που άρχισε τον Απρίλιο του 2001. Συνεχίζει με εντατικό ρυθμό η μηχανοργάνωσή της με το ΑΒΕΚΤ 5.5.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, έχει προσφερθεί αναβαθμισμένη τεχνική βοήθεια σε Σχολικές Βιβλιοθήκες Μέσης και Δημοτικής Εκπαίδευσης και σε βιβλιοθήκες των Κυβερνητικών Τμημάτων. Για τις πιο πάνω Βιβλιοθήκες, συνεχίστηκαν οι εκπαιδεύσεις και τα σεμινάρια βιβλιοθηκονομίας, καθώς και σεμινάρια για την εφαρμογή του συστήματος ΑΒΕΚΤ από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες μέσα στο 2003. Το 2003 δεκατρείς συνολικά βιβλιοθήκες, από τις πιο πάνω κατηγορίες έχουν πάρει τη νέα έκδοση του ΑΒΕΚΤ 5.5.

1.1.7 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορήγησαν αρκετούς φορείς για διοργάνωση λογοτεχνικών εκδηλώσεων, όπως και Κυπρίου συγγραφείς που συμμετείχαν σε συμπόσια στο εξωτερικό, στο πλαίσιο της πολιτικής τους για ενθάρρυνση της κυπριακής λογοτεχνίας και των Κυπρίων συγγραφέων.

1.1.8 ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΒΡΑΒΕΙΑ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΕΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού με στόχο την επιβράβευση της λογοτεχνικής δημιουργίας και τη δημιουργία κινήτρων για την ανέλιξη της πνευματικής ζωής του τόπου, έχει εδώ και πολλά χρόνια καθιερώσει θεσμούς διαφόρων βραβείων. Αυτοί οι θεσμοί είναι: Τα Αριστεία Γραμμάτων Τεχνών και Επιστημών, τα Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας και τα Βραβεία Παιδικής, Νεανικής Λογοτεχνίας.

(α) Κρατικά Βραβεία Λογοτεχνίας

Με σκοπό τη στήριξη της λογοτεχνικής παραγωγής των Κυπρίων συγγραφέων, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επανέφεραν το θεσμό των κρατικών βραβείων λογοτεχνίας και των βραβείων παιδικής - νεανικής λογοτεχνίας σε ετήσια βάση. Βραβεύονται έργα στα εξής είδη λογοτεχνικής γραφής: Ποίηση, Διήγημα, Μυθιστόρημα, Δοκίμιο – Λογοτεχνική Μελέτη, Παιδική Λογοτεχνία, Νεανική Λογοτεχνία, Εικονογράφηση παιδικού ή νεανικού βιβλίου. Επίσης, απονέμεται βραβείο Νέου Λογοτέχνη σε άτομα κάτω των τριάντα ετών.

Η τελετή απονομής των κρατικών βραβείων λογοτεχνίας για τις εκδόσεις του έτους 2002, πραγματοποιήθηκε στις 29 Δεκεμβρίου 2003. Στην τελετή απονεμήθηκαν βραβεία στους: Ευτέρπη Αραούζου (Μυθιστόρημα), Νίκο Ορφανίδη (Δοκίμιο), Χριστιάνα Αβρααμίδου και Κυριάκο Μαργαρίτη (Βραβείο Νέου Λογοτέχνη). Επίσης, απονεμήθηκαν βραβεία στη Μυριάνθη Παναγιώτου (Παιδική Λογοτεχνία), Έλλη Βενιζέλου (Νεανική Λογοτεχνία) και Έλενα Πουλχερίου (Εικονογράφηση). Τα βραβεία απένειμε ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού.

(β) Αριστεία Γραμμάτων, Τεχνών και Επιστημών

Ο θεσμός των Αριστείων διευρύνθηκε σε Αριστεία Γραμμάτων, Τεχνών και Επιστημών με σκοπό την προαγωγή της επιστημονικής έρευνας.

Κατά το 2003 απονεμήθηκε Αριστείο στους:

Αμέρικο Αργυρίου (Επιστήμες)
Γιώργο Κυριακίδη (Επιστήμες)
Χρυσάνθο Κυπριανού (Γράμματα)
Σπύρο Μυλωνά (Γράμματα)
Λουλού Συμεωνίδου (Τέχνες)

Τα μετάλλια απένειμε ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας σε ειδική τελετή στο Προεδρικό Μέγαρο.

1.1.9 ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ενισχύουν τις προσπάθειες των εκδοτών πνευματικών περιοδικών και εφημερίδων, παραχωρώντας επιχορήγηση σε ετήσια βάση. Το 2003 επιχορηγήθηκαν συνολικά 46 περιοδικά και εφημερίδες, έναντι 45 του 2002.

1.1.10 ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΜΠΟΣΙΩΝ - ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες διοργάνωσαν στις αρχές Μαΐου του 2003, το 1^ο Συμπόσιο Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας με θέμα: «Αρχαίοι Κύπριοι Ιστορικοί: Ίστρος ο Πάφιος».

Στο συμπόσιο έλαβαν μέρος με εισηγήσεις τους, δώδεκα μεταπτυχιακοί φοιτητές της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το συμπόσιο ήταν διήμερο και μετά την παρουσίαση των εισηγήσεων των φοιτητών, ακολούθησε συζήτηση με το κοινό.

Επίσης, στα πλαίσια της Διεθνούς Έκθεσης Βιβλίου τον Οκτώβριο 2003, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Μικρές γλώσσες - Μεγάλες Λογοτεχνίες» αποστέλλοντας δύο Κύπριους λογοτέχνες, το Μιχάλη Πασιαρδή και το Θεοκλή Κουγιάλη, στη Φραγκφούρτη.

Το έργο των δύο ποιητών παρουσιάστηκε σε δύο εκδηλώσεις για τον καθένα (μία στο χώρο του περιπτέρου της Ελλάδος και μία στο Μουσείο Εικόνων).

1.1.11 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Με την οικονομική στήριξη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών, ο Σύνδεσμος Βιβλιοπωλών Κύπρου διοργάνωσε με επιτυχία για πρώτη φορά στη Λεμεσό την Έκθεση Ελληνικού Βιβλίου το Μάρτιο 2003.

Η έκθεση πραγματοποιήθηκε στο Κέντρο Ευαγόρα Λανίτη. Παρουσιάστηκαν περίπου 2,000 τίτλοι εκδόσεων των πλείστων εκδοτικών οίκων της Ελλάδος καθώς και κυπριακές εκδόσεις των τελευταίων χρόνων. Η έκθεση διοργανώθηκε σε συνεργασία με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Εκδοτών Βιβλιοπωλών. Στα εγκαίνια παρευρέθηκε, μεταξύ άλλων, ο Διευθυντής του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου κος Χρίστος Λάζος.

1.2 ΜΟΥΣΙΚΗ

Η δραστηριότητα στον τομέα της Μουσικής έχει αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό τα τελευταία χρόνια και εκδηλώνεται με πολλές παραστάσεις και διοργανώσεις από διάφορους φορείς, όπως χορωδίες, μουσικά σχήματα, ιδρύματα, συνδέσμους, κτλ. Σε όλες αυτές τις παραστάσεις και διοργανώσεις η οικονομική υποστήριξη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είναι πολύ μεγάλη. Οικονομική υποστήριξη προσφέρεται και στη μουσική παραγωγή Κυπρίων καλλιτεχνών με την επιδότηση και αγορά των ψηφιακών τους δίσκων.

Επιπλέον παραχωρούνται επιχορηγήσεις σε πάρα πολλές περιπτώσεις για συμμετοχή Κυπρίων καλλιτεχνών και ομάδων σε πολιτιστικές εκδηλώσεις άλλων χωρών, κυρίως στην Ελλάδα. Το 2003 έτυχαν οικονομικής βοήθειας χορωδίες και μουσικά συγκροτήματα, αλλά και άτομα που συμμετείχαν σε φεστιβάλ, σεμινάρια και άλλες διοργανώσεις στο εξωτερικό. Αναφέρεται χαρακτηριστικά, η συμμετοχή του Κύπριου πιανίστα Νικόλα Κωνσταντίνου στο Φεστιβάλ Oulunsalo Music Festival στη Φιλανδία.

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού προωθούν και βοηθούν Κύπριους μουσικούς και καλλιτέχνες που ζουν και διαπρέπουν στο εξωτερικό και οι οποίοι προσκαλούνται να παρουσιάσουν είτε στην Κύπρο είτε

στο εξωτερικό. Ιδιαίτερα στον τομέα αυτό, σε συνεργασία με το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, αλλά και σε συνεργασία με άλλους φορείς διοργανώνονται στη διάρκεια του έτους συναυλίες και ρεσιτάλ Κυπρίων καλλιτεχνών στην Κύπρο.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, κατά το 2003 μελετήθηκαν διάφορες προτάσεις και επιχορηγήθηκαν ιδρύματα για διοργάνωση μουσικών φεστιβάλ στην Κύπρο, όπως το Pharos Trust, το Steinway Club, το Ταμείο Μουσικής και Καλών Τεχνών, το Μουσικό Ίδρυμα Ευαγγελίας Τζιαρρή, κ.ά.

Παρέχεται υποστήριξη και χορηγία σε φορείς για διοργάνωση συνεδρίων, συμποσίων και μουσικών διαγωνισμών, όπως είναι για παράδειγμα η Μουσικολογική Εταιρεία, ο Σύνδεσμος Καθηγητών, η Κυπριακή Επιτροπή Μουσικής.

Η συνεργασία με πολιτιστικά κέντρα ευρωπαϊκών και άλλων χωρών στον τομέα της Μουσικής ήταν και φέτος πλούσια. Ταυτόχρονα, διοργανώθηκαν μουσικά σεμινάρια και συναυλίες με άλλες χώρες στα πλαίσια των διεθνών πολιτιστικών ανταλλαγών (συναυλία του μουσικού συγκροτήματος από το Ισραήλ Modus Vivendi, σεμινάρια και ρεσιτάλ των Apple Hill Chamber Players, κ.ά.)

1.2.1 ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

Κατά το 2003, η Κρατική Ορχήστρα Κύπρου έδωσε γύρω στις 50 συναυλίες σε όλες τις πόλεις της ελεύθερης Κύπρου καθώς και συναυλίες για μαθητές. Συμμετείχε, επίσης, σε εκπαιδευτικά προγράμματα με συστηματικές παρουσιάσεις διαφόρων ομάδων της Ορχήστρας σε σχολεία Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης.

Στις συναυλίες της Κρατικής Ορχήστρας παρουσιάστηκαν έργα συνθετών από την εποχή μπαρόκ μέχρι σήμερα. Φιλοξενήθηκαν διεθνούς φήμης μουσικοί όπως το κουαρτέτο εγχόρδων Wilanow, το κουιντέτο χάλκινων πνευστών Melos Brass και η μέτζο-σοπράνο Αλεξάνδρα Γκράβας. Φιλοξενήθηκαν, επίσης, οι μαέστροι Alan Hazeldine, Ahmed Elsaedi, Ειρηναίος Τριανταφύλλου και Ραφαήλ Πυλαρινός. Διοργανώθηκαν σεμινάρια κλαρίνου και χάλκινων πνευστών που δόθηκαν από σολίστ που συνεργάστηκαν με την Ορχήστρα.

Σταθμό στη δραστηριότητα της Κρατικής Ορχήστρας Κύπρου αποτέλεσε η συνεργασία με τον πιανίστα Δημήτρη Σγούρο σε συναυλία που διοργάνωσε το Steinway Club Κύπρου, παρουσιάζοντας το κοντσέρτο του Rachmaninov αρ. 2 και αρ.3.

Στα πλαίσια του Διεθνούς Φεστιβάλ Κύπρια 2003, η Ορχήστρα παρουσιάστηκε με τους μουσικούς Αλκίνοο Ιωαννίδη και Μιλτιάδη Παπαστάμου με τραγούδια από την παλιά Κύπρο στη σύγχρονη Ελλάδα.

Τον Οκτώβριο ανέβηκε το έργο του Γιάννη Μαρκόπουλου «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι» σε συνεργασία με τη χορωδία Αδούλωτη Κερύνεια.

Η καθιερωμένη συναυλία που δόθηκε στα πλαίσια των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, επικεντρώθηκε στην ένταξη της Κύπρου στην Ευρώπη με το έργο του Ανδρέα Μουστούκη «Ο μύθος της Ευρώπης», στο οποίο συμμετείχαν μαθητές του Λυκείου Αρχ. Μακαρίου Δασούπολης.

Στα πλαίσια της προσχώρησης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και υποστηρίζοντας το έργο των Κυπρίων συνθετών, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες προκήρυξαν την ανάθεση σύνθεσης δύο έργων για συμφωνική ορχήστρα τα οποία θα παρουσιαστούν από την Κρατική Ορχήστρα σε συναυλίες που θα δοθούν με την ευκαιρία αυτή.

Μαέστρος της Ορχήστρας είναι ο Πολωνικής καταγωγής Maciej Zoltowski.

Η Κρατική Ορχήστρα Νέων Κύπρου έδωσε τρεις σειρές συναυλιών, συμμετείχε στα εγκαίνια της Διεθνούς Εκπαιδευτικής έκθεσης 2003, παρουσιάστηκε σε συναυλία στην Πλατεία Ελευθερίας με την ευκαιρία της Γιορτής της Μουσικής και τον Απρίλιο 2003 έδωσε δύο συναυλίες στην Αθήνα, ύστερα από πρόσκληση του Πανεπιστημίου Αθηνών και σε συνεργασία με το Σπίτι της Κύπρου. Κατά τον Αύγουστο του 2003, λειτούργησε το Μουσικό Θερινό Σχολείο στη Σχολή Τυφλών στη Λευκωσία.

1.3 ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

1.3.1 ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

Για την ενθάρρυνση της καλλιτεχνικής δημιουργίας και για τη δημιουργία αντιπροσωπευτικής συλλογής μέσα από την οποία να παρουσιάζεται η πορεία της κυπριακής τέχνης από την αρχή του αιώνα μας μέχρι σήμερα, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες αγοράζουν σημαντικά έργα Κυπρίων καλλιτεχνών. Τα έργα αυτά χρησιμοποιούνται, επίσης, για οργάνωση εκθέσεων στην Κύπρο και το εξωτερικό, για των Γραφείων των Πρεσβειών μας στο εξωτερικό και των Γραφείων Υπουργών, Γενικών Διευθυντών Υπουργείων και άλλων κρατικών αξιωματούχων.

Κατά το 2003 αγοράστηκαν 75 έργα. Επίσης, αγοράστηκαν οκτώ έργα του Γεωργίου Πολ. Γεωργίου και ένα του Γιώργου Μαυροΐδη από το Ίδρυμα Πιερίδη. Άλλο ένα έργο του Γ. Πολ. Γεωργίου αγοράστηκε από το Κυπριακό Κράτος και επαναπατρίστηκε στην Κύπρο από την Ιταλία.

Οι εισηγήσεις για τις αγορές γίνονται από την Επιτροπή Επιλογής Έργων Τέχνης για Αγορά. Επίσης, παραχωρήθηκε δωρεάν προς την Κρατική Πινακοθήκη το έργο της Θράκης Ρωσσίδου Jones με τίτλο «Οι 4 εποχές» και έξι έργα της ζωγράφου Λουκίας Νικολαΐδου.

1.3.2 ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Η Κρατική Πινακοθήκη στεγάζει πάνω σε μόνιμη βάση την Κρατική Συλλογή Σύγχρονης Κυπριακής Τέχνης, ενώ περιοδικά φιλοξενεί σημαντικές εκθέσεις από το εξωτερικό, καθώς και αναδρομικές εκθέσεις των σκαπανέων της κυπριακής εικαστικής δημιουργίας. Στην Κρατική Πινακοθήκη τηρείται Αρχείο Καλλιτεχνών, το οποίο περιλαμβάνει βιογραφικά και εργογραφικά τους στοιχεία, αρχείο διαφανειών και αρχείο φωτογραφιών και λειτουργεί Βιβλιοθήκη Τέχνης, η οποία εμπλουτίζεται κάθε χρόνο με σημαντικές εκδόσεις για τις διάφορες τέχνες (Εικαστικά, Φωτογραφία, Χορός, Κινηματογράφος).

Η Κρατική Πινακοθήκη είχε κατά το 2003 περίπου 2000 επισκέπτες.

1.3.3. ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Για την προβολή της σύγχρονης κυπριακής τέχνης στο εξωτερικό, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες οργανώνουν εκθέσεις ή επιχορηγούν τη συμμετοχή Κύπριων καλλιτεχνών σε διεθνείς διοργανώσεις Τέχνης.

Κατά το 2003 η Κύπρος συμμετείχε στην 22η Μπιεννάλε Αλεξάνδρειας (Οκτώβριος-Δεκέμβριος) με έργα των Μαρίας Κωνσταντή, Έλενας Καλοτάρη και

Χριστίνας Παπακυριάκου και στην 9η Μπιεννάλε Καΐρου με έργα των Μελίτας Κούτα, Κέττας Ιωαννίδου και Ευγενίας Βασιλούδη, όπου το έργο της Βασιλούδη απέσπασε το Β΄ Βραβείο.

Η Κύπρος συμμετείχε επίσης στην 50ή Μπιεννάλε Εικαστικών Τεχνών της Βενετίας (Ιούνιος-Νοέμβριος 2003) με τον καλλιτέχνη Νίκο Χαραλαμπίδη και με Επίτροπο το Βρετανό Henry Meyric Hughes.

Εκτός από τις δραστηριότητες αυτές, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορήγησαν σημαντικούς Κύπριους καλλιτέχνες για συμμετοχή τους σε διεθνείς εικαστικές διοργανώσεις ή για παρουσίαση του έργου τους στο εξωτερικό, όπως τον Κίκο Λανίτη και Νίκο Κουρούση (Μεσογειακό Μουσείο Στοκχόλμης), τον Λευτέρη Ολύμπιο (Μεξικό), τη Γιούλα Χατζηγεωργίου (Ορεν, Βενετία), κ.ά.

1.3.4 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΚΑΤΕ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορηγούν το Επιμελητήριο Καλών Τεχνών, καθώς επίσης και διάφορα άλλα σωματεία αυτοδίδακτων και ερασιτεχνών ζωγράφων, που σκοπό έχουν την προώθηση των εικαστικών τεχνών. Επίσης, ενισχύουν πάνω σε ετήσια βάση το εργαστήρι χαρακτηριστικής του Επιμελητηρίου Καλών Τεχνών, καθώς και το Εργαστήρι Τέχνης του Δήμου Λεμεσού.

1.3.5 ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Με σκοπό την ανάπτυξη του ενδιαφέροντος του κοινού για την καλλιτεχνική φωτογραφία, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες διοργανώνουν διάφορους κύκλους σεμιναρίων με θέμα την καλλιτεχνική φωτογραφία. Πρόσθετα, κατά τη φετινή χρονιά διοργανώθηκε έκθεση φωτογραφίας με τη συμμετοχή 12 Κυπρίων φωτογράφων, η οποία παρουσιάστηκε (άνοιξη του 2003) στην Αθήνα με την ευκαιρία της ελληνικής προεδρίας της Ε.Ε.

Διοργανώθηκε, επίσης, έκθεση Κυπρίων φωτογράφων στο Κοινοβούλιο της Πράγας σε συνεργασία με την Πρεσβεία μας στη Τσεχία.

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορηγούν, επίσης, τη Φωτογραφική Εταιρεία Κύπρου για διάφορες σημαντικές δραστηριότητες της στον τομέα της φωτογραφίας (όπως π.χ. τον Παγκύπριο Διαγωνισμό Φωτογραφίας, την εκδήλωση «Φωτογράφος της Χρονιάς») και το σωματείο «Φωτοδός».

Τέλος, έχει ξεκινήσει η δημιουργία βιβλιοθήκης καλλιτεχνικής φωτογραφίας με αξιόλογες εκδόσεις στον τομέα αυτό.

1.4 ΘΕΑΤΡΟ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες, αναγνωρίζοντας τον πνευματικό και καλλιτεχνικό ρόλο του θεάτρου ως λειτουργήμα και ως παιδείας για όλους τους πολίτες, έχουν αναπτύξει τα τελευταία χρόνια πλούσια δραστηριότητα στον τομέα του θεάτρου. Βασικοί στόχοι της αναπτυξιακής πολιτικής των Πολιτιστικών Υπηρεσιών στον τομέα του θεάτρου είναι:

- Προβολή του καλλιτεχνικού μας δυναμικού στο εξωτερικό.
- Ανάπτυξη της θεατρικής παιδείας.

- Αναβάθμιση του ενδιαφέροντος του κοινού για τη θεατρική δημιουργία.
- Προβολή του αρχαίου ελληνικού δράματος.
- Ενθάρρυνση της θεατρικής συγγραφής.
- Εμπλοκή των νέων στη διαδικασία της δημιουργίας.

Συνεχίστηκε για τέταρτη χρονιά το Φεστιβάλ Αρχαίου Δράματος στο Αρχαίο Ωδείο Πάφου σε συνεργασία με το Κυπριακό Κέντρο Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου. Το Φεστιβάλ, το οποίο έχει γίνει πια θεσμός, περιέλαβε φέτος παραστάσεις υψηλών καλλιτεχνικών προδιαγραφών από διάφορες χώρες όπως "Μήδεια" από το θέατρο Taganka της Μόσχας, "Οι Βάτραχοι" από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας, "Επτά επί Θήβας" από το Babel Theatre της Σκωτίας κ.ά.

Πρόσθετα διοργανώθηκε το Φεστιβάλ Ανώτερων Δραματικών Σχολών, το οποίο έδωσε την ευκαιρία σε δεκάδες σπουδαστές από διάφορες χώρες (Αγγλία, Γερμανία, Λιβανο, Αμερική κ.ά.) και με διαφορετικές πολιτισμικές καταβολές να έρθουν σε επαφή.

Διοργανώθηκε με μεγάλη επιτυχία Ειδικό Αφιέρωμα για το Νεοελληνικό Θέατρο σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Ελλάδας. Η Εβδομάδα Νεοελληνικού Θεάτρου περιέλαβε παραστάσεις υψηλών καλλιτεχνικών προδιαγραφών και διαλέξεις με κύριο άξονα τη νεοελληνική δραματουργία. Παρουσιάστηκε το έργο "Εις το ρεύμα της ζωής τους" του γνωστού Ελλαδίτη συγγραφέα Σωτήρη Δημητρίου και το έργο "Τα λουλούδια στην κυρία" του Άκη Δήμου. Παράλληλα, μίλησαν για το νεοελληνικό θέατρο η Χαρά Μπακονικόλα, καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών, θεατρολόγος, ο Γιώργος Πεφάνης και η Ευσεβία Χασάπη.

Παράλληλα, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορήγησαν τη συμμετοχή ελεύθερων θεάτρων σε διεθνή φεστιβάλ εξωτερικού. Επιχορηγήθηκαν, μεταξύ άλλων, το Θέατρο Ένα για τη συμμετοχή του στο Διεθνές Φεστιβάλ Πειραματικού Θεάτρου στο Κάιρο, το Σατιρικό Θέατρο στο Φεστιβάλ Αυστραλίας, κ.ά..

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες διοργάνωσαν εργαστήρια δημιουργικού δράματος για παιδιά σε δήμους της μείζονος Λευκωσίας με σκοπό την αφύπνιση της καλλιτεχνικής συνείδησης των παιδιών από νεαρή ηλικία.

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ενίσχυσαν διάφορους φορείς θεατρικής ανάπτυξης. Στήριξαν, μεταξύ άλλων, τις προσπάθειες του Νεανικού Θεάτρου Κύπρου, του Ανοιχτού Θεάτρου, του Θεάτρου Ανεμώννα, του Λαϊκού Θεάτρου Αγλαντζιάς και του Θεατρικού Εργαστηρίου της Πίτσας Αντωνιάδου, κ.ά.

Με σκοπό την ενθάρρυνση της θεατρικής συγγραφής οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες τροχοδρομούν τη θεσμοθέτηση Εβδομάδας Θεατρικής Γραφής με τη διοργάνωση σεμιναρίων σε εργαστηριακή βάση.

Έγιναν, επίσης, συνεργασίες στα πλαίσια διμερών πολιτιστικών συμβάσεων με ξένες Πρεσβείες.

Διοργανώθηκε, επίσης, σε συνεργασία με το Γαλλικό Πολιτιστικό Κέντρο, η θεατρική παράσταση "Societe Anonyme" από το Θέατρο Drams and Bakus.

Διοργανώθηκε μεγάλη τιμητική εκδήλωση για τη μακρόχρονη προσφορά του Θεάτρου Τέχνης Κάρολου Κουν στην ανάπτυξη της θεατρικής παιδείας και την επάνδρωση του θεάτρου με ταλαντούχα δημιουργικά στελέχη. Ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού επέδωσε τιμητική πλακέτα στον Διευθυντή του Θεάτρου Τέχνης Γιώργο Λαζάνη.

1.5 ΧΟΡΟΣ

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού στηρίζει με πολλαπλούς τρόπους την Τέχνη του Χορού στον τόπο μας μέσα από διάφορες δραστηριότητες, διοργανώσεις και προγράμματα.

Στόχος των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είναι (α) η ανάπτυξη του έντεχνου χορού μέσα από τη στήριξη της έρευνας και της καλλιτεχνικής δημιουργίας με την ενθάρρυνση της ατομικής πρωτοβουλίας, (β) η ενθάρρυνση της λαϊκής συμμετοχής με τη σωστή επιμόρφωση και πληροφόρηση και (γ) η προώθηση της εκπαίδευσης της νεολαίας σε θέματα κλασικού και σύγχρονου χορού. Παράλληλα, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες προωθούν την προβολή του καλλιτεχνικού μας δυναμικού στο εξωτερικό, ενώ συγχρόνως, μέσω της επιχορήγησης, ενισχύουν τους φορείς που αναπτύσσουν δραστηριότητα στον τομέα αυτό.

Την τελευταία δεκαετία η δραστηριότητα στο χώρο του έντεχνου χορού έχει αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό. Υπάρχει μεγάλη κινητικότητα και διοργανώνονται πολλές εκδηλώσεις και παραστάσεις από διάφορους φορείς, οργανωμένα σύνολα και ομάδες με τη στήριξη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών. Ο αριθμός των υποστηρικτών και θεατών έχει αυξηθεί, κυρίως μεταξύ της νεολαίας.

Η διοργάνωση αυτή έδωσε την ευκαιρία στις κυπριακές ομάδες να παρουσιάσουν το δημιουργικό τους έργο και τη χορογραφική τους δουλειά στον τομέα του Σύγχρονου Χορού μέσα σε ένα οργανωμένο πλαίσιο. Στην ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΧΟΡΟΥ 2003 συμμετείχαν 5 ομάδες με καινούριες δημιουργίες και με πολύ αναβαθμισμένο το καλλιτεχνικό επίπεδο. Επιβραβεύτηκε η Ομάδα ΠΕΛΜΑ με την παράσταση "Evergreen" και το Αμφίδρομο Χοροθέατρο με το έργο "Lifetime".

Από το 2001 το Υπουργείο προχώρησε στην υιοθέτηση του θεσμού με την ονομασία ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΧΟΡΟΥ-Χορευτικές Συναντήσεις και στην καθιέρωση επιβράβευσης της καλύτερης χορογραφίας.

Δεδομένης της πορείας μας προς την Ευρώπη και του ευρωπαϊκού προσανατολισμού διεξάγεται από το 1998 σε ετήσια βάση το Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Χορού. Το Φεστιβάλ διοργανώνεται με συνεργασία των Πολιτιστικών Υπηρεσιών και των Πρεσβειών της Ελλάδας, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιταλίας και τελεί υπό την αιγίδα του Πρέσβη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο. Η συμβολή των Πολιτιστικών Υπηρεσιών που έχουν την ευθύνη συντονισμού είναι πολύ ουσιαστική και σημαντική στην όλη διοργάνωση. Το 2003 πραγματοποιήθηκε με τεράστια επιτυχία στο Θέατρο Ριάλτο Λεμεσού το 6ο Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Χορού κατά τους μήνες Μάιο-Ιούνιο, με τη συμμετοχή έξι ευρωπαϊκών χωρών (Βρετανία, Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία, Ελλάδα, Αυστρία) και της Κύπρου. Το Φεστιβάλ πλαισιώνεται πάντοτε από εργαστήρια χορού για τους μαθητές από διεθνείς αναγνωρισμένους χοροδιδασκάλους και χορογράφους. Έτσι και φέτος δόθηκαν εργαστήρια Χορού τόσο στη Λεμεσό όσο και στη Λευκωσία με μεγάλη συμμετοχή.

Εκτός από τη διοργάνωση του Φεστιβάλ έγιναν συνεργασίες μέσα στα πλαίσια των διμερών Πολιτιστικών Συμβάσεων με ξένες Πρεσβείες για χορευτικές παραστάσεις κατά τη διάρκεια του 2003.

Στο πλαίσιο της πολιτικής των Πολιτιστικών Υπηρεσιών για προώθηση της εκπαίδευσης και με στόχο την ανάπτυξη της χορευτικής παιδείας, την ενεργότερη συμμετοχή των παιδιών στην καλλιτεχνική δημιουργία μέσα στο 2003, επιχορηγήθηκε σειρά εντατικών μαθημάτων χορού από χοροδιδασκάλους της Κρατικής Σχολής Ορχηστικής Τέχνης από την Αθήνα, που οργανώθηκε από το Σύνδεσμο Χορού. Παράλληλα, επιχορηγήθηκε για δεύτερη φορά το «Εργαστήρι Χορού»

που οργανώθηκε στη Λευκωσία από το Σύνδεσμο Χορευτικά Βήματα με τη συμμετοχή χοροδιδασκάλων από τις Ηνωμένες Πολιτείες όπως και άλλα μικρότερα εργαστήρια χορού.

Επιπλέον, το 2003 στηρίχθηκε οικονομικά, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ο Σύνδεσμος Χορού Κύπρου για τις παραστάσεις που έδωσε η χορευτική ομάδα του Συνδέσμου με την ονομασία «Μπαλέτο Κύπρου». Φέτος οι παραστάσεις δόθηκαν στις 4 πόλεις.

Χορηγήθηκαν τέλος το Μπαλέτο Νέων Λευκωσίας, διάφορα Ιδρύματα και Οργανισμοί (Θ.Ο.Κ., Οργανισμός Νεολαίας, Αυγής Motion Art, Γαλαξίας Παραγωγές, Ίδρυμα Θεοτόκος, «Μερσίνια», Echo Arts, κ.ά).

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες βοηθούν Κύπριους καλλιτέχνες που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό να παρουσιαστούν είτε στην Κύπρο είτε στο εξωτερικό, όπως ο Φώτης Νικολάου και η Δομνίκη Ευστρατίου. Επιχορηγήθηκαν, επίσης, Κύπριοι καλλιτέχνες σε αρκετές περιπτώσεις για τη συμμετοχή τους σε χορευτικές διοργανώσεις άλλων χωρών, όπως στο International Fair Global Dance 2002 στο Dusseldorf Γερμανίας, στο εκπαιδευτικό σκέλος του New York International Competition, σε Φεστιβάλ στην Πορτογαλία στο Dance Web, το οποίο χρηματοδοτείται από Ευρωπαϊκά κονδύλια, κ.ά., προβάλλοντας έτσι την κυπριακή δημιουργία στον τομέα του Σύγχρονου Χορού στο εξωτερικό.

Η Συμβουλευτική Επιτροπή Χορού, η οποία έχει συσταθεί βάσει του Νόμου περί Ίδρυσης και Λειτουργίας Σχολών Έντεχνου Χορού, είχε κατά τη διάρκεια του 2003 νέες συναντήσεις αρμόδιους της Νομικής Υπηρεσίας για εναρμόνιση των διατάξεων με το κοινοτικό κεκτημένο και με στόχο την εφαρμογή του Νόμου.

1.6 ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες έχοντας επίγνωση της δύναμης της κινηματογραφικής εικόνας και της σημασίας της στη διαμόρφωση και διάπλαση των σύγχρονων κοινωνιών, έχουν επιδείξει σημαντική δραστηριότητα στις διάφορες πτυχές που συγκροτούν την ανάπτυξη του κινηματογράφου (Παραγωγή Ταινιών, Κινηματογραφική Παιδεία, Επαγγελματική Κατάρτιση).

1.6.1 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΑΙΝΙΩΝ

Με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 56.727 και ημερομηνία 7 Νοεμβρίου 2002, η αρμοδιότητα για τη χρηματοδότηση ταινιών από το Κράτος και η Προεδρία της Συμβουλευτικής Επιτροπής Κινηματογράφου μεταφέρθηκαν από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών στις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Κατά το 2003, εγκρίθηκε η χρηματοδότηση δυο προτάσεων για παραγωγή ταινιών μικρού μήκους, τριών για παραγωγή ταινιών ντεμπούτο, δυο για παραγωγή ταινιών ντοκυμανταίρ, μιας για παραγωγή ταινίας μεγάλου μήκους, μιας πρότασης για συγγραφή σεναρίου και τρεις προτάσεις για ανάπτυξη του φακέλου παραγωγής. Επίσης, βρίσκονται σε παραγωγή δυο ταινίες μικρού μήκους, πέντε ταινίες ντεμπούτο, και μια ταινία ντοκυμανταίρ. Επιπρόσθετα, προωθούνται σε διεθνή φεστιβάλ τρεις ταινίες μεγάλου μήκους, οι οποίες ολοκληρώθηκαν κατά τη διάρκεια του 2003.

1.6.2 ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Στο πλαίσιο αυτό διοργανώνονται διάφορα φεστιβάλ και αναδρομικά αφιερώματα σε σκηνοθέτες και κινηματογραφικά κινήματα. Οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται ως επί το πλείστον: (α) στο πλαίσιο των πολιτιστικών συμβάσεων με τις άλλες χώρες, (β) σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελλάδας, (γ) σε συνεργασία με τις κινηματογραφικές λέσχες (Όμιλος Φίλων Κινηματογράφου, Σινέ Στούντιο, Κινηματογραφική Λέσχη Λεμεσού, Κινηματογραφική Λέσχη Πάφου, Κινηματογραφική Λέσχη Αραδίππου). Ταυτόχρονα ενισχύονται διάφοροι μη κερδοσκοπικοί φορείς και οργανισμοί οι οποίοι με τη δραστηριότητά τους αναπτύσσουν την κινηματογραφική γνώση και παιδεία.

Το 2003 διοργανώθηκαν οι ακόλουθες εκδηλώσεις και δραστηριότητες:

1. Διήμερο Φεστιβάλ Ευρωπαϊκών Ταινιών Μικρού Μήκους, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ακαδημία Κινηματογράφου και τη Λέσχη Σινέ Στούντιο.
2. «Το Φεστιβάλ Δράμας Ταξιδεύει στην Κύπρο». Τα τελευταία οκτώ χρόνια έχει καθιερωθεί η προβολή στην Κύπρο των βραβευμένων, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας, ελληνικών ταινιών Μικρού Μήκους. Η εκδήλωση πραγματοποιείται σε συνεργασία με τη διοργανώτρια Αρχή του Φεστιβάλ Δράμας και το Θέατρο Ριάλτο.
3. Αφιέρωμα στον Ισπανικό κινηματογράφο, σε συνεργασία με τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου και την Πρεσβεία της Ισπανίας στην Κύπρο.
4. Αφιέρωμα στο Γαλλικό κινηματογράφο, σε συνεργασία με τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου και το Γαλλικό Πολιτιστικό Κέντρο.
5. Αφιέρωμα στον σκηνοθέτη Ερίκ Ρομέρ, σε συνεργασία με τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου.
6. Αφιέρωμα στο Γιουγκοσλαβικό Κινηματογράφο, σε συνεργασία με τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου
7. Διοργάνωση της εκδήλωσης «Μαραθώνιος Θερινών Προβολών». Πρόκειται για μια πρωτοβουλία που ξεκίνησε το 2000 με σκοπό την επαναλειτουργία ενός από τους ωραιότερους παλιούς θερινούς κινηματογράφους της πρωτεύουσας, του κινηματογράφου «Κωνσταντία», και την παροχή προς το κοινό της δυνατότητας να παρακολουθήσει, κατά τους θερινούς μήνες, κλασικές ταινίες του παγκόσμιου κινηματογράφου. Η εκδήλωση πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Θέατρο Ένα.
8. Διοργάνωση στο πλαίσιο του Φεστιβάλ «Κύπρια 2003» διεθνούς φεστιβάλ Κινηματογράφου με τίτλο «Κινηματογραφικοί Ορίζοντες-Κύπρος 2003». Στο φεστιβάλ προβλήθηκαν 12 ταινίες, κυρίως από την ανεξάρτητη παραγωγή, οι πλείστες από αυτές βραβευμένες σε διεθνή φεστιβάλ κινηματογράφου.
9. Διοργάνωση σε συνεργασία με τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου «Φεστιβάλ Ευρωπαϊκού Κινηματογράφου».
10. Διοργάνωση της εκδήλωσης «Αφιέρωμα στον Πειραματικό και Άντεργκράουντ Κινηματογράφο», με την προβολή πειραματικών, ανεξάρτητων και πρωτοποριακών ταινιών από Ευρώπη και Αμερική. Οι ταινίες πλαισιώνονταν από διαλέξεις και επεξηγήσεις. Στην εκδήλωση παρευρέθηκε και ο σημαντικός Ιταλός σκηνοθέτης Φραντσέσκο Μαζέλλι, ο οποίος προλόγισε τις ταινίες του.
11. «Πανόραμα Ελληνικού Κινηματογράφου». Όπως κάθε έτος έτσι και το 2003 οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες προχώρησαν στη διοργάνωση, σε συνεργασία με

τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου, το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου και την Πανελλήνια Ένωση Κριτικών Κινηματογράφου, της εκδήλωσης με τίτλο «Πανόραμα Ελληνικού Κινηματογράφου». Στην εκδήλωση προβλήθηκε μέρος των ελληνικών ταινιών που βραβεύθηκαν με Κρατικά Βραβεία Ποιότητας στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης 2002.

12. Διοργάνωση φεστιβάλ πειραματικών ταινιών, video-art και μικρού μήκους Κυπρίων δημιουργών, σε συνεργασία με τον πολιτιστικό φορέα «Πάνθεον»

1.6.3 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ

1. Ενίσχυση αιθουσών της υπαίθρου για λειτουργία και προβολή ποιοτικών ταινιών
2. Προβολή κυπριακών ταινιών στην ύπαιθρο
3. Παρουσίαση μέρους της εκδήλωσης «Μαραθώνιος θερινών προβολών» σε τρεις κινηματογράφους της υπαίθρου κάθε χρόνο (το 2003:Επισκοπή, Αυγόρου, Αγία Νάπα)
4. Επιχορήγηση την Σχολής Χαμπή Τσαγγάρη για τη διοργάνωση φεστιβάλ Ντοκυμανταίρ στο χωριό Πλατανίσκια

1.6.4 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ενισχύουν σκηνοθέτες, παραγωγούς και άλλους συντελεστές κινηματογράφου για τη συμμετοχή τους σε διάφορα εκπαιδευτικά σεμινάρια και εργαστήρια στο εξωτερικό.

Ταυτόχρονα συνεργάζεται με το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Media και το Γραφείο του στην Κύπρο, για προώθηση προγραμμάτων που αφορούν στην επαγγελματική ανάπτυξη διαφόρων πτυχών της παραγωγής

Επιπρόσθετα:

1. Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορηγούν, ετήσια, τη λειτουργία της Κυπριακής Ταινιοθήκης, όπως επίσης και πολιτιστικές δραστηριότητες που προτείνονται από τον εν λόγω φορέα.
2. Στο πλαίσιο των ευρύτερων δραστηριοτήτων τους, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορήγησαν την παραγωγή ντοκυμανταίρ για τον Νίκο Νικολαΐδη.
3. Επιχορηγούν νέους σκηνοθέτες για να παρουσιάζουν τις ταινίες τους σε διεθνή φεστιβάλ και άλλες εκδηλώσεις προβάλλοντας έτσι τον κυπριακό κινηματογράφο στο εξωτερικό.
4. Επιχορηγούν το πολιτιστικό φορέα «Υφαντουργείο», για την προώθηση διαφόρων προγραμμάτων που αφορούν τον κινηματογράφο
5. Ενισχύουν με επιχορηγήσεις διάφορες άλλες δραστηριότητες που αφορούν στον κινηματογράφο.

1.7 ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ «ΤΑ ΚΥΠΡΙΑ 2003»

Το πρόγραμμα του Φεστιβάλ «ΚΥΠΡΙΑ 2003» περιλάμβανε τις πιο κάτω εκδηλώσεις:

Όπερα

Ζορζ Μπιζέ, «Κάρμεν», από τη Helikon Opera Theatre.

Θέατρο

- «Οιδίπους επί Κολωνώ» του Σοφοκλή, από το Θέατρο Τέχνης «Κάρολος Κουν»
- «Μήδεια» του Μποστ, από το ΘΟΚ
- «Πέρσαι» του Αισχύλου, από τη θεατρική ομάδα Omicron 2

Μουσική

- Συναυλίες από τη Royal Philharmonic Orchestra
- Συναυλίες της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών
- Συναυλίες της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Αρμενίας
- Συναυλίες του Αλκίνοου Ιωαννίδη-Μιλτιάδη Παπαστάμου με την Κρατική Ορχήστρα Κύπρου

Χορός

- Boris Eifman Ballet Theatre με το έργο «Τσαϊκόφσκι. Το μυστήριο της ζωής και του θανάτου»
- Julio Bocca - Ballet Argentino με το έργο «Bocca Tango»
- Alvin Ailey American Dance Theatre

Κινηματογράφος

- «Κινηματογραφικοί Ορίζοντες-Κύπρος 2003»

Για την υλοποίηση των πιο πάνω εκδηλώσεων διατέθηκε ποσό Λ.Κ.750.000 έναντι Λ.Κ.700.000 το 2002.

1.8 ΛΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ανέπτυξαν τις πιο κάτω δραστηριότητες αναφορικά με το λαϊκό πολιτισμό:

- Επιχορηγήθηκαν παραδοσιακά χορευτικά συγκροτήματα για εμπλουτισμό του ενδυματολογίου τους, και για συμμετοχή σε εκδηλώσεις παραδοσιακού χαρακτήρα στην Κύπρο και στο εξωτερικό.
- Ενισχύθηκαν χοροδιδάσκαλοι και μελετητές για παρακολούθηση σεμιναρίων χορού στην Ελλάδα.
- Επιχορηγήθηκε η συμμετοχή σε διεθνή συνέδρια μελών της Κυπριακής Επιτροπής Διεθνούς Οργανισμού Λαϊκού Πολιτισμού και της Ομοσπονδίας Οργάνωσης Φοκλορικών Φεστιβάλ Κύπρου.
- Εμπλουτίστηκε το ενδυματολόγιο κυπριακών χορευτικών συγκροτημάτων στην Ελλάδα και σε παροικίες μας στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Αυστραλία και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

- Ενισχύθηκε το λαϊκό θέατρο σκιών.
- Επιχορηγήθηκαν φεστιβάλ στις αγροτικές περιοχές, με στόχο την πολιτιστική αποκέντρωση και τη διατήρηση των εθίμων μας και ενισχύθηκαν φορείς του λαϊκού θεάτρου σκιών. Επιχορηγήθηκαν φεστιβάλ στις πόλεις.
- Συμμετοχή στην Εθνική και Μεικτή Επιτροπή Αξιολόγησης και Επιλογής του Προγράμματος «Θράκη-Αιγαίο-Κύπρος».
- Συμμετοχή σε διάφορες Επιτροπές για τη διαφύλαξη και προβολή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.
- Εκδόσεις για το λαϊκό πολιτισμό.

1.8.1 ΜΟΥΣΕΙΑ

Έγιναν επισκέψεις σε κοινότητες της υπαίθρου, οι οποίες επιθυμούν να δημιουργήσουν τοπικά μουσεία ή συλλογές και δόθηκαν κατευθυντήριες γραμμές ως προς το περιεχόμενο, την έκθεση, τη συντήρηση και τη λειτουργία των τοπικών συλλογών. Επιχορηγήθηκαν τοπικά μουσεία στην ύπαιθρο και στις πόλεις (Μουσείο Αργυροχρυσοχοΐας, κ.ά.)

Με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου συστάθηκε Διυπουργική Επιτροπή για τη δημιουργία, αξιολόγηση και ενίσχυση τοπικών Συλλογών Λαϊκού Πολιτισμού και προβιομηχανικής τεχνολογίας. Στη συνέχεια συστάθηκε Διατμηματική Συμβουλευτική Επιτροπή από εκπροσώπους των Υπουργείων-Τμημάτων που εμπλέκονται στο θέμα (Τμήμα Αρχαιοτήτων, Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, Γραφείο Προγραμματισμού, Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού), η οποία καθόρισε τα κριτήρια και θα επιλαμβάνεται όλων των αιτημάτων για επιχορήγηση και δημιουργία τοπικών μουσείων λαϊκής τέχνης και προβιομηχανικής τεχνολογίας. Σχετική πρόνοια υπάρχει στο κονδύλι του λαϊκού πολιτισμού.

Επιχορηγήθηκαν Μουσεία για τη συντήρηση και διαφύλαξη έργων σημαντικής αξίας για την πολιτιστική μας κληρονομιά (όπως τα Μουσεία Παλαιχωρίου, Πεδουλά, κ.ά), καθώς το Ίδρυμα Μουσείου Κώστα Αργυρού, το οποίο συστάθηκε κατόπιν ενεργειών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού με σκοπό τη διοίκηση και διαχείριση του Μουσείου Κώστα Αργυρού στο Μαζωτό.

1.9 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ

Το Υπουργείο επιχορήγησε και φέτος εκατοντάδες πολιτιστικές εκδηλώσεις στην ύπαιθρο. Οι επιχορηγήσεις δόθηκαν, είτε στα πλαίσια των θεσμών που έχουν καθιερωθεί για πολιτιστική αποκέντρωση (π.χ. «Αθηνά», «Ήχος και Φως», Εργαστήρια Θεάτρου και Τέχνης για παιδιά και νέους), είτε ως ενίσχυση των τοπικών πολιτιστικών φεστιβάλ, είτε ως υποστήριξη προς τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης/σωματεία/ ιδρύματα/ομίλους που διοργανώνουν εκδηλώσεις με δική τους πρωτοβουλία, σε έκτακτη ή σε ετήσια βάση:

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες επιχορήγησαν κατά το 2003 ένα σημαντικό αριθμό Πολιτιστικών Κέντρων στις πόλεις και την ύπαιθρο, για την αγορά εξοπλισμού και για τα λειτουργικά τους έξοδα. Οι επιχορηγήσεις δόθηκαν ως επί το πλείστον αναδρομικά για το προηγούμενο έτος, ή έκτακτα, ανάλογα με τις ανάγκες και δραστηριότητες του κάθε πολιτιστικού κέντρου.

Με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου και την ίση πρόσβαση των πολιτών ολόκληρης της Κύπρου στα πολιτιστικά αγαθά, το πρόγραμμα «ΑΘΗΝΑ» διευρύνθηκε τα τελευταία χρόνια, ώστε να καλύπτει περισσότερες περιοχές και ένα ευρύτερο φάσμα θεμάτων και εκδηλώσεων, όπως ζωντανές εκτελέσεις αποσπασμάτων έργων παραδοσιακής μουσικής, θέατρα Σκιών και Μαριονεττών, κινηματογραφικές προβολές, καθώς και θεατρικές παραστάσεις. Φέτος ζητήθηκε και πάλι από καλλιτέχνες, μουσικοχορευτικές ομάδες και θεατρικά σχήματα να υποβάλουν προτάσεις συμμετοχής, οι οποίες, μετά από αξιολόγηση, συμπεριλήφθηκαν στο πρόγραμμα «Αθηνά». Τα θέματα των εκδηλώσεων αφορούσαν κυρίως τη λαϊκή μας παράδοση, π.χ. την κυπριακή διαλεκτική ποίηση και τη λαϊκή παραδοσιακή μουσική, όπως και το ρεμπέτικο, το έντεχνο ελληνικό και το ροκ τραγούδι, ενώ παρουσιάστηκαν πολλές θεατρικές παραστάσεις με έργα σημαντικών Ελλήνων και ξένων συγγραφέων.

Στο πρόγραμμα πολιτιστικής αποκέντρωσης συμμετείχαν το 2003 πέραν των 60 Δήμων και Κοινοτήτων της ελεύθερης Κύπρου, ενώ πραγματοποιήθηκαν με επιτυχία περισσότερες από 120 εκδηλώσεις.

Με στόχο την ενεργότερη συμμετοχή των παιδιών στη διαδικασία της καλλιτεχνικής δημιουργίας, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες διοργάνωσαν κατά την καλοκαιρινή περίοδο καλλιτεχνικά εργαστήρια σε διάφορες κοινότητες της υπαίθρου και τρία εργαστήρια θεατρικής έκφρασης στο Πολιτιστικό Κέντρο Καμιναρίων.

1.10 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

1.10.1 ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΓΩΝΟΣ

Το Μουσείο Αγώνος λειτούργησε στο νέο του κτίριο, το οποίο είχε εγκαινιαστεί στις 30 Απριλίου 2001. Κατά το 2003 το επισκέφθηκαν 25,000 άτομα, τα περισσότερα των οποίων ήταν μαθητές και ξένοι περιηγητές.

Η Συμβουλευτική Επιτροπή Μνημείων επιλήφθηκε 23 αιτήσεων για ανέγερση μνημείων προς τιμή των πεσόντων κατά τους αγώνες του Ελληνισμού της Κύπρου (πλην του αγώνα του 1955-59), με επιτόπου επισκέψεις και παροχή τεχνικών συμβουλών προς τους ενδιαφερόμενους. Παράλληλα, προέβη σε εισηγήσεις για επιχορήγηση της ανέγερσης μνημείων που πληρούσαν τις απαραίτητες προδιαγραφές.

1.10.2 ΣΤΕΓΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες συνέχισαν και κατά το 2003 να μισθώνουν οικήματα στη Λευκωσία, Λεμεσό και Πάφο, με σκοπό την παροχή στέγης σε Σωματεία που υπηρετούν τις Τέχνες και τα Γράμματα. Ουσιαστικά η παροχή στέγης προς αυτά αποτελεί μια μορφή πρόσθετης επιχορήγησης, εκτός από την ετήσια κρατική επιχορήγηση. Οι Στέγες Γραμμάτων και Τεχνών χρησιμοποιούνται από τα στεγαζόμενα Σωματεία για συνελεύσεις, συνεδρίες, εικαστικές εκθέσεις, λογοτεχνικές εκδηλώσεις, κινηματογραφικές προβολές, θεατρικές δοκιμές, κ.ά.

Οι Στέγες Γραμμάτων και Τεχνών Λευκωσίας και Πάφου είχαν ξεκινήσει το 2002 τη λειτουργία τους σε νέα και μεγαλύτερα διατηρητέα οικήματα, λόγω της αύξησης των δραστηριοτήτων τους και του αριθμού των φιλοξενούμενων σωματείων κατά τα τελευταία χρόνια. Κατά το 2003 τροχοδρομήθηκαν επίσης οι διαδικασίες για τη δημιουργία Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών στη Λάρνακα, σε συνεργασία με

τοπικούς πολιτιστικούς φορείς. Η νέα Στέγη αναμένεται να λειτουργήσει εντός του 2004.

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες συνεχίζουν να στηρίζουν τη διαχείριση και λειτουργία των Στεγών Γραμμάτων και Τεχνών, ενώ μέσω της διάθεσης αυξημένων κονδυλίων για βελτιωτικά έργα και την εγκατάσταση του αναγκαίου εξοπλισμού, στοχεύουν στη μετατροπή τους σε σημαντικούς πολιτιστικούς πνεύμονες των αστικών κέντρων της Κύπρου.

1.10.3 ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Το πρόγραμμα εκδηλώσεων του Σπιτιού της Κύπρου περιλαμβάνει διαλέξεις, εκθέσεις εικαστικών τεχνών, μουσικές εκδηλώσεις, παρουσιάσεις βιβλίων και γενικά εκδηλώσεις που βοηθούν το ελλαδικό κοινό να γνωρίσει τους Κυπρίους δημιουργούς και το έργο τους.

1.11 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες είναι υπεύθυνες για τη διαμόρφωση και υλοποίηση των περισσότερων προνοιών των προγραμμάτων πολιτιστικών ανταλλαγών, που καταρτίζονται στα πλαίσια των διμερών πολιτιστικών συμβάσεων που συνδέουν την Κύπρο με 40 περίπου χώρες. Στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Συνεργασίας, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες διοργανώνουν μεγάλο αριθμό εκδηλώσεων (λ.χ. εκθέσεις βιβλίου και τέχνης, συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, κινηματογραφικές προβολές, εκδηλώσεις για το λαϊκό πολιτισμό κ.ά.), όπως και ανταλλαγές ατόμων ή ομάδων σχετικών με τον πολιτισμό και άλλων παραγόντων. Το 2003 υπογράφηκε το νέο Πρόγραμμα Συνεργασίας με το Λουξεμβούργο για την περίοδο 2003-2006.

Δεδομένης της σταθερής πορείας μας για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η νέα πολιτική μας σε ευρωπαϊκό προσανατολισμό έχει αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία και σπουδαιότητα. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια γίνονται πολλές ανταλλαγές με όλα τα ευρωπαϊκά κράτη. Η Κύπρος αντιπροσωπεύεται με άτομα ή ομάδες στις διάφορες χώρες και συγχρόνως φιλοξενεί εκδηλώσεις με καλλιτέχνες από τον ευρωπαϊκό χώρο, όπως το Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Σύγχρονου Χορού.

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες βρίσκονται σε συνεχή επαφή με διεθνείς οργανισμούς, όπως η Ουνέσκο, εκπροσωπούν την Κύπρο στην Επιτροπή Πολιτισμού του Συμβουλίου της Ευρώπης και συμμετέχουν ενεργά στα πολιτιστικά τους προγράμματα. Ενόψει της ένταξης της Κύπρου στην Ε.Ε., έχουμε συνδεθεί με διάφορα ευρωπαϊκά πολιτιστικά προγράμματα, μια σημαντική κίνηση η οποία ενισχύει και υπογραμμίζει τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό του νησιού μας. Ένα από τα προγράμματα αυτά είναι το «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ 2000» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο οποίο η Κύπρος συμμετέχει πλέον σε ίση βάση με τα υπόλοιπα κράτη μέλη. Επίσης, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες εκπροσωπούν την Κύπρο στην Επιτροπή Πολιτιστικών Υποθέσεων της Ε.Ε.

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες έχουν συνυπογράψει συμμετοχή στο πρόγραμμα που πρότεινε η Ελλάδα «Ημερολογιακές Γιορτές και Δρώμενα».

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες είναι μέλος της Εθνικής Επιτροπής της Ουνέσκο "Memory of the World", η οποία, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, θα ερευνήσει και θα υποβάλει Αρχεία της Κύπρου, για συμπερίληψη στο διεθνή αυτό κατάλογο σημαντικών για την Παγκόσμια Κληρονομιά

Εθνικών Αρχείων. Επίσης αναπτύσσεται δραστηριότητα στα πλαίσια της Εθνικής Επιτροπής της Ουνέσκο για τα Μουσεία ICOM.

1.12 ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1.12.1 ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ανέλαβαν τον συντονισμό του προγράμματος για τις εκδηλώσεις που ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο ώστε να εορταστεί το γεγονός της Ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει κλασική και σύγχρονη μουσική, θέατρο, χορό, εικαστικές εκθέσεις, έκθεση φωτογραφίας και άλλες εκδηλώσεις, οι οποίες παρουσιάστηκαν σε μεγάλες πόλεις, δήμους και κοινότητες. Από το Μάιο και μέχρι το τέλος του 2003 πραγματοποιήθηκαν 25 εκδηλώσεις και αναμένεται να παρουσιαστούν άλλες 9 εκδηλώσεις κατά τους πρώτους μήνες του 2004.

Οι εκδηλώσεις θα κορυφωθούν την 30η Απριλίου και την 1η Μαΐου 2004, ημερομηνία επίσημης υπογραφής της Ένταξης. Κατά τις δύο αυτές ημέρες, προγραμματίζονται ειδικές εκδηλώσεις με παγκύπριο χαρακτήρα και με τη συμμετοχή του κοινού.

Επίσης, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες συνεργάζονται με το Υπουργείο Εξωτερικών για την οργάνωση εκδηλώσεων προβολής του κυπριακού πολιτισμού, με την ευκαιρία της ένταξης.

1.12.2 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ (ΣΩΜΑΤΕΙΑ, ΛΕΣΧΕΣ, ΙΔΡΥΜΑΤΑ)

Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ενισχύουν οικονομικά τις εκδηλώσεις των πνευματικών και καλλιτεχνικών φορέων της Κύπρου μέσω έκτακτης επιχορήγησης, η οποία παραχωρείται με στόχο την κάλυψη μέρους των δαπανών που έχουν οι πολιτιστικοί φορείς για τη διοργάνωση εκδηλώσεών τους. Έκτακτες επιχορηγήσεις παραχωρούνται μόνο για συγκεκριμένες εκδηλώσεις, με συγκεκριμένο προϋπολογισμό δαπανών.

1.12.3 ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΕΙΩΝ

Ολοκληρώθηκε η δημιουργία ψηφιακού μητρώου για τα έργα που ανήκουν στην Κρατική Συλλογή Σύγχρονης Κυπριακής Τέχνης.

Συνεχίστηκε η εγκατάσταση του βιβλιοθηκονομικού προγράμματος ΑΒΕΚΤ 4 και ΑΒΕΚΤ 5.5. σε διάφορες βιβλιοθήκες, τόσο δημοτικές όσο και κοινοτικές.

1.12.4 ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Στις Πολιτιστικές Υπηρεσίες λειτουργούν διάφορες Συμβουλευτικές Επιτροπές, οι οποίες στελεχώνονται από λειτουργούς των Πολιτιστικών Υπηρεσιών και παρόντες της πολιτιστικής ζωής του τόπου.

Λειτουργοί του τμήματος συμμετέχουν, επίσης, σε διάφορες επιτροπές για συλλογικές πολιτιστικές διοργανώσεις, θέματα κινηματογράφου, Μουσεία, Θεσμοποίηση Μηχανισμού για την Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, κτλ.

1.13 ΝΕΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1.13.1 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΕΓΑΡΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου προωθείται η δημιουργία Μεγάλου Πολιτισμού, το οποίο θα στεγάσει το Κέντρο Μουσικής και την Κρατική Βιβλιοθήκη. Για την προώθηση του θέματος συστάθηκε 9μελής Επιτροπή. Εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού λαμβάνει μέρος η Διευθύντρια Πολιτιστικών Υπηρεσιών Ελένη Νικήτα.

1.13.2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Το σχέδιο δημιουργίας πολιτιστικής υποδομής για ολόκληρη την Κύπρο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την υπ' αρ. 51.120 απόφασή του (ημ. 27.1.2000) και από τότε συμπεριλαμβάνονται σχετικές πρόνοιες για υλοποίησή του στους προϋπολογισμούς κάθε έτους. Ήδη, στα πλαίσια αυτού του σχεδίου έχει εγκριθεί από την αρμόδια για θέματα πολιτιστικής υποδομής Υπουργική Επιτροπή η επιχορήγηση διαφόρων Πολιτιστικών Κέντρων, Βιβλιοθηκών, αιθουσών θεάτρου και Μουσείων σε Δήμους της ελεύθερης Κύπρου, ενώ κάθε εξάμηνο περίπου εξετάζονται οι νέες περιπτώσεις που προκύπτουν.

Κατά το 2003 αποφασίστηκε η επιχορήγηση αρκετών έργων πολιτιστικής υποδομής, όπως το Μουσείο/Αρχείο Σόλωνια Μιχαηλίδη στη Λεμεσό, η αποκατάσταση του Πολιτιστικού Κέντρου Βάσας Κοιλανίου που καταστράφηκε μετά από πυρκαγιά, η βιβλιοθήκη και ο εκθεσιακός χώρος της Κοινότητας Επισκοπής, η επέκταση/αναδιαμόρφωση των δημοτικών βιβλιοθηκών Λάρνακας και Δερύνειας, η μετατροπή της Δημοτικής Αγοράς Αθένου σε Πολιτιστικό Κέντρο κ.ά.

Κατά το έτος αυτό, η εξ Υπουργών Επιτροπή έλαβε αποφάσεις για δαπάνες πέραν των £700.000.

1.13.3 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΥΡΙΑΣ ΠΥΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Το σχέδιο για τη δημιουργία της Κύριας Πύλης Πολιτιστικής Πληροφορίας, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου, έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και άρχισε η υλοποίησή του το Σεπτέμβριο του 2000. Μέσω της Κύριας Πύλης θα προβάλλεται στο Διαδίκτυο ο πολιτισμός της Κύπρου. Η δημιουργία της Κύριας Πύλης ανατέθηκε, με απόφαση του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και από το Μάρτιο του 2003 άρχισε η υλοποίηση της Α' φάσης, η οποία θα ολοκληρωθεί το Μάιο του 2004.

1.13.4 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΔΡΩΝ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ενισχύει ερευνητικά κέντρα και ιδρύματα του εξωτερικού που ασχολούνται με ελληνικά και κυπριακά θέματα. Για το θέμα της ίδρυσης εδρών σε διάφορα πανεπιστήμια έχει εγκριθεί το 2000 από το Υπουργικό Συμβούλιο πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για ετήσια οικονομική στήριξη με βάση συγκεκριμένα κριτήρια.

1.13.5 ΕΤΗΣΙΑ ΤΙΜΗΤΙΚΑ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΑ

Η εισαγωγή του θεσμού των Ετήσιων Τιμητικών Χορηγημάτων έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 27.1.2000 με την υπ' αριθμό 51.121 απόφασή του. Το 2003 απονεμήθηκαν σε 111 πολιτιστικούς δημιουργούς.

1.13.6 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΣΠΕΛ

Προχωρούν και αναμένεται να αποπερατωθούν την Άνοιξη του 2004, οι εργασίες για το κτίριο ΣΠΕΛ με στόχο την προσωρινή στέγαση της Κρατικής Βιβλιοθήκης, τη δημιουργία εκθεσιακού χώρου για την Κρατική Συλλογή και τη δημιουργία αποθηκευτικών χώρων για τα έργα της Κρατικής Συλλογής Σύγχρονης Κυπριακής Τέχνης.

1.13.7 ΑΓΟΡΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ "ΠΑΛΛΑΣ"

Ύστερα από πρόταση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στη συνεδρία του της 21/7/2000 την αγορά του κινηματοθεάτρου "Παλλάς", το οποίο ήδη αποκτήθηκε και θα μετατραπεί σε αίθουσα μουσικής, κινηματογράφου και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων. Έτσι, δημιουργείται, σε συνδυασμό με την Αίθουσα Καστελιώτισσα, ένας σημαντικός πολιτιστικός πνεύμονας κοντά στην Πράσινη Γραμμή, ενώ παράλληλα λύεται και το χρόνιο πρόβλημα για απόκτηση ιδιόκτητου χώρου για πολιτιστικές εκδηλώσεις. Κατά το 2003 τροχοδρομήθηκε διαδικασία για επιλογή εξειδικευμένου αρχιτεκτονικού γραφείου, το οποίο θα αναλάβει την ετοιμασία μελέτης για την υλοποίηση του έργου.

1.13.8 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ 2000» ΤΗΣ Ε.Ε.

Από το 2002 η Κύπρος συμμετέχει στο πρόγραμμα «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ 2000» της Ε.Ε. Στα πλαίσια της προώθησης της συμμετοχής μας, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες ενημέρωσαν το κοινό για τις βασικές κατευθυντήριες γραμμές της Πρόσκλησης για Υποβολή Προτάσεων για το 2004.

Στις 20 Σεπτεμβρίου 2003 διοργανώθηκε Ημερίδα Πληροφόρησης του κοινού για τις βασικές πτυχές του Προγράμματος, με φιλοξενούμενο ομιλητή από το Τμήμα Πολιτισμού της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στην Ημερίδα παρευρέθησαν διάφοροι πολιτιστικοί παράγοντες και γενικά οργανισμοί που ασχολούνται με την προώθηση του Πολιτισμού στην Κύπρο.

Από το Μάιο του 2003 λειτούργησε επίσημα στο χώρο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού το Κυπριακό Πολιτιστικό Σημείο Επαφής (Cultural Contact Point - CCP), με προσωπικό υπο πλήρη απασχόληση. Παρόμοιο Γραφείο λειτουργεί σε

όλες τις συμμετέχουσες χώρες, με σκοπό την προώθηση του Προγράμματος και την εξυπηρέτηση του κοινού.

Ως προτεραιότητα είχε καθοριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το επόμενο έτος (2004) ο τομέας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Αρκετοί κυπριακοί πολιτιστικοί φορείς εξεδήλωσαν και φέτος ενδιαφέρον για το πρόγραμμα και υπέβαλαν αιτήσεις, είτε ως συντονιστές, είτε ως συνδιοργανωτές σχεδίων. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού παρείχε και πάλι εγγυήσεις σε όσους φορείς υπέβαλαν αίτημα για οικονομική στήριξη, σε περίπτωση επιλογής των σχεδίων τους από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Κατά το 2003, πέτυχαν Κοινοτική Χρηματοδότηση τρία ετήσια Σχέδια στα οποία συμμετείχαν κυπριακοί φορείς ως συνδιοργανωτές.

1.13.9 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΜΕ ΘΕΜΑ «ΕΞΕΤΑΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ»

Στα πλαίσια της συμμετοχής μας στο πιο πάνω πρόγραμμα ετοιμάστηκε έκθεση για την εθνική πολιτιστική μας πολιτική και δεχθήκαμε το Μάιο την επίσκεψη στην Κύπρο του Διευθυντή της Διεύθυνσης «Πολιτιστικής Δράσης» του Συμβουλίου της Ευρώπης, υπεύθυνου για την εξέταση της Κυπριακής Εθνικής Πολιτιστικής Πολιτικής κ. D. Ronconi, του εμπειρογνώμονα - συντονιστή κ. Gordon και της διευρυμένης ομάδας εμπειρογνομόνων, οι οποίοι συνάντησαν τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, μίλησαν με εκπροσώπους πολιτιστικών φορέων και επισκέφθηκαν πολιτιστικά ιδρύματα. Στη συνέχεια η ομάδα θα υποβάλει τη δική της έκθεση για την πολιτιστική μας πολιτική. Το 2004 ενώπιον της ολομέλειας της Διευθύνουσας Επιτροπής Πολιτισμού, θα γίνει από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου η παρουσίαση της Πολιτιστικής μας Πολιτικής και θα ακουστεί η άποψη των εμπειρογνομόνων.

1.14 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ» 2001-2004

Το 2003 άρχισαν οι συνεδριάσεις της Εθνικής Επιτροπής Κύπρου για την Πολιτιστική Ολυμπιάδα 2001-2004, ένα πρόγραμμα που οργανώνεται τόσο στην Ελλάδα, όσο και σε πολλές άλλες χώρες. Το πρόγραμμα έχει ως κεντρικό θέμα την αναζήτηση ενός «Πολιτισμού των Πολιτισμών» και ως βασικούς άξονες τον πολιτισμό της ειρήνης και της κοινωνικής συνοχής. Στην Επιτροπή συμμετείχαν εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και η Διευθύντρια Πολιτιστικών Υπηρεσιών, καθώς και άλλες ανεξάρτητες προσωπικότητες.

Η Εθνική Επιτροπή Κύπρου για την Πολιτιστική Ολυμπιάδα αφού εξέτασε μεγάλο αριθμό αιτήσεων για συμμετοχή στο Πρόγραμμα της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, προώθησε την υλοποίηση επτά συνολικά εκδηλώσεων, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν εντός του έτους 2004 στην Κύπρο και στην Ελλάδα.

1.15 ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO

Η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή για την UNESCO λειτουργεί κάτω από την εποπτεία της Κυβέρνησης, η οποία ασκείται από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού μέσω του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου και έχει την αρμοδιότητα όλων των θεμάτων που σχετίζονται με τους σκοπούς της UNESCO. Για τις οργανωτικές της ανάγκες και την προώθηση των προγραμμάτων της, η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή επιχορηγείται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Οι δραστηριότητες της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO κατά το 2003 συνοψίζονται ως εξής:

1.15.1 ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ UNESCO

Η Επιτροπή προωθεί την εφαρμογή των προγραμμάτων της UNESCO στην Κύπρο σε συνεργασία με όλα τα Υπουργεία και τις Υπηρεσίες της κυβέρνησης, καθώς και με μη κυβερνητικούς οργανισμούς, των οποίων οι δραστηριότητες σχετίζονται με αυτές του Οργανισμού. Λειτουργεί, επίσης, ως σημείο πληροφόρησης και ενημέρωσης του κοινού για τους σκοπούς της UNESCO.

1.15.2 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ UNESCO

Η Επιτροπή έχει οργανώσει βιβλιοθήκη στο Γραφείο όπου στεγάζεται στην οποία φιλοξενούνται εκδόσεις της UNESCO αλλά και των Υπηρεσιών που υπάγονται σε αυτή σε διάφορες γλώσσες. Ενημερώνει τους αρμόδιους φορείς για τις καινούριες εκδόσεις της UNESCO και διανέμει περιοδικά, βιβλία, ψηφιακό υλικό και έντυπα του Τμήματος Εκδόσεων της UNESCO στους αρμόδιους φορείς και σε βιβλιοθήκες εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

1.15.3 ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Η Επιτροπή εκδίδει κάθε τρίμηνο ένα ενημερωτικό δελτίο στο οποίο παρουσιάζονται τα τρέχοντα προγράμματα, οι δραστηριότητες και οι εκδηλώσεις της UNESCO σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και οι εφαρμογές των διαφόρων προγραμμάτων του Οργανισμού στην Κύπρο.

Κατά το 2003 εκδόθηκαν 4 τεύχη:

- α) Τεύχος Μαρτίου 2003, Αρ. 149 (16 σελ.)
- β) Τεύχος Ιουνίου 2003, Αρ. 150 (14 σελ.)
- γ) Τεύχος Σεπτεμβρίου, Αρ. 151 (14 σελ.)
- δ) Τεύχος Δεκεμβρίου, Αρ. 152 (14 σελ.)

1.15.4 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ UNESCO (*Participation Programme*)

Η Επιτροπή σε συνεργασία με το Γραφείο Προγραμματισμού χειρίζεται το Πρόγραμμα Συμμετοχής της UNESCO (*Participation Programme*), μέσω του οποίου χορηγούνται υποτροφίες στους τομείς δράσης του Οργανισμού, επιχορηγείται η παρακολούθηση επιμορφωτικών σεμιναρίων για επαγγελματίες και παρέχεται οι-

κονομική, υλική και τεχνολογική στήριξη για υλοποίηση εισηγήσεων από κυβερνητικά τμήματα και υπηρεσίες.

Κατά το 2003, η Επιτροπή προώθησε το πρόγραμμα εργοδότησης νέων ατόμων στα κεντρικά γραφεία του Οργανισμού στο Παρίσι (Young Professionals Programme 2004). Συντόνισε επίσης τη συμμετοχή ατόμων, ομάδων και οργανισμών στους διαγωνισμούς που προκήρυξε η UNESCO (Cities for Peace 2003, Young Scientists Prize 2003, World Conference Project on Arts Education).

1.15.5 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Η Επιτροπή εκπροσωπεί την Κύπρο σε διεθνή συνέδρια και διασκέψεις που διοργανώνει η UNESCO και άλλες Εθνικές Επιτροπές στο εξωτερικό. Κατά το 2003, η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO εκπροσώπησε την Κύπρο στη Διακυβερνητική Διάσκεψη για τις Πολιτιστικές Πολιτικές Ανάπτυξης στη Στοκχόλμη (Σουηδία, Μάιος 2003), στην 32η Γενική Συνέλευση της UNESCO στο Παρίσι (Γαλλία, Οκτώβριος 2003) και στο ετήσιο επιμορφωτικό σεμινάριο των νέων Γενικών Γραμματέων των Εθνικών Επιτροπών στο Παρίσι (Δεκέμβριος 2003).

1.15.6 ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Τον Ιανουάριο του 2003, η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή για την UNESCO σε συνεργασία με την Ελληνική Εθνική Επιτροπή για την UNESCO οργάνωσε έκθεση φωτογραφίας με θέμα Παγκόσμια Κληρονομιά και η Ελληνική Παρουσία στο Αφγανιστάν κατά την Αρχαιότητα – Η Τέχνη της Γανδάρα. Η έκθεση έδωσε την ευκαιρία στο κυπριακό κοινό να γνωρίσει τον πλούτο της πολιτιστικής κληρονομιάς του Αφγανιστάν και ιδιαίτερα της γλυπτικής τέχνης στην περιοχή Γανδάρα, η οποία παρουσιάζει εμφανείς επιρροές από την ελληνική γλυπτική τεχνοτροπία της αρχαιότητας.

2.1 ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ

Για την υλοποίηση των πιο πάνω σκοπών το Κ.Ε.Ε. εργοδοτεί μόνιμους ερευνητές και αξιοποιεί συμβασιούχους εξωτερικούς συνεργάτες και αποσπασμένους καθηγητές Μέσης Εκπαίδευσης. Προωθεί την επιστημονική συνεργασία με πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και άλλους επιστημονικούς φορείς εντός και εκτός Κύπρου, ενώ οι ερευνητές του λαμβάνουν μέρος σε επιστημονικά συνέδρια που έχουν σχέση με την ειδικότητά τους, καθώς και σε ερευνητικές αποστολές στο εξωτερικό. Το Κ.Ε.Ε. διοργανώνει επίσης, σε συνεργασία με άλλους επιστημονικούς φορείς, σεμινάρια και συμπόσια στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

2.2 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΑ

Για την εκπόνηση των διαφόρων ερευνητικών προγραμμάτων το Κ.Ε.Ε. διαθέτει εξειδικευμένη βιβλιοθήκη που περιλαμβάνει εγκυκλοπαίδειες, επιστημονικές σειρές, δημοσιευμένες αρχειακές πηγές και άλλα έργα αναφοράς, που καλύπτουν την ιστορία και τον πολιτισμό όχι μόνο της Κύπρου αλλά και της Ελλάδας, της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής γενικότερα. Η μηχανογράφηση της βιβλιοθήκης βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο.

Στο Κ.Ε.Ε. υπάρχουν και διάφορες συλλογές πρωτογενούς αρχειακού υλικού, αποτελούμενες από χειρόγραφα, φωτοτυπίες και φωτογραφικά ανάτυπα ιστορικών πηγών και εγγράφων, μικροταινίες, ηχοκασέτες και ψηφιακοί δίσκοι. Αυτό το υλικό έχει ταξινομηθεί πάνω σε θεματική βάση σε διάφορα αρχεία, δηλαδή το Ιστορικό Αρχείο, το Αρχείο Παλαιών Πολεμιστών, το Λαογραφικό Αρχείο και το Αρχείο Προφορικής Παράδοσης. Σημαντική αναβάθμιση αποτελεί η δημιουργία ψηφιακής βιβλιοθήκης στο λογισμικό ABEKT 5 (Σύστημα Αυτοματοποίησης Βιβλιοθηκών του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης). Συγκεκριμένα το Κ.Ε.Ε., για τον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης των αρχείων του και στα πλαίσια ερευνητικού προγράμματος με τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κύπρου, ολοκλήρωσε τη δημιουργία Ενιαίας Βάσης Δεδομένων Προφορικής Ιστορίας. Στα πλαίσια αυτής της αναβάθμισης, όλο το αρχειακό υλικό που βρισκόταν σε μορφή ηχοκασετών, ψηφιακών δίσκων, εντύπων, μητρώων και φωτογραφιών έχει μετατραπεί σε ηλεκτρονική, ψηφιακή και νοητή (virtual) βιβλιοθήκη δίδοντας τη δυνατότητα προβολής της ιστορίας και του πολιτισμού της Κύπρου.

Συνεχίστηκαν επίσης οι ερευνητικές αποστολές στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου (αγροτικές και αστικές) όπου καταγράφηκαν με συνεντεύξεις στοιχεία της παραδοσιακής ζωής με σκοπό τον εμπλουτισμό του Αρχείου Προφορικής Παράδοσης. Τέτοιες αποστολές έγιναν στις πόλεις της Λευκωσίας και της Λάρνακας καθώς και στα χωριά Παλιομέτοχο, Πεδουλάς και Μουτουλλάς της επαρχίας Λευκωσίας, Παραλίμνι και Λιοπέτρι της επαρχίας Αμμοχώστου, στην Ξυλοτύμπου της επαρχίας Λάρνακας και στη Δρούσια, τη Μεσόγη και το Μέσα Χωριό της επαρχίας Πάφου. Επίσης καταγράφηκαν στοιχεία από τις κοινότητες Κάμπος, Στρούμπί και Σίμου.

2.3 ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ Κ.Ε.Ε.

Από το 1965 μέχρι σήμερα το Κ.Ε.Ε. έχει εκδώσει ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών πραγματειών, το οποίο περιλαμβάνει μονογραφίες, έγγραφα και ιστορικές πηγές, μεταφράσεις ιστορικών πηγών, πρακτικά επιστημονικών συμποσίων, επιστημονική επετηρίδα και επανεκδόσεις που έχουν εξαντληθεί. Οι πιο πάνω εκδόσεις συντάχτηκαν στην ελληνική γλώσσα και στις επικρατέστερες ευρωπαϊκές γλώσσες. Αυτές οι εκδόσεις εντάσσονται στις πιο κάτω σειρές.

- i) Πηγές και Μελέτες της Κυπριακής Ιστορίας
- ii) Δημοσιεύματα του Κ.Ε.Ε
- iii) Επετηρίδα του Κ.Ε.Ε.
- iv) Πρακτικά Συμποσίων του Κ.Ε.Ε.

2.3.1 Οι εκδόσεις του Κ.Ε.Ε. για το έτος 2003

ΠΡΩΤΗ ΣΕΙΡΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ:

ΠΗΓΑΙ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

1. Αικ. Χ. Αριστείδου, *Ανέκδοτα Έγγραφα της Κυπριακής Ιστορίας από το Κρατικό Αρχείο της Βενετίας*, τομ. IV (1530-1540), Λευκωσία 2003.
2. N. Coureas, *The Foundation Rules of Medieval Cypriot Monasteries: Makhairas and St Neophytos*, Nicosia 2003.
3. Ι. Κ. Χασιώτη, *Ισπανικά Έγγραφα της Κυπριακής Ιστορίας (ΙΣΤ - ΙΖ αι.)*, Λευκωσία 2003 (Φωτογραφική επανέκδοση).

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΙΡΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ:

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

1. Ι. Ionas, *La Maison Rurale de Chypre (XVIIIe-XXe siècle). Aspects et Techniques de Construction*, Nicosie 2003 (Φωτογραφική επανέκδοση).
2. Παύλου Λιασίδα, *Άπαντα*, τόμος πρώτος, επιμέλεια: Κ. Γ. Γιαγκουλλής, Λευκωσία 2003 (Φωτογραφική επανέκδοση).
3. Θ. Δ. Κυπρή, *Υλικά δια την Σύνταξιν Ιστορικού Λεξικού της Κυπριακής Διαλέκτου, Μέρος Β΄, Γλωσσάριον Ξενοφώντος Π. Φαρμακίδου*, Λευκωσία 2003 (Φωτογραφική επανέκδοση).
4. Θ. Δ. Κυπρή - Κ. Πρωτοπαπά, *Παραδοσιακά ζυμώματα της Κύπρου. Η χρήση και η σημασία τους στην εθιμική ζωή*, Λευκωσία 2003 (Φωτογραφική επανέκδοση).

ΤΡΙΤΗ ΣΕΙΡΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ-ΕΠΕΤΗΡΙΔΕΣ

Επετηρίδα XXIX, 2003.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΣΕΙΡΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ:

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΜΠΟΣΙΩΝ ΤΟΥ Κ.Ε.Ε

Προφορική Θρησκευτική Ποίηση της Κύπρου, επιμέλεια: Κ. Πρωτοπαπά, Θ. Σταυρίδης και Κ. Δ. Λούης, Λευκωσία 2003.

3. ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου στα πλαίσια των νομοθετημένων σκοπών του για προαγωγή της θεατρικής τέχνης στην Κύπρο, την καλλιέργεια του θεατρικού καλλιτεχνικού συναισθήματος του λαού, των καλλιτεχνικών σχέσεων μεταξύ του κυπριακού θεατρικού κόσμου και του θεατρικού κόσμου της Ελλάδας και άλλων χωρών, συνέχισε και κατά το έτος 2003 τις καλλιτεχνικές του δραστηριότητες.

3.1 ΣΚΗΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΟΚ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2003

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

A/A	Έργο	Αρ. Παραστάσεων	Αρ. Θεατών
1.	«ΠΟΝΤΙΚΟΠΑΓΙΔΑ» της Άγκαθα Κρίστη Μετάφραση/Σκηνοθεσία: Ανδρέας Χριστοδουλίδης Περίοδος: 4.1 – 23.2.2003	21 (Μαθητική 1)	7.942
2.	«ΑΡΣΕΝΙΚΟ ΚΑΙ ΠΑΛΙΑ ΔΑΝΔΕΛΑ» του Τζόσεφ Κέσσερλιγκ Μετάφραση: Πέτρος Αρτέμης Σκηνοθεσία: Γιάννης Ρήγας Περίοδος: 1.3 – 20.4.2003	21	4.826
3.	«ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΕΣ» του Μενάνδρου Μετάφραση: Γιάννης Βαρβέρης Σκηνοθεσία: Εύης Γαβριηλίδης Περίοδος: 26.6. – 18.7.2003	11	5.783
4.	«ΜΗΔΕΙΑ» του Μποστ Σκηνοθεσία: Γιώργος Μουσαίμης Περίοδος: 2.9. – 19.9.2003	8	6.406
5.	«ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ» του Βόλφκανγκ Μπόρχερτ Μετάφραση: Ντίνα Παμπαλλή Σκηνοθεσία: Χάινς – Ούβε Χάους Περίοδος: 1.11 – 21.12.2003	19 (Μαθητική 1)	3.516
ΣΥΝΟΛΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ		80	28.473
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2002		82	29.272
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2001		84	23.701

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ

A/A	Έργο	Αρ. Παραστάσεων	Αρ. Θεατών
1.	«ΓΑΪΤΑΝΑΚΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ» του Άρθουρ Σνίτσλερ Μετάφραση/Σκηνοθεσία: Εύης Γαβριηλίδης	1	588
2.	«ΞΑΦΝΙΚΑ ΠΕΡΣΙ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ» του Τέννεση Ουίλλιαμς Μετάφραση: Μάριος Πλωρίτης Σκηνοθεσία: Ανδρέας Μαραγκός Περίοδος: 10.1. – 22.2.2003	18	2.537
3.	«ΤΟ ΑΛΛΟ ΜΙΣΟ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ» της Ευρυδίκης Περικλέους Σκηνοθεσία: Μαρία Καρσερά Περίοδος: 7.3 – 19.4.2003	18	1.821
4.	«ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ» (χορόδραμα) Σκηνοθεσία / Χορογραφία: Λία Χαράκη Περίοδος: 30.5 – 13.6.2003	9	1.025
5.	«VSW: ΜΙΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ» του Σ.Σ. Τσακίρη Σκηνοθεσία: Σ.Σ. Τσακίρης Περίοδος: 15.10 – 26.10.2003	10	933
6.	«ΑΙΝΙΓΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ» του Έρικ-Εμμάνουελ Σμιτ Απόδοση: Μαρίνα Γεωργιάδου Σκηνοθεσία: Φαίδρος Στασίνος Περίοδος: 14.11 – 27.12.2003	16	890
ΣΥΝΟΛΟ ΝΕΑΣ ΣΚΗΝΗΣ		72	7.794
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2002		65	9.726
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2001		43	4.933

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

A/A	Έργο	Αρ. Παραστάσεων	Αρ. Θεατών
1	«ΤΡΩΑΔΕΣ» του Ευριπίδη Απόδοση / Σκηνοθεσία: Γιώργος Μουαϊμης Περίοδος: 8.1. – 19.2.2003	17	1.667
2.	«ΤΑ ΕΝΟΧΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ» του Βασίλη Μαζωμένου Βασισμένο στο έργο του Φραντς Κάφκα Σκηνοθεσία: Βασίλης Μαζωμένος Περίοδος: 5.3 – 16.4.2003	17	938
3.	«Η ΣΟΝΑΤΑ ΤΟΥ ΣΕΛΗΝΟΦΩΤΟΣ» του Γιάννη Ρίτσου Σκηνοθεσία: Τάκης Χριστοφάκης Περίοδος: 11.4 – 8.5.2003	10	608
4.	«ΤΟ ΣΠΙΤΙ» του Μιχάλη Πιερή Σκηνοθεσία: Εύης Γαβριηλίδης Περίοδος: 19.11 – 18.12.2003	11	671
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ		55	3.884
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2002		18	1.476
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2001		16	1.443

ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

A/A	Έργο	Αρ. Παραστάσεων	Αρ. Θεατών
1.	«ΤΟ ΔΑΚΤΥΛΙΔΙ ΤΟΥ ΦΟΙΒΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ» της Βασιλικής Φωτίου Σκηνοθεσία: Ανδρέας Τσουρής Περίοδος: 14.1. – 28.2.2003	24 (Μαθητικές:24)	11.024
2.	«Ο ΛΑΙΜΑΡΓΟΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ» της Αθηνάς Δρακόπουλου Σκηνοθεσία: Παντελής Άντωνας Περίοδος: 5.2. – 21.3.2003	12 (Μαθητικές:12)	4.431
3.	«Η ΝΕΡΑΪΔΑ ΤΟΥ ΦΕΓΓΑΡΙΟΥ» του Γιούρι Στούπελ Σκηνοθεσία: Πίτσα Αντωνιάδου Περίοδος: 12.10. – 28.10.2003	41 (Μαθητικές:30)	17.814
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ		77	33.269
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2002		86	36.211
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2001		111	58.531
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		284	73.420
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2002		251	76.685
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2001		254	88.608

Τα πιο πάνω στοιχεία αφορούν παραστάσεις που δόθηκαν στην Κύπρο.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΘΟΚ ΣΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2003, 2002, 2001

Έτος	Έργο	Αρ. Παραστάσεων	Αρ. Θεατών
2003	Μενάνδρου «ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΕΣ»	2	6.000
2002	Ευριπίδη «ΦΟΙΝΙΣΣΕΣ»	2	10.000
2001	Αισχύλου «ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ»	2	8.500

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΡΙΘΜΟΥ ΕΡΓΩΝ, ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΘΕΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

2003

	Αριθμός Έργων		Αριθμός Παραστάσεων		Αριθμός Θεατών		Σύνολο Θεατών
	Κύπρου**	Εξωτερικού*	Κύπρου	Εξωτερικού	Κύπρου	Εξωτερικού	
Κεντρική Σκηνή	4	1	80	4	28.473	6.450	34.923
Νέα Σκηνή	5	2	72	4	7.794	940	8.734
Πειραματική Σκηνή	4	-	55	-	3.884	-	3.884
Παιδική Σκηνή	1	-	77	-	33.269	-	33.269
Σύνολα	14	3	284	8	73.420	7.390	80.810

* Τα στοιχεία της στήλης αυτής περιλαμβάνουν παραγωγές των σκηνών του ΘΟΚ που περιόδευσαν στο εξωτερικό.

2002

	Αριθμός Έργων		Αριθμός Παραστάσεων		Αριθμός Θεατών		Σύνολο Θεατών
	Κύπρου	Εξωτερικού*	Κύπρου	Εξωτερικού	Κύπρου	Εξωτερικού	
Κεντρική Σκηνή	6	2	82	6	29.272	3.200	32.472
Νέα Σκηνή	3	1	65	2	9.726	400	10.126
Πειραματική Σκηνή	1	-	18	-	1.476	-	1.476
Παιδική Σκηνή	2	-	86	-	36.211	-	36.211
Σύνολα	12	3	251	8	76.685	3.600	80.285

* Τα στοιχεία της στήλης αυτής περιλαμβάνουν παραγωγές των σκηνών του ΘΟΚ που περιόδευσαν στο εξωτερικό.

2001

	Αριθμός Έργων		Αριθμός Παραστάσεων		Αριθμός Θεατών		Σύνολο Θεατών
	Κύπρου	Εξωτερικού*	Κύπρου	Εξωτερικού	Κύπρου	Εξωτερικού	
Κεντρική Σκηνή	6	2	84	7	23.701	9.520	33.221
Νέα Σκηνή	2	-	43	-	4.933	-	4.933
Πειραματική Σκηνή	1	-	16	-	1.443	-	1.433
Παιδική Σκηνή	2	-	111	-	58.531	-	58.531
Σύνολα	11	2	254	7	88.608	9.520	98.118

* Τα στοιχεία της στήλης αυτής περιλαμβάνουν παραγωγές των σκηνών του ΘΟΚ που περιόδευσαν στο εξωτερικό.

3.2 ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου συνέχισε και ενέτεινε κατά το έτος 2003 τις δραστηριότητές του για την ανάπτυξη του θεάτρου στην Κύπρο, μέσα από επιχορηγήσεις και προγράμματα που κάλυπταν τους ακόλουθους τομείς:

Επιχορήγηση Θεατρικής Δημιουργίας,

Θέατρο στα σχολεία – (Παγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Θεάτρου, Εκπαίδευση Καθηγητών,

Συμβουλευτική Αγωγή στα σχολεία που ανεβάζουν παραστάσεις στα πλαίσια των μαθητικών αγώνων, θέατρο στην ειδική εκπαίδευση),

Ερασιτεχνικό Θέατρο – Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου, Παροχή βοήθειας στα ερασιτεχνικά σχήματα που ανεβάζουν παραστάσεις στα πλαίσια του Παγκύπριου Φεστιβάλ, Σεμινάρια επιμόρφωσης, Κυπριακό Μουσείο Θεάτρου

Εκπαιδευτικά προγράμματα (Επιμόρφωση Κοινού, Συγγραφή, Επιμόρφωση συντελεστών θεάτρου)

Υποδομή (Θεατρικοί χώροι: δημιουργία νέων, ανάπλαση υφιστάμενων, διαχείριση)

Συνοπτικά παρατίθενται πιο κάτω οι δραστηριότητες της χρονιάς σε οικονομικούς όρους.

3.2.1 ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

- Σχέδιο Γ (Ετήσιες επιχορηγήσεις μη κερδοσκοπικών εταιρειών)

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ	2003 £	2002 £	2001 £
ΣΑΤΙΡΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ	131.600	124.000	119.000
ΘΕΑΤΡΟ ΕΝΑ	123.500	121.000	116.000
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ (Ε.Θ.Α.Λ.)	116.869	123.000	119.997
ΘΕΑΤΡΟ «ΣΚΑΛΑ»	120.070	108.000	102.000
ΣΥΝΟΛΑ	492.039	476.000	456.997

- Σχέδιο Β (Ad Hoc επιχορηγήσεις μη κερδοσκοπικών εταιρειών)

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ	2003 £	2002 £	2001 £
ΑΝΟΙΚΤΟ ΘΕΑΤΡΟ	48.000	---	---
ΘΕΑΤΡΟ ΔΙΟΝΥΣΟΣ	32.000	33.500	---
ΘΕΑΤΡΟ ΑΝΕΜΩΝΑ	18.000	12.000	---
ΝΕΑΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΥΠΡΟΥ	8.000	8.000	---
ΝΕΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΚΗΝΗ	---	---	22.000
ΣΥΝΟΛΑ	106.000	53.500	22.000

- Σχέδιο Α (Ad hoc επιχορηγήσεις ομάδων) 2003

			£
Φώτος Φωτιάδης και Σάββας Σάββα			2.000
Midas Touch Productions («Ρωμαίος & Ιουλιέτα»)			1.000
ΣΥΝΟΛΟ			3.000

- ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΡΟΙΚΙΩΝ

			£
Θεατρική Ομάδα « Η ΚΥΠΡΟΣ ΜΑΣ»			7.000
Θέατρο Τέχνης Λονδίνου			4.000
ΣΥΝΟΛΟ			11.000

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ 2003 612.039

3.2.2 ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2003

A/A	ΘΕΑΤΡΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	£
1.	ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΘΟΚ	140.119
2.	ΣΤΕΓΗ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΑΛΑ	30.000
3.	ΣΤΕΓΗ ΕΘΑΛ	17.000
4.	ΘΕΑΤΡΟ ΡΙΑΛΤΟ	10.000
5.	ΘΕΑΤΡΑΚΙ ΡΙΚ	10.000
6.	ΜΑΡΚΙΔΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΦΟΥ	8.000
7.	ΟΛΥΜΠΟΣ ΠΕΛΕΝΤΡΙΟΥ	8.000
8.	ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ Λ/ΣΟΥ	6.000
9.	ΘΕΑΤΡΟ ΑΓΟΡΑΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑ	5.559
10.	ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ ΘΟΚ	1.741
	ΣΥΝΟΛΟ	236.419

ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

		£
1.	Στέγη Ελεύθερου θεάτρου Λ/σού	9.030
2.	Αμφιθέατρο Μακαρίου ΙΙΙ, Λ/σία	13.478
	ΣΥΝΟΛΟ	22.508
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΔΟΜΗΣ 2003	258.927

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2002

A/A	ΘΕΑΤΡΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	£
1.	ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΤΗ ΜΕΙΖΟΝΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΓΙΑ ΣΤΕΓΑΣΗ ΤΩΝ ΣΚΗΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ	190.799
2.	2Ο ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ	35.000
3.	ΘΕΡΙΝΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ	30.000
4.	ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ'	18.543
5.	ΘΕΑΤΡΟ ΑΓΟΡΑΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑ	13.321
6.	ΘΕΑΤΡΟ ΡΙΑΛΤΟ	10.000
7.	Ε.Θ.Α.Λ.	3.000
8.	ΣΑΤΙΡΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ	3.000
9.	ΚΙΜΩΝ ΞΥΛΟΤΥΜΠΟΥ	1.000
10.	ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ	894
	ΣΥΝΟΛΟ	305.557

**ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2001**

A/A	ΘΕΑΤΡΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	€
1.	ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ	30.000
2.	ΘΕΡΙΝΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ	30.000
3.	ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ	11.577
	ΣΥΝΟΛΟ	71.577

3.2.3 ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ερασιτεχνικό Θέατρο 2003:

A/A	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	€
1.	16ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου	21.503
2.	Διδασκαλία θεατρικής αγωγής	11.225
3.	Λαϊκό Θέατρο Αγλαντζιάς	6.000
4.	Φιλοξενία Θεατρικής ομάδας Χίου	3.558
5.	Συμμετοχή της Κύπρου στη 16η Συνάντηση Ερασιτεχνικών θιάσου Αιγαίου - Λήμνος	2.804
6.	Θεατρικός Όμιλος Πανεπιστημίου Κύπρου	1.000
7.	ΠΑΟΚ ΚΑΠΕΔΩΝ	500
8.	Παράβαση Ολυμπιάς Λυμπίων	500
9.	Φιλοξενία ΣΟΥΡΗ Σύρου	327
10.	Ομάδα Κάλιας Χαραλάμπους	300
	ΣΥΝΟΛΟ	47.717

Ερασιτεχνικό Θέατρο 2002:

A/A	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	€
1.	15ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου	19.032
2.	Διδασκαλία Θεατρικής Αγωγής – Τάκης Χριστοφάκης	10.873
3.	Φιλοξενία Θεατρικής Ομάδας Σύρου	3.683
4.	Συμμετοχή της Κύπρου στη 15η Συνάντηση Ερασιτεχνικών Θιάσων Αιγαίου - Μυτιλήνη	2.062
5.	Θεατρικός Όμιλος Πανεπιστημίου Κύπρου	1.000
6.	Σωματείο Χαλκάνωρ Ιδαίου	600
7.	Θεατρικό Εργαστήρι Γεροσκήπου	300
8.	14ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου	178
	ΣΥΝΟΛΟ	37.728

Ερασιτεχνικό Θέατρο 2001:

A/A	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	£
1.	14ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου	15.960
2.	Επιχορήγηση Λαϊκού Θεάτρου Αγλαντζιάς	6.000
3.	Διδασκαλία θεατρικής αγωγής σε ερασιτεχνικούς ομίλους	4.431
4.	Φιλοξενία Θεατρικής Ομάδας Μυτιλήνης	2.364
5.	Συμμετοχή της Κύπρου στην Συνάντηση Ερασιτεχνικών Θιάσων Αιγαίου	1.920
6.	Άλλα	4.021
7.	ΣΥΝΟΛΟ	34.696

Σχολικό Θέατρο:

	2003 £	2002 £	2001 £
1. Παγκύπριοι Αγώνες Σχολικού Θεάτρου εις μνήμη Παναγιώτη Σέρρη	25.877	16.354	12.851
2. Διδασκαλία Θεατρικής Αγωγής σε σχολεία Μέσης και ειδικής Εκπαίδευσης	17.934	9.322	9.641
3. Πανελλήνιοι Αγώνες	140	295	239
4. Διάφορα υλικά για διδασκαλία	86	--	--
ΣΥΝΟΛΟ	44.037	25.971	22.731

Άλλες Δραστηριότητες:

A/A	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	£
1.	Βραβεία ΘΟΚ Μελίνα Μερκούρη	40.580
2.	Ετήσια Επιχορήγηση Κυπριακού Κέντρου Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου	40.000
3.	Δημιουργία Ιστοσελίδας	29.704
4.	Quadriennale Πράγας	17.832
5.	Συμμετοχή στο «Πολιτισμός 2000»	11.418
6.	Επιχορηγήσεις εκδόσεων	5.391
7.	Εταιρεία Θεατρικών Συγγραφέων Κύπρου	3.500
8.	Ένωση Ηθοποιών Κύπρου	4.000
9.	Σύνδεσμος Φίλων Θεάτρου Σκιών	1.000
10.	Αμφίδρομο Χοροθέατρο	400
	ΣΥΝΟΛΟ	153.825

4. ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η λειτουργία της Κυπριακής Βιβλιοθήκης διέπεται από το Νόμο 51/87. Διαθέτει κεντρικό κτίριο στον προμαχώνα Ντ' Αβίλα, παραπλεύρως του Ταχυδρομείου της Πλατείας Ελευθερίας Λευκωσίας, και παράρτημα Παιδικής Βιβλιοθήκης στην αυλή του Δημοτικού Σχολείου Αγίου Αντωνίου, Λευκωσίας.

Το 2003 η Κεντρική Βιβλιοθήκη περιείχε περισσότερα από 80,000 τόμους βιβλίων και μια μεγάλη σειρά από κυπριακά και ελληνικά περιοδικά. Ειδικές συλλογές που ξεχωρίζουν είναι η κυπρολογική συλλογή και η συλλογή εγγράφων των Ηνωμένων Εθνών. Η Βιβλιοθήκη επίσης συμπεριλαμβάνει το Κέντρο Εγγραφής Εντύπων το οποίο είναι αρμόδιο για την παραχώρηση αριθμών ISBN, ISSN και ISMN για βιβλία, περιοδικά και παρτιτούρες, τα οποία εκδίδονται στην Κύπρο. Στην τελευταία πενταετία υποβλήθηκαν αιτήσεις για ISBN και ISSN ως ακολούθως ενώ το ISMN άρχισε να παραχωρείται το 2000 για πρώτη φορά:

Έτος	ISBN	ISSN	ISMN
2003	1137	36	8
2002	832	30	2
2001	1107	20	
2000	735	20	4
1999	827	25	

Στην Κεντρική Βιβλιοθήκη λειτουργούν τρία τμήματα:

• Το Δανειστικό Τμήμα

Εξυπηρετήθηκαν 7703 αναγνώστες με σύνολο δανεισμού 11457 βιβλίων.

Ο αριθμός των μελών της Βιβλιοθήκης ανήλθε στους 6798.

Ο συγκριτικός πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τον αριθμό αναγνωστών, το σύνολο δανεισμού και τον αριθμό μελών για τα τελευταία πέντε χρόνια.

Έτος	Αρ. Αναγνωστών	Σύνολο δανεισμού	Αρ. Μελών
2003	7703	11457	6798
2002	10421	13553	6243
2001	8447	12950	5695
2000	7178	14696	5075
1999	5048	14303	4357

- **Το Αναγνωστήριο**

Ο αριθμός των χρηστών που χρησιμοποίησαν το Αναγνωστήριο για έρευνα ή συλλογή πληροφοριών ανήλθε στους 3028.

- **Το Τμήμα Περιοδικού Τύπου**

Περιλαμβάνει περίπου 200 κυπριακά, ελληνικά και ξένα περιοδικά (παλιές και τρέχουσες συνδρομές) και τις κυπριακές εφημερίδες από το 1999 μέχρι σήμερα σε μικροφίλμς.

- **Παιδική Βιβλιοθήκη**

Η Παιδική Βιβλιοθήκη περιείχε 7521 βιβλία και το σύνολο δανεισμού ήταν 3069.

Η Κυπριακή Βιβλιοθήκη εξέδωσε το Δελτίον Κυπριακής Βιβλιογραφίας για το 2002.

ΜΕΡΟΣ Γ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

1.1 ΔΟΜΗ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού ως η Ανώτατη Αθλητική Αρχή στο χώρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, έχει σύμφωνα με τον Περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμο 69-96, την ευθύνη της αθλητικής ανάπτυξης του εξωσχολικού αθλητισμού καθώς και του προγράμματος «Αθλητισμός Για Όλους» (ΑΓΟ).

Η λειτουργική διάρθρωση του Κ.Ο.Α. είναι:

1. Τομέας Αθλητισμού
 2. Τομέας Αθλητικών Χώρων
 3. Κλάδος Οικονομικής Διαχείρισης
 4. Κλάδος Ανθρώπινου Δυναμικού
- Ο Τομέας Αθλητισμού, έχει υπό την ευθύνη του τον Αγωνιστικό Αθλητισμό και τον Αθλητισμό για Όλους καθώς επίσης και όλα τα επιμέρους προγράμματα του Οργανισμού (Αντι-Ντόπινγκ, ΕΣΥΑΑ, Βίας κτλ).
 - Ο Τομέας Αθλητικών Χώρων, έχει υπό την ευθύνη του τη δημιουργία ή και βελτίωση της αθλητικής υποδομής καθώς επίσης και την επίβλεψη και συντήρηση όλων των ιδιόκτητων αθλητικών χώρων.
 - Ο Κλάδος Οικονομικής Διαχείρισης, έχει την ευθύνη όλου του οικονομικού προγραμματισμού του ΚΟΑ καθώς και τον έλεγχο των οικονομικών διαδικασιών.
 - Ο Κλάδος Ανθρώπινου Δυναμικού και Κ.Α.Ε.Κ., έχει υπό την ευθύνη του την εκπαίδευση όλων των μόνιμων υπαλλήλων του Οργανισμού, την παρακολούθηση του Κέντρου Αθλητικών Ερευνών και Συντεχνιακών Σχέσεων.

1.1.1 ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Ο Τομέας Αθλητισμού λειτούργησε σε δύο κατευθύνσεις, στην κατεύθυνση του Αγωνιστικού Αθλητισμού και στην κατεύθυνση του Μαζικού Αθλητισμού.

1. Αγωνιστικός Αθλητισμός

Ο Αγωνιστικός Αθλητισμός στηρίχθηκε οικονομικά από τον Οργανισμό με ποσό ύψους €7.900.000,00. Μέσα από το πιο πάνω κεφάλαιο επιχορηγήθηκαν: (α) οι φορείς βάσης (Σωματεία), (β) φορείς κορυφής (Ομοσπονδίες), (γ) προγράμματα ΚΟΑ (ΕΣΥΑΑ, Αντι - Ντόπινγκ, Σχέδιο Ταλέντων, Σχεδιασμός Αθλητών Υψηλής Επίδοσης – Ολυμπιακής Προετοιμασίας, Έρευνες κ.α.), (δ) Κοινωνικός και Ειδικός Αθλητισμός, Μειονότητες.

Επιχορηγήθηκαν επίσης και οι Διεθνείς Αθλητικές Σχέσεις με επιπρόσθετο ποσό €270.000. Σημειώνεται ότι μέσα από τις Διακρατικές Συμφωνίες τις οποίες έχει υπογράψει η χώρα μας με αντίστοιχες Ευρωπαϊκές Χώρες με ισχυρότερη αυτή της Ελλάδας, έχουν επωφεληθεί σχεδόν όλα τα αθλήματα της χώρας μας (30) στις κατευθύνσεις προετοιμασίας ομάδων, ενόψει διεθνών αγώνων και συμμετοχής τους σε θεσμοθετημένους αγώνες των δύο χωρών.

Οι επιμέρους δραστηριότητες του Αθλητισμού Κορυφής το 2003, ήταν η πολύ καλή αγωνιστική παρουσία μας στους Πανεπιστημιακούς Αγώνες στην Κορέα καθώς επίσης και οι πολύ καλές παρουσίες της χώρας μας στο Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Άρσης Βαρών στο Λουτράκι. Στο Παγκόσμιο πρωτάθλημα σκοποβολής στην Κύπρο όπως επίσης και στους Αγώνες Μικρών Κρατών της Ευρώπης (ΑΜΚΕ) στη Μάλτα.

Ταυτόχρονα ομάδες μας σε σωματειακό επίπεδο είχαν εξαιρετικές εμφανίσεις όπως το ΑΠΟΕΛ στο πρωτάθλημα ποδοσφαίρου Ευρώπης αλλά και στην καλαθόσφαιρα η ΑΕΛ.

Στον τομέα του Αγωνιστικού Αθλητισμού, δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στην προετοιμασία των αθλητών υψηλής επίδοσης ενόψει και των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, στους οποίους ο ΚΟΑ προσδοκεί στην πολύ καλή αγωνιστική παρουσία των Κυπρίων αθλητών.

Για την επίτευξη των Ολυμπιακών προσδοκιών μας, ο Οργανισμός σε συνεργασία με την ΚΟΕ έθεσε σε εφαρμογή το «Σχεδιασμό Αθλητών Υψηλής Επίδοσης – Ολυμπιακής Προετοιμασίας», ο οποίος και λειτουργεί σε δύο βασικά επίπεδα.

ΕΠΙΠΕΔΟ Α΄

Στο επίπεδο αυτό εντάσσονται όλοι οι αθλητές που έχουν πάρει τα όρια και έχουν εξασφαλίσει το δικαίωμα συμμετοχής τους στην Ολυμπιάδα του 2004

ΕΠΙΠΕΔΟ Β΄

Εντάσσονται οι αθλητές που θα έχουν την ευκαιρία να διεκδικήσουν όριο για την Ολυμπιάδα.

Το συνολικό κόστος του υπό αναφορά Σχεδιασμού για το έτος 2003 ανέρχεται στις £189.500.

Επίσης καθοριστικής σημασίας είναι η απόφαση του Δ.Σ. του ΚΟΑ, σύμφωνα με την οποία από την 1.1.2003 εφαρμόζεται το «Σχέδιο Υψηλών Παροχών Αθλητών και Προπονητών». Στο υπό αναφορά Σχέδιο επιβραβεύονται αθλητές και προπονητές με αξιόλογα χρηματικά ποσά για τις διακρίσεις τους σε κορυφαίες διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις.

Ταυτόχρονα ο Οργανισμός, εφαρμόζει το «Σχέδιο Υποτροφιών» σύμφωνα με το οποίο αθλητές / φοιτητές αξιολογούνται για την αγωνιστική τους δραστηριότητα και επωφελούνται υποτροφίας. Συγκεκριμένα, για το ακαδημαϊκό έτος 2002 – 2003, παραχωρήθηκε υποτροφία σε έξι αθλητές / φοιτητές.

Παράλληλα ως ιδιαίτερα σημαντική δραστηριότητα αξιολογείται η αποπεράτωση της έρευνας με θέμα «Ηθικές Αξίες στον Αθλητισμό». Τα αποτελέσματα και συμπεράσματα της εν λόγω έρευνας θα αξιοποιηθούν από τον ΚΟΑ με σκοπό να ενισχυθεί η επιστημονική γνώση του τομέα του Αθλητισμού, ειδικότερα δε σε ό,τι αφορά την Κυπριακή Αθλητική πραγματικότητα.

Στον τομέα καταπολέμησης της χρήσης των απαγορευμένων ουσιών και μεθόδων στον Αθλητισμό, ο ΚΟΑ ακολούθησε πιστά τη διεθνή στρατηγική για την εφαρμογή συντονισμένων ενεργειών και την υλοποίηση αποτελεσματικών προγραμμάτων. Υψίστης σημασίας αποτελεί η υπογραφή εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας της «Διακήρυξης της Κοπεγχάγης» το Μάρτιο του 2003 για την υιοθέτηση και εφαρμογή του Παγκόσμιου Κώδικα Αντι- Ντόπινγκ.

2. Μαζικός Αθλητισμός (ΑΓΟ)

Ο Μαζικός Αθλητισμός μέσα από τα διάφορα Προγράμμάτα του έχει βασικό στόχο την παροχή ίσων ευκαιριών άθλησης σε όλους τους Κυπρίους και με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου υγείας και της φυσικής κατάστασης του λαού μας.

A. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙ

Το Πρόγραμμα λειτούργησε σε τέσσερις επιμέρους κατευθύνσεις:

- α. Στο Πρόγραμμα «Γενικής Άθλησης» το οποίο απευθύνεται σε όλα τα παιδιά της Δημοτικής Εκπαίδευσης με βασικό στόχο τον προσανατολισμό και τη γνωριμία με την άθληση.
- β. Στα Εξειδικευμένα Προγράμματα στα οποία η επιλογή των παιδιών τα οποία είναι προικισμένα με ιδιαίτερα αθλητικά προσόντα και η παροχή σ' αυτά ευκαιριών να συμμετάσχουν σε αγώνες επί περιφερειακής, επαρχιακής και Παγκύπριας βάσης.
- γ. Στην κατεύθυνση «Παιδί και Κολύμπι» στην οποία δίνεται η ευκαιρία σε όλα τα παιδιά Παγκύπρια να έρθουν σε επαφή με το υγρό στοιχείο και να μάθουν να κολυμπούν σωστά.
- δ. Στην κατεύθυνση «Προδημοτικής Εκπαίδευσης» η οποία απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με στόχο τη γνωριμία με την άθληση παιγνιώδους μορφής.

B. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ - ΑΝΔΡΑΣ

Το Πρόγραμμα καλύπτει μεγάλες αστικές περιοχές και επεκτείνεται και σε κέντρα της υπαίθρου.

Τα Προγράμματα που λειτουργούν είναι τα ακόλουθα:

1. Αεροβική Γυμναστική
2. Καλαθόσφαιρα
3. Κολύμβηση
4. Futsal

Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού υλοποιώντας τη φιλοσοφία του Προγράμματος ΑΓΟ για παροχή ίσων ευκαιριών άθλησης σε όλα τα άτομα, ανεξάρτητα φύλου, ηλικίας, κοινωνικής θέσης και προπαντός επιπέδου ψυχικής και σωματικής υγείας, λειτουργεί ειδικά προγράμματα για τα άτομα της Σχολής Τυφλών και τους μαθητές των Ειδικών Σχολών της Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου.

Στο Πρόγραμμα ΑΓΟ ενεργοποιήθηκαν περίπου 10.000 άτομα (παιδιά και ενήλικες) σε πέραν από 250 κέντρα και εργάστηκαν σ' αυτό 83 καθηγητές Φυσικής Αγωγής πάνω σε προσωρινή βάση.

Δ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ

Σημαντική προσφορά του ΑΓΟ είναι το Πρόγραμμα Φυσικής Αγωγής στην Εθνική Φρουρά που έχει ως στόχο την αναβάθμιση της φυσικής αγωγής στο χώρο της Εθνικής Φρουράς.

Τα προγράμματα άθλησης που καταρτίσθηκαν με σκοπό τη δημιουργία ενός σύγχρονου στρατού σε θέματα φυσικής κατάστασης, βελτιώνονται και προσαρμόζονται σύμφωνα με τις εκάστοτε συνθήκες και ανάγκες που απαιτεί η Εθνική Φρουρά.

Σκοπός της Φυσικής Αγωγής στην Εθνική Φρουρά:

- 1) Η βελτίωση της φυσικής κατάστασης όλων των στρατιωτών.
- 2) Η επιλογή και αξιοποίηση των στρατιωτών που έχουν ιδιαίτερες αθλητικές ικανότητες από τις ομάδες της Εθνικής Ενόπλων.
- 3) Ο συνδυασμός της γύμνασης της ψυχαγωγίας των στρατιωτών μέσω των αθλοπαιδιών.
- 4) Η συνέχιση της αγωνιστικής δραστηριότητας των αθλητών στρατιωτών.
- 5) Τελικός σκοπός η στελέχωση της Εθνικής Φρουράς με αξιόμαχους εθνοφρουρούς, οι οποίοι θα είναι ικανοί να αντεπεξέλθουν και να φέρουν εις πέρας οποιαδήποτε στρατιωτική αποστολή.

Για τα πιο πάνω προγράμματα δαπανήθηκε ποσό £510.000,00 περίπου.

1.1.2 ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Ο τομέας των αθλητικών χώρων χειρίζεται δύο βασικά κεφάλαια:

- a) Έργα: Για ό,τι αφορά το 2003 έχει δαπανήσει περίπου το ποσό των £7.750,000, σε δημιουργία και αναβάθμιση διαφόρων αθλητικών εγκαταστάσεων ιδιόκτητων και μη.

Τα κύρια έργα που οι υπηρεσίες των αθλητικών χώρων έχουν αναλάβει είναι:

- ΠΑΦΙΑΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
Νέες Κερκίδες
Επισκευή Υφιστάμενων κερκίδων
- ΤΣΙΡΕΙΟ ΣΤΑΔΙΟ
Ανακαίνιση Ηλεκτρολογικής Εγκατάστασης
Ανακατασκευή Χορτοτάπητα
Προθερμαντήριο & Θέσεις Επισήμων
- ΜΑΚΑΡΕΙΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
Συντήρηση Χορτοτάπητα κυρίως γηπέδου
Κατασκευή τριών Βοηθητικών Γηπέδων με τελευταίου τύπου χορτοτάπητα (όπως το ΓΣΠ και κυρίως γήπεδο ΜΑΚ).
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ «Η ΛΕΜΕΣΟΣ»
- ΓΣΠ
Συντήρηση Χορτοτάπητα
- ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΜΕΓΑΡΟ
- ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΟ ΠΑΦΟΥ
Ανακαίνιση
- ΜΙΚΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΕΡΓΑ Λ/ΣΙΑΣ, Λ/ΣΟΥ, Λ/ΚΑΣ, ΠΑΦΟΥ

- ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΟΡΕΙΝΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟ
- ΧΟΡΤΟΦΥΤΕΥΣΗ ΤΟΥ ΓΣΖ
- ΧΟΡΤΟΦΥΤΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΝΤ.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
- ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΑΛΑΙΟΥ ΓΣΖ
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΟΛΥΠΡΟΠΟΝΗΤΗΡΙΟΥ

Ένας τεράστιος χώρος προπόνησης (8.500 m²). Περιλαμβάνει αίθουσα επιτραπέζιας αντισφαίρισης, αίθουσα για ομαδικά αθλήματα (τρία γήπεδα), αίθουσα ενόργανης γυμναστικής και κλειστό στίβο μήκους 130μ περίπου με συνθετικό τάπητα. Στο χώρο αυτό έχουν κατασκευαστεί και οι ανάλογοι βοηθητικοί χώροι αποθήκες, καθώς επίσης θα στεγαστεί και το ΚΑΕΚ.

- ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΓΗΠΕΔΑ ΝΕΑΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
- ΓΗΠΕΔΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ
- ΑΕΡΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α' ΦΑΣΗ
- ΚΛΕΙΣΤΗ ΑΙΘΟΥΣΑ ΚΑΛΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗ
- ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Έχει δαπανηθεί όλο το προβλεπόμενο ποσό σε συντηρήσεις και αναβαθμίσεις.

β) Διαχείριση Ιδιοκτητών αθλητικών εγκαταστάσεων

Σ' αυτό το κεφάλαιο εμπίπτει η παραχώρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων του Οργανισμού σε διάφορους αθλητικούς φορείς.

Κατά το 2003 ο Οργανισμός έχει υπογράψει συμφωνία με τη Βρετανική Ολυμπιακή Επιτροπή στην οποία προβλέπεται ότι οι αθλητικές εγκαταστάσεις της Κύπρου θα χρησιμοποιούνται από τους αθλητές της, για την προετοιμασία τους ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Η συμφωνία έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή.

Πέραν τούτου ο Οργανισμός, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας έχει θέσει σαν στόχο τη διάθεση των εγκαταστάσεων του για σκοπούς Αθλητικού Τουρισμού.

1.1.3 ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα έσοδα και δαπάνες του ΚΟΑ κατά την περίοδο 2000-2003:

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ

	2001	2002	2003
	Πραγματικά €	Πραγματικά €	Εγκριμένος Προϋπ/σμός €
ΕΣΟΔΑ			
1. ΠΡΟΠΟ-ΠΡΟΠΟΓΚΟΛ	20.228	0	0
2. Κρατική Χορηγία	6.340.835	19.700.000	26.117.987
3. Έσοδα από Ιδιόκτ. και Άλλους Αθλητ. Χώρους	85.874	185.608	79.720
4. Αθλητόσημο	173.576	186.840	156.000
5. Άλλα Έσοδα	443.807	661.900	797.500
6. Πρόσθετη Κρατική Χορηγία	12.509.165	0	0
Σύνολο Εσόδων	19.573.485	20.734.348	27.151.207
ΕΞΟΔΑ			
1. Διαχειριστικά Έξοδα	2.214.956	2.276.472	3.079.490
2. Χορηγίες	8.854.477	9.033.685	9.617.365
3. Δημιουργία & Βελτιώσεις Αθλητικών Χώρων	5.833.553	7.610.609	12.016.262
4. Αποπληρωμή Δανείων & Άλλων Υποχρεώσεων	831.157	1.931.780	2.004.890
5. Αστυνόμευση Γηπέδων	0	400.000	400.000
6. Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό	0	0	33.200
Σύνολο Δαπανών	17.734.143	21.252.546	27.151.207

1.1.4. ΚΛΑΔΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΚΑΕΚ)

Έχει αυξηθεί το ανθρώπινο δυναμικό με τέσσερις (4) οργανικές θέσεις Λειτουργιών, οι οποίες ήταν κενές και πληρώθηκαν. Σύνολο μονίμων υπαλλήλων 35 και 4 εκτάκτων. Όλα τα τμήματα του Οργανισμού έτυχαν επιμόρφωσης κατά την κρίση των προϊσταμένων τους, ή με ιδίαν πρωτοβουλία ο καθένας. Η επιμόρφωση παρασχέθηκε από τον κυβερνητικό, αλλά κυρίως από τον ιδιωτικό χώρο.

Μεταξύ άλλων υιοθετήθηκε ο Νόμος 98(1)/03 Περί Ορισμένου Χρόνου Απασχόλησης (Αποφυγή Δυσμενούς Διάκρισης) και άρχισε η εφαρμογή του.

Στον κλάδο του Ανθρώπινου Δυναμικού είναι ενταγμένη και η λειτουργία και διαχείριση του Κέντρου Αθλητικών Ερευνών καθώς και η Ακαδημία Αθλητισμού του ΚΟΑ και ο Κοινωνικός Αθλητισμός.

Έχει δαπανηθεί για το σύνολο όλων των δραστηριοτήτων του Κλάδου το ποσό των £215.000 περίπου, για το 2003.

Η Ακαδημία Αθλητισμού του ΚΟΑ, είχε αναλάβει την ευθύνη της επιμόρφωσης στελεχών όλου του αθλητικού φάσματος, στηρίζοντας τόσο τις σχολές αθλημάτων όσο και τη διεξαγωγή σεμιναρίων, κατά πρώτιστο λόγο στην Κύπρο και κατά δεύτερο στο εξωτερικό.

Όσον αφορά το Κέντρο Αθλητικών Ερευνών, πέραν των ερευνητικών προγραμμάτων που έφερε εις πέρας, έχουν γίνει εργομετρικές εξετάσεις σε περισσότερους από 800 αθλητές όλων των αθλημάτων.

Εξοπλίστηκε πλήρως, κατά τη διαρρεύσασα περίοδο, με τα πιο σύγχρονα μέσα εξετάσεων και άλλων μετρήσεων των αθλητών των εθνικών συγκροτημάτων και των σωματείων. Έχουν επίσης γίνει διάφορες έρευνες μεταξύ των οποίων και η έρευνα EUROFIT η οποία είναι διαρκείας.

Στον Κοινωνικό Αθλητισμό, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στον αντιναρκωτικό αγώνα με την επιχορήγηση διαφόρων εκδηλώσεων και σεμιναρίων, τα οποία διοργάνωσαν διάφορες αθλητικές και άλλες οργανώσεις που έχουν άμεση σχέση με την καταπολέμηση των ναρκωτικών και άλλων ουσιών εξάρτησης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο αθλητισμός είναι ένα πρότυπο που μας δόθηκε σαν κληρονομιά από τους προγόνους μας, ένα πρότυπο που στην πορεία του χρόνου χάθηκε. Εμείς σαν Οργανισμός στοχεύουμε στην αναζήτηση του χαμένου αθλητικού προτύπου το οποίο είναι στενά συνδεδεμένο και με την πολιτιστική μας κίνηση, ενταγμένα μέσα στην ίδια την παρεχόμενη από το κράτος παιδεία.

Η άθληση σαν τρόπος ζωής ανεβάζει βιολογικά αλλά διασφαλίζει μέχρι ενός βαθμού και την υγεία αλλά και τη ψυχική ευεξία του Κύπριου πολίτη. Όπως επίσης σε όλες τις μορφές της είναι και μέσον επικοινωνίας, συναδέλφωσης, συνεργασίας και ειρήνης. Γι' αυτό ο ΚΟΑ έχει τέτοιους σχεδιασμούς και προγράμματα όπου ο πολίτης δεν είναι παθητικός αλλά αποδέκτης και συνεργός με συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες της επιλογής και αρεσκείας του σε οποιαδήποτε ηλικία ή επίπεδο αγωνιστικό και αν βρίσκεται.

Αυτά βγαίνουν μέσα από το Τίμιο Παιγνίδι της Ηθικής του Αθλητισμού και την προσήλωσή μας στην Ευρωπαϊκή μας πορεία.

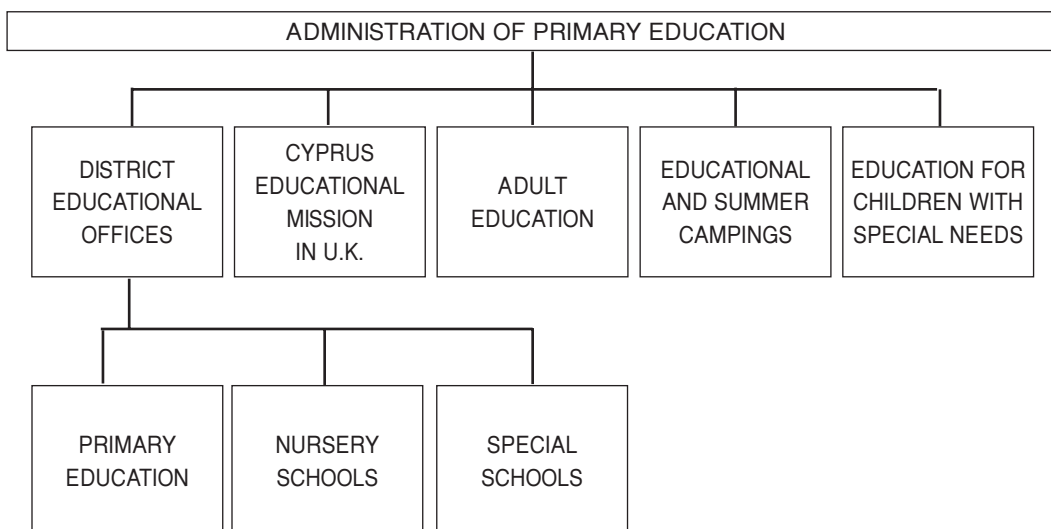
ANNUAL REPORT 2003

PART A EDUCATION

1. STRUCTURE OF THE MINISTRY OF EDUCATION

1.1 PRIMARY EDUCATION

Primary Education constitutes the main and fundamental stage of education, which lays the foundations for the harmonious development of children in the cognitive, emotional and psychomotor sector. For this reason the Administration of the Department of Primary Education makes an effort for the continual improvement and upgrading of Primary Education by encouraging the in-service training of the teaching staff, the writing of new books, the appointment of more teachers in the Education for Children with Special Needs and the extension or construction of new school buildings.

The various sectors of the Department of Primary Education include Pre-primary Education (Nursery Schools: State, Communal, Private), Primary Education (Primary Schools in the free and occupied part of Cyprus), Education for Children with Special Needs (schools for children with special needs and the rendering of individualised help to children with special needs placed in primary schools), the Cyprus Educational Mission in U.K., Adult Education Centres, Educational and Summer Campings and Education of the Greeks of Diaspora..

1.1.1 PRE-PRIMARY EDUCATION

The Ministry of Education and Culture of Cyprus is responsible for the education of 3 year old children and over. It takes on the responsibility to complement the family's role, to provide ample support and augment the developmental stage of the children and to satisfy their basic needs for a wholesome personality in an experiential environment, so as to enable them to recognise their capabilities and enhance their self-image.

The educational programme of Nursery Schools retains as many elements of the natural way of living of the family as possible, with emphasis on the free activation of the children, on comfort, love, support, trust, acceptance, safety and respect for their personal uniqueness.

1.1.2 PRIMARY EDUCATION

The cornerstone of the aims of Primary Education has always been the harmonious development of the personality of children. This is believed to be achieved under conditions which help children acquire knowledge, develop right attitudes and cultivate skills, and in situations in which children are prepared to face the continuously changing world in a responsible manner.

According to the nine year schooling educational programme, the aim of Primary Education is to create and secure the necessary learning opportunities for children regardless of age, sex, family and social background and mental abilities so that they will be able to:

- Be harmoniously developed in the cognitive, emotional and psychomotor domains using to the maximum the means that contemporary technology offers.
- Deal successfully with various problems they may face including difficulties in familiarising themselves with the school and the wider environment.
- Promote socialisation, establish their national and ethnic identity and their status as citizens of the Republic of Cyprus who struggle for their national demand of rights through legal and generally accepted procedures.
- Acquire positive attitudes towards learning, develop social understanding, combativeness, belief in human values, respect for cultural heritage and for human rights, appreciation of beauty and disposition for creativity and love for life and nature in order to become sensitive in preserving and improving the environment.

1.1.3 SCHOOLS IN THE OCCUPIED AREA OF CYPRUS

Today 404 Greek Cypriots and 140 Maronites live in the occupied area of Cyprus.

Despite the fact that the occupational authorities had imposed a series of obstacles and censorship on educational books, three primary schools functioned initially, one in Kormakitis, one in Ayia Triada and one in Rizokarpaso. However, during the academic year 1998-99, only the schools of Kormakitis and Rizokarpaso functioned.

The Kormakitis Primary School has not functioned since 1999-2000 when the only pupil registered graduated last summer. The Ayia Triada Primary School closed because of the Denktash regime's refusal to allow the teacher, Miss Eleni Foka, to return to her village, despite the intense efforts of the Cyprus Government to keep her in office. The pupils of Ayia Triada attended the Rizokarpaso Primary School, which had 21 pupils and 3 teachers during the academic year 2002-2003.

The occupational authorities do not allow the functioning of High Schools, therefore, children who graduate from the primary schools are compelled to leave their homes and be separated from their families to seek further education in the free part of Cyprus, thus becoming refugees in their own country. This creates for the children an abundance of problems - both psychological and social - because they are deprived of their families and homes at the critical age of puberty.

1.1.4 EDUCATION FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS

As from September 2001, the Ministry of Education and Culture, has put into effect the Education and Training of Children with Special Needs Law 1999 (113(I)/1999), the Mechanisms for Early Detection of Children with Special Needs (185(I)2001) and the Regulations for Education and Training of Children with Special Needs (186 (I)2001), which support the application of the Law.

The educational and other needs of 2893 children in nursery schools (both public and communal) and of 342 children in special schools are being met through programmes for Special Education. A number of 396 teachers of various specialties (teachers for intellectual, sentimental and other problems, the deaf, the blind, special gymnastics, music therapy, work therapy, speech therapy, educational psychology, audiology and physiotherapy), work to support and meet the educational needs of children with special needs.

The Ministry of Education and Culture aims at reinforcing the awareness and sensitivity of inspectors, directors of schools, class teachers and teachers of special education on the provisions of the Law and their obligations towards children with special needs attending their schools. This objective is achieved through in-service training seminars and personal contacts with people involved in the subject (inspectors of special education, educational psychologists, liaison officials and teachers of special education).

1.1.5 CYPRUS EDUCATIONAL MISSION IN UK

The Ministry of Education and Culture shows lively interest in Greek Community Education, which aims to maintain the ethnic identity of the Greek children living in Great Britain. The accomplishment of the above aims are achieved through the teaching of the Greek language, the organisation of ethnic and religious festivities and the familiarisation of pupils with our customs, traditions and the history of our country. The successful implementation of these aims is achieved through the appointment of teachers in the Cyprus Educational Mission in the UK, the employment of part time teachers (local staff), the writing and publishing of books, the staging of theatrical shows and the accommodation of Greek Community children in the annual Ministry of Education Summer Campings in Cyprus.

1.1.6 ADULT EDUCATION CENTRES

The Adult Education Centres began functioning - mainly in rural areas - in 1960, with the establishment of the Republic of Cyprus. In 1974, these centres were extended to urban areas too. Today they cover every corner of the free part of Cyprus, offering opportunities for further education to thousands of individuals aged from 15 and over.

Specifically, during the academic year 2002-2003, 18348 adults attended classes in 230 centres and 400 qualified teachers offered their services.

1.1.7 EDUCATIONAL AND SUMMER CAMPINGS

The aim of the programme of Educational and Summer Campings is to give the opportunity to primary school pupils in Cyprus and pupils from other countries to appreciate the natural environment, to adopt attitudes of good behaviour, to develop friendly relationships with children of the same age, to become acquainted with the Greek language and the history of Cyprus, and to get to know Cyprus and its culture.

The Ministry of Education and Culture, constantly increases the hospitality programmes and the number of pupils it accommodates from abroad. Children from

Greece and the Greek Community of the UK were invited and given hospitality in summer 2003. Indeed, for the first time both groups were accommodated in beach hotels. The same type of hospitality and programme is expected to be repeated next summer for an additional group of pupils from the Greek Community of Australia.

1.1.8 EDUCATION FOR THE GREEKS OF DIASPORA

In its efforts to offer educational help to the Greeks in other countries, the Ministry of Education and Culture has proceeded with the following:

- a) Continued the teaching of the Greek language to children and teachers of the Greek Orthodox schools in Jerusalem.
- b) Provided books and other educational material to all Greek schools and other Greek organisations in other countries.
- c) Offered hospitality to children from Greek communities and provided programmes related to the Greek language and culture.
- d) Offered educational help to the repatriated Cypriots, through the school system and the Adult Education Centres.

1.1.9 SCHOOLS-TEACHERS-PUPILS

The statistics below provide information concerning all sectors under the jurisdiction of the Department of Primary Education, for the last three years.

SCHOOLS	2000-2001	2001-2002	2002-2003
PRIMARY SCHOOLS			
a) Number of Schools (*)	347	344	345
b) Number of Pupils (*)	60 791	60 273	59 380
c) Number of Teachers (*)	3567	3634	3808
NURSERY SCHOOLS			
Public:			
a) Number of Schools	237	231	234
b) Number of Pupils	10 004	9733	9564
c) Number of Teachers	512	517	535
Communal:			
a) Number of Schools	81	78	73
b) Number of Pupils	2397	2221	2003
c) Number of Teachers	107	105	99
Private:			
a) Number of Schools	90	87	84
b) Number of Pupils	4280	4207	4010
c) Number of Teachers	210**	228**	228**
SCHOOLS FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS			
a) Number of Schools	9	9	9
b) Number of Pupils	323	325	342
c) Number of Teachers	109	115,2	116
GREEK COMMUNITY SCHOOLS			
a) Number of Schools	70	113	111
b) Number of Pupils	5903	6480	6750
c) Number of Teachers	(permanent) 36 (part time) 62	(permanent) 36 (part time) 67	(permanent) 36 (part time) 65
ADULT EDUCATION CENTRES			
a) Number of Centres	250	233	230
b) Number of Members	16 500	16 100	18 348
c) Number of Instructors	480	405	400

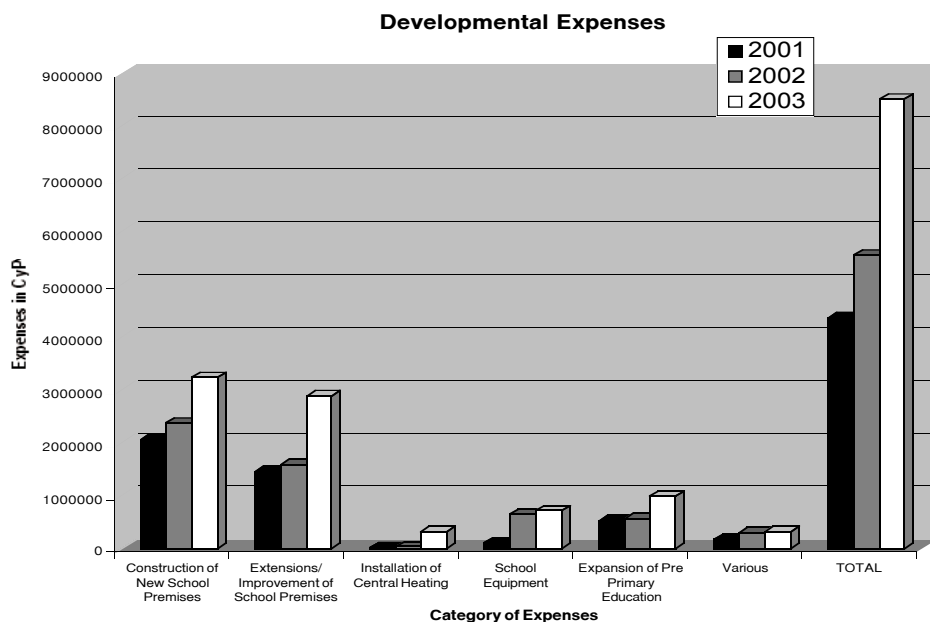
(*) The schools in the area occupied by Turkish troops are also included. These are:

SCHOOLS	2000-2001	2001-2002	2002-2003
SCHOOLS IN OCCUPIED AREA			
a) Number of Schools	1	1	1
b) Number of Pupils	30	25	21
c) Number of Teachers	3	3	3

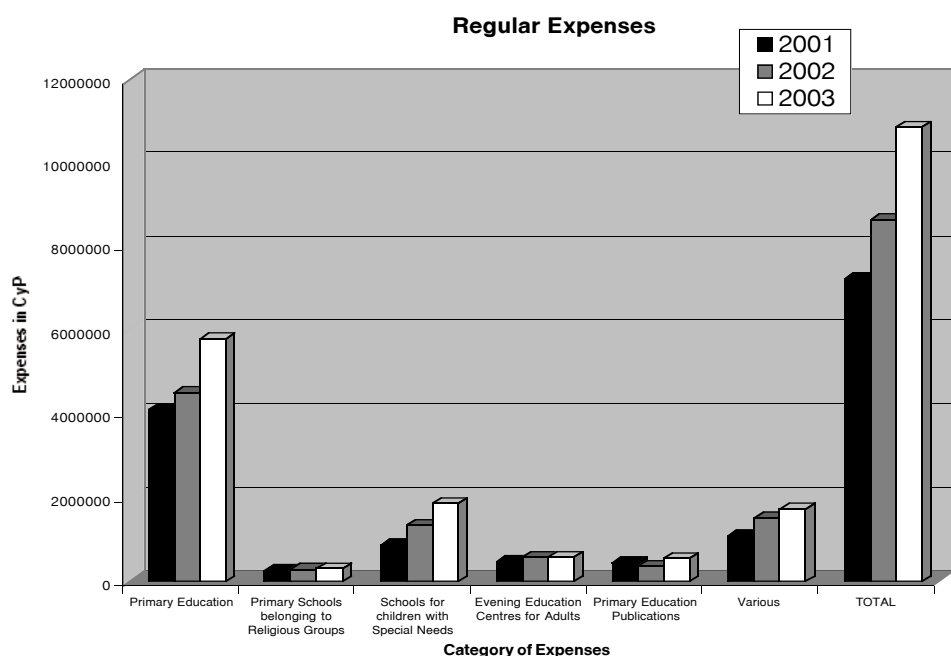
(**) The number includes both qualified and non qualified teachers in private nursery schools.

1.1.10 FINANCIAL STATUS

The developmental expenses for the financial years 2001, 2002 and 2003 in Primary Education, are shown in the graph below:

The regular expenses for the financial years 2001, 2002 and 2003 in Primary Education, are shown in the graph below:

1.1.11 SCHOOL PREMISES

Works for the construction of five new primary school buildings continued during the academic year 2002-2003.

At the same time, procedures continued for the construction of fifteen new primary school buildings, four in Lefkosia, four in Larnaka, four in Lemesos, two in Pafos and one in Ammochostos districts.

With the completion of the above programme, severe housing problems are expected to be dealt in a pan-cyprian scale, since the congestion in very big schools will be alleviated.

Expansions and improvements in a large number of primary school premises helped also in facing housing problems of a lesser degree.

1.2 SECONDARY GENERAL EDUCATION

The Secondary General Education, Public and Private, concerns a huge sector of the education system in the government-controlled areas of the Republic of Cyprus. What was once a privilege of the few, who lived in urban areas, has become a right for all. Nowadays, Secondary education is compulsory up to the age of 15 in urban and rural areas.

The Public Secondary General Education offers a 6-year programme of education for pupils between the ages of 12 and 18. Pursuing a humanistic general knowledge, it is compulsory for the first 3-year-cycle, up to the age of 15.

Based on the socioeconomic, cultural and national needs of Cyprus, Public Secondary Education offers equal opportunities for education and pursues the promotion and development of healthy and moral personalities aiming at creating efficient, democratic and law-abiding citizens. It also aims at consolidating our national identity and cultural values, the international ideals of Freedom, Justice and Peace, and the development of love and respect for our fellow-men so as to promote tolerance and democracy.

During the last 3 years, the educational system has become more flexible within a varied subject framework that allows pupils to select subjects according to their inclinations, skills and interests. The flexibility and the perspectives opening up for pupils are enhanced by the implementation of the Eniaio Lykeio at all Lyceums as from the school year 2001-2002. This innovation is expected to respond to the challenges affecting the system and to support our course towards accession to the European Union.

Secondary Education has a wide range of responsibilities. The main sectors of the tasks of its Director are among others: monitoring and evaluating the activities of the private schools and institutes, the development of curricula, the publications of textbooks, counselling and career education, monitoring the implementation of school regulations, inspection of teaching staff, education programming and appointment of teaching staff, further education of pupils and adults.

1.2.1 NUMBER OF PUPILS

During the school year 2002-2003, the number of pupils attending the Gymnasia (Gymnasiums) amounted to 28 874. At the Lykeia (Lyceums) there were 23 230 pupils and 800 pupils attended the Evening Gymnasia. Compared to the previous school year, 2001-2002, there was a decrease in the number of pupils at the Gymnasio amounting to 131 or 0,45% and at the Lykeio there was an increase by 390 pupils or 1,71%.

1.2.2 STATISTICAL TABLES

The development of the number of pupils during the last five years was as follows:

School Year	Gymnasio	Lykeio	Total Gymnasio/Lykeio	Evening Gymnasio
1998-99	29 502	22 878	52 380	600
2000-01	29 254	22 918	52 172	600
2001-02	29 005	22 840	51 845	620
2002-03	28 874	23 230	52 104	800

During the school year 2002-2003 pupils attending the Gymnasio were divided into 1139 classes with an average of 25,3 pupils per class. At the Lykeio pupils were divided into 973 classes with an average of 23 pupils per class. At the Lykeio the number of classes was estimated on the basis of the common core lessons.

On a pancyprian scale the number of classes and the average number of pupils per class during the last five years were as follows:

School year	Gymnasio		Lykeio	
	Number of Classes	Average Number of pupils	Number of Classes	Average Number of pupils
1999-00	1067	27,7	929	24,6
2000-01	1104	26,5	917	24,9
2001-02	1111	26,1	937	24,4
2002-03	1139	25,3	973	23

During the school year 2002-2003, there were 107 school units, as follows:

Gymnasio (Gymnasio cycle only)	63
Lykeio	34
Schools with both Gymnasio And Lykeio Cycles*	5
Evening Gymnasio	5
TOTAL	100

* Schools with both the Gymnasio and Lykeio levels are:

Gymnasio Agrou
 Gymnasio Omodous
 Gymnasio Polemiou
 Gymnasio Lefkaron
 Gymnasio Kato Pyrgou

1.2.3 NUMBER OF EDUCATIONISTS

Teaching staff by subject was as follows:

Teaching staff at Secondary Education Schools during the School year 2002-2003

TEACHERS							
Subject	Head	Dep. Head	Perm. Teachers	On Contract	Total Teachers	Grand Total	C.E.O. / Inspectors
Religious Knowledge	1	26	184	30	214	241	1
Greek/Language and Literature	22	268	985	243	1228	1520	13
Mathematics	19	90	410	90	500	609	5
Physics	17	54	173	56	229	300	2
Biology/ Anthropology	8	40	81	2	83	131	2
Chemistry	4	11	98	48	146	161	1
Geology		1	2		2	3	
Biology			64	33	97	97	
Agriculturalists					0	0	
Geography		1	11		11	12	
English	13	82	360	31	391	486	5
French	5	25	154	29	183	213	1
Italian				2	2	2	
Spanish				2	2	2	
German		1	9	1	10	11	
Economics	2	44	169	10	179	225	2
Physical Education	1	48	325	37	362	411	2
Music		12	130	18	148	160	1
Art	3	10	106	22	128	141	1
Photography				2	2	2	
Home Economics		5	132	24	156	161	1
Secretarial Studies					0	0	
Computer Studies			63	116	179	179	
Design and Technology		3	137	43	180	183	1
Vocational Guidance	2	5	80	13	93	100	
TOTAL	99	726	3673	852	4525	5350	38

Note: Appointment of 38 new Deputy Heads is under way.

1.2.4 FINANCIAL STATUS

Expenditure on the Secondary General Education constitutes the largest percentage of public expenditure on education. The aim is to promote activities, measures and actions which support the effort for quality reform in Secondary Education.

The developmental expenditure on Secondary Education for the year 2003 aimed at the following:

- Promoting the institution of the Eniaio Lykeio
- Creating special rooms in the Eniaia Lykeia
- Establishing IT labs at the Eniaia Lykeia and Gymnasia
- Constructing new school buildings
- Extending, improving and maintaining school buildings
- Promoting computer science at the Gymnasia
- Installing central heating systems
- Developing school libraries
- Replacing furniture
- Enhancing technological subjects
- Equipping laboratories
- Promoting anti-drug Education and Health Education
- Establishing School Links and Exchanges

The developmental expenditure for the years 2000, 2001 and 2002 is as follows:

DEVELOPMENT EXPENDITURE ON SECONDARY EDUCATION

Type of Expenditure	2001 £	2002 £	2003 £
Eniaio Lykeio	1.707.300	742.814	607.451
Replacing Furniture	17.293	69.852	69.169
Developing school libraries	77.650	144.883	199.836
Computer Science in Secondary Education	798.850	1.017.257	259.279
Constructing new school buildings	4.871.000	5.369.055	7.683.935
Extension/Improvement of school buildings	1.301.471	1.298.402	1.588.038
Central Heating System	28.867	24.778	158.564
Enhancing technological subjects	190.951	76.720	182.476
Laboratory equipment	221.213	532.240	292.302
Health Education – Anti-Drug	12.140	12.637	14.169
School Links and Exchanges	46.916	46.574	78.806
TOTAL	9.242.651	9.335.212	11.134.025

In the year 2002, the regular expenditure on Secondary Education, besides teachers' salaries, aimed at covering functional expenses on the following:

- School athletics
- State Institutes for Further Education
- Pupils' transport expenses
- Supplies for the operation of the Eniaio Lykeio
- Publications
- International pupils competitions
- Competition for the Europe at School
- Support teaching
- Guarding School Premises

The regular expenditure for the years 2001, 2002 and 2003 was distributed as follows:

EXPENDITURE ON SECONDARY EDUCATION

Type of Expenditure	2001 £	2002 £	2003 £
School Athletics	1.591.009	1.808.234	1.661.922
State Institutes for Further Education	2.890.156	2.327.88	2.496.660
Pupils transport expenses	2.833.679	2.773.000	4.552.922
Expenses for the function of the Eniaio Lykeio	84.665	342.385	300.651
Maintenance of operation of Computers at Lykeia	67.544	106.905	105.661
Publications of Secondary Education	357.622	374.097	726.137
International Pupils Competitions	33.939	28.746	251.178
Competition for the Day of Europe	11.229	11.589	19.483
TOTAL	7.901.096	7.795.209	9.889.719

1.2.5 ESTABLISHING NEW SECONDARY EDUCATION SCHOOLS

The Ministry of Education and Culture attaches great importance to the qualitative upgrading of the premises of the Gymnasia and Lykeia and the reduction of the number of pupils per class. Within the framework of this policy a new school unit, the Lykeio of Linopetra, was established in the school year 2001-2002. The following new Gymnasia/Lykeia were in operation during the school year 2002-2003.

Lefkosia District

- Lykeio Daliou
- Lykeio Archangelou
- Lykeio Kokkinotremethias

Lemosos District

- Lykeio Ayias Phylaxeos
- Gymnasio Ayias Phylaxeos
- Gymnasio Aylou Neophytou

Larnaca/Ammochostos District

- Gymnasio Livadhion
- Gymnasio Derynias-Soteras

Paphos District

- Gymnasio Panayias Theoskepastis

For the coming years the Ministry of Education and Culture has started looking for suitable locations in order to design and construct Gymnasia/Lykeia in every district:

Lefkosia District

- Lykeio Platy Aglantzias
- Lykeio Latsion
- Gymnasio Dasoupolis
- B Gymnasio Archangelou (Lakatamias)

Lemesos District

- Lykeio at Trachoni-Kolossi-Ypsonas area
- Lykeio Polemidion (to replace the existing one)
- Gymnasio at Zakaki-Ayios Spyridonas area

Larnaka/Ammochostou District

- Lykeio Aradippou
- Gymnasio Larnakas (to replace the Dianeleio)
- Gymnasio Liopetriou
- Gymnasio Athienou (to replace the existing one)

Paphos District

- Neo Lykeio Paphou (Ayios Theodoros)
- Neo Gymnasio Paphou

1.3 SECONDARY TECHNICAL AND VOCATIONAL EDUCATION (STVE)

1.3.1 STRUCTURE AND PROSPECTS OF STVE

By offering a balanced curriculum of general and technological education Secondary Technical and Vocational Education (STVE) aims to offer students the required knowledge and skills which will:

- Prepare them to enter the world of work well equipped, or
- Continue further studies in their chosen area.

STVE is offered in two main directions, "theoretical" and "practical", and in various specialties in eleven Technical Schools. These schools operate in the main towns of Cyprus, as well as in Paralimni and Avgorou area, which cater for the students of Ammochostos district. In 1998–99 a catering section of the STVE was introduced in Agros gymnasio.

Technical School leavers can compete, in favorable terms, with school leavers from the Lyceum, for places in Tertiary Education by taking the centrally administered entrance examinations.

1.3.2 APPRENTICESHIP SCHEME

The Apprenticeship Scheme, in operation since 1963, addresses drop-outs from the formal education system for the ages 15 to 17. Apprentices are employed in industry, where they receive on-the-job training, and have the opportunity for general education and school based vocational training on a day release basis for a period of 2 years.

The scheme is a joint effort of the Ministry of Education and Culture and the Ministry of Labour and Social Insurance and aims to equip young people with the means to get a job and to supply industry with semi-skilled workers.

1.3.3 EVENING CLASSES

The evening classes offered at several Technical Schools aim to provide individuals with the opportunity to enrich their knowledge and abilities and compete for employment in a rapidly changing world.

The evening classes provide:

- Formal S.T.V.E. programmes
- Programmes of continuing T.V.E.
- Programmes catering for the preparation for national and other examinations

1.3.4 SCHOOLS IN OPERATION

The Technical Schools in operation during 2002-2003 are shown in the table below. The total number of students in each school is also shown.

School	No. of Students
A Technical School Nicosia	799
B Technical School Nicosia	208
Eniaio Lykio Archangelos School Nicosia	254
Evening Technical School Nicosia	40
A Technical School Limassol	758
B Technical School Limassol	269
C Technical School Limassol	249
Apeitio Gymnasium Agros	28
Dianellios Technical School Larnaca	626
St. Lazaros Technical School Larnaca	304
Paralimni Technical School	191
Paphos Technical School	489
Polis Technical School	62

1.3.5 TEACHING PERSONNEL

The number of secondary school teachers, teaching subjects of general education for the STVE were 300, of which 200 full-time and 100 part-time. Technical School instructors totalled 507 full-time. The number of part time teachers and instructors for the evening classes was 95 of which 5 were full-time.

1.3.6 STUDENT POPULATION

The number of students studying in the various programmes offered by STVE was as follows.

Programme	No. of students
Formal Technical and Vocational Programmes	4237
Apprenticeship scheme	573
Evening classes	1139
TOTAL	5949

1.3.7 EXPENDITURE

During the fiscal year of 2003 the development expenditure for STVE increased by 25%, to £5.085.000, compared to 2002. The current expenditure for the same year was £1.924.000.

1.3.8 INFRASTRUCTURE EXPENDITURE

1.3.8.1 Establishment of new Technical Schools

A District Agricultural and Technical School in Avgorou was established at a cost of £2.000.000. The school is fully operational as from September 2003.

A catering section of the STVE was introduced in Agros gymnasio. The catering section will operate as an autonomous hotel complex with an estimated cost of £1.200.000, which will be covered by the Apeitos Foundation.

1.3.8.2 School building extensions and improvements

The total cost of school extensions and improvements adds up to £2.420.000 and was distributed as follows:

Lefkosia	£1.000.000
Lemesos	£850.000
Larnaka	£22.000
Pafos	£450.000
Paralimni	£22.000

1.3.8.3 Student health and safety

The total expenditure for student health and safety amounts to £63.000 and was distributed as follows:

Lefkosia	£5.000
Lemesos	£58.000

1.4 HIGHER AND TERTIARY EDUCATION

1.4.1 INTRODUCTION

The Department of Higher and Tertiary education is the competent department of the Ministry of Education and Culture for the following:

- a. Legislation for the University of Cyprus.
- b. The establishment of the Open University of Cyprus
- c. The establishment of the Technological University of Cyprus
- d. The European Programmes in Higher education.
- e. The Private Schools for Higher and Tertiary Education and the relevant regulations to establish Private Universities.
- f. The Cyprus Council for the Recognition of Higher Education Qualifications (KYSATS).
- g. The Council for the Educational Accreditation of Programmes of Study (SEKAP).
- h. Examinations.
- i. Lifelong Learning.
- j. Student affairs.

During the academic year of 2002-2003, the University of Cyprus and six Public Tertiary Education Institutions were operating. The University of Cyprus is an autonomous educational institution while the Public Tertiary Education Institutions function under the jurisdiction of the respective Ministries of the Republic.

The total number of Cypriot students at home and abroad during the academic year 2002-2003 was 29.090, of which 12.716, forming a percentage of about 44%, were studying in Cyprus.

The Cypriot students abroad were 16.374. They are mainly distributed to Greece (65%), United Kingdom (17%) and USA (9%).

The total number of students registered at Cyprus third level education institutions during the same academic year was 18.033, out of which 12.716 were Cypriots and 5.317 foreigners.

1.4.2 THE UNIVERSITIES OF CYPRUS

During the academic year 2002-2003, the University of Cyprus offered programmes through its four faculties.

The Ministry of Education and Culture, through its Department of Higher and Tertiary Education, took all necessary measures, within its competence, for the smooth operation of the University. The establishment of the Department of Law and the Department of Biological Studies has been approved by the House of Representatives, while studies for the introduction of the Medical School have been under way. Furthermore, the establishment of the School of, Social and Human Sciences has been approved.

In the meantime, the House of Representatives approved in December 2003, the Law for the establishment of the Technological University of Cyprus. This new University will cover the fields of the four of the existing public schools of higher education.

The procedures for the establishment of the Open University of Cyprus have been further proceeded to commence its operations with the appointment, by the Council of Ministers, of the Interim Governing Board. The Open University is expected to accept its first students in September 2004.

During the year 2003, further steps were taken towards the construction of the University campus and the first students are enjoying the facilities of the student dormitories.

1.4.3 RECOGNITION OF DEGREES

In January 2000 the Cyprus Council for the Recognition of Higher Education Qualifications (KY.S.A.T.S) started offering its services by examining applications for degree recognition. The Council also offers written information to employers and interested persons on the matter of recognition. During the year 2003, 830 applications were examined and 222 queries were answered. In the meantime, the Council continued to offer consultation and advice to employers about the status of education institutions abroad and the recognition of degrees. The competent authority for the recognition of qualifications (KYSATS) has its premises in the building of the Ministry of Education and Culture and further information may be obtained through its web page:

<http://www.moec.cy/kysats.html>

1.4.4 PRIVATE SCHOOLS

There were twenty three private tertiary educational institutions which offered 1 to 4 year courses of study in various fields together with a number of courses at Masters level. The department continued to provide these schools with all the necessary administrative support and helped them to register new programmes of study which are in demand by the students.

In the year 2003, the regular process of educational accreditation continued by examining 32 programmes of study. The Accreditation Council has granted accreditation to 10 programmes, has postponed its decision for 9 others and for the rest accreditation was rejected or the process was cancelled. Updated results and other information may be obtained through the Council (SEKAP) web page:www.moec.gov.cy.

1.4.5 EXAMINATIONS SERVICE

The Department organised in 2003 the entrance examinations for the Higher Education Institutions in Cyprus and Greece and a number of other examinations institutions and organisations.

1.4.6 EUROPEAN PROGRAMMES AND LIFELONG LEARNING

The Department continued to participate actively in the SOCRATES programme and offers its support to ERASMUS and the measures of NARIC and Lifelong Learning. Furthermore, in collaboration with the European Commission the department has organised three successful seminars on the following issues:

- a) Challenges for Quality and Effectiveness in Education and training in Cyprus and Europe (7-8 November 2003)
- b) Access to Education and Training in Cyprus and in the European Union in the 21st Century (28-29 November 2003)
- c) Response of Education and Training to the Needs of the 21st Century (12-13 December 2003)

1.5 THE CYPRUS INSTITUTE OF EDUCATION

During the year 2003, the Cyprus Pedagogical Institute (Institute of Education) offered professional teacher training courses, had under its auspices the function of the Centre for Environmental Education in Lemithou, produced programmes of sound and sight, transparencies and films, enriched its library, published books and produced teaching materials, conducted research studies, evaluated educational programmes, and offered curriculum development services. The Institute offered professional education courses, both in the morning and in the afternoon, to 381 prospective secondary school teachers. In addition, the Institute offered required in-service education courses to 225 educational administrators, and 72 optional seminars attended by 1340 teachers and educational administrators.

1.6 CYPRUS RESEARCH CENTRE

AIMS AND PERSONNEL

The C.R.C. was founded in 1962 to promote research on the history and civilisation of Cyprus locally and internationally, to encourage Cypriot and overseas scholars to engage in research on the island's history and civilisation and to have their conclusions published on a systematic basis. Research programmes relevant to the fundamental disciplines of the culture of Cyprus, namely its history, folklore, language, literature, ethnography and social evolution are initiated and implemented. Such research is promoted according to the country's requirements at any given time and within a broader regional context.

1.7 CULTURAL SERVICES

For the financial of their development policy the Cultural Services had the sum of £7.552.000 in 2003 compared to £7.325.788 in 2002 and £6.141.500 in 2001.

1.8 DEPARTMENT OF TECHNICAL SERVICES

Within the framework of materialising the building programme of the Ministry of Education and Culture in 2003 there was a call for tender for 337 construction and technical works as well as the supply of furniture. Contracts have been signed for 244 works of a total expenditure of £26.233.629,00.

These works are as follows:

- a) Construction of the Droushia Primary School
- b) Extensions in 11 Lykeia and 4 Technical schools, 24 Gymnasia and 41 Primary Schools
- c) The improvement of 44 Primary School buildings, including earthquakeproof works and adding auxiliary functions buildings
- d) The repair and maintenance of 28 school buildings
- e) The construction of works for athletic infrastructure. The Construction of Multiple function halls in 46 school units
- f) Supply of furniture to the sum of £1000000,00
- g) Maintenance of 10 public buildings

In the meantime, materialisation of the programme of rendering school buildings earthquake – proof has proceeded including all the works of maintenance repair and addition of auxiliary buildings and spaces.

Analytical List of new Works 2003

1. BUILDING INFRASTRUCTURE

1.1 Primary Education

New Work

1.	Droushia Primary school	£265.000,00
----	-------------------------	-------------

Extensions

1.	19 Lefkosia	£1.215.746,00
2.	6 Lemesos	£309.650,00
3.	8 Larnaka	£297.950,00
4.	4 Ammochostos	£113.060,00
5.	4 Pafos	£379.000,00
	41	£2.315.400,00

Improvements

1.	15 Lefkosia	£1.329.178,00
2.	12 Lemesos	£1.793.370,00
3.	11 Larnaka	£894.843,00
4.	4 Ammochostos	£606.500,00
5.	2 Pafos	£186.000,00
	44	£4.809.891,00
	Improvement in 2 Public nursery Schools	£55.790,00
		£7.446.081,00

1.2 SECONDARY EDUCATION

Extensions

1.	21 Lefkosia	£2.189.151,00
2.	4 Lemesos	£219.690,00
3.	8 Larnaka	£715.090,00
4.	2 Pafos	£272.655,00
	35	£3.396.586,00

Improvements

1.	10 Lefkosia	£1.163.630,00
2.	8 Lemesos	£848.293,00
3.	8 Larnaka	£533.290,00
4.	2 Pafos	£742.300,00
	28	£3.287.513,00
		£6.684.099,00

1.3 SECONDARY TECHNICAL AND VOCATIONAL EDUCATION

Improvements – Extensions

1.	5 Lefkosia	£1.597.051,00
2.	6 Lemesos	£423.240,00
3.	1 Larnaka	£15.940,00
4.	1 Ammochostos	£27.039,00
5.	1 Pafos	£924.871,00
	14	£2.988.141,00

1.4 MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE BUILDING

1.	10 Works	£416.860,00
----	----------	-------------

1.5 WORKS FOR ATHLETIC INFRASTRUCTURE

Secondary – Technical Education

1.	5 Works	£464.780,00
	2 Multiple Function Halls	£1.447.179,00
	Primary Education	
2.	7 Works	£437.350,00
	4 Multiple Function Halls	£698.222,00
	18	£3.047.531,00

1.6 Heating (Mechanical Works)

Primary School

1.	2	Lefkosia	£36.875,00
2.	19	Lemesos	£402.369,00
3.	8	Larnaka	£221.245,00
4.	6	Pafos	£160.290,00
5.	5	Special Schools	£32.120,00
	37		£852.899,00

Secondary Technical and Vocational Education

1.	1	Lefkosia	£48.425,00
2.	3	Lemesos	£120.095,00
3.	3	Larnaka	£125.705,00
4.	2	Pafos	£82.015,00
	9		£376.240,00

1.7 Furniture

£1.000.000,00

Total:

£26.233.629,00
Including V.A.T

2. INNOVATIONS, REFORMS AND STRUCTURAL CHANGES IN EDUCATION

2.1 PRIMARY EDUCATION

2.1.1 *EXTENDING SCHOOLING TIME FOR CHILDREN OF GRADES 1-3 UNTIL 13:05*

The main objective for extending schooling time for children of grades 1, 2 and 3 until 13:05, is to deal with the problem of functional illiteracy. This is confined to pupils of both young and older age through the emphasis given to the objectives regarding the language, mathematics and science subjects as well as the equal treatment of the children of grades 1-6 and the rational staffing of schools.

The Council of Ministers approved on the 26.6.2002 the gradual implementation of the above reform so that in a three year time to be implemented for all schools in Cyprus. The above reform is expected to be fully implemented in the academic year 2004-2005.

2.1.2 *MULTICULTURAL EDUCATION*

During the past few years, a growing number of pupils, coming mainly from the former Soviet Union and other foreign countries, were enrolled in Primary Education. About 4,4% of the pupils attending public primary schools do not speak Greek as their mother tongue. In response to these demands and the changing social environment, both national and international, the Ministry of Education and Culture is promoting the implementation of educational measures and policies that will facilitate the smooth integration of groups from different cultural identities in a creative environment, regardless of background. The Department of Primary Education makes provisions so that bilingual pupils are distributed evenly in the various districts, schools and even classrooms, so that teachers can support their linguistic and cultural needs more effectively.

Multicultural education is currently being practised in Cyprus in the form of various support measures. These measures can be categorised as measures for language support, which refer to the learning of Greek as a second language and measures for facilitating the smooth integration of groups with different cultural identities.

2.1.3 *PROMOTION OF MUSEUM EDUCATION*

The Ministry of Education and Culture supports and promotes the museum educational programmes aiming at the acquisition of experiences in museums, the development of a positive attitude towards the environment and the cultural heritage of our country.

During the academic year 2002-2003, educational museum programmes have been prepared for all towns. These programmes are based on active learning, inquiry, classification and discovery, on critical thinking and on pupils' observation. The following were taken into account:

- children's needs and potentials
- objectives of education
- restrictions of time and space.

For this reason, a number of teachers were seconded. They organised the educational programmes, prepared activities and educational material for pupils and teachers. Additionally, they implemented the programmes, co-ordinated and helped pupils to appreciate the museum exhibits, select information, search, co-operate and acquire experiences and positive attitudes.

2.1.4 EDUCATIONAL PROGRAMME "CYPRUS-AEGEAN, MYTH-HISTORY-ART"

The educational programme "CYPRUS-AEGEAN, MYTH-HISTORY-ART" aims to give opportunities to pupils to discover through a "journey of knowledge, game, search, daydream, sentimental emotions and surprises", the wealth of the History, Art, Culture of Cyprus and the Aegean sea and to develop cultural consciousness. It is a cultural programme that is organised by the Youth Board of Cyprus, in collaboration with the Ministry of Education and Culture and the General Secretariat of New Generation of Greece.

The programme started functioning in March 2001 and continues until today. In the first two years, it functioned for two days per week. During the academic year 2002-2003 it functioned for four days per week. The programme is addressed to primary school children of the 3rd – 6th grades and each time nearly 60 pupils can take part. The animators of the programme are primary and nursery school teachers, who also as a team prepared additional educational material with a variety of activities for the pupils.

2.1.5 HEALTH EDUCATION PROGRAMME – "MENTOR"

During the academic year 2002-2003, the Drug Prevention Programmes of the "MENTOR" Mobile Unit continued its implementation. Five teachers (three in Lefkosia and two in Lemesos) undertook the responsibility of the programme, which consisted of six different programmes, one for each grade.

The programmes are implemented within the framework of health education and are based on three main strategies:

- the provision of information,
- the development and application of social skills and
- the enhancement of self-esteem.

The activities of the programmes are divided into the following three main categories:

- the activities that provide the children with knowledge of human biological functions,
- the activities that aim at enhancing positive self-esteem and

- the activities that help the children acquire resistance skills to social pressures and develop their decision-making abilities.

Within the context of the programme, dialogue and communication with the pupils were sought, so that they develop attitudes of self-esteem and self-respect. During the academic year 2002-2003, a second Mobile Unit was acquired, which visited groups of schools in Lemesos. The Mobile Unit visits each group of schools in turn, so that continuity is given in its work.

2.1.6 PROGRAMME «EUROPEAN SCHOOL NETWORK FOR THE PROMOTION OF HEALTH»

The interest for the promotion of health has always been very high in the Ministry's list of priorities, since health is interwoven with peoples' quality of life. The promotion of health aims at the empowerment of people and the creation of such conditions, in order that a bigger percentage of the population be in a position to check and improve their health and select healthy ways of living.

Within this framework, the "School for the Promotion of Health" was developed, as a pioneering form of approach for the promotion of health. It aims at the growth of a healthy way of living for the population of the school unit. It offers opportunities, but at the same time it provides a healthy and secure supporting environment. The school constitutes an ideal institution for the promotion of health, because it is in a position to approach a number of individuals regarding the acquisition of knowledge, the development of skills, attitudes and behaviours.

The "School for the Promotion of Health" concerns the school environment, the official and unofficial curriculum, the pupils' family and the community. Its philosophy is to incorporate the promotion of health in all schooling areas. In other words, the healthy way of living should constitute part of the daily life of the school and be adopted by all its members. Cyprus has been a member of the particular Network since 1995.

The Network was embraced with great enthusiasm by Primary Education. Until 2002-2003, the Network functioned in a pilot form with the participation of six schools. The programmes developed in schools were selected by members of the school community (teachers, parents, pupils). In the first stages of the programme, a problem of priority was selected. With the selected subject in mind, a number of activities were developed that promoted the school population's health and the adoption of a collective spirit of responsibility for the health not only of the individual but also of the society.

A basic factor for the growth and the success of these programmes is the enthusiasm, the hard work and the commitment of teachers and pupils who are members of the Network. These programmes are not supported by intimidation via biological or medical type of knowledge. On the contrary, they are supported by modern forms for the promotion of health, where emphasis is given to the creation of a supporting school environment and the empowerment of the individual through information, the growth of skills and the reinforcement of self-esteem.

2.1.7 EDUCATIONAL PROGRAMME "IKADE"

The educational programme "IKADE" aims at developing spiritual and cultural bonds among pupils attending schools in Greece, Cyprus and young Greek migrants attending schools elsewhere in the world. It is a vision that concentrates on

supporting the migrant Greeks in the countries they live and prosper, contributing towards maintaining a bridge of communication among the migrants, Cyprus and Greece.

"IKADE" operates at two levels:

- a) the level of the Internet, where a Greek planet is created, which everyone, wherever he/she lives, could visit or navigate, and
- b) b) the level of teleconferences carried out between young Greeks attending Greek speaking communing schools everywhere in the world and their classmates from Cyprus and Greece.

The programme is supported by the Ministry of Education and Culture and exclusively sponsored by the Bank of Cyprus.

2.1.8 EDUCATIONAL PROGRAMME "ODYSSEUS"

The programme "ODYSSEUS" is considered as the functional extension of the programme "IKADE". It is a research educational programme that implements open and distant education. Pupils and teachers of the participating schools attempt to become the constituent elements of an open learning environment in the framework of which concepts like tele-teaching, figurative classroom and tele-cooperation are being applied in practice. This programme is supported by the Ministry of Education and Culture, the Computer Department of the University of Cyprus and the Bank of Cyprus.

During the academic year 2002-2003 six primary schools participated in the organised activities.

2.1.9 UPGRADING THE OBJECTIVE "I GET TO KNOW, I DON'T FORGET AND I STRUGGLE"

During the academic year 2002-2003 as well as in the previous years the objective "I get to know, I don't forget and I struggle" was upgraded through various activities the ulterior motive being for all children to know the occupied land and places of Cyprus and remember vividly. Further to acquiring information and knowledge, developing right attitudes, values and principles, so as to be able to think critically and care for the national problem of our country, constituted the above ulterior motive.

2.1.10 PROMOTION AND IMPLEMENTATION OF THE ALL-DAY SCHOOL

The All-Day School concept was experimentally implemented during the academic year 1999-2000 in nine primary schools-four urban and five rural schools. Two of these schools functioned both as morning and afternoon schools until 4:00 pm whereas two other schools functioned until 2:45 pm. The rest of them extended the time for younger children's stay at school (grades one, two and three) until 1:05 pm.

This experimental implementation of the All-Day School institution was evaluated by a Special Evaluation Committee which consisted of representatives of the Cyprus University, the Pedagogical Institute, the Inspectorate, the Teachers' Union and the Pancyprian Confederation of the Parents' Associations Federation. After the first

phase of this evaluation was completed in May 2000, a relative report was prepared and submitted to the Minister of Education and Culture. Based on this report, the All-Day School institution is considered to be successful and useful socially and educationally.

During the academic year 2000-2001, 25 schools functioned as All-Day Schools until 4:00 pm.

During the academic year 2001-2002, the Ministry of Education and Culture increased the number of All-Day Schools to 70 (i.e. 29, 11, 20, 10 in the Lefkosia, Lemesos, Larnaka-Ammochostos and Pafos districts respectively). During the academic year 2002-2003 the number of All-Day Schools increased to 84.

These schools operated as All-Day schools on a voluntary basis for grades four, five and six. They functioned from October to May and for three additional periods four times a week (until 4:00 pm).

No changes have been made concerning either the curriculum or the time table of the morning school. On the contrary, they continued to function according to the school regulations already in force.

The afternoon programme included four teaching periods per week for carrying out assigned homework, four teaching periods for reinforcing teaching and four teaching periods for two of the following optional subjects: English, Information Technology, Music, Physical Education, Art, Design and Technology.

The number of children per class ranged from 8 to 32 according to the subject and needs of each school unit. The formation of classes and groups depended on the pupils' and teachers' interests.

The Ministry of Education and Culture provided all schools already functioning as All-Day schools, with the appropriate equipment.

Feeding expenses and necessary arrangements for the provision/preparation of the meal were undertaken by the pupils' parents. The kind of food and feeding programme were consistent with the rations agreed and arranged by parents and the Ministry of Education. The Ministry of Education and Culture sponsored the feeding of the needy.

2.1.11 AESTHETIC EDUCATION

During the academic year 2002-2003 special attention was paid to Aesthetic Education in schools at all levels. The experience acquired so far showed that Aesthetic Education is an area of utmost importance and therefore special emphasis is given to it.

Aesthetic Education constitutes the link between every day life and lifelong education, related to creativity, sensitiveness, cultivation of senses, feelings and self confidence, aiming at a quality of life and learning. Aesthetic Education is directly related to our cultural heritage and is compatible with our European orientation.

Pupils are expected to become familiar with unique experiences and activities through all Arts, which are the highest expression of human spirit and the reflection of the society in which Arts develop and flourish.

2.1.12 PROMOTING THE USE OF THE COMMUNICATIVE APPROACH IN LANGUAGE TEACHING

The Department of Primary Education, in its attempt to improve language teaching, has developed an action plan in order to promote the Communicative Approach. Among the actions that were taken was the organisation of seminars, at school and/or district level. The content of the seminars included theoretical as well as practical information. The co-ordination of the seminars was the responsibility of the Inspectors of Primary Education in collaboration with the Language Interdepartmental Committee and the Language Team of the Curriculum Development Unit.

2.1.13 UPGRADING MOTHER LANGUAGE TEACHING IN GRADE 1

The Department of Primary Education has been taking actions to upgrade language teaching in Grade 1 and to form an official educational policy for learning and teaching of reading and writing in the first grade, in order to:

- maximise school success for all children
- minimise the percentage of functional literacy, at least at the primary level.

The basic action taken was the promotion of an Action Plan through the following:

- ▲ The writing of the textbook *«Reading and Writing in the first grade: Theory and Practice, a reference book for first Grade teachers»*.
- Transfer of theory into practice through teaching practice and presentations of practical information and activities by teachers.

The actions that have been put into practice so far, for the implementation of the above policy will continue with seminars all over Cyprus that will include both theoretical information, related with the context of the book *«Reading and Writing in the first grade: Theory and Practice, a reference book for first Grade teachers»*, as well as various teaching practices

2.1.14 EMPHASIS ON THE GENERAL OBJECTIVE FOR ALL STAGES OF SCHOOLING "PUPILS' CREATIVITY INSIDE AND OUTSIDE THE CLASSROOM AND THE JOY OF LEARNING " IN RELATION WITH LANGUAGE TEACHING

The effort to upgrade language teaching was included among the overall procedures of the Primary Education Department. "Pupils' creativity inside and outside the classroom and the joy of learning", in relation to language teaching was one of the general common objectives for all stages of schooling for the academic year 2002-2003.

Special emphasis was given to aspects such as:

- the diachronic and synchronic character of the Greek language
- the multiformity and diversity of the Greek language
- the role of the Greek language, and of all languages in general, in more effective language teaching

- appreciation of "language learning for life" and language heritage.

Pupils and teachers were encouraged:

- to undertake small projects related to modern Greek language and Cypriot dialect
- to study a variety of texts through thematic approaches (e.g. the language of Mathematics, Science, etc.)
- to arrange discussions in order to practise argumentation in speaking
- to engage in literature activities, write book reviews, present a theatrical play etc.

2.1.15 EMPHASIS ON THE OBJECTIVE "INTEGRATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY INTO TEACHING AND LEARNING" IN RELATION WITH LANGUAGE ARTS FOR ALL STAGES OF SCHOOLING

Among the efforts of the Department of Primary Education to upgrade language teaching was the promotion of the general common objective "Integration of information and communication technology into teaching and learning", in relation with language arts, for all stages of schooling for the academic year 2002-2003.

Special emphasis was given to aspects such as:

- the promotion of the Writing Process, and
- the development of pre-writing, writing, and post-writing skills.

Pupils and teachers were encouraged:

- to use various pre-writing techniques, such as brainstorming, clustering of ideas, graphical representation.
- to develop their first drafts
- to revise, edit and publish their writing pieces with the help of word-processors and other related software.

Technology was integrated into language teaching, and specifically in the teaching of writing, with the purpose of helping pupils improve their writing skills and the quality of their writing.

2.1.16 INFORMATION TECHNOLOGY

The Primary Education department has been applying, since September 1993, an under investigation Information Technology and modern technologies programme in order to promote the educational process.

This programme basically aims to examine the impact of computers and other technologies in the process of teaching and learning at the elementary school level, along with the examination of effective teaching methods for the application of Information Technology in Primary Education.

Information Technology is not used as a separate subject through the programme, but as a dynamic tool in the teaching and learning process aiming at a more effective

implementation of the school curriculum and promotion of basic skills of information gathering, back up, presentation and processing. Information Technology is only taught as a separate subject in the context of the whole-day school definition.

The basic aims of the Ministry of Education and Culture are:

- development of appropriate and modern building structure and efficient technical support
- re-construction of the school curriculum at the level of aims and activities in order to include Information Technology use
- in-service teachers education in using Information Technology in the classroom
- schools access to the World Wide Web

During the academic year 2002 – 2003 the programme was implemented in all the schools in Cyprus including the occupied school in Rizokarpaso. Based on this, a set of one computer and one printer was installed in every classroom of the 4th, 5th and 6th grades. In some cases, computers were also installed in classrooms of lower grades.

Every computer in each school had access to the Internet. This new tool proved to be very motivating for pupils. Many children developed communication with children in other schools as well as Cypriots who live abroad and foreigners. In this way, two of the main educational aims were achieved to a high degree: the promotion of communication skills and the acknowledgement of other countries ethics in the context of multi-cultural education.

Information Technology consultants provided efficient support to teachers in their attempt to use Information Technology in the teaching/learning process. They offered support by visiting schools, organising lessons and guiding with ideas and activities. Their involvement was of great help in challenging teachers to use the new technologies in education.

2.1.17 PRE – PRIMARY EDUCATION

Pre-primary Education in Cyprus is, for the present, optional and children have to pay fees. The function of the public and community pre-primary schools is supported by both the government and the Parents' Association.

The Ministry of Education and Culture makes available all the necessary prerequisites for the most effective implementation of qualitative educational programmes. This is achieved by offering to the schools financial support, guidance and supervision.

Through educational programmes being developed in correspondence with the equivalent European ones, the following objectives are achieved:

- Children's equal development in the cognitive, emotional and psychomotor domains
- The development in children of skills, attitudes, values and principles
- Children's preparation to attend primary school and maximisation of their capabilities for school success.

Indeed, in recent years, all children between the ages of 4 8/12 and 5 8/12 wishing to attend a public nursery school may do so. Also a significant number of children

between the ages of 3 and 4 8/12 already attend public and community nursery schools.

In 2001 the 1st phase of a programme for building premises started materialising. A raise of the annual subvention for public and community nursery schools was also valid as from September 2002. Also, during the academic years 2001-2002 and 2002-2003, four pre-primary teachers were partly seconded to work as advisers for the teaching staff at nursery schools of the private sector.

The government of the new elected president Mr. T. Papadopoulos decided for a further expansion of pre-primary education. The National Development Plan approved by Mr. Papadopoulos Cabinet on 30.4.2003, includes the following to be achieved:

- Extension of free public Pre-Primary Education for all children of pre-primary school age
- Increase of public subvention of community nursery schools
- Enactment of a law considering Pre-Primary Education as compulsory from the year before starting primary schooling.

2.2 SECONDARY EDUCATION

2.2.1 INNOVATIONS IN GYMNASIA

Innovations in the Gymnasia aimed at:

- promoting and upgrading the quality in education
- coping with existing problems at this level
- meeting needs arising from research findings or from surveys
- modernising the content of education
- modernising and upgrading school life in general
- aligning the overall philosophy of the Gymnasia with that of the Lykeia
- ensuring the continuity of education at the three levels of education: Primary, Gymnasia and Lykeia.

The main innovations in the Gymnasia during 2002-2003 focused on:

- upgrading the role of the Class Teacher as problem-solver
- maximising the use of the library as resource centre
- introducing computer studies as a subject of its own.

2.2.2 HEALTH EDUCATION

The Health Education Programme in secondary schools has been introduced and has effectively been implanted since 1992. It is part of the formal curriculum and the most important aims include: healthy moral and physical development, particularly of young pupils. The main objective is to support pupils to develop behaviour and skills that will enable them to meet effectively their responsibilities as adolescents and adults.

The programme includes such subjects as Biology, Anthropology, Home - Economics and Physical Education to mention just a few. The teaching approach taken is interdisciplinary and takes into consideration the age of the pupils in terms of content and methodology. Programmes included are:

1. The European Network of Health Promoting Schools (ENHPS).

It offers a holistic concept of health through research and studies, prioritising it within the curriculum and focusing on the school's physical and social environment thus, going beyond the mere teaching of managerial practices.

2. The Mobile Unit Mentor.

During the school year 2002-2003, the Drug Prevention Programmes of the "Mentor" Mobile Unit continued its implementation. Two teachers undertook the responsibility of co-ordinating the programme, which consisted of six different programmes, one for each grade.

The programmes implemented within the framework of health education are based on three main strategies:

- the provision of information,
- the development and application of social skills,
- the enhancement of self-esteem.

The activities of the programmes are divided into the following three main categories:

- the activities that provide the children with knowledge of human biological functions,
- the activities that aim at enhancing positive self-esteem,
- the activities that enhance the awareness of peer pressure and aim at the development of social skills in order to resist peer pressure.

3. Anti-drugs Seminars.

These are organised by the Ministry of Education and Culture in collaboration with the Ministry of Health and Public Order and with «NEOΣ». These seminars are attended by second grade pupils at the Gymnasium level. The main objective is pupil awareness raising and training. The participating pupils, in turn, become school-leaders who enlighten and advise other pupils against drugs.

4. «I stand on my own feet».

The main objective of this programme is to enhance each pupil's self-esteem and self-image in order to develop personal and social skills that will enable them to resist drug abuse.

5. The «Well-being» programme.

It is a bilateral programme between Cyprus and Greece. Pupils of the participating schools in both countries collaborate in selecting a common topic on health and then, prepare relevant questionnaires/surveys. These data help the pupils develop a shared project.

In order to better prepare teachers for the delivery of these programmes, the Ministry of Education and Culture has introduced new Pre/In-service training programmes..

2.2.3 ENVIRONMENTAL EDUCATION

The main goal of this kind of education is to develop positive attitudes among the school communities in order to protect and improve their natural surroundings. It also aims at promoting the idea of sustainable development in full accordance with the «Rio Agenda». To this purpose new curricula have been designed such as «The Environmental Science», «Management of Natural Resources», «Ecology» and other relevant subjects.

Specific programmes that have been already been introduced, and which require the pupils' active involvement include: The «Golden Leaf», the «Eco-Schools», the SEMEP (South Eastern Mediterranean Sea Project) and the «Globe» which is an Environmental International Programme.

2.2.4 INFORMATION TECHNOLOGY IN SECONDARY EDUCATION

During the past three years, the syllabi of all computer courses taught at Secondary Education Level schools have been updated in order to meet European standards and current trends. New courses have also been introduced at the Lyceum and the Gymnasium levels, in an effort to engage students in meaningful learning using the computer as a problem-solving tool.

In all Lyceums, and depending on the curriculum needs, there are two to four IT labs for the purpose of teaching the computer science courses. Each lab contains 18 computers, printers (laser and inkjet), scanners, and multimedia hardware. In all Gymnasiums, depending on the curriculum needs, there are two to three IT labs with 17 computers and a printer per lab. Another 16 IT labs will be created by September 2003 for the needs of computer courses. Furthermore, by September 2003, all IT labs will be equipped with a video projector connected to the teacher's computer, as well as a CD-Rewriter and a video camera.

Computers are also used in all Lyceums as a teaching tool in courses such as Typing, Physics, Biology, History, and Languages. Furthermore, software and hardware support is provided for all other curriculum disciplines and subjects. Four to eight PCs have been placed in the Typing and the Technology classes of every Lyceum in Cyprus. Additionally, one to three computers have been placed in rooms such as Physics labs, Languages, History, Mathematics, and Multimedia classes, as well as in the Counselling offices. Finally, computers can also be found in all school libraries with Internet access.

2.2.5 INTRODUCTION OF "TECHNOLOGY" COURSES IN LYKEIO

Since the 2000-01 school year a "Technology" course has been introduced in every class of all Lyceums. The programme aims to promote technological literacy among the students, to help them realise the effects of technology on their every-day life and give them the skills to control their technical environment.

For the purpose of teaching these courses, two technology labs, fully supplied with all the necessary contemporary equipment, have been built for every Lyceum. Through the contents of the course the students become aware of the prospects of the technological environment in which they will live and work and get the necessary knowledge background and skills for further studies in engineering related subjects.

During their course-work in the lab the students have the opportunity to use instructional models from all engineering fields, including electrical, electronic and

mechanical systems, pneumatics, CNC machine tools, robotics, telecommunication systems, material testing machines, etc. Also, using the computer as a tool, they can programme programmable microchips (EEPROM), demonstrate the automatic control and practise on Computer Aided Design programmes.

2.2.6 LANGUAGE ROOMS

The use of Language Rooms in the Lykeia has been one of the major innovations in the teaching of languages which is in line with the increasing emphasis on a learner centred perspective and the promotion of autonomous learning.

Over the past few years the profession has gone through a number of methods and approaches regarding the teaching of languages, just to find that there is not a "best" approach, but rather a combination of approaches that can be used to the best effect. The concept of having an eclectic approach fits in with the research into learner styles and strategies which asserts that the learner's individual learning style must be seriously taken into consideration.

A Language Room is a user-friendly place equipped appropriately with easily accessible resources to satisfy the learner's diverse needs and facilitate the teacher's work. It is a multi-functional classroom which may be used as a conventional classroom, as a Self Access Centre or as a Language Resource Centre. Space is allocated in such a way so as to ensure a diverse learning environment. There can be a mini-lab corner or listening stations, a multi-media area for CALL, a printed material resource corner, a viewing station, and so on.

The aims of the Language Room are to encourage students to become autonomous language learners, to take advantage of the opportunities to use their learning potential to the full at their own pace, to encourage the idea of life-long learning, to promote intercultural awareness and communication, to promote the European Identity.

The objectives focus on flexibility in class management, especially when teaching mixed ability classes, promotion of cooperation and team spirit both for learners and teachers, access to a wide range of resources and equipment, training of the learner to be aware of his needs and take responsibility of his own learning.

The Language Rooms are furnished with air-conditioning, display racks for magazines, newspapers, cassettes, wooden cabinets and worktops, bookshelves, browse boxes, notice-boards and light furniture which can be moved easily into different arrangements. The equipment comprises white-board, overhead projector, slide projector screen, cassette recorders, headphones, microphones, radio, video cassette recorder (VCR), video camera, TV set, video projector, photocopier, and computers.

The pleasant and motivating atmosphere of the Language Room, created by the brightly, coloured furniture and curtains, posters, pictures, displays of students' work, colourful magazines, newspapers and brochures, inspire and motivate the learners who learn to appreciate and make the most of this, conducive to learning, environment.

The Language Rooms provide the pedagogical context which allows teachers to change their traditional approach to teaching and make it more interactive and cooperative. They can go beyond the traditional information delivery mode whereby they are presenters of material and knowledge, and become facilitators of students' learning. The learner's role also changes from that in a conventional classroom and becomes more independent of the teacher. Students are motivated since they can

experiment and use the materials and equipment that meet their needs and interests.

2.2.7 THE EDUCATIONAL PROGRAMMES OF THE CYPRUS STATE ORCHESTRA

Since October 1999, the Cyprus Ministry of Education and Culture, in its effort to develop aesthetic education in children, started, for the first time, implementing educational programmes in schools with the Cyprus State Orchestra.

The main objective is to give an equal opportunity to every child in Cyprus, to develop his/her musical potential and skill, creativity and critical thinking, thus also making sure that no talent will remain undiscovered.

These Educational Programmes take the form of:

- a. Visits to schools by members of the orchestra where they work with the children during their music lesson, or for a whole day (music day) and share with them intense musical experiences.
- b. Big projects, in which the orchestra, a school, and a composer cooperate for the production of a major work, specially prepared concerts for the children, in concert halls. For every child a short booklet with suitable material is prepared by Ms Maro Skordi, inspector of Music in Secondary Education, responsible for these educational programmes. Finally, in every concert, the children have the opportunity to sing with the orchestra Cyprus folksongs, (orchestrated by Cypriot composers) under the direction of the conductor of the State Orchestras, Mr. Roland Melia – another important vital musical experience.

The educational programmes aim at:

- a more unified and a stronger drive for music education and music development,
- a higher achievement of the Cyprus Music Education objectives,
- a strong support for schools and music teachers,
- a demystification of the word "orchestra",
- an increase of the number of people - especially of young people - who attend the orchestral concerts,
- a contribution to the personal and professional development of the performers,
- a development of the personality, interpersonal relationships, as well as leadership and communication skills,
- an enrichment of the lives of everybody involved, through the development of aesthetic education,
- a smoother adaptation to the changes and demands of the 21st century.

From October 1999 until June 2002, 14650 pupils took part in the programmes, from 47 Gymnasias, 16 Lykeias and 103 Primary Schools in Nicosia, Larnaca, Limassol, and Famagusta.

2.2.8 MUSIC-DISTRICT/LYKEIA ORCHESTRAS

Following a resolution by the council of Ministers the institution of District Choirs/Orchestras was initiated in Nicosia and is expected to be applied in the

Districts of Limassol and Larnaka. This includes talented pupils and conducted by specialised music teachers. The choir's repertoire includes works both Cypriot composers and pupils. This innovation aims at providing equal opportunities for further music studies incentives for enhanced work, the development of Music and Aesthetic Education and the overall upgrading of the subject of music.

2.2.9 INTERNATIONAL SCHOOL SPORT FEDERATION

The ISF in response to our application to organise the «International School sport Federation Volleyball 2004» has sent to Cyprus Mr Jan Coolen, Executive Secretary, and Mr Heinz Hofstetter, President of the Technical Committee to offer us officially the organisation of this event and to work out the details. The two officials were impressed by and enthusiastic about our proposal and pre-work. The possible dates for the event are the 20th – 27th of March or the 27th of March – 3rd of April 2004. The ISF officials will be back to Cyprus towards the end of December 2003 to oversee the draw of the tournament.

2.2.10 SCHOOL THEATRE

During the year 2003, a total number of 41 schools participated in the 14th Pancyprian Contest of School Theatre and Ancient Drama. The latter event focuses on school performances of Ancient Drama. The Best Production of this category represents Cyprus in the Panhellenic Competition of Ancient Drama. Both kinds of School Theatre Competition are co-sponsored by Ministry of Education and Culture, by the Cyprus Theatre organisation and by the Cultural Foundation of the Bank of Cyprus. Both categories of the «School Theatre Competition» took place between the 1st of March and the 17th of February, 2003.

The prize for best performance of the Modern Theatre Competition was awarded to the Latsia Gymnasium for the play "The good soldier Svejk" by H: Hasek.

The play was presented on the Panhellenic Student Arts Competition of Modern Theatre and was awarded the first Panhellenic prize in Modern theatre.

The first prize for the best performance for the ancient drama was awarded to the Paralimni Lykeio for the play "Prometheus Desmotis" by Aeschylus. The play represented Cyprus at the Panhellenic Student Art Competition of Ancient Drama and was awarded second Panhellenic prize.

2.3 SECONDARY TECHNICAL AND VOCATIONAL EDUCATION

2.3.1 INNOVATION, REFORM AND STRUCTURAL CHANGES IN EDUCATION

2.3.1.1 Introduction of New Technology

In an effort to keep in pace with the rapid technological developments STVE is in the process of introducing new technology in the curricula of STVE. A pilot project is operating in A´ Technical School Lemesos and comprises instructional models in Pneumatics, Programmable Logic Control, CNC Machine Tools, Computer Aided Manufacturing and Robotics.

2.3.1.2 Computers and Information Technology

Upgrading of the curricula in Computers and Information Technology is at an advanced stage. In 1999-2000 the expenditure in the area reached £250.000 and it is envisaged that it will be fully operational in the year 2004. The aim of the course is on the one hand to achieve computer literacy for all students in STVE and on the other to enable them to use Information Technology and Computers as a tool for learning and as a means of accessing information and carrying out various tasks in their adult life.

2.3.1.3 Proposal for the Redesign, Reform and Modernisation of STVE

After serious deliberations with social partners and stakeholders (the Technical School Teacher Assemblies, the Technical Instructors Union, the Advisory Body for Technical and Vocational Education) and final approval by the Educational council, a proposal for the redesign, reform and modernisation of STVE was submitted and approved by the council of Ministers of the Republic. This proposal is being implemented as from September 2001.

The primary reform issues included in the proposal are:

- The revision of aims and objectives of STVE
- The revision of existing and the development of new curricula
- The introduction of new subjects
- The introduction of modern technology
- The promotion for a Unified Bill to STVE
- The restructuring of the directorate of STVE

2.3.1.4 Establishment of the Evening Technical Schools

In view of the expanding need for life-long education STVE has established the Evening Technical Schools with the first school operating in Nicosia as from September 1999.

2.3.1.5 Establishment of new Technical Schools

The increase of student population opting for the programmes of STVE lead to the decision of the MOEC to establish new Technical Schools to meet the expanding demand. The establishment of the Avgorou Agricultural and Technical School is already accomplished, Archangelos Lykeio is to be returned to STVE and the expansion of existing Technical Schools is under study.

2.4 THE CYPRUS INSTITUTE OF EDUCATION

THE FUNCTION OF THE CYPRUS PEDAGOGICAL INSTITUTE

The Pedagogical Institute (Institute of Education, Cyprus) is an institute of education and has a developmental mission which covers all levels of education. The Institute's main activities are professional teacher training, educational research and evaluation, educational documentation, and educational technology, and curriculum development. These activities are implemented through the respective departments of the Institute.

The Institute's web site, <http://athena.pi.ac.cy/>, illustrates its structure and some of its functions and activities.

2.4.1 NATIONAL STANDARDS IN EDUCATION

The Cyprus Pedagogical Institute, in cooperation with the University of Cyprus, is currently working on setting the National Standards for Education in Cyprus.

By the end of the year 2003, the first draft on the standards of three classes in three curricular areas (Mathematics, Greek Language and Sciences) was submitted to the Coordinating Committee both for primary as well as secondary education.

2.4.2 EUROPEAN PROGRAMMES

"PROJECT «PROJECT EDIPED» (The development of an European Digital portfolio for the Evaluation of Educators).

The programme began in September 2002 and aims at developing an electronic tool for teacher evaluation. The P.I. participates in EDIPED as the external evaluator of the programme.

"PROJECT L.I.P.P.S." (Curriculum Continuity Links Between the primary and Secondary Stages in Education in European Schools)

The programme started in 1999 by bringing together elementary and secondary school educators in order to prepare suggestions for a smoother transition of students from elementary secondary education. An experimental programme, based on the contacts between educators as well as a research study, undertaken by the Pedagogical Institute, were implemented. Schools from Austria, Finland, Germany, Poland, the United Kingdom and Cyprus participated. The programme, which is associated with the EU programme Comenius, Action 3.1 and 1 was completed in April 2002, with a seminar addressed to European educators.

LeAF (Learning About Forests)

An EU programme which aims at sensitising students to environmental issues with an emphasis on forests. Twelve European countries are engaged in the programme in the form of exchanging information and producing related materials. Until 2003 the programme was implemented in its pilot form in six primary and secondary schools.

"Fresh Water" Programme

This European Union Socrates action is a continuation the CFN-COMENIUS Fresh Water Network. This programme is intended to stimulate dialogue among students of the various European Union countries in reference to water matters. During the 2003 the programme was evaluated in view of setting objectives of a new cycle of related activities.

«Forest net – Nature trails»

The programme «Forest net – Nature trails» is part of an intergovernmental cooperation agreement between Cyprus and Greece. The Lemithou Environmental Education Centre, of Cyprus, and the Makrinitza (Pilio) Environmental Education Centre, of Greece, are engaged and cooperating in the programme. The programme is at its initial phase of implementation.

MINERVA

Action MINERVA, of the EU programme "Socrates" is based at the Cyprus Pedagogical Institute. It aims at the promotion of European cooperation in the fields of Open Distance Learning and Information and Communication Technology.

2.4.3 RESEARCH AND EVALUATION DEPARTMENT

The Department of Educational Research undertook research studies and evaluation projects. During 2003 the Research and Evaluation Department continued the research work on Cyprus education. The effort was enhanced by cooperating with several research Centres in Cyprus and overseas.

The Educational Research and Evaluation Department dealt basically with the following activities:

- Educational Research and Evaluation on an international and local level.
- Advising role and statistical data processing for research and evaluation undertaken by educators from Primary and Secondary Education, Assistant Principals, and teachers from Greece, who are trained at the Pedagogical Institute.

Evaluation of Seminars: Processing the data on the evaluation of all the seminars offered by the Pedagogical Institute (compulsory and optional) aiming at receiving feedback concerning the organisation and implementation of the seminars.

- Teaching seminars on educational research - evaluation and information technology.
- Statistical data processing and assistance to educators who undertake research.

The Research and Evaluation Department has continued for the third year the action research programme MERA, (Students in Research) which aims to promote research at the level of the school. The programme runs in cooperation with the Research Promotion Foundation (which financially supports it) and the University of Cyprus.

2.4.3.1 Educational Research and Evaluation

During the 2003 year, the Department of Research and Evaluation continued several research projects undertaken to satisfy the needs of the Ministry of Education and Culture. Examples of some of the research projects which have been completed or commenced are the following:

- a) Behaviour, motives and ambitions of the students attending Technical Schools.
- (b) Violence in the family.
- (c) Drop outs in education.
- (d) Evaluation of the Comprehensive Lyceum/(Eniaio Lykeio) (in cooperation of the Committee in charge).
- (e) Evaluation of sex education in Gymnasia
- (f) Social and behavioral education
- (g) Evaluation of the seminars offered by the Institute.

2.4.4 EDUCATIONAL DOCUMENTATION DEPARTMENT

The Department of Educational Documentation contributes to the developmental role of the Pedagogical Institute and focuses on the valid and contemporary informing of educators through its own publications and the running of the Institute's Library

Specifically, the activities of the Department are described below:

2.4.4.1 Administration of Library Services

The Pedagogical Institute Library continued to offer services to educators at all levels. A significant number of educators and students used reference books and other materials and/or books. Services associated with the online card catalogue of the Institute's Library were offered as well. In addition, the Department dealt with the enrichment of the Library with new books, periodicals, audiotapes, CD-ROMS, videotapes, and information technology programmes.

2.4.4.2 Publications

The Pedagogical Institute continued to help all the participants of the seminars with the publication of books offering contemporary and valid materials for research and reference. Three new books were published: a) Evaluation of learning and teaching French in secondary education, b) The teaching of ancient Greek language and civilization. Proceedings of the seventh seminar of the Council of Europe: Ancient Greek Technology, and c) Introduction to Information Technology: Notes.

In addition, the periodical issue of *Deltio Pedagogikou Institutoutou*, number 3, including papers, primarily, from the Institute's faculty was also published.

2.4.5 EDUCATIONAL TECHNOLOGY DEPARTMENT

The activities of the Educational Technology Department in 2003 were the following:

- Pre-service and In-service training, as well as optional seminars of educationalists for the use of the audio-visual aids and programmes produced by the department.
- Production and multiplication of new teaching materials
- Purchase and maintenance of the teaching equipment at the Pedagogical Institute

2.4.6 PRODUCTION OF TEACHING MATERIALS

2.4.6.1 Production of short-length films

The writing of scenarios and the production of short-length films and documentaries continued in order to support the various topics of the syllabus.

During the year 2003 the following took place:

1. Filming of the Church of Metamorphosis in Palehori. The film consists partly of a series of nine films related to the churches protected by UNESCO.
2. The writing of a scenario for the film "The most ravishing time - Evagoras Pallikaridhis", research and planning of the production were made towards the end of the year.

2.4.6.2 Reviewing and upgrading of audiovisual materials

Research started and continued for reviewing and upgrading the existing audiovisual materials in order to offer better services to all educationalists and schools, in general.

2.4.6.3 Reproduction of Audio, Video and Slides programmes

- Audio and video programmes as well as slides were reproduced to cover the needs of schools at all levels of education and of educationalists.

2.4.6.4 Production of Sound Programmes

- Recording of listening comprehension passages for the high school graduation exams.
- Listening comprehension for the common examinations
- Examinations of the French Cultural Centre.
- Theme selections: Musical pieces for creative drama.
- Theme selections: Songs from Cyprus and Greece.
- Multiplication of English cassettes for Primary Education.

2.4.7 VIDEO-TAPING/ PHOTOGRAPHING

- Pre-primary, Primary and Secondary Education lessons and micro-teaching of faculty and trainees of the Pre-Service and In-Service programmes were videotaped.
- Various conferences and seminars, as well as other cultural events were videotaped.

2.4.8 MULTIPLICATION OF SOUND PROGRAMMES AND VISUAL AND SOUND PROGRAMMES

Multiplication of sound programmes on audio-cassettes and visual and sound programmes (slides) were made in order to meet the needs of the Ministry of Education and Culture, the schools, the Greek teachers, and the teachers from Pontos.

2.4.9 DEPARTMENT OF TEACHER EDUCATION

The Department of Teacher Education aims at the training of educators at all levels of education. Training seminars for teachers and educational administrators take place at the Institute of Education.

The Department offers the programmes described below. Through these programmes emphasis is given to active learning, metacognitive skills, intercultural education and technology (taking into consideration the latest findings and /or trends and issues in educational research and practice).

In the period September – November 2003 the following courses started:

Course	Date
• Training programme for Greek Teachers of Pre-primary and Primary education	18 September 2003
• Pre-service professional education	2 October 2003
• In-service Training programme for Secondary School Assistant Principals	16 October 2003
• In service training for Nursing College Trainers	29 October 2003
• In-service Training programme for Secondary School Principals	5 November 2003
• In-service Training programme for Elementary School Principals	7 November 2003

2.4.9.1 Pre-service teacher education

Pre-service training courses for university graduates who want to teach in secondary education. In April 2003 the course was completed by 381 prospective teachers of various majors.

In April 2003 (7-9) European Union experts came for a study visit to assess the pre-service professional education course and identify examples of good practice and make suggestions for improvement

2.2.9.2 International Proposal Approval

Two Institute of Education. proposals were approved for implementation and funding from UNOPS:

Programme	Funding	Coordinator
• Intercultural Education using GIMME 6 series in an in-service teacher training for curriculum development	£14 400	Pavlina Hadjitheodoulou Loizidou
• In-service teacher training seminar on Educational Research	£10 726	Christina Papisolomontos

2.4.9.3 Educational administration seminars

- **In-service training courses for educational administrators**
- **In-service Training programme for Secondary School Assistant Principals**
In May 2003, 106 Secondary and Technical education Deputy Heads completed the course.
- **In-service Training programme for Secondary School Principals**
In May 2003, 37 Secondary and Technical education Headmasters completed the course.
- **In-service Training programme for Elementary School Principals**
In May 2003, 82 Primary education Headmasters completed the course.

2.4.9.4 Optional Seminars

Under the Optional Seminars Programme, 1340 teachers and educational administrators of all levels of education attended 72 optional seminars, on various topics, in five Centres (Lefkosia, Limesos, Larnaka, Pafos and Paralimni).

2.4.9.5 School-Based Seminars

During the year 2003, a great number of school based seminars was conducted all over Cyprus on various topics.

2.4.9.6 Training programme for Greek Teachers of Pre-primary and Primary education

In June 2003 the course was completed by nine teachers.

2.2.9.7 Special seminars

The following courses or special teacher training activities took place during 2003:

Course	Date
• February 2003	Seminars on Social and Emotional Education attended by 30 primary school teachers
• April 2003	Two-day seminar on National Standards
• May 2003 (12-16)	8th Conference of the Council of Europe on The teaching of Ancient Greek Language and Civilization. 8 teachers from European countries and 70 Cypriot teachers attended the conference.
• September 2003	Intensive courses on Methodology of teaching, metacognitive abilities, portfolio assessment for technical and vocational education school teachers
• September 2003	In service teacher training courses for the English school teachers on Intercultural Education and Methodology of the Greek language teaching
• October 2003	Interface seminar for 60 Chemistry teachers
• October 2003 (10-11)	Conference on Global Education in cooperation with Secondary Education Department, Secondary Education teachers' Union (OELMEK) and the North South Centre of the Council of Europe
• 28 November 2003	Seminar on Health Education
• 2-4 November 2003	Seminar for mentors participating in the pre-service professional education

2.2.9.8 ICT Teacher Training

In January 2003 the Cyprus Pedagogical Institute implemented a Plan for training all Cypriot teachers on Information and Communication Technologies (ICT).

During the school year 2002-03 two training programmes on ICT took place:

- Training programme on the development of basic ICT skills. This programme consisted of two parts. The first part (development of basic ICT skills) was completed by 1113 teachers, in June 2003. The second part (educational uses of ICT) will be offered in June 2004.

- Training programme for educators on the educational uses of ICT. This programme was completed in September 2003 by 39 teachers.

During the first phase of the programme, 47 classes in Lefkosia and 34 classes in Lemesos were organised. Each of these classes included 15 teachers.

2.4.10 THE CENTRE FOR ENVIRONMENTAL EDUCATION IN LEMITHOU

The Lemithou Environmental Centre is located at the Mitsi School in the village of Lemithou. The Centre is supported by the Mitsi School Foundation and it is under the supervision of the Paedagogical Institute, which is responsible for its functions and staff appointment. It was founded in 2000 and the staff consists of three instructors. There are one-day and three-day educational programmes for students of all educational levels. During 2003, 72 groups from the primary and secondary level, 6 groups of teachers from Cyprus and Greece and students from foreign Universities participated in the Environmental Centre.

3. PARTICIPATION IN EUROPEAN PROGRAMMES

3.1 THE SOCRATES PROGRAMME

The SOCRATES Programme is the Community action programme founded by the European Commission of the European Union in 1995 to act as the connecting link among the European countries in the field of education.

Cyprus joined the Programme on 1st November 1997. The Republic of Cyprus responded to the challenge by setting up the Socrates National Coordination Unit which functions within the structure of the Ministry of Education and Culture as the National Agency commissioned to manage and implement the Programme.

In view of promoting cooperation between institutions of pre-primary, primary, secondary and tertiary education with respective European institutions, the SOCRATES Programme has initiated activities involving the full range of education bodies in order to establish the European dimension and improve quality in education. The Programme aims at offering equal opportunities in education to children and adults alike, as well as to persons with special needs, regardless of race, creed, sex, language or profession. Moreover, it aims at abolishing racism and xenophobia at all levels of society and at promoting the less widely used languages. To implement these goals the SOCRATES Programme has laid the foundations for Life Long Learning as well as Open and Distance Learning, and aspired to develop the vision of a "Europe of Knowledge". These goals have become the basis of the SOCRATES Phase II Programme in force between 1st January 2000 and 31st December 2006.

The following activities were carried out during 2001-2002 and 2002-2003:

3.1.2 COMENIUS – SCHOOL EDUCATION

1. COMENIUS 1 – SCHOOL PARTNERSHIPS

In 2001-02, thirty-four public and private schools of primary and secondary education participated in School projects, Language projects and School development projects covering a variety of thematic areas. In 2002-03, the number of the schools involved has increased to thirty-nine. Moreover, four schools in 2001-02 and thirteen schools in 2002-03 participated in Contact Seminars and Preparatory Visits for the development of future projects.

2. COMENIUS 2.2 – TRAINING FOR SCHOOL EDUCATION STAFF

In 2001-02, sixteen educationists participated in various courses in different European countries. For 2002-03, so far, twenty-two individual grants have been awarded to staff involved in school education in order to attend in-service training courses.

3.1.2 ERASMUS – TERTIARY EDUCATION

During the academic year 2001-02, seventy-two outgoing students and twenty-five outgoing teachers were hosted in European Institutions. At the same time, thirty-five incoming students and thirteen incoming teachers were hosted in Cyprus Institutions.

For the 2002-03 mobility activities are still in progress, so there are no precise numbers. However, it is expected that the number of outgoing students will be 125 and the number of teachers thirty-eight. With regard to incoming students the number was forty-nine until 20th February 2003 and the number of teachers was four.

The Socrates National Coordination Unit organised an ERASMUS Information Day on 7 June 2002. Moreover, a number of events were organised to celebrate the mobility of 1.000.000 Erasmus students and the ERASMUS Week (18-25 October 2002).

3.1.3 GRUNDTVIG - ADULT EDUCATION

In 2001-02, one Learning Partnership was developed and two individual training grants were offered. In 2002-03, five Learning Partnerships were established and four individual training grants were awarded.

3.1.4 MINERVA – OPEN AND DISTANCE LEARNING

In 2001-02 only one pre-proposal was approved, whereas in 2002-03, five pre-proposals and two full proposals were approved.

3.1.5 ARION – STUDY VISITS

In 2001-02, three decision makers participated in study visits. For 2002-03 five decision makers were offered grants to participate in similar study visits.

3.1.6 EURYDICE NETWORK

The tasks carried out are as follows:

2001-02:

- Special Education – 2002
- Foreign Languages – Key Data 2001
- The Teaching Profession in Europe – Key Data 2002
- Replacement of Teachers on Leave of Absence
- Glossary – Volume 4

2002-03:

- National Dossier – Eurybase
Preparation of 11 Chapters concerning all aspects of the Cyprus Educational System
- Glossary – Volumes 1, 2.

3.1.7 EUROPEAN LANGUAGE LABEL

The Ministry of Education and Culture organised a 'European Language Label' competition in 2002-03 among Upper Secondary Schools on the topic: 'Promotion of Teaching and Learning Languages in Secondary Education through the use of Language Rooms and New Technologies'. A special Committee evaluated the projects and four 'European Language Labels' were awarded.

In 2003-04 the Ministry of Education and Culture is organised a similar competition on the topic 'Promotion of Plurilingualism through Cultural Awareness'.

3.2 SCHOOL LINKS AND EXCHANGES – INTERNATIONAL STUDENT PROJECTS

A considerable number of Secondary Schools are involved in several School Links and Exchanges programmes as well as in International Student Projects. These are organised either by the Council of Europe or by several countries and non-governmental organisations. These projects aim, in general, at promoting cooperation between schools from different countries, and mutual understanding among young people. The most important projects Cypriot schools participated in are the following:

- A two day in-service training on the subject "Global Education aspects and promotion strategies".
- International Student Conference in the Netherlands organised by the educational institution
The Hague International Model United Nations (THIMUN).
- Activities within the framework of the programme "Model European Parliament Foundation Euro project".

3.3 EUROPE AT SCHOOL (E a S)

Art, Essay and Project Competition

- The competitions are progressing well.
- A circular was sent to all schools announcing the competition theme and teachers were asked to suggest specific, age-appropriate topics for the essay competition.
- A second circular was sent giving all the details regarding participation in the competition.
- Relevant material (references and websites relating to the competition topic) was also sent to the schools and was available at EaS offices for anyone interested.
- The essay competition has recently finished and the essays are now being graded and ranked.
- The art competition is expected to be completed by the 10th of March.
- The group project competition is expected to be completed by the 15th of March.

New Developments

- The number of private schools that are participating in the essay competition has increased. Teachers and students from the private schools that were participating for the first time were very enthusiastic.
- The prize-winners ceremony will take place for the first time on the 9th of May, which is the "Day of Europe".
- Very successful cooperation with the Internet Award Scheme teachers. Teachers felt free to get in contact with EaS offices often, and ask for feedback or answers to their question (technological type or procedural). A talk was given to students and to their teachers about the objectives of IAS and the way that it is organised.

After the talk, students had several questions that were answered and had the chance to demonstrate some of their work.

- The awards ceremony will be upgraded. High standing personalities will be invited and we look forward to their positive responding.
- The Ministry of Education and Culture of Cyprus inserted the essay competition in the curriculum of the Elementary Education. As a result, all the elementary schools, for the first time, participated in the competition (5th and 6th grades).

IAS – Developments

- 11 schools are participating in the second phase of IAS.
- Students are very excited. They communicate often with the other schools in Europe and work hard for the best possible result.
- A talk was given to a school about IAS, the objectives were explained to the pupils and what is expected from them to do in order to construct a well designed web page. Students felt free to express their worries and asked several questions about the competition.
- Teachers that help students often communicate with EaS offices.
- Visits will be organised to many schools for meeting the students that are involved on IAS, so that more publicity is given to the competition.
- Students are currently working on the material that they will upload on their website (written part as well as pictures or different links)

3.4 EUROPEAN CENTRE FOR MODERN LANGUAGES (ECML)

The European Centre for Modern Languages located in Graz (Austria) is an institution set up as a complementary body to the Modern Languages Division of the Council of Europe. Its main purpose is the implementation of language policy and the promotion of innovations in this area, through research, projects, and examples of good practice, dialogue and exchange between experts from all parts of Europe.

Such undertakings are part of the philosophy of the Council of Europe to promote such values as democratic citizenship, human rights and the European Cultural identity as part of the «European Dimension» in European Schools.

The main activities of the ECML are the promotion of research, the organisation of central and regional workshops and the dissemination of relevant information among educational institutions.

Cyprus became a member of the ECML in 1994 upon signing the Enlarged Partial Agreement. Since then over 40 Cypriot educationists have attended the workshops organised by the ECML. Within this sphere of activities, Cyprus hosted the regional workshop on «Teaching Modern Languages to Mixed Ability Classes». The workshop was a great success.

4. OTHER ACTIVITIES

4.1 UNESCO ASSOCIATED SCHOOLS – CYPRUS

The Unesco Associated Schools in Cyprus continued their activities which aim at promoting the ideals of Unesco (friendship, love, peace, cooperation) among pupils. Their main activity is the annual Pancyprian Symposium.

The 26th Pancyprian Symposium took place in Lefkosia in March 2003. The Unesco Associated Schools of Cyprus keep contact and cooperate with Unesco schools abroad and in particular Greece.

In December 2003, special activities focusing on the idea of Human Rights were organised in Nicosia.

4.2 STATE INSTITUTES OF FURTHER EDUCATION

The State Institutes of Further Education offer afternoon and evening classes to primary and secondary school pupils and to adults.

The courses taught are the following:

- Foreign Languages (e.g., English, French, German, Italian, Russian, Spanish, courses of Greek for Turkish Cypriots and Turkish for Greek Cypriots are offered free of charge.
- Accounting – Computers.
- Lessons for entrance examinations to the University of Cyprus and Greek Universities.

The State Institutes of Further Education also organise special courses of Greek for children of repatriated Cypriots and support lessons for children of the enclaved.

During 2002-2003, there were 40 S.I.F.E. all over Cyprus. The whole structure of the S.I.F.E., its geographical balance and the subsidised fees ensure equal opportunities of education, especially in rural areas, and life long learning.

4.3 OTHER ACTIVITIES OF THE SECONDARY TECHNICAL AND VOCATIONAL EDUCATION

- Student and parent guidance aiming to inform students and parents about STVE
- Co-operation with the European Training Foundation for the preparation of the strategic plan to implement the new curricula
- Co-operation with CEDEFOP
- Cooperation with social partners which include the Educational Council, the Advisory Body for STVE, the Employers and Industrialists Unions etc

5. OTHER SERVICES

5.1 PUBLICATION OF TEXTBOOKS BY THE CURRICULUM DEVELOPMENT UNIT

Since May 2002, the Curriculum Development Unit (C.D.U.) constitutes an integral part of the Institute of Education.

The main activity of the Curriculum Development Unit has been the production of textbooks. The number of new editions, reprints and the expenditure incurred for 2001, 2002 and 2003 is shown in the table below.

Publication Expenditure of P.E. during the years 2001, 2002 and 2003

Year	Expenditure CY£	Number of Books		
		New Editions	Reprints	Total
2001	478.000	9	81	90
2002	410.000	10	88	98
2003	560.000	5	88	93

Publication Expenditure of S.E. during the years 2001, 2002 and 2003

Year	Expenditure CY£	Number of Books		
		New Editions	Reprints	Total
2001	430.000	25	57	82
2002	500.000	32	54	86
2003	650.000	9	70	79

Publication Expenditure of T.E. during the years 2001, 2002 and 2003

Year	Expenditure CY£	Number of Books		
		New Editions	Reprints	Total
2001	56.150	17	24	41
2002	114.000	8	27	35
2003	44.000	1	18	19

PE: Primary Education

SE: Secondary Education

TE: Technical Education

5.2 EDUCATIONAL PSYCHOLOGY SERVICE

The Educational Psychology Service is an inter-departmental service answerable to the permanent secretary of the Ministry.

The aim of the service is to offer application of psychology to the whole range of education (Pre-primary, Primary, Secondary and Technical Education).

Generally the work of the service consists of:

- consulting with schools about individual students referred for educational problems, and
- developing prevention and support programmes in schools according to need.

During the 2002-2003 school year, the Service developed preventive programmes, participated in training of teachers and participated in a number of committees.

5.3 THE COUNSELLING AND CAREER EDUCATION SERVICE

The Counselling and Career Education Services (C.C.E.S.) continued to assist the students of the Public Secondary and Technical Schools and other young persons in:

- Developing personal awareness in regard to their interests, needs, abilities and expectations as well as developing the necessary skills for the acquisition of objective educational and occupational information.
- Making suitable decisions about their education and career.
- Dealing more effectively with any psychological, personal, family and/or social problems they might be facing.

To achieve these objectives the C.C.E.S. offered the following:

5.3.1 COUNSELLING

Counsellors offered individual and/or group counselling to the majority of the student population of the Public Secondary and Technical Schools. It is worth noting that 55 738 students (68.15% of the total number of students) were assisted during the year through individual counselling.

The counsellors at the Central Offices of the C.C.E.S. offered help through individual counselling to 2031 persons, mainly college and university students, soldiers, working people and students of private secondary schools.

In order to help the students more effectively, co-operation with parents is highly considered and is always promoted by the C.C.E.S. through organised meetings and dispatched relevant material.

5.3.2 COMPUTERISED INFORMATION SYSTEMS

The following computerised information systems are used at the C.C.E.S. Central Offices:

- The "G.I.S.", which is concerned with educational and occupational issues in the U.S.A.

- The "ECCTIS" and the "Which University", which are concerned with educational issues in the U.K.

The "ECCTIS" and "Which University" systems are also used in the Counselling Offices of 7 Lyceums.

5.3.3 PUBLICATIONS

The revised editions of the following books were published and distributed to all Public Secondary Schools"

- The Role of the Family in Pupils Educational Choices
- Post-Gymnasium Education in Cyprus
- Career Education
- Scholarships for Post-Lyceum Education
- Brochure – The Counselling and Career Education Service.
- Post-Secondary Education of Public Higher Education Institutions in Cyprus.

5.3.4 CAREER EDUCATION/ANTI-DRUG EDUCATION

The two subjects – Career Education and Anti-Drug Education – continued to be offered by the Counsellors to the 3rd form pupils of the Gymnasiums during the first term of the school year using the relevant books published by C.C.E.S. on these subjects.

5.3.5 IN-SERVICE TRAINING

The professional development of the staff, which is one of the main goals, set by C.C.E.S., continued to be promoted through specially designed seminars, professional visits, and training programmes.

5.3.6 PERSONNEL

The permanent, qualified Counsellors in Public Secondary Schools and the Central Offices reached the total number of 100 during the school year 2002-2003. Furthermore, two additional qualified Counsellors were also appointed to the Pedagogical Institute of Cyprus.

5.4 SCHOOL CLERKS SERVICE

The Department of school clerks service, headed by the first clerk is under the jurisdiction of the Permanent Secretary of the M.O.E.C and forms part of the Civil Service.

It is a service of applied managerial presence imperative and totally compatible with the aims of the state for the sustainable development of Education.

It is responsible for matters of planning managing and employing personnel for 112 secondary Education Schools, 11 technical schools, 5 Evening Schools, 45 School

Boards, 40 State institutes for Further Education and the Library of the Pedagogical Institute.

It keeps records for all the school Clerks (about 366) which comprise Confidential reports, Personal Files and Records. It monitors and controls the posts and arranges for employment in case of vacancies, it also oversees leaves, sick-leaves, maternity-leaves and retirement.

It puts forward proposals for the Permanent Secretary for better staffing of schools, school Board offices, the State Institutes for Further Education and the Library of the Pedagogical Institute.

It also draws up proposals for the Council of Ministers for employment of extra clerks according to needs and the annual budget for extra personnel.

In its effort to upgrade the service it organises in-service training seminars for new and existing staff especially in the use of new ICT.

PART B CULTURE

1. CULTURAL SERVICES

For the financing of their development policy the Cultural Services had the sum of £7.552.000 in 2003 compared to £7.325.788 in 2002 and £6.141.500 in 2001. The activities of the Cultural Services during 2003 were as follows:

1.1 LETTERS

1.1.1 PUBLICATIONS OF LITERARY, HISTORICAL, PHILOLOGICAL AND ART CONTENT

This year the Cultural Services published Dr Eleni Papademetriou's book "Traditional Woodcraft in Cyprus".

The Review "Cyprus Today": two issues were published in 2003:

- a) Vol. XLI January – April 2003, No. 1 (65 pages)
- (b) Vol. XLI May – August 2003, No 2 (64 pages)

1.1.2 SUBSIDIES FOR CYPRIOT LITERARY AND CYPRIOLOGICAL BOOKS AND BOOK CONSIGNMENTS ABROAD

A total of 300 publications by Cypriot authors, on the cultural and social life of the island, its history or folklore as well as literary publications were subsidised or bought in 2003. These books were distributed abroad to university libraries, research centres, associations of the Cypriot diaspora and embassies of Cyprus.

1.1.3 BOOK EXHIBITIONS IN CYPRUS AND ABROAD

The Cultural Services have always taken part in a number of international book exhibitions with their own stand, within the framework of their policy to promote Cypriot publications abroad. In 2003, the Cultural Services participated in the International Book Fairs of London, Frankfurt, Cairo and Bologna.

1.1.4 SUBSIDISATION OF PUBLICATIONS

With the primary aim of encouraging private individuals, organisations and cultural bodies in Cyprus to undertake the publishing of expensive scientific works of Cypriological content, as well as important works of Cypriot literature, the Cultural Services established some years ago the Advisory Committee for the Subsidisation of Publications. In 2003 the Committee assessed 84 applications and gave subsidies totalling £106.700 for the publications that were approved.

1.1.5 PUBLICITY-BOOK PROMOTION

Within the framework of their policy to promote the reading and distribution of books, the Cultural Services supported the screening of an advertising film on books between 14th and 31st December 2003, as well as the circulation of special leaflets. In addition to this, in association with the Cyprus Booksellers Association, they organised weekly radio campaigns in order to inform the public on new publications both in Cyprus and Greece.

1.1.6 GOVERNMENT DEPARTMENTAL LIBRARIES, MUNICIPAL LIBRARIES, COMMUNITY LIBRARIES, SCHOOL LIBRARIES, TRAVELLING LIBRARIES AND THE ELPINIKIOS LIBRARY

In 2003 a total of 24 municipal libraries were subsidised with the sum of £50.000 as in 2002. Technical assistance was given to 16 of these libraries in matters of personnel training (classification, cataloguing and computerisation using the system ABEKT). Four of these libraries have been given the new version of ABEKT, ABEKT 5.5, which works under WINDOWS 2000 environment and has the potential for networking.

Technical assistance was also given to new community libraries and to old ones, which were being upgraded. The system ABEKT 4 was installed in seven of these libraries.

In 2003 community libraries were subsidised with the sum of £30.000 as in 2002 and two new community libraries were opened. There are now 115 community libraries. Three old community libraries were also upgraded.

The Elpinikios Library, which opened to the public in 2001, continues to serve the public in its area. Computerisation with the ABEKT 5.5 system is continuing at a fast rate.

As in previous years, upgraded technical assistance has been offered to Secondary and Pri*-primary School libraries and to the libraries of government departments. In 2003 the Cultural Services continued training and seminars in Library Science for the above libraries, as well as seminars on the application of the ABEKT system. In 2003 the number of libraries in the above categories that have received the new version of ABEKT 5.5 increased to 13.

1.1.7 SUBSIDISATION OF LITERARY ACTIVITIES

The Cultural Services subsidised literary activities organised by various associations, as well as the participation of Cypriot writers in international symposia, within the framework of their policy to promote Cypriot literature.

1.1.8 LITERARY AWARDS AND AWARDS FOR EXCELLENCE

The Ministry of Education and Culture has established the following institutions: the State Literature Prizes and the Awards for Excellence in Letters, Arts and Sciences. The State Literature Prizes are now awarded on a yearly basis in order to support the literary production of Cypriot writers.

(a) State prizes for Literature.

The award ceremony for State prizes in Literature 2002 was held on 29th December 2003. prizes were awarded to: Efterpe Araouzou (Novel), Nikos Orphanides (Literary Study), Christiana Avraamidou and Kyriakos Margaritis (New Writer). Awards were also given to Myrianthi Panayiotou (Children's Literature), Elli Venizelou (Youth Literature) and Elena Poulcheriou (Illustration). The awards were presented by the Minister of Education and Culture.

(b) Awards for Excellence in Letters, Arts and Sciences.

The institution of Awards for Excellence has been broadened to Excellence in Letters, Arts and Sciences with the aim of encouraging scientific research.

For 2003 awards were given to: Amerikos Argyriou (Sciences), Yiorgos Kyriakides (Sciences), Chrysanthos Kyprianou (Letters), Spyros Mylonas (Letters), Loulou Symeonidou (Arts).

The medals were presented by the President of the Republic of Cyprus at a special ceremony at the Presidential Palace.

1.1.9 LITERARY MAGAZINES

In 2003 a total of 46 magazines and newspapers were subsidised, compared to 45 in 2002.

1.1.10 SYMPOSIA, SEMINARS AND LITERARY COMMEMORATIONS

At the beginning of May 2003, the Cultural Services organised the 10th Symposium of Ancient Greek Literature on the theme "Ancient Cypriot Historians: Istros the Paphian". The Symposium lasted two days.

Twelve postgraduate students of the School of Philosophy of Athens University presented papers and discussion was then opened to the public.

Within the framework of the International Book Exhibition in October 2003, the - Cultural Services also participated in the programme "Minor languages – Great Literatures" by sending two Cypriot writers, Michaelis Pashiardis and Theoclis Kouyialis to Frankfurt.

The work of the two poets was presented at two events for each of them (one in the Greek pavilion and one at the Picture Museum).

1.1.11 PANHELLENIC BOOK EXHIBITION

With the financial support of the Cultural Services, the Cyprus Association of Booksellers successfully organised for the first time the Hellenic Book Exhibition in Limassol in March 2003.

The exhibition was held at the Evagoras Lanitis Centre. About 2000 titles of publications from most of the publishing houses of Greece were on display, as well as Cypriot publications of recent years. The exhibition was organised in cooperation with the Panhellenic Federation of Publishers and Booksellers and among those who attended the opening was Mr Christos Lazos, Director of the National Book Centre.

1.2 STATE ORCHESTRA

In 2003 the State Orchestra gave about 50 concerts in all the towns of free Cyprus as well as concerts for school pupils. It also participated in educational programmes with systematic presentations of various groups of the orchestra in Primary and Secondary Schools.

At the State Orchestra Concerts works by composers from the baroque period to the present day were performed. Guest musicians of international repute included: the Wilanow String Quartet, the Melos Brass Wind Quartet and Alexandra Gravas, mezzo-soprano. Guest conductors were Alan Hazeldine, Ahmed Elsaedi, Eirinaios Triantafyllou and Raphael Pylarinos. Seminars were organised on the clarinet and brass wind instruments and were given by soloists who collaborated with the Orchestra.

A milestone for the Cyprus State Orchestra was its collaboration with the pianist Demetris Sgouras in a concert, organised by the Steinway Club of Cyprus, at which Rachmaninov's 2nd and 3rd Concertos were performed.

Within the framework of the Kypria 2003 International Festival, the Orchestra appeared with the musicians Alcinoos Ioannides and Miltiades Papastamou in a programme of songs from old Cyprus to present day Greece.

In October, Yiannis Markopoulos' work "Eleftheri Poliorkimeni" was performed in collaboration with the Adouloti Kyrenia choir.

The concert given within the framework of the Educational Programmes focused on the Accession of Cyprus to the European Union with the work "The Myth of Europe" in which pupils of the Archbishop III Lyceum, Dasoupolis, took part.

Within the framework of the Accession of Cyprus to the European Union and in support of the work of Cypriot composers, the Cultural Services announced the commissioning of two new works for symphony orchestra to be performed by the State Orchestra at the concerts that will be given on this occasion.

The conductor of the Orchestra is Maciej Zoltowski, who is Polish.

The State Youth Orchestra gave three series of concerts, participated in the opening ceremony of the 2003 International Education Fair, took part in a concert in Eleftheria Square on the occasion of the Music Festival and in April 2003 gave two concerts in Athens at the invitation of Athens University and in collaboration with the "House of Cyprus".

In August 2003 the Summer School of the Youth Orchestra was held at the School for the Blind in Nicosia.

1.2.1 MUSIC

In recent years, activity in the field of music has seen a tremendous increase, with the Cultural Services giving substantial financial support to musical events organised by conservatories, choirs, music ensembles, foundations, etc. The Cultural Services also subsidize and purchase CD's produced by Cypriot artists.

In addition, subsidies are given in many cases for the participation of Cypriot artists and ensembles in cultural events of other countries, particularly Greece. In 2003, financial support was given to choirs, music ensembles and individuals who took part in festivals, seminars and other events abroad, as in the case of the Cypriot pianist Nicolas Constantinou, who took part in the Oulunsalo Music Festival in Finland.

Cypriot artists who live and excel abroad are supported by the Cultural Services, and are often invited to appear in Cyprus or other countries. Within this framework, concerts and recitals by Cypriot artists were organised during the year in collaboration with the Cyprus Broadcasting Cooperation, for example concerts in Cyprus (Georgia Michaelidou and Christodoulos Georgiades, Menelaos Menelaou and Haris Hadjigeorgiou).

As in previous years, in 2002 financial assistance was given to foundations for the organisation of music festivals in Cyprus, such as the Nicolas Economou Foundation, the Pharos Trust, the Steinway Club, the Music and Fine Arts Fund, the Evangelia Giarri Music Foundation, etc.

The Cultural Services also support and subsidise bodies for the organisation of conferences, symposiums and music competitions, for example the Musicological Society, the Teachers' Association, the Cyprus Music Committee.

In 2003 a large number of music events were once again organised in collaboration with cultural centres of European and other countries. At the same time, music seminars and concerts are held within the framework of international cultural exchange programmes, eg concert by the Modus Vivendi Group from Israel seminars and recitals by the Apple Hill Chamber Players.

1.3 VISUAL ARTS

1.3.1 PURCHASE OF WORKS OF ART

The Cultural Services purchase important works by Cypriot artists to encourage artistic creation and to build up a representative collection which shows the course of Cypriot art from the beginning of the 20th century to the present day. These works are also used for exhibitions in Cyprus and abroad, to decorate the offices of our embassies abroad and the offices of Ministers, Permanent Secretaries and other state officials.

Seventy five works were purchased in 2003, as well as eight works by George Pol Georgiou and one by Yiorgos Mavroides by the Pierides Foundation. Another work by Pol Georgiou was bought by the State and repatriated to Cyprus from Italy.

Recommendations for purchases are made by the Committee for the Selection of Works of Art for Purchase. In addition a work by Thraki Rossidou Jones, entitled "The Four Seasons" was donated to the State Gallery and six works by the artist Loukia Nicolaidou.

1.3.2 STATE GALLERY OF CONTEMPORARY CYPRIOT ART

The State Gallery houses the Cyprus Collection of Contemporary Art but, at times, it hosts important exhibitions from abroad or retrospective exhibitions of Cypriot artists. The Artists' Archives, containing biographical notes, slides and photographs, are available at the Gallery. The State Gallery also houses the Art Library, which enlarges its collection every year, with important works on the various arts. During the year 2003, the Gallery had approximately 2000 visitors.

1.3.3 PROMOTION OF CONTEMPORARY CYPRIOT ART ABROAD

In order to promote contemporary Cypriot art abroad, the Cultural Services organise or sponsor the participation of Cypriot artists in international art events.

In 2003 Cyprus participated in the Alexandria Biennale (October – December) with works by Marianna Constanti, Elena Kalotari and Christina Papakyriakou, and in the 9th Cairo Biennale with works by Melita Kouta, Ketta Ioannidou and Evgenia Vassiloudi. The work of Vassiloudi was awarded 2nd Prize.

Cyprus also participated in the 50th Visual Arts Biennale of Venice (June – November 2003) with the artist Nikos Charalambidis and with Henry Meyric Hughes, who is British, as Curator.

Apart from these activities, the Cultural Services also sponsored significant Cypriot artists for participation in international events or for presenting their work abroad e.g. Kikis Lanitis and Nikos Kouroushis (Mediterranean Museum, Stockholm), Lefteris Olympios (Mexico), Yioula Hadjigeorgiou (Open, Venice) and others.

1.3.4 SUBSIDISATION OF THE CHAMBER OF FINE ARTS AND OTHER BODIES

The Cultural Services subsidise the Chamber of Fine Arts, as well as various organised associations of self-taught and amateur artists. In addition, they also support, on an annual basis, the etching workshop of the Chamber of Fine Arts, as well as the Art Workshop of the Limassol Municipality.

1.3.5 ARTISTIC PHOTOGRAPHY

Within the framework of their policy to promote the art of photography, the Cultural Services organised various seminars. In addition, they have prepared an art exhibition with the works of 12 Cypriot photographers which was held in Athens in the Spring of 2003 on the occasion of the Greek Presidency of the E.U.

An exhibition of Cypriot Photographers was also organised at the Czech Parliament in Prague in collaboration with our embassy in the Czech Republic.

The Cultural Services also subsidise the Cyprus Photographic Society, as well as the society, "Photodos".

Finally, a library of artistic photography is in the process of being established.

1.4 THEATRE

The Cultural Services, recognising the intellectual and artistic role of the theatre, have been very active in the recent years in the field of theatre. The basic aims of the development policy of the Cultural Services in the field of theatre are:

- Promotion of our artistic potential abroad
- Development of theatre education
- Promotion of Ancient Greek Drama
- Encouragement of writing for the theatre

- Involvement of young people in the process of creating
- Upgrading of public interest in theatrical creativity

For the fourth consecutive year, the Festival of Ancient Greek Drama was held in the ancient Odeon at Paphos with the collaboration of the Cyprus Centre of the International Theatre Institute. This year the Festival, which has become an institution, included performances of high artistic standards from various countries such as the "Medea" by the Taganka Theatre of Moscow, "The Frogs" by the State Theatre of Northern Greece, "The Seven Against Thebes" by the Babel Theatre of Scotland etc.

In addition, the Festival of Higher Schools of Drama was organised and this gave the opportunity to tens of students from various countries (England, Germany, Lebanon, America etc) and with different cultural roots to come into contact with one another.

A special tribute to the Neo-Hellenic Theatre was organised with great success in collaboration with the Greek Embassy. The Neo-Hellenic Theatre Week included performances of high artistic standards and lectures focusing mainly on Neo-Hellenic play writing. There were performances of "Is to revma tis zois tous" by the well known Greek author Sotiris Demetriou and "Ta louloudia stin kyria" by Akis Demou. Chara Bakonicola, Professor at Athens University and Theatrologist, Yiorgos Pefanis and Evsevia Hasapi gave talks on the Neo-Hellenic Theatre.

The Cultural Services also subsidised the participation of free theatres in international festivals abroad. Theatro Ena was sponsored for the international Cairo Festival and Satirico Theatre for the Australia Festival.

The Cultural Services also organised creative drama workshops for children in the municipalities of Greater Nicosia with the aim of awakening the artistic awareness of children from a young age.

The Cultural Services supported the efforts of the Cyprus Youth Theatre, the Open Theatre, Anemona Theatre, the Popular Theatre of Aglantzia and the Theatre Workshop of Pitsa Antoniadou.

To encourage writing for the theatre, the Cultural Services have taken steps to establish the institution of Writing for the Theatre Week, with the organisation of seminars on a workshop basis.

The performance of "Société Anonyme" by the Drams and Bakus Theatre was organised in collaboration with the French Cultural Centre.

An event was organised to honour the long contribution of the Karolos Koon Theatro Technis. The Ministry of Education and Culture presented an honorary plaque to Yiorgos Lazanis, the Theatre's Director.

1.5 DANCE

The Ministry of Education and Culture support artistic dance through a variety of activities and programmes:

The aim of the Cultural Services of the Ministry of Education and Culture is the development of artistic dance through supporting research and artistic creation by encouraging individual initiative, the encouragement of popular participation by appropriate education and information, and the promotion of the instruction of young people in the subjects of classical and contemporary dance. The Cultural Services also promote the projection of our artistic potential abroad, while at the same time

they strengthen through subsidisation the agencies that are increasingly active in this field.

In the last decade, activity in the field of artistic dance has developed greatly. Much is going on and many events and performances have been organised by various agencies and ensembles with the support of the Cultural Services. There has been an increase in the number of those supporting and watching events, chiefly young people.

In 2001 the "Dance Platform" was organised for the first time, giving the opportunity to ensembles to present their work within the framework of an organised programme. The event was held again in 2002 and 2003, and has now been established as an institution. The Ministry has adopted the institution under the name DANCE PLATFORM – Choreographical Meetings and instituted a prize for the best choreography.

In 2003 five ensembles took part with new work at a much higher artistic standard. The performance Evergreen was awarded a prize.

Given our imminent accession to the European Union and European orientation, the European Dance Festival has been held on an annual basis since 1998. In 2003 the 6th European Dance Festival was held during the months of May and June with the participation of six European countries Britain, France, Italy, Germany, Greece, Austria and Cyprus, and was a great success. The Festival is always accompanied by dance workshops for dance teachers and students, held by distinguished dance teachers and choreographers.

Apart from the organisation of the Festival, dance performances were held throughout the year within the framework of bi-cultural agreements with foreign embassies.

Within the framework of the Cultural Services' policy of promoting instruction and, with the aim of developing dance education, the more active participation of children in artistic creation in 2003, a series of intensive dance lessons was subsidised. The lessons were given by dance teachers of the State School of the Art of Dance in Athens and organised by the Cyprus Dance Association. The Cultural Services also subsidised for the second time the "Dance Workshop", which was organised in Nicosia by the association Dance Steps with the participation of teachers from the United States, and other smaller dance workshops.

In 2003, financial support was given, as in previous years, to the Cyprus Dance Association for the performances given by the dance ensemble of the Association, "Cyprus Ballet".

Subsidies were given to the "Youth Ballet" and to various foundations and organisations, (THOK, Youth Organisation, Avghi's Motion Art, Galaxy Productions, Theotokos Foundation, "Mersinia", Echo Arts etc.)

The Cultural Services help Cypriot artists, who live abroad to perform in Cyprus or abroad. In addition, on several occasions, subsidies were given for the participation of Cypriot artists in cultural events abroad, such as the International Fair Global Dance 2002 in Dusseldorf, Germany, the educational part of the New York International Competition, at a Festival in Portugal at Dance Web, which is financed by European funds etc, thus promoting Cypriot creation in the field of Contemporary Dance abroad.

The Dance Advisory Committee, which has been set up according to the Law on the Founding and Functioning of Schools of Artistic Dance, had, during 2003, meetings

with officials of the Legal Service regarding harmonisation with the European acquis, and implementation of the Law.

1.6 CINEMA

Aware of the power of cinema images and their importance in the shaping and moulding of contemporary societies, the Cultural Services have been very active in the various aspects of cinema development (Production of Films, Cinema Education, Professional Training).

Production of Films:

On the basis of decision 56.727 of 7th November 2002 of the Council of Ministers, responsibility for the financing of films by the State and the Presidency of the Advisory Committee on the Cinema were transferred from the Press and Information Office to the Cultural Services of the Ministry of Education and Culture.

In 2003, the financing was approved of two proposals for the production of short films, of three for producing debut films, two for documentary films, one for a full-length film, one for writing a scenario and three for the development of the production file. Also, two short films, five debut films and one documentary film are at the production stage. In addition, three full-length films which were completed during 2003 are being promoted at international festivals.

Cinema Education:

Various festivals and retrospective tributes were organised within this framework in honour of directors and cinema movements. The events took place for the most part a) within the framework of cultural agreements with other countries, b) in collaboration with the Greek Ministry of Culture, c) in collaboration with cinema clubs (Friends of the Cinema, Cine-Studio, Limassol Film Club, Paphos Film Club, Aradhippou Film Club). At the same time support was given to various non-profit making bodies and organisations that increase knowledge of the cinema through their activities.

In 2003 the following events and activities were organised:

1. A two-day Festival of European Short Films, in collaboration with the European Cinema Academy and the Cine Studio Club.
2. "The Drama Festival Travels to Cyprus". In the last eight years the showing in Cyprus of the award-winning Greek short films from the Drama Short Film Festival has become an institution. The event took place in collaboration with the organising authority of the Drama Festival and the Rialto Theatre.
3. Tribute to the Spanish Cinema, in collaboration with the Friends of the Cinema Association and the Spanish Embassy in Cyprus.
4. Tribute to the French Cinema, in collaboration with the Friends of the Cinema Association and the French Cultural Centre.
5. Tribute to the director Eric Romer, in collaboration with the Friends of the Cinema Association.
6. Tribute to the Yugoslavian Cinema, in collaboration with the Friends of the Cinema Association.

7. The organisation of the "Summer Film Marathon". This initiative began in 2000 with the aim of reactivating the finest old summer cinema in the capital, the "Constantia", and of offering the public the opportunity of watching classic films of the world cinema during the summer months. The event is organised in collaboration with Theatro Ena.
8. Organisation of an International Film Festival entitled "Cinema Horizons – Cyprus 2003" within the framework of the Kypria 2003 International Festival. Twelve films were screened at the Festival, mainly independent productions, most of which had won awards at International Film Festivals.
9. Organisation of the "European Film Festival", in collaboration with the Friends of the Cinema Association.
10. Organisation of the "Tribute to the Experimental and Underground Cinema", with the screening of experimental, independent and pioneering films from Europe and America. The films were accompanied by lectures and explanations. The leading Italian director Francesco Mazelli attended the event and introduced his films.
11. "Panorama of the Greek Cinema". As in previous years, the Cultural Services organised this event in 2003 in collaboration with the Friends of the Cinema Association, the Greek Cinema Centre and the Panhellenic Union of Cinema Critics. At this event some of the Greek films that won State Awards for Quality at the Thessaloniki Film Festival 2002 were screened.
12. Organisation of a festival of Cypriot experimental films, video-art and short films, in collaboration with the cultural body "Pantheon".

Development of the cinema in rural areas:

1. Improvement of halls in rural areas for screening quality films.
2. Screening of Cypriot films in rural areas.
3. The screening of part of the "Summer Film Marathon" at three cinemas in rural areas each year (in 2003 at Episkopi, Avgorou, Ayia Napa).
4. Support of the Hambis Tsangaris School for the organisation of a festival of documentaries in the village of Plataniskia.

Professional Training:

The Cultural Services give assistance to directors, producers and other contributors to the cinema for their participation in various educational seminars and workshops abroad. They also cooperate with the European programme Media and its office in Cyprus, to promote programmes relating to the professional development in various aspects of production.

In addition:

1. The Cultural Services give an annual subsidy for the functioning of the Cyprus Film Archives Centre, as well as cultural activities proposed by this body.
2. Within the framework of their wider activities, the Cultural Services subsidised the documentary on Nikos Nicolaides.

3. They subsidise the showing of films by new directors at international festivals and other events, thus promoting the Cypriot cinema abroad.
4. They subsidise the cultural body "Iphantourgeio" for the promotion of various programmes relating to the cinema.

They give subsidies to support various other activities that have to do with the cinema.

1.7 INTERNATIONAL FESTIVAL, "KYPRIA"

The programme of the "Kypria 2003" Festival included the following events:

Opera

- Georges Bizet "Carmen" by the Helikon Opera Theatre.

Theatre

- Sophocles' "Oedipus at Colonus" by the Karolos Koon Theatro Technis
- Bost's "Medea" by THOK
- Aeschylus' "Persians" by the Omikron 2 Theatre Group.

Music

Concerts by:

- the Royal Philharmonic Orchestra
- the Athens State Orchestra
- the Philharmonic Orchestra of Armenia
- Alkinoos Ioannides and Miltiades Papastamou and the Cyprus State Orchestra.

Dance

- Boris Eifman Ballet Theatre with the work "Tchaikovsky. The Mystery of Life and Death"
- Julio Bocca – Ballet Argentino with the work "Bocca Tango"
- Alvin Ailey American Dance Theatre

Cinema

- Cinema Horizons – Cyprus 2003

The sum of £750,000 (compared to £700,000 in 2002) was allocated for this event.

1.8 FOLK ART

The Cultural Services were active in the field of folk art during the year 2003 in the following ways:

- Numerous traditional dance groups were given subsidies for their costumes and for their participation in folk events in Cyprus and abroad.
- Financial support was given to dance teachers and other experts to participate in dance seminars in Greece.

- Members of the Cyprus Committee of the International Organisation of Folk Art and the Federation of Folklore Festivals were given subsidies to participate in international conferences.
- Costumes were sent to Cypriot folk dance groups in Greece and in Cypriot communities in Great Britain, Australia and the United States.
- Financial support was given to the folk shadow theatre.
- Subsidies were given for the organisation of festivals both in towns and rural areas.
- An Advisory Committee of specialists in traditional dance and costumes has been set up to work towards the creation of archives of traditional dances, the further training of dance groups and the upgrading of the work of new musicians.
- Participation in the National Committee of Evaluation and Selection for the programme "Cyprus-Aegean-Cyprus".
- Participation in various committees for the preservation and promotion of our cultural heritage
- Publications on folk art.

1.8.1. MUSEUMS

Visits were made to rural communities, which wish to create local museums or collections, and guidelines were given as to the content, display, preservation and functioning of the collections. Subsidies were given to local museums in urban and rural areas.

A special Advisory Committee was set up with representatives from the various ministries or departments involved (Department of Antiquities, Department of Town Planning and Housing, Planning Bureau and the Cyprus Tourism Organisation). This committee determined the criteria, and will look into all the applications for subsidisation and creation of local museums of folk art and pre-industrial technology.

Subsidies were given to museums for the preservation of works with a significant value for our cultural heritage (for example the museums in Pedoulas and Palechori).

The Costas Argyrou Museum Foundation was set up by the Ministry of Education and Culture with the purpose of establishing the normal operation of the Costas Argyrou Museum in Mazotos.

1.9 CULTURAL DECENTRALISATION

The Ministry again subsidised hundreds of cultural events in the countryside. These events were held either within the framework of the institutions which have been established for cultural decentralisation (eg "Athena", "Light and Sound") or on the incentive of local municipalities, foundations, associations, etc, which organised local cultural festivals and other activities.

In 2003, the Cultural Services subsidised a significant number of Cultural Centres in urban and rural areas to purchase equipment and cover other expenses.

In order to ensure the quality of life of people living in rural areas, and to give all citizens of Cyprus access to the island's cultural wealth, the Cultural Services have extended the decentralisation project "Athena" in recent years to include more areas

and a wider range of activities, traditional Cypriot music, shadow and puppet theatre performances, screening of films, theatre performances and lectures.

Sixty municipalities and communities in the free area of Cyprus were included in the cultural decentralisation programme in 2003 and more than 120 events were successfully organised.

In order to encourage the participation of children in the process of artistic creativity, the Cultural Services organised, during the summer period, a series of workshops on art and ceramics in various communities in rural areas and three theatre workshops in the Cultural Centre of Kaminaria.

1.10 CULTURAL INSTITUTIONS

1.10.1 NATIONAL STRUGGLE MUSEUM

The National Struggle Museum was inaugurated on 30th April 2001 in its new premises. In 2003 it had a total of 25,000 visitors, mainly pupils and foreign tourists.

The Advisory Committee for Monuments examined 23 applications for the erection of monuments in honour of those who fell in combat, fighting for Hellenism in Cyprus (apart from the struggle of 1955-59). Recommendations were made for subsidising the erection of those monuments which met the required criteria.

1.10.2 HOUSES OF ARTS AND LETTERS

In 2003 the Cultural Services continued to rent premises in Lefkosia, Lemesos and Pafos in order to house literary associations. The Houses of Arts and Letters are used for conferences, visual art exhibitions, literary activities, screening of films, play rehearsals, etc.

The Houses of Arts and Letters in Lemesos and Pafos were rehoused in 2002 in new bigger premises, due to the expansion of their activities, and the increase in the number of associations which they host. In 2003 procedures were set in motion for the creation of a House of Arts and Letters in Larnaka in collaboration with local cultural bodies. The new House is expected to function in 2004.

1.10.3 THE HOUSE OF CYPRUS IN ATHENS

The programme of events, organised by the House of Cyprus, includes lectures, visual art exhibitions, photographic exhibitions, musical functions, book presentations and, in general, activities which help the public of Greece to get to know Cypriot creative artists and their work.

1.11 INTERNATIONAL CULTURAL AGREEMENTS

The Cultural Services are responsible for the formation and implementation of the provisions and programmes of cultural exchanges, which fall within the framework of cultural agreements, between Cyprus and around 40 other countries. Within the framework of cultural agreement programmes, the Cultural Services organise a large number of activities (book and art exhibitions, concerts, theatre performances,

screening of films, folk cultural events, etc), as well as exchange visits between individuals or ensembles. In 2003 a new programme of cooperation with Luxembourg was signed for the period 2003-2006.

In view of Cyprus' imminent accession to the European Union, our new policy with a European orientation is now particularly important. Within this framework, many cultural exchanges are carried out with European countries. Cyprus participates in international cultural events in Europe, as well as hosting European artists in Cyprus, for example the 5th European Festival of Contemporary Dance.

The Cultural Services are in constant contact with international organisations such as UNESCO, represent Cyprus in the Culture Committee of the Council of Europe and participate actively in all its programmes. Within the framework of Cyprus' accession to the E.U., we have joined various European Cultural Programmes, such as "Culture 2000" of the E.U. The Cultural Services also represent Cyprus on the Committee for Cultural Affairs of the E.U.

The Cultural Services jointly participate in the programme proposed by Greece "Calendar of Feasts".

The Cultural Services are on the National Committee of UNESCO "Memory of the World", which, under the auspices of the Ministry of Justice and Public Order, will examine and submit "Archives in Cyprus", which will be included in an international catalogue of World Heritage Archives. In addition, the National Committee of UNESCO for Museums (ICOM) has been considerably active.

1.12 OTHER ACTIVITIES

1.12.1 EVENTS TO CELEBRATE THE ACCESSION OF THE REPUBLIC OF CYPRUS TO THE EUROPEAN UNION

The Cultural Services of the Ministry of Education and Culture undertook the coordination of the programme of events approved by the Council of Ministers to celebrate the accession of the Republic of Cyprus to the European Union. The programme includes classical and contemporary music, theatre, dance, visual arts exhibitions, a photographic exhibition and other events held in the large towns, municipalities and communities. From May to the end of 2003, 25 events took place and a further 9 are expected to take place in the early months of 2004.

The events will culminate on 30th April and 1st May 2004, the date of the official signing of the Accession. Special events of a pan-cyprian character and with the participation of the public are programmed for these two days.

The Cultural Services are also collaborating with the Foreign Ministry in the organisation of events to promote cypriot culture on the occasion of the accession.

1.12.2 SUBSIDISATION OF CULTURAL BODIES

The Cultural Services give financial support to activities of cultural and artistic bodies in Cyprus, with special subsidies which are used towards the expenses of specific events.

1.12.3 COMPUTERISATION OF ARCHIVES

The digital archives of the works, which belong to the State Collection of Contemporary Cypriot Art have been completed.

The installation of the programme ABEKT 4 and ABEKT 5.5 in various municipal and community libraries was continued.

1.12.4 ADVISORY COMMITTEES

The Cultural Services are responsible for a number of Advisory Committees, which are staffed by Cultural Officers and leading figures in the local cultural scene.

Cultural Officers also participate in various committees responsible for the organisation of joint cultural events, museums, cinema, the protection of cultural heritage etc.

1.13 NEW INSTITUTIONS AND PROGRAMMES FOR CULTURAL DEVELOPMENT

1.13.1 CREATION OF A MANSION OF CULTURE

Following a decision of the Council of Ministers, the creation of a Mansion of Culture is being promoted, which will house the Music Centre and the State Library. A nine-member committee of independent individuals has been set up to pursue the matter.

1.13.2 CREATION OF CULTURAL INFRASTRUCTURE

Within this framework, approval has already been given for the subsidisation of various cultural centres, libraries, theatres and museums in the government-controlled municipalities of Cyprus, while new cases are examined every six months. In 2003 it was decided to subsidise quite a number of works of cultural infrastructure, such as the Solon Michaelides Museum/Archive in Lemesos, the restoration of the Cultural Centre of Vasa Kilani, which had been destroyed by fire, the library and exhibition area of the community of Episkopi, the extension/redesigning of the municipal libraries of Larnaka and Dheryneia, the conversion of the Athienou Municipal Market into a Cultural Centre etc.

1.13.3 CREATION OF MAIN PORTAL FOR CULTURAL INFORMATION

The proposal for the creation of a Main Portal for Cultural Information, in association with the University of Cyprus, was approved by the Council of Ministers and its implementation began in September 2000. The programme is of a three year duration. The culture of Cyprus will be promoted on the internet through the Main Portal. The implementation of the 1st phase began in March 2003 and will be completed in May 2004.

1.13.4 ESTABLISHMENT OF SEATS IN VARIOUS UNIVERSITIES

The Ministry of Education and Culture supports research centres and institutions abroad, which specialise in Greek and Cypriot subject matters. The establishment of seats in various universities abroad was approved by the Council of Ministers following a proposal by the Ministry of Education and Culture.

1.13.5 ANNUAL HONORARY GRANTS

The institution of Annual Honorary Grants for creative artists was approved by the Council of Ministers in 2000. In 2003 grants were given to 111 creative artists.

1.13.6 UTILISATION OF THE SPEL BUILDING

Work is proceeding and is expected to be completed in Spring 2004 on the SPEL building for the temporary housing of the State Library, the creation of an exhibition area for the State Collection and the creation of storage space for works from the State Collection for Contemporary Cypriot Art.

1.13.7 PURCHASE OF THE PALLAS CINEMA

Following a proposal by the Ministry of Education and Culture, the Council of Ministers approved the purchase of the Pallas Cinema, which has already been acquired and will be converted into a hall for music events, screening of films and other cultural activities. Surveys for the promotion of this project were continued in 2002. During 2003 the procedure was set in motion for choosing a specialised firm of architects to undertake the preparation of a study on the realisation of the project.

1.13.8 THE EU PROGRAMME "CULTURE 2002"

Since 2002 Cyprus has been participating in the EU programme "CULTURE 2000". Within the framework of promoting our participation, the Cultural Services informed the public about the basic guidelines of the Invitation to Submit Proposals for 2004.

On 20th September 2003 a meeting was held to inform the public about the basic aspects of the Programme with a guest speaker from the Cultural Section of the General Directorate of Education and Culture of the European Union. The meeting was attended by various cultural bodies and generally by organisations that are involved in promoting culture in Cyprus.

Since May 2003 the Cyprus Cultural Contact Point – CCP has been functioning with a full-time staff at the premises of the Ministry of Education and Culture. A similar office functions in all participating countries to promote the Programme and serve the public.

The European Committee has designated the field of Cultural Heritage as a priority for the coming year (2004). A number of Cypriot cultural bodies have expressed interest in the programme and have submitted applications. The Ministry of Education and Culture extends guarantees for the provision of financial support to these bodies, in the event of their projects being chosen by the European Committee.

During 2003, Community Financing was granted to three annual plans in which Cypriot agencies participated as co-organisers.

1.13.9 PARTICIPATION IN THE PROGRAMME OF THE STEERING COMMITTEE FOR CULTURE OF THE COUNCIL OF EUROPE: "EXAMINATION OF NATIONAL CULTURAL POLICIES"

Within the framework of our participation in the above programme, a report was prepared on our national cultural policy. In addition, the head of the Cultural Action Division Mr D. Ronconi, who is responsible for examining the Cypriot National Cultural Report, and the expert-coordinator Mr Gordon visited Cyprus. In May, the extended team of experts visited Cyprus, met with the Minister of Education and Culture, talked with representatives of cultural bodies, and visited cultural foundations. Following this, the team will submit its own report on our cultural policy. In 2004, before the plenary session of the Steering Committee of Culture, the Minister of Education and Culture will present our Cultural Policy, and the experts will put forward their views.

1.14 "CULTURAL OLYMPIAD" PROGRAMME 2001-2004

In 2003 meetings commenced of the Cyprus National Committee for the Cultural Olympiad 2001-2004, a programme that is being organised in Greece as well as in many other countries. The central theme of the programme is the quest for a "Culture of Cultures" and its basic axis are the culture of peace and of social cohesion. The Minister of Education and Culture, the Permanent Secretary of the Ministry of Education and Culture and the Director of Cultural Services participate as members of the committee. The Director of Cultural Services Mrs Eleni Nikita participate as member of the committee.

The Cyprus National Committee for the Cultural Olympiad examined a large number of applications for participation in the Programme of the Cultural Olympiad and approved seven events which will take place during 2004 in Cyprus and in Greece.

1.15 CYPRUS NATIONAL COMMISSION FOR UNESCO

The Cyprus National Commission for UNESCO operates under the Ministry of Education and Culture and it is the competent body for all issues relevant to the objectives of UNESCO. For its operational needs and the promotion of the UNESCO programmes, the Commission is subsidised by the Ministry of Education and Culture.

During 2003, the Cyprus National Commission's activities can be summarized as follows:

1. Promotion of all UNESCO programmes in Cyprus in collaboration with Ministries and governmental agencies, as well as non governmental organisations, whose activities are related to those of the Organization. Dissemination of information concerning the objectives of the Organisation.
2. Organisation of a library hosting UNESCO publications in various languages. Distribution of books, journals, CD-ROMs of the UNESCO Publications Department to the competent agencies and to libraries of educational institutions.

3. Publication of an information bulletin every three months presenting the current activities and programmes of the Organisation in Cyprus and abroad. During 2003, four issues have been published:
 - a) March 2003, Issue No.149
 - b) June 2003, Issue No.150
 - c) September 2003, Issue No.151
 - d) December 2003, Issue No.152
4. Promotion of the UNESCO Participation Programme in Cyprus in collaboration with the Planning Bureau. Via this programme, UNESCO grants scholarships, finances training seminars and provides technical assistance for the implementation of governmental programmes. Promotion of UNESCO's Young Professionals Programme 2004, which provides working opportunities in UNESCO headquarters (Paris) for young professionals. Promotion of the participation of individuals and organisations in the UNESCO's prize contests (Cities for Peace 2003, Young Scientists Prize 2003, World Conference Project on Arts Education).
5. Representation of Cyprus in international conferences. During 2003, the Commission participated in the Intergovernmental Conference on Cultural Policies for Development (Stockholm, May 2003), in the 32nd General Conference of UNESCO (Paris, October 2003) and in the Interregional Training Seminar of New Secretaries General of National Commissions (Paris, October 2003).
6. Organisation of events. In January 2003, the Cyprus National Commission for UNESCO in collaboration with the Greek National Commission for UNESCO organised a photograph exhibition in Nicosia, under the title *World Heritage and the Greek Presence in Afghanistan during Antiquity – The Gandhara Art*. The exhibition gave the opportunity to the Cypriot public to admire the rich cultural heritage of the Gandhara region in Afghanistan which was influenced by the ancient Greek sculptural art.

2.1 AIMS AND PERSONNEL

The C.R.C. was founded in 1962 to promote research on the history and civilisation of Cyprus locally and internationally, to encourage Cypriot and overseas scholars to engage in research on the island's history and civilisation and to have their conclusions published on a systematic basis. Research programmes relevant to the fundamental disciplines of the culture of Cyprus, namely its history, folklore, language, literature, ethnography and social evolution are initiated and implemented. Such research is promoted according to the country's requirements at any given time and within a broader regional context.

For realising the above aims the C.R.C. employs a permanent research staff, utilises secondary school teachers on secondment and co-operates with outside scholars on a contractual basis, both within Cyprus and abroad. It promotes co-operation in the field of scholarship with universities, research centres and other academic institutions both within and outside Cyprus. Members of the Centre's permanent research staff take part in academic conferences related to their field of specialisation and undertake research missions overseas. The C.R.C. also organises conferences and seminars in Cyprus and abroad in co-operation with other academic institutions.

2.2 LIBRARY AND ARCHIVAL COLLECTIONS

The C.R.C. has a specialised library for the furtherance of its various research programmes, containing encyclopaedias, academic journals, monographs, publications of archival material and other reference works, covering the history and civilisation not only of Cyprus but also that of Greece, Europe and the Middle East in general. The classification on computer of this library is presently at an advanced stage. The C.R.C. also houses archival collections of primary source material, consisting of manuscripts, photocopies and photographic copies (offsets) of historical source material, as well as documents, microfilms and cassettes. These have been classified by subject to various archives, namely the Historical Archive, the War Veterans' Archive, the Folklore Archive and the Oral Tradition Archive.

The library's classification system has been upgraded through the introduction of the ABEKT 5 software (System for the Automation of Libraries of the Centre for National Documentation). This constitutes a major advance for the C.R.C. In order to modernise its system of archival management the C.R.C., within the framework of a research programme implemented with the University of Cyprus Library, successfully completed the creation of an Integrated Oral History Database. The C.R.C. has converted all its archival materials kept in the form of cassettes, digital disks, registers, printed matter and photographs into electronic, digital and virtual library form, thereby establishing the potential for projecting internationally the history and culture of Cyprus in an electronic archival form. Furthermore, research missions have continued to the government-controlled areas of Cyprus (rural and urban), where features of the traditional way of life are recorded through interviews for the enrichment of the Oral Tradition Archive. Missions have been undertaken to the towns of Nicosia and Larnaca, the villages of Paliometokho, Pedoulas and Moutoullas in the Nicosia district, Paralimni and Liopetri in the Famagusta district, Xylytymbou in the Larnaca district and Droushia, Mesoyi and

Mesa Khorio in the Paphos district. Data from the villages of Kambos, Stroumbi and Simou have also been recorded.

Publications:

From 1965 until the present day the C.R.C. has published a broad range of academic works, including scholarly monographs, editions of documents and historical source material, conference proceedings, an annual academic review and reprints. These publications, written in Greek and in the major European languages, are placed in the following series:

- i) Texts and Studies in the History of Cyprus
- ii) Publications of the C.R.C.
- iii) Epeteris (Annual Review) of the C.R.C.
- iv) Conference Proceedings of the C.R.C.

2.2.1 PUBLICATIONS OF THE C.R.C. FOR THE YEAR 2003

FIRST SERIES OF PUBLICATIONS

TEXTS AND STUDIES IN THE HISTORY OF CYPRUS

1. Aik. Ch. Aristeidou, *Unpublished Documents on the History of Cyprus from the Venetian State Archives*, Vol. IV (1530-1540), Nicosia 2003.
2. N. Coureas, *The Foundation Rules of Medieval Cypriot Monasteries: Makhairas and St Neophytos*, Nicosia 2003.
3. I. K. Khasiotes, *Ισπανικά Έγγραφα της Κυπριακής Ιστορίας (ΙΣΤ΄-ΙΖ΄αι.)*, Nicosia 2003 (photographic reprint).

SECOND SERIES OF PUBLICATIONS

PUBLICATIONS OF THE CYPRUS RESEARCH CENTRE

1. I. Ionas, *La Maison rurale de Chypre (XVIIIe-XXe siècle). Aspects et Techniques de Construction*, Nicosie 2003 (photographic reprint).
2. Pavlos Liassides, *Άπαντα*, Vol. I, ed. C. G. Yiangoullis, Nicosia 2003 (photographic reprint).
3. Th. D. Kypri, *Υλικά δια την Σύνταξιν Ιστορικού Λεξικού της Κυπριακής Διαλέκτου*, Μέρος Β΄, Γλωσσάριον Ξενοφώντος Π. Φαρμακίδου, Nicosia 2003 (photographic reprint).
4. Th. D Kypri-K. Protopara, *Παραδοσιακά ζυμώματα της Κύπρου. Η χρήση και η σημασία τους στην εθιμική ζωή*, Nicosia 2003 (photographic reprint).

THIRD SERIES OF PUBLICATIONS

ANNUAL REVIEWS

Επετηρίδα [Annual Review] XXIX, 2003

FOURTH SERIES OF PUBLICATIONS

C.R.C. CONFERENCE PROCEEDINGS

Προφορική Θρησκευτική Ποίηση της Κύπρου, ed. K. Protopara, Th. Stavrides and K. D. Louis, Nicosia 2003.

ACTIVITIES OF THE CYPRUS THEATRE ORGANISATION DURING 2003

Acting within the framework of its statutory aims consisting, inter alia, in the promotion of the Art of Theatre in Cyprus, the Cyprus Theatre Organisation continued its artistic and promotional pursuits in 2003.

3.1 ARTISTIC ACTIVITIES DURING 2003

3.1.1 CENTRAL STAGE

No	Play	Performances	Audience
1.	"MOUSE TRAP" by Agatha Christie Translation / Direction: Andreas Christodoulides Period: 4.1. – 23.2.2003	21 (school performance 1)	7.942
2.	"ARSENIC AND OLD LACE" by Joseph Kesserling Translation: Petros Artemis Direction: Yiannis Rigas Period: 1.3. – 20.4.2003	21	4.826
3.	"EPITREPONTES" by Menander Translation: Yiannis Varveris Direction: Evis Gavrielides Period: 26.6. – 18.7.2003	11	5.783
4.	"MEDEA" by Bost Direction: Giorgos Mouaimis Period: 2.9. – 19.9.2004	8	6.406
5.	"THE MAN OUTSIDE" by Wolfgang Borchert Translation: Dina Bambali Direction: Heinz – Uwe Haus Period: 1.11 – 21.12. 2004	19 (school Performance 1)	3.516
TOTAL OF CENTRAL STAGE		80	28.473
COMPARATIVE FIGURES 2002		82	29.272
COMPARATIVE FIGURES 2001		84	23.701

3.1.2 NEW STAGE

No	Play	Performances	Audience
1.	"LA RONDE" by Arthur Snitzler Adaptation /Direction: Evis Gavrielides	1	588
2.	"SUDDENLY LAST SUMMER" by Tennessee Williams Translation: Marios Ploritis Direction: Andreas Marangos Period: 10.1. – 22.2.2003	18	2.537
3.	"THE OTHER HALF OF THE SKY" by Evridices Pericleous Direction: Maria Karsera Period: 7.3. – 19.4.2003	18	1.821
4.	"SAFETY DISTANCE" (chorodrama) Direction / choreography: Lia Charaki Period: 30.5 – 13.6.2003	9	1.025
5.	"VSW : A. BIOGRAPHY" by S.S.Tsakiris Direction: S.S Tsakiris Period: 15.10 – 26.10.2003	10	933
6.	"ENIGMA VARIATION" by Eric-Emmanuel Smidt Translation: Marlina Georgiadou Direction: Phaedros Stasinou Period: 14.11 – 27.12.2003	16	890
TOTAL OF NEW STAGE		72	7.794
COMPARATIVE FIGURES 2002		65	9.726
COMPARATIVE FIGURES 2001		43	4.933

3.1.3 EXPERIMENTAL STAGE

No	Play	Performances	Audience
1.	"TROJAN WOMEN" by Euripides Adaptation / Direction: Giorgos Mouaimis Period: 8.1. – 19.2.2003	17	1.667
2.	"GUILTY SONGS" by Vasilis Mazomenos based on the work of Franz Kafka Direction: Vasilis Mazomenos Period: 5.3. – 16.4.2003	17	938
3.	"MOONLIGHT SONATA" by Yiannis Ritsos Direction: Takis Christofakis Period: 11.4 – 8.5.2003	10	608
4.	"THE HOUSE" by Michalis Pieris Direction: Evis Gavrielides Period: 19.11 – 18.12.2003	11	671
TOTAL OF EXPERIMENTAL STAGE		55	3.884
COMPARATIVE FIGURES 2002		18	1.476
COMPARATIVE FIGURES 2001		16	1.443

3.1.4 CHILDREN'S STAGE

No	Play	Performances	Audience
1.	"PHEVOS AND THE ATHENA'S RING" by Vasiliki Photiou Direction: Andreas Tsouris Period: 14.1 – 28.2.2003	24 (school performances:24)	11.024
2.	"THE GREEDY KING" by Athena Dracopoulou Direction: Pantelis Antonas Period: 5.2. – 21.3.2003	12 (school performances:12)	4.431
3.	"THE MOON FAIRY" by Yuri Stupel Direction: Pitsa Antoniadou Period: 12.10 – 28.10.2003	41 (school performances:30)	17.814
TOTAL OF CHILDREN'S STAGE		77	33.269
COMPARATIVE FIGURES 2002		86	36.211
COMPARATIVE FIGURES 2001		111	58.531
GRAND TOTAL		284	73.420
COMPARATIVE FIGURES 2002		251	76.685
COMPARATIVE FIGURES 2001		254	88.608

The above figures concern performances and audiences in Cyprus only.

3.1.5 PARTICIPATION OF THE CYPRUS THEATRE ORGANISATION AT THE EPIDAUROS FESTIVAL DURING THE YEARS 2003, 2002, 2001

Year	Play	Performances	Audience
2003	Menander "EPITREPONTES"	2	6.000
2002	Euripides "PHOENICIAN WOMEN"	2	10.000
2001	Aeschylus "SEVEN AGAINST THEBES"	2	8.500

3.1.6 COMPARATIVE CHART OF THE NUMBER OF PLAYS, PERFORMANCES AND AUDIENCES IN CYPRUS AND ABROAD

2003

	Plays		Performances		Attendants		Attendants
	Cyprus	Abroad	Cyprus	Abroad	Cyprus	Abroad	Total
Central Stage	4	1	80	4	28.473	6.450	34.923
New Stage	5	2	72	4	7.793	940	8.734
Experimental Stage	4	-	55	-	3.884	-	3.884
Children's Stage	1	-	77	-	33.269	-	33.269
TOTAL	14	3	284	8	73.420	7.390	80.810

2002

	Plays		Performances		Attendants		Attendants
	Cyprus	Abroad	Cyprus	Abroad	Cyprus	Abroad	Total
Central Stage	6	2	82	6	29.272	3.200	32.472
New Stage	3	1	65	2	9.726	400	10.126
Experimental Stage	1	-	18	-	1.476	-	1.476
Children's Stage	2	-	86	-	36.211	-	36.211
TOTAL	12	3	251	8	76.685	3.600	80.285

2001

	Plays		Performances		Attendants		Attendants
	Cyprus	Abroad	Cyprus	Abroad	Cyprus	Abroad	Total
Central Stage	6	2	84	7	23.701	9.520	33.221
New Stage	2	-	43	-	4.933	-	4.933
Experimental Stage	1	-	16	-	1.443	-	1.433
Children's Stage	2	-	111	-	58.531	-	58.531
TOTAL	11	2	254	7	88.608	9.520	98.118

* The figures of this column include productions of THOC that toured abroad.

3.2 THE DEVELOPMENT SECTION OF THE CYPRUS THEATRE ORGANISATION

The Cyprus Theatre Organisation continued and intensified during 2003 its activities for the development of theatre in Cyprus through its subsidy policy and developmental programmes which cover:

Subsidisation of professional theatre performance,

School theatre (Pancyprian student games, teacher training, advisory support to school stages performances for the Pancyprian student games, drama for special needs education)

Amateur Theatre – Pancyprian Festival of Amateur Theatre, support to participating amateur groups within the Festival, educational seminars, Cyriot Theatre Museum,

Educational programmes (covering audiences, playwrighting, theatre artist), creation of new and renovation of theatre buildings.

Listed below are the activities in brief completed in 2003:

3.2.1 SUBSIDISATION OF PROFESSIONAL THEATRES

• PLAN C (annual subsidisation of non-profitable companies)

	2003 £	2002 £	2001 £
SATIRICON THEATRE	131.600	124.000	119.000
THEATRO ENA	123.500	121.000	116.000
THEATRE DEVELOPMENT COMPANY OF LIMASSOL (E.TH.A.L.)	116.869	123.000	119.997
"SKALA" THEATRE	120.070	108.000	102.000
TOTAL	492.039	476.000	456.997

• **PLAN B (Ad Hoc Subsidisation of non-profitable companies)**

	2003	2002	2001
	£	£	£
ANIKTO THEATRO	48.000	--	--
THEATRE DIONYSOS	32.000	33.500	--
THEATRE ANEMONA	18.000	12.000	--
NEANICON THEATRE OF CYPRUS	8.000	8.000	--
NEW MUSIC STAGE	--	--	22.000
TOTAL	106.000	53.500	22.000

• **PLAN A (Ad Hoc Subsidisation of theatre groups) 2003**

	£
PHOTOS PHOTIADES & SAVVAS SAVVA	2.000
MIDAS TOUCH PRODUCTIONS ("Romeo & Juliet")	1.000
TOTAL	3.000

THEATRE WITHIN CYPRIOT COMMUNITIES ABROAD, 2003

	£
THEATRE GROUP "OUR CYPRUS"	7.000
THEATRO "TECHNIS", LONDON	4.000
TOTAL	11.000
GRAND TOTAL SUBSIDISATIONS 2003	612.039

3.2.2 CREATION OF NEW AND RENOVATION OF THEATRE BUILDINGS DURING 2003

2003	2002	2001
£	£	£
258.927	305.557	71.577

* Figure includes £140.119 for the Theatre building of the Cyprus Theatre Organisation and £22.508 for the rental of theatre space.

3.2.3 OTHER SUBSIDIES AND ACTIVITIES

NO	ACTIVITY	£
	Amateur Theatre 2003	
1.	16th Pancyprian Festival of Amateur Theatre	21.503
	Teaching of theatre education	11.225
	'LAIKON THEATRO AGLADJIAS'	6.000
	Expenses for guest performance of Chios Theatre group	3.558
	Participation of Cyprus at the 16th Annual Meeting of Amateur Theatres of the Aegean in Lymnos	2.804
	University of Cyprus Theatre group	1.000
	THEATRE GROUP 'PAOK', KAPEDES	500
	THEATRE GROUP 'PARAVASI OLYMPIAS LYMPION'	500
	Host to 'Souris' theatre group, Syros	327
	KALIA CHARALAMBOUS GROUP	300
	TOTAL	47.717
	Amateur Theatre 2002	
2.	15th Pancyprian Festival of Amateur Theatre	19.032
	Teaching of Theatre Education – Takis Christofaki	10.873
	Expenses for Guest Performance of Syros Theatre Group	3.683
	Participation of Cyprus at the 15th Annual Meeting of Amateur Theatres of the Aegean in Mytilini	2.062
	University of Cyprus Theatre Club	1.000
	Halkanoras Idalion Society	600
	Geroskipou Theatre Workshop	300
	14th Pancyprian Festival of Amateur Theatre	178
	TOTAL	37.728
	Amateur Theatre 2001	
3.	14th Pancyprian Festival of Amateur Theatre	15.960
	Subsidisation of the Popular Theatre of Aglandjia	6.000
	Teaching of Theatre to Amateur groups	4.431
	Host to the Theatre group of Mitilini	2.364
	Cyprus Participation at the Meeting of Amateur groups of the Aegean	1.920
	Other	4.021
	TOTAL	34.696

School Theatre:

	2003 £	2002 £	2001 £
14 th Pancyprian Student Games in memory of Panayiotis Sergis	25.877	16.354	12.851
Education Drama within schools of secondary and special needs Education	17.934	9.322	9.641
Panhellenic Games	140	295	239
Other	86	--	--
TOTAL	44.037	25.971	22.731

Other Activities:

£

Theatre Awards THOC – Melina Merkouri	40.580
Annual Subsidy of the Cyprus Centre of the International Theatre Institute	40.000
Creation of THOC website	29.704
Cyprus participation at the International exhibition of scenography "Prague Quadrennia' 04"	17.832
Participation 'Culture 2000'	11.418
Subsidisation of publications	5.391
Actors Union of Cyprus	4.000
Cyprus Playwrights Society	3.500
Friends of Shadow Theatre	1.000
'Amphidromo' Chorotheatre	400
TOTAL	153.825

4. THE CYPRUS LIBRARY

The Cyprus Library was established in 1987 (Law 51/87). It comprises the Central Library, Eleftheria Sq., Nicosia, and the Children's Library, Ayios Antonios Elementary School, Nicosia.

In 2003 the Central Library held more than 80,000 books and provided lending and reference services to users in Cyprus and abroad. Its primary collections comprised Cypriot books and periodicals, and United Nations documents.

The Bulletin of the Cyprus Bibliography for 2002 was published by the Library.

PART C SPORTS

1. CYPRUS SPORT ORGANISATION

The Cyprus Sport Organisation is responsible for the development of the out-of-school sports, and the Sports For All programme, in its capacity as the Highest Athletic Authority in the Republic of Cyprus, in compliance with the Law 69-96 on the Cyprus Sport Organisation.

The functioning structure of the CSO is as follows:

1. Sports Sector
2. Sporting Grounds Sector
3. Financial Administration Branch
4. Human Resources Branch
 - The competitive Sports, the Sports For All and all the various programmes undertaken by the Organisation (Anti-Doping, N.S.D.S.S., Violence etc) come under the Sports Sector.
 - The creation and / or the improvement of the sport infrastructure as well as the supervision and maintenance of all the sporting grounds owned by the Organisation come under the Sporting Grounds Sector.
 - All the financial planning of the C.S.O. and the financial processes auditing come under the Financial Administration Department.
 - The training of all the permanent staff of the Organisation, the follow up of the Sport Research Center and the Relations with the Trade Unions come under the Human Resources.

Analysis of the above Sectors and Departments:

The Sport Sector was involved in two disciplines: The Competitive Sports and the Sports For All programme.

1.1 COMPETITIVE SPORTS

The Competitive Sports was granted the financial support of the Organisation amounting to £7.900,00-. The Clubs and Federations were subsidised with that amount - and the International Sport Relations with the amount of £270.000,-

It is stated that the Agreements for Sports Co-operation signed between our country and European Countries, the one with Greece being the strongest, have benefited almost all the sports in Cyprus (30) by being involved in the training of teams in view of International competitions and their participation in competitions organised by both countries.

The individual activities of high level sports in 2003 were a very good representation at the Universidad Games in Korea as well as very good presence of our country at the European Championships of Weight- Lifting in Greece, at the World Championships of Shooting in Cyprus as well as at the Games of Small States of Europe (AMKE) in Malta.

Simultaneously our teams at club level had exceptional appearances as that of APOEL in the European Football Championship and the club of AEL- Limassol in Basketball.

The Competitive Sports Sector gave particular importance to the preparation of high level athletes for the Olympic Games in Athens 2004. At the same time the Organisation decided to provide new, high benefits for athletes and Trainers for achievements in leading international competitions. A scheme also exists for the provision of scholarships to athletes based on both their academic and sports achievements. Emphasis has also been given to research aiming at the evaluation and exploitation on aiding scientific knowledge for the Sports Sector and more specifically for the Cypriot sport reality.

In the field of fighting the use of prohibited substances and methods in Sports, the Organisation followed the international strategy in the application of coordinated efforts and effective programmes, particularly the statement of Copenhagen for the adoption of World Doping Code.

1.2 MASS SPORTS (SPORTS FOR ALL)

The programme was operationally involved in four individual disciplines:

- a) The «Sport for All» programme directed at all the elementary school children, aiming basically to orient them and familiarise them with sports.
- (b) The specialised programmes discipline aiming at determining a sport hobby.
- (c) The "Child and Swimming" discipline and
- (d) The "Pre elementary education" discipline, addressing children of a pre school age aiming to make them familiar with sports in a playful manner.

Even more programmes were launched dealing with "Sports and Man", "Sports and Woman" addressing individuals of middle and third age, their objective being health.

Within the framework of the Sports For All programme, almost 10.000 individuals (children and adults) were involved in more than 250 centres and 83 teachers of Physical Education worked on a temporary basis.

The programme of Physical Education in the National Guard is an important contribution of the Sports For All programme, aiming at upgrading physical education in the National Guard.

Approximately £510.000,00- were spent on the above programmes.

1.3 SPORTING GROUNDS SECTOR

Seven (7) million pounds were spent by the Sporting Grounds Sector for subsidies of non-privately owned sporting grounds and for the construction of new ones.

In this respect the works at the Agros National Centre are going through the completion stage, the turfs at the MAK and the Tsirio Sport Centre have been upgraded at a cost of 600.000-, the GSZ ground has also been upgraded with some 5000 additional seats for spectators, the Martial Arts room at the Stavrovouni camp has been completed and delivered etc.

The regional development programme has at the same time been pursued with the upgrading and the improvement of 40 football grounds in the country.

1.4 FINANCIAL ADMINISTRATION BRANCH

The income and the expenses of the CSO during 2000-2002 are mentioned in the following table:

TOTAL INCOME-EXPENSES TABLE

	2001	2002	2003
	Actual	Actual	Approved
	£	budget	£
	£	£	£
INCOME			
1. ΠΡΟΠΟ-ΠΡΟΠΟΓΚΟΛ	20.228	0	0
2. Government owned Sponsoring	6.340.835	19.700.000	26.117.987
3. Income from Privately-owned and other Athletic facilities	85.874	185.608	79.720
4. Collection of fees	173.576	186.840	156.000
5. Other Income	443.807	661.900	797.500
6. Additional Government owned Sponsoring	12.509.165	0	0
Total of Income	19.573.485	20.734.348	27.151.207
EXPENSES			
1. Administrative Expenses	2.214.956	2.276.472	3.079.490
2. Sponsoships	8.854.477	9.033.685	9.617.365
3. Creation & Improvements of Athletic facilities	5.833.553	7.610.609	12.016.262
4. Settlement of Loans and other Obligations	831.157	1.931.780	2.004.890
5. Policing of Grounds	0	400.000	400.000
6. NonForecasted Expenses and Reserve fund	0	0	33.200
Total of Expenses	17.734.143	21.252.546	27.151.207

1.5 HUMAN RESOURCES BRANCH

The operation of the Sport Research Centre, the CSO Sport Academy and Social Sports have been placed under the above department and an amount of £128.000,00-was spent in 2003.

The CSO Sport Academy, which has assumed the training of all our Federations, has subsidised them for more than 90 seminars, and 965 athletes belonging to national teams and clubs have been examined via processes of the Sport Research Centre.

In regard to social sports, particular stress was laid on the anti-doping struggle by organising various events and seminars.

CONCLUSION

Sports have been given to us as a heritage by our ancestors in a certain model, a model that in the passing of time has been lost. We, as an Organisation aim in the search of that lost sport model which is closely connected with our cultural movement, including the education provided by the state.

Exercise and sports as a way of life, not only upgrades biologically but also ensures up to a certain degree the health and mental well-being of Cypriot citizens. Also, in all their forms, exercise and sports are means of communication, brotherhood, collaboration and peace. In order to achieve all these qualities the CSO has such plans and programmes within which the citizen is not just a passive recipient but a collaborator with attendance in sport activities of his choice and desire at any age or competitive level.

All these go through Fair Play and Ethics of Sports and our attachment to our European orientation.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄ : ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2002-2003

Επαρχία Λευκωσίας

Α/Α	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
1	Αγ. Ομολογητές (ΚΑ)	10	254
2	Αγ. Ομολογητές (ΚΒ)	9	238
3	Αγ. Ανδρέας (ΚΑ)	6	167
4	Αγ. Ανδρέας (ΚΒ)	6	141
5	Αγ. Αντώνιος	9	172
6	Αγ. Δομέτιος Α΄ (ΚΑ)	6	127
7	Αγ. Δομέτιος Α΄ (ΚΒ)	6	131
8	Αγ. Δομέτιος Β΄ (ΚΑ)	7	150
9	Αγ. Δομέτιος Β΄ (ΚΒ)	7	177
10	Αγ. Δομέτιος Γ΄	11	206
11	Αγ. Κασιανός	6	71
12	Αγλαντζιά Α΄ (ΚΑ)	6	126
13	Αγλαντζιά Β΄ (ΚΒ)	6	168
14	Αγλαντζιά Γ΄	9	198
15	Αγλαντζιά Δ΄ (ΚΑ)	10	238
16	Αγλαντζιά Δ΄ (ΚΒ)	8	214
17	Αγλαντζιά Ε΄	11	223
18	Αγλαντζιά ΣΤ΄	10	189
19	Ακρόπολη (ΚΑ)	10	251
20	Ακρόπολη (ΚΒ)	11	305
21	Απ. Βαρνάβας	13	350
22	Δασούπολη (ΚΑ)	9	214
23	Δασούπολη (ΚΒ)	9	225
24	Έγκωμη Α΄ (ΚΑ)	7	165
25	Έγκωμη Α΄ (ΚΒ)	7	178
26	Έγκωμη Β΄	6	134
27	Ελένιο (ΚΑ)	4	83
28	Ελένιο (ΚΒ)	5	98
29	Καίμακλι Α΄ (ΚΑ)	6	129
30	Καίμακλι Β΄ (ΚΒ)	7	150
31	Καίμακλι Γ΄ (ΚΑ)	9	228
32	Καίμακλι Γ΄ (ΚΒ)	9	219
33	Λυκαβητός (ΚΑ)	6	177
34	Λυκαβητός (ΚΒ)	8	194
35	Μακεδονίτισσα Α΄	17	397
36	Μακεδονίτισσα Β΄	18	464
37	Νοσοκομείο (Μακάρειο)	0	0
38	Παλουριώτισσα Α΄ (ΚΑ)	6	149
39	Παλουριώτισσα Α΄ (ΚΒ)	6	157
40	Παλουριώτισσα Β΄ (ΚΑ)	6	122
41	Παλουριώτισσα Β΄ (ΚΒ)	6	137
42	Παλουριώτισσα Γ΄	8	150
43	Αγ. Μαρίνα (ΚΑ)	6	132
44	Αγ. Μαρίνα (ΚΒ)	7	155
45	Αγ. Βασίλειος (ΚΑ)	12	302
46	Αγ. Βασίλειος (ΚΒ)	12	328
47	Αγ. Σπυρίδωνας	9	154
48	Αρχάγγελος	16	394
49	Απ. Λουκάς (Κόκκινες)	17	391
50	Περνέρα	18	412

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
51	Σταυρός (ΚΑ)	10	265
52	Σταυρός (ΚΒ)	9	246
53	Χρυσελεούσα (ΚΑ)	8	167
54	Χρυσελεούσα (ΚΒ)	7	188
55	Φανερωμένη	7	127
56	Χ"Γεωργάκης Κορνέσιος	7	159
57	Αγ. Βαρβάρα	6	132
58	Αγ. Μαρίνα Ξυλιάτου (Λαγουδερά)	3	59
59	Αγ. Τριμιθιάς	6	95
60	Αγ. Επιφάνιος	2	25
61	Αγ. Ιωάννης Μαλούντας	2	28
62	Αγροκηπιά	2	29
63	Ακάκι	12	247
64	Αλάμπρα	6	118
65	Ανάγυια	6	117
66	Αναλύντας	2	23
67	Ανθούπολη (ΚΑ)	8	175
68	Ανθούπολη (ΚΒ)	8	174
69	Άγιος Μάρωνας Ανθούπ.	6	105
70	Αρεδιού	6	125
71	Αστρομερίτης	11	204
72	Βυζακιά	3	37
73	Γαλάτα	6	66
74	Γέρι Α΄	12	218
75	Γέρι Β΄	10	194
76	Δάλι Α΄	12	239
77	Δάλι Β΄	11	237
78	Δένεια	3	35
79	Δευτερά	12	289
80	Επισκοπειό	3	47
81	Εργάτες	8	160
82	Ευρύχου	6	103
83	Κακοπετριά	6	80
84	Καλό Χωριό Ορεινής	6	69
85	Καλοπαναγιώτης-Μουτουλάς	6	50
86	Καμπιά	3	30
87	Κάμπος (Τσακκίστρα)	2	27
88	Καπέδες	3	60
89	Κάτω Μονή	3	27
90	Κλήρου	7	137
91	Κοκκινοτριμιθιά Α΄	7	148
92	Κοκκινοτριμιθιά Β΄	6	150
93	Κοράκου	3	39
94	Λακατάμεια Α΄ (ΚΑ)	6	149
95	Λακατάμεια Α΄ (ΚΒ)	7	179
96	Λακατάμεια Β΄	16	364
97	Λακατάμεια Γ΄	13	323
98	Λακατάμεια Δ΄	18	461
99	Λακατάμεια Ε΄	8	180
100	Λακατάμεια Στ΄	14	364
101	Λατσιά Α΄	12	235
102	Λατσιά Β΄ (ΚΑ)	8	188
103	Λατσιά Β΄ (ΚΒ)	7	184
104	Λατσιά Γ΄	12	312
105	Λατσιά Δ΄	12	301
106	Λυθροδόντας	12	271
107	Λύμπια	12	238
108	Μαθιάτης	6	81
109	Μαλούντα	3	33
110	Μάμμαρι	6	130

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
111	Μένοιχο	6	100
112	Μιτσερό	4	60
113	Νικητάρι	4	49
114	Ξυλιάτος	1	11
115	Ορούντα	3	36
116	Παλιομέτοχο Α´	12	260
117	Παλιομέτοχο Β´	8	175
118	Παλαιχώρι (Απλίκι, Ασκάς)	6	128
119	Πέρα Ορεινής	6	76
120	Πέρα Χωριό Νήσου Α´	11	201
121	Πέρα Χωριό Νήσου Β´	7	146
122	Περιστερώνα	9	185
123	Πολιτικό	2	29
124	Ποτάμι	3	44
125	Ποταμιά	3	38
126	Σια	5	54
127	Τσέρι Α´	12	262
128	Τσέρι Β´ (Κοτσιάτης)	9	168
129	Φαρμακάς (Καμπί)	3	37
130	Φλάσου Κάτω	3	27
131	Ψημολόφου	6	86
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	1000	21549

Επαρχία Λεμεσού

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
1	Λεμεσός Α´ (ΚΑ)	6	128
2	Λεμεσός Α´ (ΚΒ)	6	151
3	Λεμεσός Β´ (ΚΑ)	12	288
4	Λεμεσός Β´ (ΚΒ)	12	300
5	Λεμεσός Γ´	12	272
6	Λεμεσός Δ´ (ΚΑ)	9	210
7	Λεμεσός Δ´ (ΚΒ)	9	245
8	Λεμεσός Ε´ (ΚΑ) - Αγ. Ιωάννη	8	190
9	Λεμεσός Ε´ (ΚΒ)	8	191
10	Λεμεσός ΣΤ´ (ΚΑ) - Αγ. Νικολάου	10	231
11	Λεμεσός ΣΤ´ (ΚΒ)	10	239
12	Λεμεσός Ζ´ (ΚΑ) - Απ. Ανδρέα	9	228
13	Λεμεσός Ζ´ (ΚΒ)	9	237
14	Λεμεσός Η´ (ΚΑ) - Ομόνοια	6	102
15	Λεμεσός Η´ (ΚΒ)	6	133
16	Λεμεσός Θ´ (ΚΑ) - Καψάλου	7	164
17	Λεμεσός Θ´ (ΚΒ)	7	185
18	Λεμεσός Ι´ (ΚΑ) - Χαλκούτσας	12	318
19	Λεμεσός Ι´ (ΚΒ)	12	327
20	Λεμεσός ΙΑ´ (ΚΑ) - Τσίρειο	11	305
21	Λεμεσός ΙΑ´ (ΚΒ)	12	322
22	Λεμεσός ΙΒ´ (ΚΑ) - Λανίτειο	8	193
23	Λεμεσός ΙΒ´ (ΚΒ)	9	235
24	Λεμεσός ΙΓ´ (ΚΑ) - Αγ. Σπυρίδωνα Α´	9	220
25	Λεμεσός ΙΓ´ (ΚΒ)	9	238
26	Λεμεσός ΙΔ´ - Μέσα Γειτονιά	10	224
27	Λεμεσός ΙΕ´ (ΚΑ) - Αγ. Νεοφύτου	9	196
28	Λεμεσός ΙΕ´ (ΚΒ)	8	210

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
29	Λεμεσός ΙΣΤ´ - Ζακάκι	13	323
30	Λεμεσός ΙΖ´ - Μονοβόλικος	17	427
31	Λεμεσός ΙΗ´ - Αγ. Αντωνίου	9	179
32	Λεμεσός ΙΘ´ - Αγ. Φύλαξης	13	336
33	Λεμεσός Κ´ - Αγ. Παντελεήμονα	21	562
34	Λεμεσός ΚΑ´ - Κοντοβάθκια	16	388
35	Λεμεσός ΚΒ´ - Αγ. Γεωργίου	14	331
36	Λεμεσός ΚΓ´ - Αγ. Σπυρίδωνα Β´	18	439
37	Λεμεσός ΚΔ´ - Απ. Βαρνάβα	13	337
38	Λεμεσός ΚΕ´ - Εκάλη	14	365
39	Νοσοκομείου Λεμεσού	0	0
40	Άγ. Αθανάσιος Α´	12	267
41	Άγ. Αθανάσιος Β´	9	187
42	Άγ. Ανάργυροι	4	54
43	Άγ. Αμβρόσιος	2	24
44	Άγ. Ιωάννης	3	47
45	Άγ. Τύχωνας	4	65
46	Άγρός	5	71
47	Ακρωτήρι	4	64
48	Απαισιά (Άλασσα)	2	30
49	Ασγάτα	3	43
50	Ασώματος	2	24
51	Αυδήμου	6	104
52	Αψιού	2	31
53	Γερμασόγεια	8	156
54	Επισκοπή (Σωτήρα)	12	312
55	Ερήμη	6	114
56	Ιαματική	6	123
57	Καλό Χωριό	6	110
58	Καντού (Σωτήρα)	2	35
59	Κολότσι Α´	6	115
60	Κολότσι Β´	12	279
61	Κυπερούντα	7	160
62	Κυβίδες Κάτω	6	121
63	Λινόπετρα	12	233
64	Μουτταγιάκα (Αρμενοχώρι)	12	228
65	Όμοδος	2	23
66	Παλώδια	2	31
67	Παρεκκλησιά	6	116
68	Πάχνα (Δορά)	6	86
69	Πελένδρι	6	90
70	Πεντάκωμο	2	28
71	Πισσούρι	4	72
72	Πλάτρες Κάτω	2	24
73	Πολεμίδα Κάτω Α´	8	178
74	Πολεμίδα Κάτω Β´	9	194
75	Πολεμίδα Πάνω	18	418
76	Ποταμός Γερμασόγειας Α´	11	242
77	Ποταμός Γερμασόγειας Β´ - Κολούμπια	15	362
78	Πύργος	8	145
79	Σπιτάλι (Παραμύθα)	2	31
80	Σούνι (Ζανατζιά – Βουνί)	2	27
81	Τραχώνι	12	262
82	Τρμίκλινη	6	91
83	Ύψωνας Α´	13	342
84	Ύψωνας Β´	12	297
85	Φασούλα	1	11
86	Φοινί	2	26
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ	705	16062

Επαρχία Λάρνακας

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
1	Αγ. Ανάργυροι	13	327
2	Αγ. Γεώργιος	11	225
3	Αγ. Ιωάννης	10	201
4	Αγ. Λάζαρος Α΄	12	306
5	Αγ. Λάζαρος Β΄	6	120
6	Δροσιά (Κ.Α.)	10	281
7	Δροσιά (Κ.Β.)	11	288
8	Εθν. Μακάριος (Κ.Α.)	8	190
9	Εθν. Μακάριος (Κ.Β.)	9	203
10	Καλογεράς, (Κ.Α.)	9	244
11	Καλογεράς, (Κ.Β.)	9	256
12	Καμάρες	19	530
13	Νοσοκομείο Μακάρειο	0	0
14	Πρόδρομος (Κ.Α.)	9	242
15	Πρόδρομος (Κ.Β.)	10	286
16	Σωτήρος	14	373
17	Ζήνων	12	298
18	Αγγλισίδες (Μεννόγια)	6	111
19	Αγ. Άννα	2	22
20	Αγ. Βαβατσινιάς	1	13
21	Αγ. Θεόδωρος	4	58
22	Αθηνού (ΚΑ)	9	215
23	Αθηνού (Κ.Β.)	10	244
24	Αλαμινός	3	28
25	Αλεθρικό (Κιβισίλλι)	6	92
26	Αναφωτία	5	73
27	Αραδίππου Α΄	10	235
28	Αραδίππου Β΄ (Αβδελερό)	13	336
29	Αραδίππου Γ΄	12	332
30	Αραδίππου Δ΄	13	315
31	Δρομολαξιά Α΄	7	178
32	Δρομολαξιά Β΄	7	162
33	Ζύγι (Βασιλικό, Μαρί)	4	52
34	Καλαβασός	3	53
35	Καλό Χωρίο	6	126
36	Κελλιά	3	24
37	Κίτι	12	285
38	Κλαυδιά	3	24
39	Κόρνος	12	248
40	Κοφίνου	6	125
41	Λειβάδια (Κ.Α.)	9	242
42	Λειβάδια (Κ.Β.)	9	255
43	Λεύκαρα Πάνω	6	116
44	Μαζωτός	4	68
45	Μαρώνι	3	31
46	Μενεού	12	266
47	Μοσφιλωτή	6	124
48	Ξυλοτύμπου Α΄	6	174
49	Ξυλοτύμπου Β΄	8	160
50	Ξυλοφάγου Α΄	12	268
51	Ξυλοφάγου Β΄	12	273
52	Οδού	2	20
53	Ορά (Μελίνη)	2	21
54	Ορμήδεια Α΄	11	212
55	Ορμήδεια Β΄	10	199
56	Ορόκλινη	12	292
57	Περβόλια	9	183
58	Πύλα	6	86

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
59	Πυργά	4	69
60	Τερσεφάνου	6	96
61	Τόχνη	2	25
62	Τρούλλοι	6	115
63	Χοιροκοιτία	5	69
64	Ψευδάς	6	132
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ		498	11217

Επαρχία Αμμοχώστου

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
1	Αγ. Νάπα	12	309
2	Αυγόρου Α΄	12	265
3	Αυγόρου Β΄	12	223
4	Βρυσούλες	7	157
5	Δασάκι Άχνας	10	198
6	Δερύνεια Α΄	7	144
7	Δερύνεια Β΄	7	152
8	Δερύνεια Γ΄	11	245
9	Λιοπέτρι Α΄	12	252
10	Λιοπέτρι Β΄	11	215
11	Παραλίμνι Α΄	13	319
12	Παραλίμνι Β΄	12	254
13	Παραλίμνι Γ΄	12	264
14	Παραλίμνι Δ΄	12	301
15	Σωτήρα Α΄	12	259
16	Σωτήρα Β΄	12	247
17	Φρέναρος	12	308
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ		186	4112

Επαρχία Πάφου

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
1	Πάφος Α΄ - Νεοφύτειο	6	188
2	Πάφος Β΄ - Δημήτρειο	8	222
3	Πάφος Γ΄ (Κ.Α.) – Απ. Παύλου	6	174
4	Πάφος Γ΄ (Κ.Β.) - Απ. Παύλου	6	188
5	Πάφος Δ΄ - Κ. Περβολιών	10	253
6	Πάφος Ε΄ - Μούτταλος	7	163
7	Πάφος Στ΄ - Κ. Πάφος	11	248
8	Πάφος Ζ΄ - Αγ. Κενδέα	10	290
9	Πάφος Η΄ - Ιορδάνειο	12	281
10	Πάφος Θ΄ - Κουπάτειο	14	389
11	Πάφος Ι΄ - Δασούδι	18	454
12	Πάφος ΙΑ΄ - Μετέωρα	14	369
13	Αγ. Γεώργιος	2	17
14	Αγ. Μαρίνα Χρυσοχούς	6	83
15	Αναρίτα	3	32
16	Αργάκα	6	83
17	Γεροσκήπου Α΄	9	242
18	Γεροσκήπου Β΄	13	367
19	Γιόλου (Μηλιού)	6	78
20	Δρούσια	3	34
21	Εμπα	12	265

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
22	Ινια	3	33
23	Κάθηκας	2	14
24	Κανναβιού	1	8
25	Κισσόνεργα (Ακουρσός)	6	156
26	Κονιά	6	117
27	Κούκλια	3	54
28	Μανδριά	3	39
29	Μεσόγη (Μέσα Χωριό)	6	135
30	Παναγιά (Ασπρογιά)	3	50
31	Πέγεια	6	156
32	Περιστερώνα (Φιλούσα Χρ.)	1	12
33	Πολέμι	6	81
34	Πόλη Χρυσοχούς	11	241
35	Πωμός	4	54
36	Στατός-Αγ.Φώτιος	2	18
37	Στρουμπί	3	31
38	Τάλα	6	82
39	Τίμη	6	118
40	Τρεμιθούσα	3	34
41	Τσάδα (Κοίλη)	4	57
42	Χλώρακα Α΄	8	204
43	Χλώρακα Β΄ (Λέμπα)	7	176
44	Χολέτρια	3	32
45	Κάτω Πύργος	6	95
46	Σίμου	2	23
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΑΦΟΥ	293	6440

ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Επαρχία Αμμοχώστου

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
1.	Ριζοκάρπασο	3	21

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
1.	Επαρχία Λευκωσίας	131	1000	21549
2.	Επαρχία Λεμεσού	86	705	16062
3.	Επαρχία Λάρνακας	64	498	11217
4.	Επαρχία Αμμοχώστου	17	186	4112
5.	Επαρχία Πάφου	46	293	6440
6.	Κατεχόμενα	1	3	21
	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ	345	2685	59401

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄ : ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

Επαρχία Λευκωσίας

Α/Α	ΔΗΜΟΣΙΟ/ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΣΙΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΗΠΙΑΓ.	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΑΓ.
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 9/12+	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 9/12+
1.	Άγιος Ανδρέας	1	20	0	0	12	0
2.	Αγ. Αντώνιος	1	28	2	40	26	8
3.	Αγ. Κασσιανός	1	8	0	0	5	0
4.	Αγ. Δομέτιος Α΄	1	22	0	0	14	0
5.	Αγ. Δομέτιος Β΄	2	46	0	0	26	0
6.	Αγ. Δομέτιος Γ΄	1	23	0	0	11	0
7.	Αγλαντζιά Α΄ - Αγ. Γεώργιος	3	73	2	49	49	0
8.	Αγλαντζιά Δ΄	2	53	0	0	35	0
9.	Αγλαντζιά Ε΄	2	53	0	0	24	0
10.	Ακρόπολη	2	60	1	24	41	0
11.	Δασούπολη	2	50	1	26	38	0
12.	Έγκωμη Α΄	1	26	0	0	14	0
13.	Έγκωμη Β΄	1	20	0	0	11	0
14.	Καϊμακλί	5	83	2	35	31	0
15.	Κοιν. Μερ. Αγ. Ομολογ.	9	164	0	0	58	0
16.	Κοιν. Μερ. Αγ. Ομολ. Στροβλ.ΙΙΙ	1	12	0	0	7	0
17.	Παλουριώτισσα Β΄	1	25	0	0	10	0
18.	«ΜΑΝΑ» Παλουριώτισσα	9	137	0	0	55	0
19.	Παλουριώτισσα Α΄	1	22	1	14	22	0
20.	Στρόβολος Α΄ - Χρυσελεύσα	2	57	0	0	26	0
21.	Στρόβολος Β΄ - Αγ. Μαρίνα	1	21	1	18	21	0
22.	Στρόβολος Γ΄ - Λοιζίδειο	2	40	1	19	29	0
23.	Στρόβολος Δ΄ - Αγ. Σπιρίδωνας	2	34	0	0	19	0
24.	Στρόβολος Ε΄ - Σταυρού	2	52	0	0	30	0
25.	Συν. Κόκκινες Στροβόλου - Απ. Λουκά	2	52	0	0	27	0
26.	Στρόβολος Ζ΄	1	29	0	0	21	0
27.	Λαίονς	1	22	2	41	13	14
28.	ΠΑΣΥΔΥ	1	24	2	43	18	0
29.	ΠΑΙΔΟΜΑΝΑ	1	20	0	0	8	0
30.	ΠΕΟ Παπαρούνα	1	21	1	20	8	8
31.	Φανερωμένη	1	18	0	0	8	0
32.	Μακάρειο Νοσοκομείο	1	0	0	0	0	0
33.	Στ΄ Στροβόλου - Εξόρμηση	1	34	4	52	30	0
34.	Αγ. Βαρβάρα	1	24	0	0	16	0
35.	Αγ. Βαρβάρα - Παπασταύρου Παπαγαθαγγέλου	1	26	1	16	10	0
36.	Αγ. Μαρίνα Ξυλιάτου	1	14	0	0	8	0
37.	Αγ. Τριμιθιάς	1	23	1	13	19	1
38.	Ακάκι (Δένεια)	3	84	0	0	42	0
39.	Αλάμπρα	1	25	0	0	17	0
40.	Ανάγυια	1	22	0	0	8	0
41.	Ανθούπολη (Συνοικ.)	5	116	2	29	71	0
42.	Αρεδιού	1	22	1	21	13	0
43.	Επισκοπεϊό (Πολιτικό)	1	13	0	0	5	0
44.	Αρχάγγελος-Ανθούπολη	2	47	1	14	20	0

Α/Α	ΔΗΜΟΣΙΟ/ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΣΙΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΗΠΙΑΓ.	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΑΓ.
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 8/12+	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 8/12+
45.	Αστρομερίτης	2	43	0	0	27	0
46.	Γέρι Α΄	1	23	0	0	9	0
47.	Γέρι Β΄ (Συνοικ.)	2	43	0	0	17	0
48.	Δάλι	2	59	1	24	31	0
49.	Δευτερά	2	47	0	0	28	0
50.	Εργάτες	1	28	0	0	14	0
51.	Ευρύχου	1	16	0	0	10	0
52.	Καλό Χωριό Ορεινής	1	27	0	0	10	0
53.	Κακοπετριά	1	20	0	0	8	0
54.	Καμπιά (Αναλυόντας)	1	14	0	0	4	0
55.	Κάμπος	1	5	0	0	2	0
56.	Κλήρου	1	27	0	0	14	0
57.	Κοκκινοτριμιθιά	3	83	0	0	46	0
58.	Κοράκου	1	18	0	0	4	0
59.	Λακατάμεια Α΄	3	86	2	40	58	1
60.	Λακατάμεια Β΄	3	64	0	0	30	0
61.	Λατσιά Α΄	3	78	0	0	42	0
62.	Λατσιά Β΄ (Στέγαση, Αυτοστ.)	2	56	0	0	33	0
63.	Λατσιά Γ΄ (Στέγαση)	1	22	0	0	8	0
64.	Λυθροδόντας	2	58	1	29	44	0
65.	Λύμπια	2	56	1	25	39	0
66.	Μαθιάτης	1	24	0	0	14	0
67.	Μακεδονίτισσα	2	53	1	18	32	0
68.	Μάμμαρι	1	14	0	0	12	0
69.	Μαρωνιτών - Αγ. Μάρωνα	1	20	1	17	17	0
70.	Μένοικο	1	20	1	15	11	0
71.	Μιτσερό (Αγροκηπιά)	1	28	0	0	13	0
72.	Μουτουλάς	1	25	0	0	11	0
73.	Νικητάρι	1	14	0	0	4	0
74.	Ορούντα	1	16	0	0	11	0
75.	Παλαιχώρι	2	52	0	0	27	0
76.	Παλιομέτοχο	3	86	1	19	39	0
77.	Πέρα Ορεινής	1	22	0	0	7	0
78.	Πέρα Χωριό Νήσου	3	69	1	17	43	0
79.	Περιστερώνα	1	24	0	0	11	0
80.	Ποτάμι	1	15	0	0	4	0
81.	Ποταμιά	1	10	0	0	3	0
82.	Τεμπριά	1	12	0	0	5	0
83.	Τσέρι	3	58	0	0	26	0
84.	Φαρμακάς	1	19	0	0	8	0
85.	Ψημολόφου	1	20	0	0	9	0
86.	Καπέδες	1	17	0	0	11	0
88.	Σια	1	17	0	0	7	0
89.	Σχολή Τυφλών*	0	0	1	1	0	0
90.	Κέντρο Σπαστικών και Αναπήρων*	0	0	1	3	0	3
91.	Λιοστρόφι*	0	0	2	5	0	2
92.	Ελένιο Τσερίου*	0	0	1	27	0	22
	Σύνολο	149	3273	41	714	1779	59

Επαρχία Λεμεσού

Α/Α	ΔΗΜΟΣΙΟ/ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΣΙΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΗΠΙΑΓ.	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΑΓ.
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 8/12+	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 8/12+
1.	Λεμεσός Α΄	1	22	1	25	22	0
2.	Λεμεσός Β΄	2	37	1	21	32	0
3.	Λεμεσός Γ΄	1	21	1	16	21	0
4.	Λεμεσός Δ΄ -Λητώ Παπαχριστοφόρου	3	70	1	20	36	0
5.	Λεμεσός Ε΄	3	84	0	0	39	0
6.	Λεμεσός Στ΄	2	42	1	24	39	0
7.	Λεμεσός Ζ΄	3	87	0	0	67	0
8.	Λεμεσός Η΄	1	27	1	22	27	0
9.	Λεμεσός Θ΄	3	79	1	22	45	0
10.	Λεμεσός Ι΄	2	39	0	0	20	0
11.	Λεμεσός ΙΑ΄	2	52	0	0	41	0
12.	Λεμεσός ΙΒ΄	3	69	0	0	34	0
13.	Λεμεσός ΙΔ΄	1	20	0	0	12	0
14.	Λεμεσός ΙΣΤ΄	3	90	0	0	55	0
15.	Λεμεσός ΙΗ΄	3	50	0	0	21	0
16.	Λεμεσός ΙΘ΄	3	74	1	23	45	0
17.	Λεμεσός Κ΄	2	56	0	0	44	0
18.	Λεμεσός ΚΑ΄	1	23	0	0	15	0
19.	Λεμεσός ΚΒ΄	2	58	2	52	58	0
20.	Καλογερόπουλου	3	86	1	20	60	0
21.	Αγ. Αθανάσιος	3	86	1	23	50	0
22.	Αγ. Ιωάννης Αγρού	1	10	0	0	5	0
23.	Αγρός	1	20	0	0	9	0
24.	Αυδήμου	1	26	0	0	12	0
25.	Ακρωτηρίου	1	25	0	0	12	0
26.	Ασγάτα (Βάσα, Σανίδα, Πλατειές)	1	13	0	0	3	0
27.	Γερμασόγεια	1	28	1	30	20	23
28.	Επισκοπή	3	82	0	0	53	0
29.	Ιαματική (Επταγώνια, Αρακαπάς)	1	28	0	0	20	0
30.	Καλό Χωριό Λεμεσού	2	33	0	0	13	0
31.	Καντού	1	23	0	0	5	0
32.	Κολότσι (Συνοικ.)	2	55	0	0	36	0
33.	Κυβίδες	1	31	0	0	19	0
34.	Κυπερούντα	2	53	1	20	35	0
35.	Λινόπετρα	3	70	1	20	36	0
36.	Μουταγιάκα	2	40	1	17	30	0
37.	Παρεκκλησιά	1	24	0	0	5	0
38.	Πάχνα	1	22	0	0	12	0
39.	Πελένδρι	1	26	0	0	16	0
40.	Πεντάκωμο	1	12	0	0	7	0
41.	Πισσούρι	1	25	0	0	10	0
42.	Πλάτρες (Φοινί)	1	18	0	0	7	0
43.	Κάτω Πολεμίδια Α΄	3	78	0	0	29	0
44.	Πάνω Πολεμίδια Β΄ - Καρμιώτισσα	4	83	0	0	40	0
45.	Σπιτάλι (Παραμύθα, Παλώδια)	1	18	0	0	7	0
46.	Τραχώνι	3	66	0	0	25	0
47.	Τριμίκλινη (Μονιάτης, Αγ. Γεώργιος, Λάνια, Συλίκου)	1	28	0	0	11	0
48.	Ύψωνας	3	75	0	0	58	0

Α/Α	ΔΗΜΟΣΙΟ/ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΣΙΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΗΠΙΑΓ.	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΑΓ.
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 8/12+	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 8/12+
49.	Άγιος Τύχωνας	1	13	0	0	7	0
50.	Ερήμη	1	26	0	0	15	0
51.	Κολόσσι	1	23	0	0	10	0
52.	Κρυφό Σχολειό	1	27	0	0	27	0
53.	Κάτω Πολεμίδα Β' - Άγιος Νικόλαος	3	79	2	44	63	0
54.	Πύργος Λεμεσού	1	30	0	0	14	0
55.	Θεοτόκος*	0	0	2	18	0	0
	Σύνολο	99	2382	20	417	1454	23

Επαρχία Λάρνακας

Α/Α	ΔΗΜΟΣΙΟ/ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΣΙΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΗΠΙΑΓ.	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΑΓ.
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 8/12+	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 8/12+
1.	Αγ. Ανάργυροι	2	60	0	0	33	0
2.	Αγ. Γεώργιος	1	21	1	26	16	0
3.	Αγ. Ιωάννης	1	28	1	25	20	1
4.	Αγ. Λάζαρος Α'	1	26	0	0	23	0
5.	Αγ. Λάζαρος Β'	1	27	0	0	15	0
6.	Δροσιά	1	30	0	0	28	0
7.	Εθν. Μακάριος, Γ' - Καμάρες	2	56	0	0	50	0
8.	Εθν. Μακάριος, Γ' - Κόκκινες	1	27	0	0	20	0
9.	Εθν. Μακάριος, Γ' - Τσιακκιλερό	1	27	0	0	20	0
10.	Ένωση Κυριών Λάρνακας	3	45	0	0	13	0
11.	Καλογεράς	1	30	1	25	30	4
12.	Παυλίδειο	2	43	0	0	17	0
13.	Πρόδρομος	3	90	0	0	58	0
14.	Σωτήρος	1	22	0	0	16	0
15.	Συν. Ζήνων	1	27	0	0	19	0
16.	Αγγλισίδες	1	23	0	0	12	0
17.	Αγ. Θεόδωρος	1	19	0	0	5	0
18.	Αθένου	4	108	1	21	45	0
19.	Αλεθρικό	1	25	0	0	14	0
20.	Αναφωτία	1	28	0	0	18	0
21.	Αραδίππου	7	185	3	78	147	0
22.	Δρομολαξιά	2	53	1	16	30	0
23.	Ζύγι (Βασιλικό, Μαρί)	1	26	0	0	14	0
24.	Καλαβασός	1	11	0	0	4	0
25.	Καλό Χωριό Λάρνακας	1	20	1	23	17	0
26.	Κίτι	2	50	0	0	26	0
27.	Κόρνος	2	48	0	0	30	0
28.	Κοφίνου	1	28	0	0	12	0
29.	Λειβάδια	3	89	1	21	57	0
30.	Λεύκαρα Πάνω	2	40	0	0	17	0
31.	Μαζωτός	1	21	0	0	7	0
32.	Μαρώνι	1	9	0	0	2	0
33.	Μενεού	2	34	0	0	16	0
34.	Μοσφιλωτή	1	28	0	0	14	0
35.	Ξυλοτύμπου Α'	2	45	0	0	22	0
36.	Ξυλοτύμπου Β'	1	26	0	0	19	0
Α/Α	ΔΗΜΟΣΙΟ/ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ	ΔΗΜΟΣΙΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΗΠΙΑΓ.	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΑΓ.

	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ
		ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΜΑΘΗΤΩΝ	ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΜΑΘΗΤΩΝ	ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 ^{8/12+}	ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 ^{8/12+}
37.	Ξυλοφάγου	2	54	1	21	43	0
38.	Ορά (Αγ.Βαβατσινιάς,Ορά, Οδού, Μελίνη)	1	11	0	0	3	0
39.	Ορμήδεια Α΄	2	52	0	0	41	0
40.	Ορμήδεια Β΄	1	30	0	0	22	0
41.	Ορόκλινη	2	60	0	0	32	0
42.	Περβόλια	1	27	0	0	17	0
43.	Πύλα	1	22	0	0	10	0
44.	Πυργά	1	24	0	0	11	0
45.	Τερσεφάνου	1	26	0	0	10	0
46.	Τόχνη	1	10	0	0	0	0
47.	Τρούλλοι	1	28	0	0	16	0
48.	Χοιροκοιτία	1	20	0	0	10	0
49.	Ψευδάς	1	22	0	0	14	0
50.	Αλαμινός*	0	0	1	12	0	5
	Σύνολο	76	1861	12	268	1135	10

Επαρχία Αμμοχώστου

Α/Α	ΔΗΜΟΣΙΟ/ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΣΙΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΗΠΙΑΓ.	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΑΓ.
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 ^{8/12+}	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 ^{8/12+}
1.	Αγ. Νάπα	2	56	3	77	54	0
2.	Αυγόρου	4	81	0	0	65	0
3.	Βρυσούλες	1	26	1	16	21	0
4.	Δασάκι Άχνας	2	53	0	0	32	0
5.	Δερύνεια	3	87	4	81	83	0
6.	Λιοπέτρι	3	78	1	17	64	0
7.	Παραλίμνι Α΄	1	30	0	0	28	0
8.	Παραλίμνι Β΄	1	31	0	0	31	0
9.	Παραλίμνι Γ΄	1	30	0	0	26	0
10.	Παραλίμνι Γιώρκειο	3	82	6	130	59	0
11.	Σωτήρα	3	71	0	0	39	0
12.	Φρέναρος	2	50	0	0	27	0
13.	Παραλίμνι Δ΄	1	30	0	0	29	0
	Σύνολο	27	705	15	321	558	0

Επαρχία Πάφου

Α/Α	ΔΗΜΟΣΙΟ/ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΣΙΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΗΠΙΑΓ.	ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΑΓ.
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 ^{8/12+}	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 ^{8/12+}
1.	Πάφος Α΄	4	109	1	28	83	24
2.	Πάφος Β΄ - Μούτταλος	2	51	0	0	26	0
3.	Πάφος Γ΄ - Απ. Παύλου	5	147	0	0	106	0
4.	Πάφος Δ΄ - Κ. Περβολιών	2	53	1	22	53	0
5.	Πάφος Στ΄ - Κ. Πάφος	2	40	0	0	16	0
6.	Πάφος Θ΄ - Πετρίδειο*	4	120	1	26	93	0
7.	Πάφος Η΄ - Αναβαργός	3	85	1	25	49	0
8.	Αγ. Μαρίνα Χρυσοχούς (Νέα Δήμματα, Γυαλιά)	1	27	0	0	13	0
9.	Αργάκα	1	30	0	0	11	0

Α/Α	ΔΗΜΟΣΙΟ/ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΣΙΑ		ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ		ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ		ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΗΠΙΑΓ.		ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΑΓ.	
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 8/12+	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 8/12+				
10.	Γεροσκήπου (Αχέλεια, Αγ. Μαρинуόδα, Αγία Βαρβάρα, Κολώνη)	4	121	0	0	93	0						
11.	Γιόλου	1	21	0	0	12	0						
12.	Έμπα	2	56	1	25	44	0						
13.	Ίνια (Δρούσια)	1	8	0	0	5	0						
14.	Κισσόνεργα	1	30	1	26	22	0						
15.	Κονιά (Μαραθούνα, Άρμου)	1	28	0	0	13	0						
16.	Κούκλια (Αρχιμανδρίτα, Νικόκλεια)	1	16	0	0	8	0						
17.	Μανδριά	1	15	0	0	6	0						
18.	Μεσόγη (Μέσα Χωριό, Τρεμιθούσα)	1	24	1	25	17	0						
19.	Νατά (Αμαργέτη, Αξύλου, Ελεδιώ, Αγ.Μαρίνα, Αγ. Βαρβάρα)	1	7	0	0	5	0						
20.	Παναγιά (Στατός, Ασπρογιά)	1	7	0	0	2	0						
21.	Πέγεια	1	30	1	28	17	16						
22.	Πολέμι (Αγ. Δημητριανός, Ψάθι, Δρυινιά, Κρήτου Μαρόττου, Κανναβιού, Καλλέπεια, Χούλου, Λεμόνα, Λετύμπου, Λάσα)	1	27	0	0	13	0						
23.	Πόλη Χρυσοχούς (Πόλη Χρυσοχούς, Προδρόμι, Γουδί, Πελαθούσα, Στενή, Λυσός, Λατσιά, Χόλη, Κινούσα, Πάνω Καψιδάλιο, Σκούλλη, Νέο Χωριό)	2	53	1	30	53	0						
24.	Πύργος Κάτω (Πάνω Πύργος, Μοσφιλι, Πηγαίνια)	1	30	0	0	16	0						
25.	Πωμός	1	17	0	0	6	0						
26.	Σίμου (Φοίτη, Δρύμου, Λάσα)	1	9	0	0	3	0						
27.	Τάλα	1	26	0	0	19	0						
28.	Τίμη	1	27	0	0	14	0						
29.	Τσάδα	1	21	0	0	8	0						
30.	Χλώρακα (Λέμπα, Συν. Αυτοστέγασης)	3	89	1	30	65	0						
31.	Στρουμπί	1	19	0	0	10	0						
32.	Δρούσια*	0	0	1	18	0	6						
	Σύνολο	53	1343	11	283	901	46						

* Κοινοτικά νηπιαγωγεία που λειτουργούν χωρίς σύνδεση με δημόσιο νηπιαγωγείο

ΔΗΜΟΣΙΑ/ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Α/Α	ΔΗΜΟΣΙΟ/ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΣΙΑ		ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ		ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ		ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΝΗΠΙΑΓ.		ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΑΓ.	
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 8/12+	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΗΛΙΚΙΑ 4 8/12+				
1.	Επαρχία Λευκωσίας	149	3273	41	714	1779	59						
2.	Επαρχία Λεμεσού	99	2382	20	417	1454	23						
3.	Επαρχία Λάρνακας	76	1861	12	268	1135	10						
4.	Επαρχία Αμμοχώστου	27	705	15	321	558	0						
5.	Επαρχία Πάφου	53	1343	11	283	901	46						
	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ	404	9564	99	2003	5827	138						

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ΄ : ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

A/A	ΣΧΟΛΕΙΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ
Επαρχία Λευκωσίας			
1.	«Ευαγγελισμός»	10	47
2.	Ειδικό Σχολείο Λευκωσίας	13	67
3.	Σχολή Κωφών	6	29
4.	Σχολή Τυφλών	9	99*
Επαρχία Λεμεσού			
1.	«Απόστολος Λουκάς»	6	34
2.	Παιδικό Αναρρωτήριο Ερυθρού Σταυρού	4	19
Επαρχία Λάρνακας			
1.	«Αγ. Σπυρίδωνας»	4	16
Επαρχία Αμμοχώστου			
1.	«Απόστολος Βαρνάβας» Λιοπετρίου	3	14
Επαρχία Πάφου			
1.	«Θεοσκέπαστη»	4	17

* Περιλαμβάνονται όσα άτομα βοηθούνται από τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τις άλλες υπηρεσίες της Σχολής Τυφλών (παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας, φοιτητές Πανεπιστημίων και ενήλικες τυφλοί που παρακολουθούν προγράμματα τηλεφωνητών της Σχολής).

A/A	ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΙΔΙΩΝ
1.	Επαρχία Λευκωσίας	4	38	242
2.	Επαρχία Λεμεσού	2	10	53
3.	Επαρχία Λάρνακας	1	4	16
4.	Επαρχία Αμμοχώστου	1	3	14
5.	Επαρχία Πάφου	1	4	17
	ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ	9	59	342

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ' : ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

ΤΕΛΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ 2002/03													
ΛΕΥΚΩΣΙΑ	ΜΑΘΗΤΕΣ												
	Α Τάξη			Β Τάξη			Γ Τάξη			ΣΥΝΟΛΟ			
	Μήρες	Μήρες	Σύνολο	Μήρες	Μήρες	Σύνολο	Μήρες	Μήρες	Σύνολο	Μήρες	Μήρες	Σύνολο	
Μ.Ο. μαθητ. κατά τμήμα	ΤΜΗΜΑΤΑ												
	Α	Β	Γ	Α	Β	Γ	Α	Β	Γ	Α	Β	Γ	ΣΥΝ
ΣΧΟΛΕΙΟ	Μήρες	Μήρες	Σύνολο	Μήρες	Μήρες	Σύνολο	Μήρες	Μήρες	Σύνολο	Μήρες	Μήρες	Σύνολο	Μήρες
1 Γυμν. Αγλαντζλής	67	86	153	68	77	145	49	64	113	184	227	411	6
2 Γυμν. Φανερωμένης	25	23	48	25	27	52	26	13	39	76	63	139	3
3 Γυμν. Παλουριώτισσας	108	101	209	106	97	203	106	92	198	320	290	610	8
4 Γυμν. Ακρόπολης	79	74	153	92	70	162	64	77	141	235	221	456	6
5 Γυμν. Έγκωμης	92	73	165	87	93	180	98	85	183	277	251	528	8
6 Γυμν. Μαρτίου, Πλατύ	81	73	154	88	59	147	82	89	171	251	221	472	6
7 Γυμν. Αγ. Δομετίου	59	59	118	56	66	122	55	53	108	170	178	348	5
8 Γυμν. Ανθούπολης	62	51	113	115	103	218	83	126	209	260	280	540	6
9 Γυμν. Αγ. Βασιλίου Στρ.	90	88	178	81	59	140	82	90	172	253	237	490	8
10 Γυμν. Αγ. Στυλιανού (Ασπρες)	86	92	178	105	104	209	100	86	186	291	282	573	8
11 Γυμν. Σταυρού Στρ.	100	85	185	79	91	170	106	86	192	285	262	547	7
12 Γυμν. Κωνσταντινούπολεως	58	70	128	56	55	111	48	54	102	162	179	341	5
13 Γυμν. Διανέλλου και Θεοδότη	96	63	159	80	88	168	60	71	131	236	222	458	7
14 Γυμν. Μακεδονίτισσας	67	87	154	95	108	203	57	93	150	219	288	507	6
15 Γυμν. Λατσιών	103	104	207	101	90	191	104	88	192	308	282	590	8
16 Γυμν. Γερίου	42	23	65	52	41	93	57	47	104	151	111	262	3
17 Γυμν. Αρχαγγέλου	139	120	259	120	114	234	132	119	251	391	353	744	10
18 Γυμν. Δαλιού	97	87	184	92	83	175	73	91	164	262	261	523	7
19 Γυμν. Αγ. Βαρβάρας	71	79	150	101	84	185	90	69	159	262	232	494	8
20 Γυμν. Κλήρου	83	65	148	85	67	152	73	77	150	241	209	450	6
21 Γυμν. Ακακίου	57	61	118	87	64	151	63	83	146	207	208	415	6
22 Γυμν. Σολέας	42	59	101	48	61	109	59	54	113	149	174	323	4
23 Γυμν. Κοκκινοτριμιθιάς	84	76	160			0			0	84	76	160	7
24 Γυμν. Πεδουλά	4	1	5	8	3	11	5	5	10	17	9	26	1
ΣΥΝΟΛΟ Επ. ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	1792	1700	3492	1827	1704	3531	1672	1712	3384	5291	5116	10407	149
													142
													138
													429
													24,26

ΑΡΙΘΜΟΙ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ																	
ΛΕΜΕΣΟΣ																	
ΜΑΘΗΤΕΣ																	
ΣΧΟΛΕΙΟ	Α Τάξη			Β Τάξη			Γ Τάξη			ΣΥΝΟΛΟ			ΤΜΗΜΑΤΑ		Μ. Ο. μαθητ. κατά τμήμα		
	Μήνες	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Μήνες	Σύνολο	Α	Β		Γ	ΣΥΝ
25 Λανίτιο Γυμν.	92	108	200	133	121	254	119	93	212	344	322	666	8	9	8	25	26,64
26 Γυμν. Καλογεροπούλου	65	73	138	85	83	168	89	82	171	239	238	477	5	6	6	17	28,059
27 Γυμν. Αγ. Ιωάννη	75	80	155	144	139	283	152	132	284	371	351	722	6	11	11	28	25,786
28 Γυμν. Νεάπολης	69	68	137	57	64	121	82	76	158	208	208	416	5	5	6	16	26
29 Γυμν. Καθολικής	90	88	178	93	85	178	112	113	225	295	286	581	6	6	10	22	26,409
30 Γυμν. Πολεμίδιων	108	118	226	135	80	215	123	91	214	366	289	655	9	8	8	25	26,2
31 Τοίρειο Γυμν.	67	61	128	155	131	286	128	158	286	350	350	700	6	10	10	26	26,923
32 Γυμν. Αγίου Αντωνίου	46	54	100	67	55	122	46	60	106	159	169	328	5	5	4	14	23,429
33 Θέκλειο Γυμν.	48	58	106	42	55	97	64	74	138	154	187	341	4	4	6	14	24,357
34 Γυμν. Λινόπειρας	115	98	213	131	93	224	105	87	192	351	278	629	8	8	8	24	26,208
35 Γυμν. Αγ. Αθανασίου	95	81	176	100	70	170	82	90	172	277	241	518	7	6	6	19	27,263
36 Γυμν. Αγ. Βαρβάρας	134	125	259	129	115	244	130	140	270	393	380	773	13	9	10	32	24,156
37 Γυμν. Αγ. Φυλάξεως	102	75	177			0			0	102	75	177	7			7	25,28
38 Γυμν. Αγ. Νεοφύτου	77	108	185			0			0	77	108	185	8			8	23,12
39 Γυμν. Τραχωνίου	70	61	131	72	64	136	67	68	135	209	193	402	5	5	5	15	26,8
40 Γυμν. Επισκοπής	74	77	151	71	71	142	65	81	146	210	229	439	6	5	6	17	25,824
41 Γυμν. Αγρού	42	43	85	31	32	63	45	29	74	118	104	222	4	3	4	11	20,182
42 Γυμν. Ομόδους	6	17	23	11	11	22	6	12	18	23	40	63	1	1	1	3	21
43 Γυμν. Ύψωνα	55	68	123	50	57	107	50	57	107	155	182	337	4	4	4	12	28,083
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ. ΛΕΜΕΣΟΥ	1430	1461	2891	1506	1326	2832	1465	1443	2908	4401	4230	8631	117	105	113	335	25,764

ΛΑΡΝΑΚΑ	ΑΡΙΘΜΟΙ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ												Μ. Ο. μιαθ.τ. κατά τηρήμα				
	ΜΑΘΗΤΕΣ						ΤΜΗΜΑΤΑ										
	Α Τάξη		Β Τάξη		Γ Τάξη		ΣΥΝΟΛΟ		Α		Β			Γ		ΣΥΝ	
Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο		
44 Γυμν. Δροσσιάς	96	88	184	108	60	168	105	98	203	309	246	555	7	6	7	20	27,75
45 Ευρυβιάδειο γυμν.	95	79	174	91	93	184	101	76	177	287	248	535	6	6	7	19	28,158
46 Γυμν. Φανερωμένης	32	39	71	61	73	134	58	61	119	151	173	324	3	5	5	13	24,92
47 Διανέλλειο Γυμν.	59	40	99	55	53	108	33	47	80	147	140	287	4	4	4	12	23,92
48 Γυμν. Λειβαδιών	90	70	160	15	10	25	19	16	35	124	96	220	6	1	2	9	24,44
49 Γυμν. Βεργίνας	109	90	199	101	97	198	117	99	216	327	286	613	8	8	8	24	25,54
50 Γυμν. Αραδίππου	116	112	228	125	125	250	120	118	238	361	355	716	9	9	9	27	26,52
51 Γυμν. Κιτίου	115	95	210	108	119	227	97	101	198	320	315	635	8	8	7	23	27,609
52 Γυμν. Λευκάρων	48	49	97	53	32	85	26	49	75	127	130	257	4	3	3	10	25,7
53 Γυμν. Αθηναίου	34	19	53	37	30	67	18	29	47	89	78	167	2	3	2	7	23,857
54 Γυμν. Ξυλοτύπου	94	73	167	86	89	175	66	82	148	246	244	490	6	7	6	19	25,789
55 Γυμν. Ξυλοράγου	75	83	158	68	71	139	67	66	133	210	220	430	7	6	6	19	22,632
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ. ΛΑΡΝΑΚ.	963	837	1800	908	852	1760	827	842	1669	2698	2531	5229	70	66	66	202	25,886
ΑΜΜΟΧ.																	
	ΜΑΘΗΤΕΣ						ΤΜΗΜΑΤΑ										
	Α Τάξη		Β Τάξη		Γ Τάξη		ΣΥΝΟΛΟ		Α		Β		Γ		ΣΥΝ		Μ. Ο. μιαθ.τ. κατά τηρήμα
	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	Μήνες	Σύνολο	
56 Γυμν. Παραλιμνίου	114	87	201	148	112	260	138	127	265	400	326	726	7	9	10	26	27,923
57 Γυμν. Κοκκινοχωριών	73	58	131	101	126	227	100	111	211	274	295	569	6	8	8	22	25,864
58 Γυμν. Δερύνειας	77	68	145							77	68	145	6			6	24,167
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ. ΑΜΜΟΧ.	264	213	477	249	238	487	238	238	476	751	689	1440	19	17	18	54	26,667

ΛΥΚΕΙΑ

α/α	Σχολείο	ΤΕΛΙΚΑ 2002/03												ΔΙΑΚ TM		
		Α' Τάξη			Β' Τάξη			Γ' Τάξη			ΣΥΝΟΛΟ					
		Μπές ες	Συν.	Τμ.	Μπές ες	Συν.	Τμ.	Μπές ες	Συν.	Τμ.	Μαθ.	Τμ.	Μ.Ο			
1	Παγκύπριο Γυμνάσιο	96	123	219	10	102	135	237	12	96	138	234	12	690	34	20,3
2	Λύκειο Παλουριώτισσας	95	124	219	10	84	148	232	10	93	131	224	10	675	30	22,5
3	Ενιαίο Λύκειο Κύκκου Α'	84	122	206	8	136	160	296	13	117	149	266	11	768	32	24
4	Ενιαίο Λύκειο Κύκκου Β'	110	99	209	8	100	179	279	13	124	152	276	14	764	35	21,8
5	Ενιαίο Λύκειο Αρχαγγέλου	85	82	167	7	73	103	176	9	94	87	181	8	524	24	21,8
6	Λύκειο Ακρόπολης	113	139	252	10	134	125	259	12	119	160	279	12	790	34	23,2
7	Λύκειο Εθν. Κυπριανού	137	182	319	12	119	120	239	11	122	148	270	12	828	35	23,7
8	Λύκειο Μακαρίου Γ'	131	156	287	10	175	232	407	17	173	208	381	16	1076	43	25
9	Λύκειο Απ. Βαρνάβα	129	160	289	10	99	125	224	10	103	145	248	12	761	32	23,8
10	Λύκειο Σολέας	38	40	78	3	38	60	98	6	38	43	81	4	257	13	19,8
11	Λύκειο Παλιμετόχου	124	145	269	11	97	127	224	12	105	125	230	11	723	34	21,3
12	Λύκειο Αγ. Γεωργίου Λακατ.	133	202	335	12	125	166	291	12	116	160	276	12	902	36	25,1
13	Λύκειο Ιδαίου	142	220	362	13			0				0		362	13	27,8
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ. ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	1417	1794	3211	124	1282	1680	2962	137	1300	1646	2946	134	9119	395	23,1
14	Λύκειο Παραλιμνίου	104	118	222	8	97	94	191	10	90	109	199	10	612	28	21,9
15	Λύκειο Φρενάρους	70	130	200	7	81	114	195	9	65	127	192	9	587	26	23,5
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ. ΑΜΜΟΧΩΣΤΟ	174	248	422	15	178	208	386	19	155	236	391	19	1199	53	22,6
16	Παγκύπριο Λύκειο Λαρνακος	153	175	328	11	121	162	283	10	107	168	275	10	886	31	28,6
17	Λύκειο Αγ. Γεωργίου	134	154	288	10	113	173	286	13	152	212	364	16	938	39	24,1
18	Λύκειο Αρχ. Μακαρίου Γ'	106	201	307	11	122	154	276	11	97	130	227	10	810	32	25,3
19	Λύκειο Βεργίνας	136	173	309	11	118	174	292	13	117	186	303	13	904	37	24,4
20	Γυμνάσιο Λευκάρων	35	32	67	3	25	41	66	3	22	48	70	3	203	9	22,6
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ. ΛΑΡΝΑΚΑΣ	564	735	1299	46	499	704	1203	50	495	744	1239	52	3741	148	25,3
	ΣΥΝΟΛΟ															

α/α	Σχολείο	ΤΕΛΙΚΑ 2002/03												Μ.Ο	ΔΙΑΚ ΤΜ		
		Α' Τάξη				Β' Τάξη				Γ' Τάξη						ΣΥΝΟΛΟ	
		Μητές ες		Συν. Τμ.		Μητές ες		Συν. Τμ.		Μητές ες		Συν. Τμ.					Μαθ.
		Μητές ες	Συν. Τμ.	Μητές ες	Συν. Τμ.	Μητές ες	Συν. Τμ.	Μητές ες	Συν. Τμ.	Μητές ες	Συν. Τμ.	Μαθ.	Τμ.				
21	Λανίτειο Λύκειο Α'	117	119	236	9	158	204	362	15	184	184	368	17	966	41	23,6	
22	Λανίτειο Λύκειο Β'	121	123	244	9	105	121	226	9	115	106	221	9	691	27	25,6	
23	Λύκειο Απ. Πέτρου & Παύλου	89	103	192	7	122	164	286	11	123	105	228	11	706	29	24,3	
24	Λύκειο Αγ. Ιωάννη	123	147	270	10	104	143	247	10	108	131	239	10	756	30	25,2	
25	Λύκειο Αγ. Νικολάου	78	124	202	8	60	68	128	5	145	181	326	13	656	26	25,2	
26	Λύκειο Πολεμίδων	99	152	251	9	101	135	236	10	77	160	237	11	724	30	24,1	
27	Λύκειο Αγ. Σπυριδώνα	130	157	287	10	100	192	292	11	101	160	261	10	840	31	27,1	
28	Λύκειο Αγ. Αντωνίου	85	121	206	8	49	116	165	7	56	82	138	6	509	21	24,2	
29	Λύκειο Λινόπετρας	87	131	218	8	91	139	230	9			0		448	17	26,4	
30	Λύκειο Αγ. Φυλάξεως	90	112	202	7			0				0		202	7	28,9	
31	Γυμνάσιο Αγρού	17	38	55	3	28	28	56	3	27	36	63	3	174	9	19,3	
32	Γυμνάσιο Ομόδους	9	4	13	1	6	5	11	1	3	6	9	1	33	3	11	
33	Λύκειο Μιχαήλ Λεμύθου	4	6	10	1	7	7	14	1	9	8	17	1	41	3	13,7	
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣ	1049	1337	2386	90	931	1322	2253	92	948	1159	2107	92	6746	274	24,6	
34	Λύκειο Α' Εθν. Μακαρίου	101	88	189	7	105	109	214	9	103	95	198	8	601	24	25	
35	Λύκειο Κύκκου Πάφου	126	140	266	9	133	94	227	10	138	105	243	11	736	30	24,5	
36	Λύκειο Αγ. Νεοφύτου	103	126	229	9	132	134	266	11	88	142	230	10	725	30	24,2	
37	Γυμνάσιο Πολεμίου	14	24	38	2	21	26	47	2	14	21	35	2	120	6	20	
38	Λύκειο και Τεχν. Σχ. Πόλης	28	38	66	3	24	29	53	3	21	49	70	4	189	10	18,9	
39	Γυμνάσιο Κατω Πύργου	5	12	17	1	10	8	18	1	10	9	19	1	64	3	18	
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΑΦΟΥ	377	428	805	31	425	400	825	36	374	421	795	36	2426	103	23,5	
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ. ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	1417	1794	3211	124	1282	1680	2962	137	1300	1646	2946	134	9119	395	23,1	
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ. ΑΜΜΟΧΩΣΤΟ	174	248	422	15	178	208	386	19	155	236	391	19	1199	53	22,6	
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ. ΛΑΡΝΑΚΑΣ	564	735	1299	46	499	704	1203	50	495	744	1239	52	3741	148	25,3	
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣ	1049	1337	2386	90	931	1322	2253	92	948	1159	2107	92	6746	274	24,6	
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΑΦΟΥ	377	428	805	31	425	400	825	36	374	421	795	36	2425	103	23,5	
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	3661	4542	8123	306	3315	4314	7629	334	3272	4206	7476	333	23230	973	23,9	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε΄ : ΣΧΟΛΕΙΑ ΜΕΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 2002-2003

Α/Α ΣΧΟΛΕΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ			ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ
	ΓΕΝΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	
Επαρχία Λευκωσίας				
1. Α΄ Τεχνική Σχολή Λευκωσίας	40	48	68	799
2. Εσπερινή Τεχνική Σχολή	4	4	4	40
3. Β΄ Τεχνική Σχολή Λευκωσίας	14	18	20	208
4. Ενιαίο Λύκειο Αρχαγγέλου	10	15	21	254
Σύνολο	68	85	113	1301
Επαρχία Λεμεσού				
1. Α΄ Τεχνική Σχολή Λεμεσού	39	39	64	758
2. Β΄ Τεχνική Σχολή Λεμεσού	16	18	23	269
3. Γ΄ Τεχνική Σχολή Λεμεσού	9	17	17	249
Σύνολο	64	74	104	1276
Επαρχία Λάρνακας				
1. Διανέλλειος Τεχνική Σχολή	27	34	54	626
2. Τεχνική Σχολή Αγίου Λαζάρου	18	25	31	304
Σύνολο	45	59	85	930
Επαρχία Αμμοχώστου				
1. Τεχνική Σχολή Παραλιμνίου	9	9	17	191
Σύνολο	9	9	17	191
Επαρχία Πάφου				
1. Τεχνική Σχολή Πάφου	13	21	24	489
2. Τεχνική Σχολή Πόλης Χρυσοχ.	7	7	7	62
Σύνολο	20	28	31	551